A

1280

二

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1963

FOTO
N.R.

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1866

KÉZIRATOK

FOLYTATÁS

Euer Hochwohlgeboren!

Wien 8 August 1856.

Der Herr Präsident der ungar. Akademie der Wissenschaften Herr Melchior von Lonyay beauftragte mich unterm 25 Juli: die der Akademie zugewendeten bei der Bank vorfindlichen Grundentlastungs Obligationen anher zu senden, zu bemerken Euer Hochwohlgeboren, und Ihnen der Akademie in Folge Ihrer Operation Commando Aufgabe, als mir Auftrag derselben zu Handen der ungarischen Bodencredit Landschaftlichen Bank, an Herrn H. Schnapka Euer Hochwohlgeboren abzugeben. Indem mir beauftragte mich Herr v Lonyay die Abfassung mit Herr v Lonyay das Abrechnung über diesen Gegenstand Euer Hochwohlgeboren zukommen zu lassen. Die ung. Akademie schuldete der Bank in drei Vorschüssen die Summe von 20 Tsm a.c. bereits Fällig waren

fl	17.000.	3300.	10.100.

die Auslagen für die Buchhaltung dieser Vorschüsse, die Zinsen derselben seit Verfall bis Ende Juli die Gegenwärtigen beiliegenden Spezificationen

fl	17.085.53	für die	fl 17.000 Vorschuß
"	3331.04	"	3300 "
"	10.167.06	"	10.100 " , wofür ich die Akademie

belastete.

Von den in Folge dieser Buchhaltungen mir Einzahlung geleisteten

fl 93.900. Grundentlastung Obligationen, Coupons nicht — und Zinsen

so die Details dieser Zuzahlungen auf der 3. Seite der gegenwärtigen

Zeichnung —,

V

℔ 11300.	mit einem Erlöse v.	℔ 11107. 07	am 25 Juli	
„ 3350.	„ „ „	„ 3339. 90	27 „	
„ 5000.	„ „ „	„ 4993. 82	1 Aug	
„ 20.000.	„ „ „	„ 19871. 82	2 „	am wofür wir die Assignation
„ 8000.	„ „ „	„ 3199. 82	3 „	in Empfang Nehmung
„ 1250.	„ „ „	„ 3193. 31	4 „	erklärt.
„ 2500.	„ „ „	„ 1658. 50	6 „	
„ 17450.	„ „ „	„ 10690. 70	7 „	

℔ 11950. – Wegen mangelhafter Addresse wurden von den Banken refusirt

„ 3450. – die in unserem Hause von Lemgau übergeben, daß sie dieselben nicht

hier empfangen haben werden. – Die restirenden

„ 1000. – sind die am 3 April a c endorsirt ostenburgen ℔ 7559 die wir commissionell

und deren Erlös wir dann an Herrn H. Schnapphase abzugen werden. –

Laut die für debitoren gutgeschriebene Valuta Ihres v. ℔ 1650. – siebenhundert Fünfundsechzig

℔ 413. 45 Gold a 105 ℔ 7 „ 18 ß erkannt wir die uns Academie mit ℔ 403. 01.

Wenn sie mir auf Verlangen der bis jetzt aufgeschobenen Postanweisung

℔ 11. 56 für 18 ß Provision

„ 28. 63 „ 1 ß Courtage

„ 1. 83 „ Porto Auslagen in Empfang erklärt, so wird sich im Saldo

von ℔ 20.474. – zu Gunsten der unserer Academie ergeben, das wir gegen

Ausgleich dieser Ingrossirung in Laut der nachfolgenden Berechnungen z. z.

℔ 10000. – am 4 d

„ 10.474. – Ihr an Herrn H. Schnapphase erlegte, wofür wir uns Quittung

erbitten. – Indem wir Ihnen Gefälligkeit, wird, wenn Sie den nachfolgenden

Berechnungs Anzeige in Ordnung finden, die Gefälligkeit der Berechnung zu bestätigen,

grüßen wir mit der Versicherung meiner Hochachtung und Ergebenheit

Ihr Gastwirthgeber

Herrn Laurenz von Pölt

Stipendiat d Caldemie der ing. Academie, Pölt

Ungarische Academie der Wissenschaften — Lade

für Ungarn.

am 26 Juli 1866

	fl 18.000.	pressburger	a 60%	fl 11.055.	
	„ 1300.	siebenbürg.	a 68	„ 1795.	
	fl 22.300.	Grundentlastung Obligat.			
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 257.07	fl 14.707.07
27 Juli 1866	fl 5350.	oedenburg	Grundentlastung	65 fl 3477.50	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 62.40	„ 3539.90
1 August 1866	fl 5000.	oedenburg	Grundentlastg	a 63% fl 3162.50	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 61.02	„ 3223.52
2 „	„ fl 20000.	oedenburg	Grundentlastg	a 63% fl 12625.	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 246.82	„ 12871.82
3 „	„ fl 8000.	oedenburg	Grundentlastg	a 63% fl 5100.	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 99.82	„ 5199.82
6 „	„ fl 7900.	großwardeiner			
	„ 350.	pressburger			
	fl 8250.	Grundentlastg Obligationen		a 64% fl 5321.25	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 104.06	„ 5425.31
6 „	„ fl 2600.	temesvarer	Grundentlastg	a 62½ fl 1625.	
		Zinsen 1 Mai	1866	„ 33.30	„ 1658.30
7 „	„ fl 10000.	a 60		fl 6000.	
	„ 6050.	60¾		„ 3918.38	
		Zins. 1 Juli	186	„ 80.30	
	fl 16050.	siebenb.	Grundentlastung		fl 9998.68
	fl 1000.	ocd.	Grundentlastg mit	U. Claudel	61½. 615.
		Zinsen 1 Mai		„ 13.02	„ 10626.70

* Kromk pippen Kamarásfegyl, romaeira
be vant vesen az 1866 jövedelem nagyla
978 ö. Nem — A pluc ónual pippen
kiesffegyl az 1866 ik alapitu nagyla
2 ik lappan

Ungarische Academie Der Wissenschaften — Soll

an Anlagen für die neuerbauten Bankgebäude

Stammheim A 15750 — Vorschuß f 17000.—

26 Juli 1866

Prolongations Zinsen vom 30 Juni – 26 Juli 1866

3½% Zinsen f 67.53

Bankgebühr „ 2.–

Staatsgebühr „ 15 – „ f 44.53

Rückzahlung Des Vorschusses f 17000.–

Bankgebühr „ 1.– „ 17001.–

„ f 17.085.53

Stammheim A. 15787 — Vorschuß f 5800.–

26 Juli 1866 — Prolongations Zinsen v. 30 Juni – 26 Juli 1866

3½% Zinsen f 23.04

Bankgebühr „ 2.–

Staatsgebühr „ 5.– „ f 30.04

Rückzahlung Des Vorschusses f 5800.–

Bankgebühr „ 1.– „ 5801.–

„ f 5831.04

Stammheim A. 16309 — Vorschuß f 10100.–

3 August 1866 — Prolongations Zinsen vom 30 Juni – 3 August 1866

3½% Zinsen v. f 610 „ 30/6 – 3/8 f 37.28

„ „ „ 4000 „ 30/6 „ 3/8 „ 20.38

Bankgebühr „ 2.–

Staatsgebühr „ 6.–

Rückzahlung a/c Des Vorschuß „ 4000.– f 4066.06

3 August 1866 „ f Saldo „ f 6100.–

Bankgebühr „ 1.– „ 6101.–

Ungarische Academie der Wissenschaften C. C. mit Moritz Wodianer pr. 8 August 1866.

1866 Juli	26	bei Bankzeichnung f 17000. bis 26 Juli 66					f	84	53	1866 Juli	1	Pr. Saldo Vortrag	30	Juni	1866	f	4
	"	" Rückzahlung der Vorschuss- u. Gebühr					"	17001	"		26	" f 22300 Grundentlastg				"	14707 07
	"	" Bankzeichnungsbetrag f 5800 bis 26 Juli 66					"	30	04		27	" 5550 "				"	3539 90
	"	" Rückzahlung der Vorschuss- u. Gebühr					"	5801	"	August	1	" 5000 "				"	3223 52
August	3	" Bankzeichnung f 10100 bis 3/9 August					"	66	06		2	" 20000 "				"	12871 82
	"	" Rückzahlg. a. do. der Vorschusses					"	4000			3	" 8000 "				"	5199 82
	7	" " f Saldo dto. u. Gebühr					"	6101	"		4	" 8250 "				"	5425 31
	8	" 1/8% Provision von den Erlösen der Grundentlastungen			f 57,252.64		"	71	56		6	" 2600 "				"	1658 50
	"	" 1/2% Courtage "			" "		"	28	63		7	" 17450 "				"	10626 70
	"	" Porto Abzugsl.					"	1	53		"	" eingegangen 2/3 f 413.45 G. E. Cps				"	403 01
							f	33,155	65			88,950					
		Erlage an M. Schnapper	4	August	f 10000.												
			3	"	" 14474.		"	24474	"								
							f	57659	65							f	57659 65

Irrthum vorbehalten
Wien 8 August 1866

5 kr.
MORITZ WODIANER
WIEN

2848 szám. Másolat.

Tekintetes Tóth Lőrinez úrnak
mint a Magyar tudom. Akadémia
titkos pénztárnokának

Pesten, 1866. jul. 28.

A Magyar tudom. Akadémia elnökének, báró Eötvös József úr Ő Méltóságának megbatalmazványával vettünk át a tekintetes úrtól mint a magyar tudom. Akadémia pénztárnokától

38,900 azaz harmincznyolczezerkilenczszáz pengő forintnyi magyar és szerbvajdasági földtehermentesítési kötvényeket f.é. május 1ső jövő kamatszelvényekkel

74 darabban

továbbá

5540 frtot 1866. április 1ső jövő kamatjával 60 "
21,700 " " jul. 1ső " " 76 "
27,240 pftnyi nemzeti kölcsönt, azon meghagyással, hogy ezen államkötelezvényeket a Magyar Akadémia számára a lehető legjobb árfolyam szerint a legközelebbi napokban a bécsi tőzsdén eladjuk; a befolyandó összeget a Magyar Akadémiának részünkről kiszolgáltatandó huszonegyezerhétszáz, azaz 21,700 pénzbeli

21,700 frt előleg levonása után, kötelezettségeink beteljesítésével, a Magyar Akadémiának kiszolgáltatni szerencsénk lesz.

Kiváló tisztelettel

Magyar Földhitel-Intézet Pénzügyi Osztálya

Frank s.k. Szukács s.k.

952
1866

Ad 952
1866

2848. szám. Másolat.

Tekintetes Tóth Lőrincz úrnak
mint a Magyar tudom. Akadémia
tisztelt pénztárnokának

Pesten, 1866 jul. 28.

A Magyar tudom. Akadémia elnökének, báró Eötvös József úr Ő Méltóságának meghatalmazva, nyával vagyunk át a tekintetes úrtól mint a magyar tudom. Akadémia pénztárnokától

38,900 azaz harminczkilenczezer kilenczszáz pengő forintnyi magyar és szerbvajdasági földtehermentesitési kötvényeket f. é. május 1ső-től járó kamatokkal

94 darabban

továbbá

5,540 frtot 1866. april 1től járó ka„
maddal . 60 „
21,700 „ „ jul. 1től „ 76 „
27,240 pftnyi nemzeti kölcsönt azon meghagyással, hogy ezen államkötelezvényeket a Magyar Akadémia számára a lehető legjobb árfolyam szerint a leghözelebbi napokban a bécsi tőzsdén eladjuk; a befolyandó összeget a Magyar Akadémiának részünkről kiszolgált huszonegyezerhétszáz, azaz kétszázbeli
21,700 frt tőke levonása után, kötelezettségeink beteljesítésével, a magyar Akadémiának kiszolgálni szerencsénk lesz.

Kiváló tisztelettel

A Magyar Földhitel-Intézet Pénzügyi Osztálya

Frank s. k. Lukács s. k.

952 (+1)
1866

Wien 8ten August 1866

Euer Hochwohlgeboren! Der Vice Präsident der kaiserl. Academie der Wissenschaften Herr Melchior von Lonyay beauftragte mich unterm 20ten Juli: "die der Academie eigenthümlichen bei der Land. entzogenen Grundentlastung Obligationen zu lösen, zu limitirten Coursen zu begeben und das der Academie in Folge dieser Operation kommende Gut haben, als im Aufsatz einzelne zu Handen des kaiserlichen Sekretärs Herr A. Schnaßer sind zu belegen". — Unter einem beauftragte mich Herr von Lonyay die Abrechnung über diesen Gegenstand der Academie vorzulegen zu können zu können. Die kais. Academie schuldete der Bank in drei Posten die sämmtlich am 30ten Juni a.c. baar zu zahlen waren

als 17000 — 5800 + 10100 die Auslagen für die Durchführung dieser Vorschüsse, bei denen sämmtlich eine theilweise Prolongation nöthig war, belaufen sich auf die 4te Seite dem Gegenwärtigen beigefügten Specification

fl	17085.53	für die fl	17.000.— Vorschuss
"	5831.04	" "	5800 "
"	10167.06	"	10100 " wofür ich die Academie

belastete.

Von dem in Folge dieser Auftragsertheilung in Empfang genommenen

als 93400, Grundentlastung Obligationen, beziehe ich — auf beiliegender

Sie die Details dieser Bezahlungen, auf der 3ten Seite des gegenwärtigen Schreibens —

fl	22300.	mit einem Erlöse	fl. 14707.07	am 26 pto
"	3350.	" "	3339.90	27
"	5000	" "	3223.52	1 M
"	20000	" "	12871.82	2 "
"	8000	" "	5199.82	3 "
"	8250	" "	5425.31	4 "
"	2600	" "	1658.30	6 "
"	17450	" "	10626.70	7 "

wofür ich die Academie in laufender Rechnung belastete.

953/1866

fl. 88950.— Gegen mehrgedachte Cession wurden von der Bank refusirt

" 3450.— die ich gestern Herr v. Lonyay übergab, damit sie dieselben

ingewissen umzusetzen haben werden. — Der rechtliche

„ 1000 „ sind die am 30ten April a. c. prolongirten Oesterreicher №/559
die ich escomptiren und deren Erlös ich dann an Herrn M. Schnapper
zu begeben habe.

Für die zu detachirenden gewechselten Italiäner Cops à f. 16.50 Siebenbürg. Gulden
20/ 413 „ 45 Cops à 165 f. 7 + 1/4 % rekamte ich für Ung. Akademie mit ö/403.81

Dann Sie mir mit Ihrer Zuschrift bis jetzt aufgestellten Posten für

ö/ 71 „ 56 für 1/8 % Provision
„ 28 „ 63 „ 1/2 ‰ Courtage
„ 1 „ 83 „ Porto Auslagen + Stempel u Emmen, so wird sich im Saldo

von ö/ 24.474 „ – für Gunsten der ungarischen Akademie ergeben, womit zum
Ausgleich dieses Gegenstands + laut der mitfolgenden Beilagen verbleibe

ö/ 10,000 „ zu 4 %
„ 14 474 „ 8 Okt an Herrn M. Schnapper zahlen, wofür ich Ihre
Quittung bitte. – Indem ich Euer Hochwohlgeboren bitte, mir, wenn Sie
von mitfolgenden Anordnungs Ausgang in Ordnung finden, die Gefälligkeit der Absendung zu bestätigen, zeichne ich mit der Versicherung meiner
Hochachtung und Ergebenheit { Ihr Hochwohlgeboren / Laurent v Roth } Moritz v Wodiano

Ungarische Academie der Wissenschaften Halle

für baygbaw.

am 26 Juli 1866.

fl 18,000	„	pr ofsburger	„ 64¾	fl. 11,655	
„ 4300	„	Kaschauer	„ 65	2795	
fl 22300	„	Grundentlastung Obligationen			
		Zinsen 1 Mai 1866	„	257 „ 07	fl 14707 „ 07
„ 27 Juli 1866 fl 5350	„	Oedenburg Gtlast. 65	fl.	3477 „ 50	
		Zinsen 1. Mai 1866	„	62 „ 40	3539 „ 90
„ 1 Aug. 1866 fl. 5000	„	Oedenburg. Gtlast.	„ 63¾	3162 „ 50	
		Zinsen 1st Mai 1866	„	61 „ 02	„ 3223 „ 52
„ 2 „ „	fl 20,000.	Oedenburg. Grundentl.	„ 63⅛	fl 12625 „	
		Zinsen 1 Mai 1866	„	246 „ 82	„ 12871 „ 82
„ 3 „ „	fl 8000.	Oedenburg Gtl.	„ 63¾	fl 5100. —	
		Zinsen 1 Mai 1866	„	99 „ 82	5199 „ 82
„ 4 „ „	fl 7900.	Grosswardein			
	„ 350.	Pressburger			
fl „ 8250 „		Grundentl. Oblg.	„ 64½	fl 5321 „ 25	
		Zinsen 1 Mai 1866	„	104 „ 06	„ 5425 „ 31
„ 6. fl „	„ 2600	temescher Gtl.	„ 62½	„ 1625 „	
		Zinsen 1 Mai 1866	„	33 „ 50	„ 1658 „ 50
„ 7 „	fl 10,000	„ 60		fl 6000	
	„ 6450	„ 60¾		„ 3918 „ 38	
		Zinsen 1 Juli 1866	„	80 „ 30	
fl 16450.		Siebenburg Gtl	„		9998 „ 68
fl 7000 „		Oedenb. Gtl. mit V. Clausel	61½		615 „ —
		Zinsen 1st Mai	„		13 „ 02 „ 10626 „ 70

Nr 7559.
Schnapper
Entlassungen
ist fl 403. 01
in Saldo
mich zum
J.
für ihnen
nehmen Sie
ihr Listig-
ung nehmen
Verdienst

Soll

Ungarische Academie der Wissenschaften

an Auslagen für die zündbezogenen Bankvorschüsse

Handschein N. 15750 Vorschuss fl 17000

v. 26. Juli 1866 Prolongations Gebühren von 30 Juni – 26 Juli 1866

5½% Zinsen	fl.	67 „ 53	
Bankgebühren	„	2	
Staatsgebühre	„	15	fl 84. 53
Rückzahlung des Vorschusses	fl	17000	
Bankgebühre	„	1 „	17001 „ –
		öW	17085 „ 53

Handschein N. 15787 Vorschuss fl 5800–

v. 26. Juli 1866 Prolongations Gebühren v 30 Juni – 26 Juli 1866

5½% Zinsen	fl	23 „ 04	
Bankgebühren	„	2 „	
Staatsgebühr	„	5 „ –	fl 30 „ 04
Rückzahlung des Vorschusses	fl.	5800.	
Bankgebühre	„	1 „	5801 „ –
		öW	5831 „ 04

Handschein N. „ 16309 Vorschuss fl 10100–

v 3. Aug. 1866 Prolongations Gebühren v 30-Juni – 9 Aug. 1866.

5½% Zinsen v	fl 6100 v	30/6 9/8	fl 37 „ 28
„ „	4000	„ 3/8	„ 20 „ 78
Bankgebühre	. .	„	2 „
Staatsgebühre		„	6 „
Rückzahlung a d. Rest des Vorschuß		„ 4000 „ –	öW 4066 „ 06

v 7. Aug. 1866 „ a Saldo fl 6100

Bankgebühre		1	6101 „ –

Cto Cto mit Moritz Wodianer f 8. Aug. 866.

1866							
Juli	1	Pr. Saldo f. Vortrag	30	Juni	1866	ö.W.	4
	26	„ f 22,300 Grundrl.				„	14,707 07
	27	„ 5350	„			„	3,339 90
Aug.	1	„ 5000	„			„	3,223 32
	2	„ 20,000	„			„	12871 82
	3	„ 8000	„			„	5,199 82
	4	„ 8250	„			„	5,423 31
	6	„ 2600	„			„	1,658 50
	7	„ 17,450	„			„	10,626 70
		„ eingegang w/f 413.45 Gl Gds —				„	403 01
						ö.W.	57659.65

vorbehalten

August 1866.

(L.S.)

Ungar. Akademie der Wissenschaften

1866					
Juli	26 An Bankprolong. f 17000 bis 26 Juli 866		fl	84	53
	" " Rückzahl. des Vorsch.-Gebühr		"	17001	-
	" " Bankprol. f. 3800 bis 26. Juli 866		"	30	04
	" " Rückzahl. des Vorschusses " Gebühr		"	3801	"
August 3	" Bankprol. f. 10100 bis 3/9 August		"	66	06
	" Rückzahlung " dto des Vorschusses		"	4000	"
	7. " " f. Saldo dto " Gebühr		"	6101	"
	8 " 1/8 % Provision v dem Erlöse der Einlösungen fl 57232 " 64.		"	71	56
	" " 1/2 ‰ Courtage	"	"	"	28 63
	" Porto Stempel			1	83
				33185.	63
	Erläge an M. Schnapper 4. Aug. fl 10,000				
	8 " " 14474.			24474	"
			fl	57659.	63

Synthum

Wien 8

6

Mélyen tiszteltt Tekintetes Ur.!

A' m. t. Akademia 1863ik mart 30an ho„
zott határozata értelmében, bátor„
kodom igénytelen észrevételeimet,
nehány a' jog körébe tartozó' sza„
tári czikkre nézve, ide mellékelve
alázatosan előterjeszteni; bocsána„
tért esedezve, hogy dolgaim ösz„
halmozódása miatt, — a' debr. főis„
la igazgatósága jelenleg engem ter„
helvén, — tovább hazulról hirtelen
elutazni kényszerültségem következ„
tén, a' tisztább leirást nem telje„

fithettem.

A' ki egyebirant legfo"bb becsü
kegyeibe magamat alázattal ajánl"
va, állando" mély tiszteletttel vagyok

Mélyen tiszt+elt Tekintetes Urnak
Debreczenben aug 10=én 1866.

alázatos szolgája
Kallós Lajos
m. t. ak. lev. tag.

954
1866

Wien 18 August 1866

Euer Hochwohlgeboren

mehr ist meiner Bestätigung meines
Postsparkassa Conto 8.S. die ergebene Anzeige
beizufügen, daß mir von der Bank gestern für die der
Ungar. Akademie gehörige restliche Hälfte
Ihrer Grundentl. Obligat. A. 7559 der Betrag von
fl 1050.– abzüglich fl 13.30 kr für 4% Ges. des Mehr
fl 16.13 kr
fl 2.83 kr Provision & Porto
fl 1033.87 kr bezahlt wurden ist. Hiervon
fl ——.17 kr für Porto gänzlich berechtigt gelt.
fl 1,033.70 kr gemäß Stiftung der Ungar.
Akademie an Hr. H. Schnapper hier zu Gunsten
der Ungar. Bodenkredit Gesellschaft sind anliegen.
der Bestätigung, womit dieser Gegenstand
erledigt ist. Indem ich nun wünsche an
Mehr fälligen Coupons obige restliche Grund
entl. Obligationen zu meiner Entlastung hier
beischließen, ist sowohl das Geld als das Depot-

955
1866

Conto

Cont
bestätig

der Ungar. Akademie der mir selbst die
die Ehrenstelle

Ich ersuche Sie mir dieselbe gefälligst zu
bestätigen und setze die Ehre mich mit
vorzüglicher Hochachtung zu zeichnen

Euer Hochwohlgeboren

ergebenster

Martin Hochstetter

S.r Hochwohlgeboren

Herrn Lorenz von Roth

Advocat & Cassa Director

der Ung. Akad. der Wissenschaften

Pesth

Méltóságos Elnök Úr!

A Magyar Földhitelintézetnél ujabban elfoglalt állásom s a kép-
viselői teendők, melyek már e hó folytán ismét igénybe vesznek,
kényszerítenek, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának lemon hely-
zett nagy becsü bizalmát, melyet kiérdemelni mindig legfőbb törekvé-
sem volt, megköszönvén, fölkérjem Méltóságodat, mint ez intézet-
Elnökét s általa a Magyar Tudományos Akadémiát, hogy a jegy-
zői tollat, melyet évek óta szerencsém volt vezetni, kezemből
átvenni s addig is, mig e részben, a szabályszerüleg, a nagy-
gyülés intézkedhetnék, ideiglenesen, oly tagra bizni méltóztas-
sék, a ki több időt szentelhet e tisztnek, mint a mennyivel én,
fentebb érintett elfoglaltatásaim mellett, ezentúl rendelkezhetném.

Midőn e kérésemet ismételve kifejezem: fogadja egyszersmind
Méltóságos Elnök ur, fogadja a Tekintetes Magyar Tudományos
Akadémia hálás köszönetemet, azon elnézésért, melylyel irányomban
annyi éven által viseltetni szíveskedtek, — fogadják legszentebb igé-
retemet, hogy hazánk e legfőbb tudományos intézetének ezentúl is
buzgó és munkás tagja törekszem lenni s érdekeit tőlem kitelhető
leg, bármely körülmények közt, előmozditani hazafiúi kötelességemnek
ismerem.

Megkülönböztetett tisztelettel,

Méltóságos Elnök úrnak
Pesten, 1866 november 4-kén

alázatos szolgája
Csengery Antal

956
1866

Veszem nov. 5. 1866. ülésében

Kivonat a statisztikai bizottság
f. évi Nov. 8-kán tartott ülésének
Jegyzőkönyvéből.

3. Keleti Károly úr a „Nemzetgazdaság
és társadalmi tudomány" című értekezést nyúj-
tott be, mely f. évi april 16-kán a T. Aka-
demia illető szakgyülésén olvastatott fel. Mi-
után azon értekezés általános s jobbára tisztán
elméleti tartalmánál fogva a statisztikai
és nemzetgazdasági közleményeket körén kívül
esik, határoztatik:

hogy az a T. Akademia illető osztályába
tétessék át, miszerint az „Értesitő"-be vé-
tessék fel, mire a bizottság véleménye
szerint igenis érdemes.

Hunfalvy János
a statisztikai bizottság előadója.

957
1866

2

Pesten dec. 9. 1866. ült. Ülés.

Kivonat a statistikai

bizottság Jegyzőkönyvéből.

Tekintetes Akademia!

A stat. bizottság kéri a T. Akademiát, méltóztassék Mgs gróf Bethlen Farkas és báró Kemény Gábor urakat a bizottság tagjai közé iktatni, annyival inkább, mivel Erdély a bizottság kebelében eddigelé képviselve nem volt, s mivel a testvérország statistikai viszonyairól még most is nagyon hiányos ismereteink vannak.

Pest. dec. 10. 1866

Tekintetes Akademia

alázatos szolgája

Hunfalvy János

mint a stat. bizottság jegyzője.

958
1866

A stat. bizottság f. évi dec. 7-kén
tartott ülésének végzéséből.

Kivonat
A' nyelvtud. dom. nagy Bizottság 1866.
Dec. 7-kéa tartott' ülésének
Jegyzőkönyvéből.

1.)

2.) A' Bizottság újra tanácskozás alá vevé Mátyás Flórián l. tagnak magyar nyelvtörténeti Szótárát, mellynek nagy fontosságát e nyelvtudományunk kiterjesztésére kitünő hasznát már tavali, oktob. 6-kai ülésében kifejtette a' T. Akademia előtt, neki annak kiadását leghathatósabban ajánlván; mit aromban, jóllehet az akademia elfogadta volt a' bizottság ajánlását, a' méltóságos akademiai igazgató tanács, költség hiányában: ott volt kénytelen elhalasztani.

De mintán most egyfelől a' bizottság némi pénzalapra figyelmeztetheti a' T. Akademiát, - másfelől pedig a' nyelvtörténeti Szótár szerzője oly elhatározást fejezett ki, mellynél fogva a' nyomtatás költségét nem az akademia pénztárát fogná terhelni: az annyira óhajtott kiadás immár lehetségessé vált. Tudvalik N. Fogarasi János r. t. a' Nagy Szótára szerkesztését ezentúl maga folytatván, s a' T. Akademia végrésénél fogva elhunyt társunk, Szvetsov Gergely, szótár-szerkesztési díja Nov. 1-sö napjától fogva Fogarasi szíves ruházatán által: az ez

959
1866

többinek eddigelé kijárt 500
forintnyi díj a' T. Akademia rendel.
kezésére áll. A' nyelvtudományi Bizott.
ság Mátyás Flóriánnak azon elhatá.
rozását vevén tudomásul, hogy ő kész
maga költségén, de a' T. Akademia ő'é.
ge alatt adni ki nyelvtörténeti szó-
tárát, ha a' szerkesztési és tömérdek
irattári költségeinek fedezésére né.
mi segítséget kaphatnex a' T. Aka.
demiától; egyszersmind Mátyás Flórián
arra is kötelezvén magát, hogy nyelvtör.
téneti szótárának első füzetét – mint.
hogy a' roppant nagy kézirat irattása
és rendezése a' nyomtatás rögtöni el.
kezdését nem engedheti meg – másfél
év multva adja nyomtatás alá, melly
aztán szakadatlanul fog folyni,
egyébiránt a' szerkesztés felügyelete a'
szerző" maga szólítván fel a' nyelv=
tudományi bizottságot: ezen nevezett
bizottság most azon kérelemmel
járul a' T. Akademiához, méltóz-
tatnék a' méltóságos akademiai ügy.
gató tanácsot arra kérni, hogy
az eddig Jegyzésinek kijárt ℔ Nov.
elsőjétől fogva az Akademia rendel,
kezésére álló 500 forintot évenkén.
ti szerkesztési és irattári költségül
a' magyar nyelvtörténeti szótár
kiadásának eszközlésére Mátyás
Flórián l. tagnak rendelje; mél.
tóztassék továbbá neveztt l. tag.
nak abbeli ajánlatát elfogadni,
miszerint nyelvtörténeti szótárát
saját költségén ugyan, de az Aka.
demia megbízásából adhassa

506
rendel.
yi Elnök,
elkatá.
ő kész
emia Ok.
ati szó-
ömérdek
sére né.
I. Ake.
és Flórián
nyelvtör.
tét – mint
iratása
tani el.
másfél
, melly
olyni,
yelére a
nyelv=
nevezett
nnel
méltó-
miai Igaz.
Logy
Nov.
rendel,
évenkén.
költségül
sróták
Mattyás
e; mél.
tt l. tag.
gadai,
sróták
ar Aka.
elhasz

ki; végre méltóztassék emé
nagy fontosságu és nagyszerü
munkának szerkesztésére és nyo.
matására való felügyelettel
a nyelvtudományi Bizottsá.
got megbízni.

Jegyzette
Hunfalvy Pál.

...

A' Nyelvtudományi
Bizottság
körében
a'
M. Akadémiában
a' Magyar nyelv-
történeti Szótárt
illetőleg.

A bölcsészeti osztály tanácskozmánya dec. 13. 1866.

Jelen voltak: Horváth Cyrill mint elnök, Nagy Márton, Ney Ferenc, Szönyi Pál, Greguss Ágost mint jegyző

1. Felolvastatván akad. elnök Eötvös Józsefnő nőgy f. é. nov. 26-án kelt levele, melyben, az Akadémia f. é. nov. 5-én hozott határozata alapján, fölhivja az osztályt, válaszszon magának elnököt és jegyzőt, foganatosítsa az ügyrend 22ik pontjában fog. lalt kívánalmat, s tüzzön ki, minden hó elején tartandó ta. nácskozásai számára, napot.

E fölhivásnak képest a jelen voltak először is titkos szavazás utján elnökké négy szóval Horváth Cyrill tiszt. tagot vá. lasztották, egy szó Greguss Ágost r. tagra esvén, jegyzővé pedig szintén négy szóval az utóbbit választották, egy szó Ney Fe. renez lev. tagra esvén.

2. A szakbeli tudományos vizsgalom figyelemmel kisé. rése s átalában az Ügyrend 22ik pontjában foglalt kivána. lom teljesitése szempontjából Horváth Cyrill a német böl, csészet, Greguss Ágost az esthe. tika és a francia bölcsészet, a többiek, a mennyire idejök en. gedi, a nevelési és oktatási mód. szernek tartására vál. lalkoznak. Határozatba ment egyszersmind, kéressék meg az

960
1866

Akadémia, hogy a szakbeli tudományos mozgalmak fi, gyelemmel kisérésére vidé„ ken lakó tagjait is egyenlőségre fölhívja, valamint kívánja ki, hogy az Akadémiában va„ ló fölolvasásra szánt értekezések ezentúl az illető osztályok elnökeihez küldendők.

3. Az osztálybeli tanácskozmány idejére nézve az osztály abban állapodott meg, hogy a„ zok minden hó első csütörtökjén d. u. 3 órakor tartassanak. A legközelebbi tanácskozmány azonban csak februárban lesz tartandó, minthogy a mostani az osztály úgy tekinti, mintha januárinak elő"legezett megtar„ tását.

4. Január havára Horváth Cyrill tiszt. és Nagy Ferenc lev. tagok ígérvén előadásokat, ezeknek napirendre tűzése a törv. tudományi s történelmi osztályokkal közösen lesz eszközlendő.

5. Az 1859—64. nagy, illetőleg Marczibányi jutalomra beküldött s a titoknoki hivatal által az osztályhoz átvett munkák olykép osztattak ki, hogy: az 1. és 9. számnak megvizsgálása Gre„ gus Ágost, a 2—6, 10 és 11. szá„ munkáé Horváth Cyrill, a 7 és 8 számunkáé Nagy Mártonra, végre a 12—22 számunkáé Nagy Ferenc tagok vállalkoztak.

6. A jelen tanácskozmány jegy„ zőkönyvének hitelesítésével az el„ nök Nagy Mártont és Szőnyi Pált fel„ kérni határoztatott meg.

Nagy Márton k.
Szőnyi Pál mk.

A bölcészeti osztály tanácskozmánya dec. 13-dikán 1866.

Jelen voltak: Horváth Cyrill mint elnök; Nagy Márton, Ney Ferencz, Szőnyi Pál; Gregorich Ágoston mint jegyző.

1. Fölolvastatott az akad. elnök, Eötvös József b. ő nga f. é. nov. 26-dikán kelt levele, melyben, az Akadémia f. é. nov. 5-dikén hozott határozata alapján, fölhívja az osztályt, válasszon magának elnököt és jegyzőt, figyelmeztetvén az ügyrend 22-dik pontjában foglalt kívánalmat, s tüzetes ki, ~~minden hó elején~~ tartandó tanácskozásai számára, napot.

E fölhíváshoz képest a jelen voltak elnökül (négy szóval) Horváth Cyrill tisztelték tagot választották, egyhangúlag Gregorich tagot r. tagra ajánlván, jegyzővé pedig, szintén négy szóval ex nemine választották, egyhangúlag Ney Ferenc tag. r. tagra ajánlván.

2. A' szakbeli tudományos mozgalom tárgyában tennel kiséret a általában az ügyrend 22-dik pontjában foglalt kívánalom teljesítése szempontjából Horváth Cyrill a német bölcészetet, Gregorich Ágost az olaszokéval a franczia bölcészetet, a többiek, a mennyire idejök engedi, a nevelési s oktatási mozgalmak ~~fi~~ tennel tartására vállalkoztak; határozatban ment egyhangúlag, készítsék meg az Akadémia, hogy a szakbeli tudományos mozgalmak figyelemmel kisérése végett ezélban tagjait is egyenlő számú szakokra fel, valamint kimutassa ki, hogy az Akadémiában való fölolvasásra szánt értekezések ezentúl az illető osztályok elnökeihez küldendők.

961
1866

3. Az osztályfői tanácskozások idejét illetve az osztály abban állapodott meg, hogy azok minden hó első csütörtökjén d. u. 5 órakor tartassanak. A legközelebbi tanácskozmány azonban csak februárban lesz tartandó, minthogy a vakációt az osztály így tekinti, mint a januárinak elmulasztott napját tartását.

4. Január havára Horváth Gyula tld.
és Nagy Ferenc ugyanazon igével elvadászlatnak: Shakespeare napjainkra történő a történelmi drámáinak a történelmi osztálylyal közösen leendő elolvasása.

5. Az 1859–60. nagy, illetőleg Martinkánynak jutalomra bocsátott ~~pályamunkák~~ és a kitüntetésre kinevezett által az osztályhoz intézett vakációk alkalmával osztattak ki, hogy: az 1. és 9. számúakat megírogálását Gregus Ágost, a 2–6, 10 és 11. számúakat Horváth Gyula, a 7. és 8. számúakat Nagy Márton, végre a 12–22. számúakat Nagy Ferenc tanuló vállalták el.

6. A jelen tanácskozmány jegyzőkönyvének hitelesítésével az elnök Nagy Márton és Szőnyi Pál tanuló bízta meg.

A' Nyelv- és Széptudományi Osztályoknak 14-kén
tartott tanácskozásán vétetett határozat,
hogy

az akad. titkári hivatal utján
körlevél bocsáttassék az osztály tag-
jaihoz, mellyben felszólíttatnak, hogy
nyilatkozzanak, hiv mivel ~~értekez~~
és mikor értekezéseknek előadását
tartani az akademiai ülésekben,
s ebbeli nyilatkozataikat 1866.
januarius hava végéig tudják be
a titkári hivatalnak.

Jegyzetbe
Akadémiai titkár,
értekezleti jegyző.

962
1866

963
1866

Teleki pályamű V. sz.

A nagyság átka. Zichy Antal

Tört. trag. 5 felv.

Jelige: – „hogy én nem én vagyok."

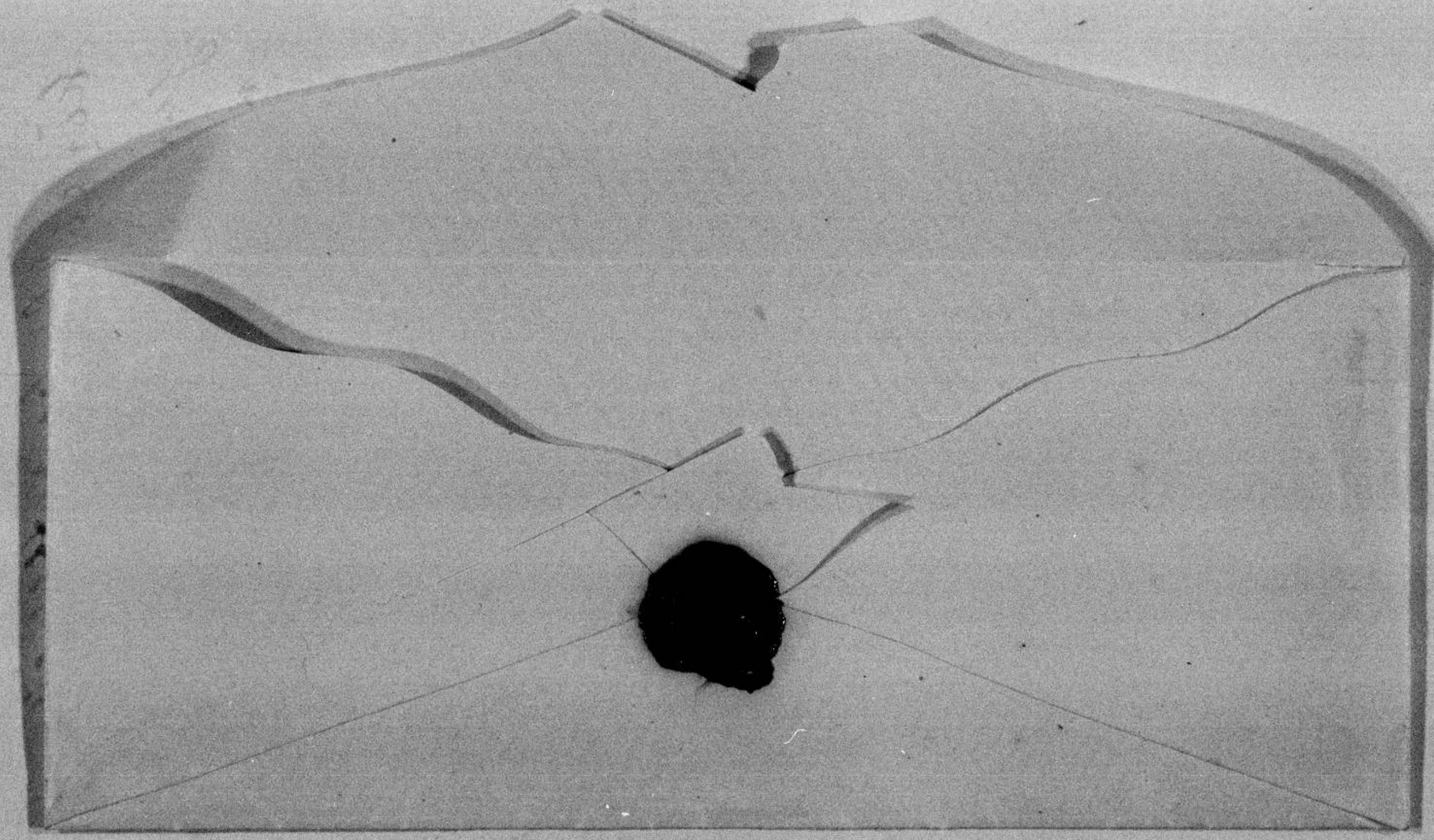

A pályamű szerzője: Tichy Lental

Pátkai

Bemutatása

a Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények második kötete I. füzetének.

(A M. T. Akadémia jún. 18-i ülésén.)

Szerencsém van a t. Akadémiának a Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények második kötetének I. füzetét ezennel bemutatni. Tartalma a következő: A földbirtok statistikája Magyarországban, tekintettel Csehország ebbeli törekvéseire, Korek Sándor l. tagtól; Elemi tanügy a veszprémi egyházmegyében, Barsy József bizottsági tagtól; Statistikai kimutatása a magyar országgyülés érdekében 1865-ik évben összeírt vallástoknak; Magyarország bányászati viszonyai 1862-1864-adik években Hunfalvy János r. tagtól, ~~a Csehország Egyes leg- azon rövid közlések a hitel és közlekedési intézetek közül~~ ~~és a hazai és külföld egyéb állapotairól~~. Korek úr a t. Akadémia egyik ülésében már előadta értekezésének velejét, kimutatja benne a földbirtok statistikájának nagy jelentőségét, elmondja, hogy mit tettek e tekintetben más országok, melyekben ~~hivatalos~~ statistikai hivatalok működnek, ~~s mint iparkodik~~ s mily dicséretes buzgalommal és sikerrel iparkodik különösen egyesek országos gazdasági társulat Csehország ~~részletes~~ statistikájának létrehozásán. mező- és erdőgazdasági ~~statistikájának létrehozni~~. Ezután e „Magyarország művelési ágak szerinti terjedelme és földjövedelme" című munkálatot ismerteti, mely nem rég a magyar

kir. Helytartótanács rendeletéből bocsátottak közre, s kimutatja hiányait, s azon utakat és módokat, melyek által a hiányokat ~~kipótolni~~ kilehetne pótolni és a kibákat ~~kiigazítani~~ kiigazítani, ~~adnak~~ mignem nálunk is a régóta sürgetett statistikai hivatal felállíttatnék. ~~Károly József úr~~

A közoktatás és népnevelés czélszerű rendezése az országgyűlés legsürgősebb feladatai közé tartozik, mert hátramaradásunk egyik főtényezője kétségkivül annak eddigi elhanyagolt állapotában rejlik. De ha e tekintetben helyes intézkedéseket akarunk tenni, okvetlenül szükséges, hogy a népnevelés ügyének mostani állapotát részletesen és alaposan ismerjük. A stat. bizottság azért már 1862-ben felkérte a m. k. Helytartótanácsot, hogy az egyes egyházmegyék részéről beküldendő jelentéseket és adatokat feldolgozás végett neki átküldeni méltóztassék. A Helytartótanács teljesíté a bizottság kérelmét, a mennyiben a r. kath. egyházmegyék részéről begyült jelentéseket megküldé, melyeket azután Károly József úr dicsére les ügyszeretettel és szorgalommal feldolgozott. A veszprémi egyházmegye az utolsó volt, mely a kívánt adatokat beküldé, s a jelen füzetben vannak közölve. A jövő füzet az egyes r. kath. egyházmegyék szerint külön tárgyalt kimutatások végeredményeit egybeállítva fogja közleni.

Oly részletesen még sohasem voltak nálunk tárgyalva a népnevelésre vonatkozó statistikai adatok, azért kötelessé,

~~Hanfalvy Károly~~ a Közlemények előbbi köteteiben hazánk bányászati viszonyait 1861-ig adatolja elő, összehasonlítva az 1848 előtti állapotokkal. A jelen füzetben folytatom a bányászati viszonyok ismertetését a ~~három~~ legközelebb elmúlt három évre vonatkozólag. A számbeli adatokon kivül az egyes bányakapitányságok hivatalos jelentéseit is közlöm kivonatilag, hogy a bányászat előmenetelének akadályait mutathassam ki. A bányászat ~~jelentőség~~ nemzetgazdasági jelentőségét senkisem fogja tagadni, kivált nálunk, hol a köz elszegényedés szemlátomást terjed, daczára azon sok hangos phrasisnak, melyet országunk kifogyhatlan segédforrásairól és kimeríthetlen kincseiről mindennap hallhatunk. —

Ψ Azon nagyobb értekezések után az „Egyveleg"ben rövid közlések következnek, nevezetesen a bécsi nemzeti bank,

† ~~Az „Egyveleg" ben rövid közlések voltak a bécsi nemzeti bank~~ alsóausztriai takarékpénztári társulat és cseh jelzálogi bank működéséről, továbbá Olaszország kereskedelmi viszonyairól, Páris müiparáról, a hazai fürdőkről, a nyilvános ösztöndíjakról, stb.

Tehát e füzet is tanúságot tesz a bizottság munkásságáról; hogy ez fényesebb sikert fel nem mutathat, annak oka részint abban keresendő, hogy kormányi tekintélylyel felruházott statistikai hivatalunk még nincsen, részint ~~abban hogy~~ ~~még~~ ~~közönség~~ ~~bank~~ azon közönyösségben, melylyel nálunk még igen sokan viseltetnek úgy a statistikai adatok gyüjtése, mint ~~pedig~~ a statistikai dolgozatok iránt.

964
1866

Hanfalvy János
a Stat. bizottság előadója.

gennek tartom mindazokat, kik a népnevelés ügyét szivökön viselik, különösen pedig az országgyülés tagjait is, Barsy úr idevágó értekezéseire figyelmeztetni, melyek a Stat. Közlemények ~~negyedik kötetétől kezdve~~ régibb folyamának IV., V., és VI. s a Stat. és Nemzetgazdasági Közlemények I. és II. kötetében olvashatók.

E füzet czikkei közől bizonyára ~~idő~~ korszerü tárgynak mondhatjuk azon kimutatást, mely az országgyülési követek választása érdekében 1865-ben eszközölt választó-összeirásra vonatkozik, s melyet a m. k. Helytartótanács az egyes törvényhatóságok részéről beküldött eredeti összeirási jegyzékekből állított egybe. Az összeirt választók száma az egyes választási kerületek és törvényhatóságok szerint van kimutatva, s osztályozva a törvény által megállapitott rovatok szerint, melyekből a választóképesség alapja tünik ki. Legyen szabad e helyen a kimutatás végeredményeit közlenem:

	a választók képességi alapja							az összes választók
	birtok	kézmüvesség	gyár	kereskedés.	jövedelem.	értelmiség.	régi jog	
Összes megyékben . . .	427,373	30,332	125	1667	41,922	24,390	91,253	617,062
Kerületekben . .	12,432	749	–	29	48	463	5,148	18,869
Városokban . .	44,208	12,021	92	1,900	1,819	5902	3,183	69,125
Együtt . .	484,013	43,102	217	3,596	43,789	30,755	99,584	705,056

670
K. K.

Pénztári Értesítés.

Nyelvtudományi Közlemények. V. kötet, 2. füzet. Szerző	Dolgozat címe	Ívszám	Díjaztatik íve	Fizetendő aranyban	Fizetendő osztr. ért. for.	Fizetendő osztr. ért. kr.
Budenz József.	Mordvin Közlések. III. Moksa- és erza-mordvin szótár (befejezése). (161—238. lap.)	4 27/32	20 fttjával	—	96.	87½
Fábián István.	A va ve képzőnek s változatai „nak szereplése nyelveinkben. (239—245. lap.)	7/16	„	—	8.	75.
Hunfalvy Pál.	Régi magyar szók. (246—279. l.)	2 3/32	„	—	41.	87½
Fogarasi János.	Az ilyen névmás a mongol nyelv után. (280—285. lap.)	6/16	„	—	7.	50.
Hunfalvy Pál.	A lapp nyelv. (286—320. lap.)	2 3/16	„	—	43.	75.
	Összesen	10.				
	Ebből díjazandó	9 15/16	„	—	198.	75.
Hunfalvy Pál	Szerkesztői díj 10 és 8 fttal	.....			30.	„
			összesen =		228	75

U. 8. Nyelvt.
1866

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt kétszáz huszonnyolcz ft és 75 kr a nyelvtudományi bizottság költségéből fizetendő. Pest 1866. évi November 17-én.

Arany Dániel
titoknok.

1866

811
816
821
836

(8d16) 965/1.866

468
K.

Pénztári Értesítés.

Nyelvtudományi Közlemények VIkötet, 1sö füzet.		Ívszám	Díjaztatik íve	Fizetendö		
Szerzö	Dolgozat címe			aranyban	osztr. ért. for.	kr.
Budenz József	A Magyar úgynevezett igekötök s az át, ja igepraefixumok. (1–18 lap).	1 2/16	20 frtak	—	22.	50.
" "	Szintén valami az a ki, a miröl. (19–36.)	1 2/16	"	—	22.	50.
Ribáry Ferenz	A baszk nyelv ismertetése. (37–75.)	2 7/16	"	—	48.	75.
Prof Kuun Géza	Assyr szók hasonlitása. (76.–80.l.)	5/16	"	—	6.	25.
Budenz József	Mordvin közlések. (81.l.–100.l.)	5	"	—	100	—
	összesen	10.	"	—	200.	—
Hunfalvy Pál	Szerkesztöi dij 10 iv 3 frtod	.	.	.	30	"
	Összesen	.	.	.	230	-

U. 5. Nyelvt.
1866

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy
a fent irt kétszáz harminez forint o. é.
a nyelvtudományi bizottság
költségéből fizetendö. Pest 1866. jun. 23.

Arany Dániel
titoknok.

534. 535.
565.

110/K. 1866.

Pénztári Értesítés.

Nyelvtudományi Közlemények IV. kötet 3. füzet.		Ívszám	Díjaztatik íve	Fizetendő		
Szerző	Dolgozat címe			aranyban	oszir. ért. for.	kr.
Budenz József.	Khivai tatárság.	11/16	20 ftjával.	—	13	75
Budenz József.	Erdei és hegyi cseremisz szótár.	6 15/16	"	—	138	75
Hunfalvy Pál.	Feze.	6/16	"	—	7	50
Fr. Kuun Géza.	Az új arab nyelvről és annak különb ágairól szóandók.	6/16	"	—	7	50
Joannovics György.	A magyar a mutató szócskáról.	1 1/16	"	—	21	25
Budenz József.	Vegyes apróságok.	7/16	"	—	8	75
Budenz József.	Mutató a IV. kötetben tárgyalt magyar szók-, képzők-, és ragokról.	2/16	"	—	2	50
	Összesen	10.	"	—	200.	—
Hunfalvy Pál	10 ív szerkesztéséért	— "	"	"	30.	
				6 1/2 —	230.	

U. I. Nyelvt.
1866

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy

a fent írt kétszázharminczforint, a Nyelvtudományi Bizottság

költségéből fizetendő. Pest 1866. ~~Jan~~ 31. febr. 1.

Arany János

titoknok.

1566

157
152
571

16/11. 1866.

Pénztári Értesítés.

Statistikai és Nemzetgazdasági közlemények I. Kötet 2. Füzet.		Ív-szám	Díjaztatik íve	Fizetendő		
Szerző	Dolgozat címe			arany-ban	osztr. ért. for.	kr.
Tormay Károly.	Pest városának egészségügyi és lebészeti viszonyai 1864-ben.	11/16	20 ftjával	—	13	75
Barsi József.	Elemi tanügy a szatmári r. k. egyházmegye területén 186½-ben.	14/16	„	—	17	50
Dr. Barsi József.	Elemi tanügy a váczi r. k. egyházmegye területén 186½-ben.	1 2/16	„	—	22	50
Fest Vilmos.	Magyarország álladalmi és országos utjai.	5 14/16	„	—	117	50
Dr. Konek Sándor.	A Magyar k. Lyceumának statisztikai működése.	2 1/16	„	—	41	25
Hunfalvy János.	Egyveleg.	4/16	„	—	5	—
Hunfalvy János.	Az első kötet tartalma.	2/16	„	—	2	50
	Összesen	11.	„	—	220.	—

M. I. Stat.
1866

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt Kétszáz husz forint o. ért. *az* Akadémia Statist. Bizottsága *költségéből fizetendő. Pest 186*

titoknak.

Tek. Tóth Lőrinc pénztárnoknak urnak.

1866

41
46
47
159

187
K.

Pénztári Értesítés.

A M. T. Akadémia Évkönyvei XI. Kötet, V. Darab.		Ív-szám	Díjaztatik íve	Fizetendő		
Szerző	Dolgozat címe			arany-ban	osztr. ért. for.	kr.
B. Eötvös József.	Elnöki megnyitó szavai.	1/16	5 aranyival.	—	—	—
B. Vay Miklós	Bevezető szavai.	1/16	"	—	—	—
Gr. Dessewffy Emil	Üdvözlő szózata.	5/8	"	—	—	—
B. Vay Miklós	Végszavai.	1/16	"	—	—	—
Arany János.	Titoknoki jelentés.	1 3/16	"	—	—	—
B. Eötvös József.	Emlékbeszéd Szalay László felől	2 13/16	"	14 1/16		
Toldy Ferencz.	A magyar irodalomnak befo„ lyásáról a nemzet életére a leg„ régibb időktől fogva.	1 1/2	"	7 1/2		
Titoknoki hivatal	Jelentései a befolyt s újra kiírott pályázatokról			—	—	—
Elnöki	Zárszó		"	—	—	—
				Összeg:	21 9/16	— —

M 24. által
1866.

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt 21 9/16 cs. k. arany az Akadémia évalapos A költségéből fizetendő. Pest 1866, febr. 24.

Aranyjános
titoknok.

1866

185

663 / K. K. 1866.

Pénztári Értesítés.

Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények II. kötet 2. füzet. Szerző	Dolgozat címe	Ívszám	Díjaztatik íve	Fizetendő aranyban	Fizetendő osztr. ért. for.	Fizetendő osztr. ért. kr.
Fest Vilmos.	Magyarország államdalmi és országos útjai. (161—232. lap.)	4 15/32	20 ftjával	—	89.	37½
Weninger Vincze.	A bankügy elmélete a jegy- és letéti bankokról. (232—308. lap.)	4 25/32	"	—	95.	62½
Dr. Barsi József.	A nyilvános elemi tanügy Magyarországban a r. kath érsekségek és püspökségek gondviselése alatt 186½ban. (309—317. lap.)	9/16	"	—	11.	25.
Hunfalvy János.	Egyveleg. Nagybritannia bányászata. (318. lap.)	1/16	"	—	1.	25.
" "	A második kötet tartalma (319—320 l.)	1/16	"	—	1.	25.
	Összesen	10.				
	Ebből díjazandó	9 15/16	"	—	198.	75.

II. C. stat. / 1866

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt száz kilenczven nyolcz forint 75 kr a statistikai bizottság költségéből fizetendő. Pest 1866. November 15.

Aranyossy titoknok.

633

2981

740
R. R.

Pénztári Értesítés.

A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei XI. kötete IV. darabja.		Ív-szám	Díjaztatik íve	Fizetendő		
Szerző	Dolgozat címe			arany-ban	osztr. ért. for.	kr.
Frivaldszky Imre.	„Jellemző" adatok Magyarország Faunájához. (XIII. képtáblával)	34.	5 aranyal.	170.	—	—
	a táblák teszenek	3 1/4		16 1/4	—	—
	összesen	37 1/4		186 1/4		

11. 51. alsl.
1866. Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt Százhatvanhat és 1/4 o. é. arany az A. kadémia á t a l á n o s

költségéből fizetendő. Pest 1866. December 14-dikén.

Arany János
titoknok.

307
K.

Pénztári Értesítés.

A Magyar birodalom természeti viszonyainak leírása. III-dik kötet.		Ív-szám	Díjaztatik íve	Fizetendő		
Szerző	Dolgozat címe			arany-ban	osztr. ért. for.	kr.
Hunfalvy János	A Magyar birodalom természeti viszonyainak leírása.	46 ½	30 ftjával	—	1395	—

II. 25. által.
1866.

Ezen értesítés oly megjegyzéssel tétetik át a pénztárhoz, hogy a fent írt ezerháromszáz Kilenczven öt forint az Akadémia által a l á n v o s költségéből fizetendő. Pest 1866, apr. 18.

Arányossy
titoknok.

Méltóságos Báró ü akadémiai elnök ür
mélyen tisztelt Uram!

Az Akadémiai jogügyletek eddigi folyamáról van szerencsém á
mlg m'évi December 2.án c rétben benyujtott jelentésem
folytán következőket alázatosan előterjeszteni:

pör B. Lo Bessi Lajos ür sorsa pénz-ügyi rendezése
felmerülésétől az 1ső alatti folyamodványában oly kérésével fordulásak
jelenlegi akadémiai elnök ürhoz: miszerint az ő akarata kifejtése
okából declinálnia arra: hogy a testvérei részéről már 10
év óta ellene folytatott perlekedések ü végtelen perfelvegyzésektől
úgy a' Törtől ü menekülhessen — az Akadémia ügyét körvetelése ü
dekében ü hagyandó legyen folyamodó több kitelezőivel- a'
Mercsiaban ü Tsarágyi birtokokra bizonyos mondatások alatti
megrételére eggesülni: —

Az ezen folyamodványra nyert 2ik alatti rendelet
körültem a' folyamodó bárával — ki e hó elején a' D. H. S. ü B.
szám alatti okmánnyokat mutatta be oly kérésével hogy mi
tán ő a' Törtől utasításkor kilépen valamennyi kitelezőjének
beleegyezéséi igyekezne megnyerni; ü velük a' testvéri
elatási vereü részöére lépvén, ezt tekintetbevéve hogy bevé
tetnének; — az Akadémia az itt 5ik alatt előforduló részö
dére maga részéről is elfogadni; ü az e rétben tüzetes
ges intézkedéseket mint a' javak kezelésére, mint pedig a'
rejtalevő terhek mikénti kiegyenlitésére nézve mielőb
megtenni méltóztatnék; —

Folyamodó barmak ezen testvéreséi vonatkozó
czéin oly igényteken nézetek beterjesztésével: hogy az mi
több körülmények megvizsgálásának annak elfogadha

tára

966
1866

tára esetében egyszersmind fogyatozásain körül a' pénztreges intézkedések megtétessenek – ellenben B. de Brenn Arpádnak a' fennmaradt Zenegarabra 1to" helyen betáblázott 8 évre az Akademiának alapítványlepjen átengedtetni – de 1861 Novr 1től fogva határidőben maradt értékeiül 5262 ftnyi életjáradéka – a' 7 sz. alatt hozandó elmaradásától Jrélés alapján – végrehajtás nyján lefizetni hajtandó; – Miri nézve a' pénztreges utasítatni méltóztassék magadatni kérem – minthogy a' határidőből – a' mint értesültem – már April elsejére voltának közelgő értekezletre meghívandók – megjegyzem egyszersmind: hogy a' folyamodó Bárói 2000 ftos alapítványából fennmaradó, de be-nem táblázott 1000 ftnyi határidők biztosítása tekintetéből – annak erejéig a' fizetés tejes nevében aláírni pénztreges nek vélem. –

2. Nehai gf Teleky József hagyománya más – daczára annak hogy az elhunyt gf elnök úr a' 8 sz. alatti folyamodó vagy nevére legalább a' határidőbe illetéki alól kérte felmentetni az Akademiát – még is a' határidőbe illetéki tartoztatni; sőt erre illetéki is ennek 861 April 24től jövő 5ös kezdetni kamatja erejéig a' zálogjog nem csak a' bérházra, hanem a' 9sk. alatti végtés szerint még a' javakra is bevallásatott –

3. B. Vécsey Erzsébet Torma Jenőné a' neki közösön való 4000 ftból fennmaradt 2000 ftos határidőre – befizetteti az akademiai pénztárba –

4. A még 1861 évben csőd alá került Márton Demeter ellen – bejelentessen az Akademia részéről is a' 9000 ftos tőke járulékaival együtt – a' tárgyalás nyomán bejegyzés

kelett

tartó Tanácshoz folyamodtam s a bizonyítvány a mint
érte esülnem méltó vá gyodnak átiis küldetett Végre

22. A palota épületének szakértői megvizs-
gálására tiszt s az országos Egészségi igazgató-
ság részéről kijelölendő Szakértő kiküldetése czéz
nemkésnem a nmgu m. k. Helytartó Tanácsnz folya-
modni.

Ki is egyébiránu mely tiszteletteel maradok

Mélzó Vágodnak

alázatos szolgája

Stinka Jozsef
Makasztlegyen

Lea.

Kélzóságos

Báró Eötvös József

M. Kir. Akadémiai Elnök

úrhoz

jelentése

Hirik a József-nek M. Akadémiai ügyében

- teresu de az ügyész – mely a 105 alatti végzés keresetü kozgyulesen
tarton – még mindeddig nem közöltetett. –

5.) Bárándy Lajos minta idősb Bárándy Lajos örökösei megbizója ellen – 2394 forint tőke és járulékai erejéig folyt perben hozott s a "k. jtélő" Tábla által is helybenhagyott jtélet mint végrehajtási alá vételről a Kalocsai törvényszéknél tal. –

6.) A Kovács Agoston, Ede és Borbála Bál minta Kovács Benedek árvái gyamja ellen 5075 forint 50 krnyi kárpótlási kárvalék erán – melynek törlesztésére f.é. Febr. 19-ig 4000 forintban le – úgy Kovács Lajos ellen 3500 forint tőke "s tartozás és járulékai erán Bes Varsa Törvényszéke elött" lefolyt perében hozott elmarasztaló "ítéletek a "k. jtélő" Táblához felyebbezésnek – és mint tárgyalásnak fel a felsőbbi birósághoz.

7.) Bonis Barnabás – a m. evi Dec 27-ten jelentett kérelmére 44 alatt kelt folyamodásában bold neje k. Bogyay Karolina feltételes hagyományának 5000 forinti megváltása iránt előterjesztett kérelmében – az e részben körülményes jelentés tételre megkeresett beregszászi ügyvéd Makk Antaltól azon való észrevétel, miszerint folyamodó ajánlata nyilvánvalóan azon okból: mivel nem kikerő: hogy a "hagyományozó Asszonynak" különben annyi adósság lesz hátra, mely felemésztve volna a 5000 forintos összeg "ből" kifizetése s az ingatlanok értéke, sőt a feltételes hagyomány azon Mádai két hold-szőlőkertedésre is terjed kitünés – egy hold értéke csak 800 forinttal számítva – már 8000 forint nyu

mikez a felajánlott 500 frts váltsági díj valóban
csekélység; - mire nézve ez uttal is kegyes uta
sitásért esedezem. - Maradok kép

8ra Ugyanazon múlt évi jelentésemhez 2ik
alatt zárva mutattam be Böszörménye Elek
szathmári ügyvédnek néhai Rhédey László ha.
gyatéka tárgyában tett jelentését mellékleteivel
együtt oly igénytelen nézettel, hogy ezen tárgy a
Rhédey féle hagyatéki számadások vizsgálatára ki
küldött Bizottmánynak közöltessék rendeletéből.

9er Ugyanezek Böszörményi Elektől II Sz. a. zárt
jelentését, mely szerint a Rhédey-féle hagyaték tár.
gyában újjabban felmerült illetékek kiegyenlítéséből
lenniének, van szerencsém mellékleteivel együtt oly
véleménynyel bemutatni, hogy ezen jelentés szinte
az érintett Számvizsgáló Bizottmánynak véleme.
nyes jelentés tétel végett átteendő volna.

10er Ugyanazon most említtetett de mellyá.
godhoz = 12. Szám alatt iktatott külön jelentés
szerint is nehai Kölcsei Ferencz által hagyomá.
nyozott könyvtár a végrehajtási zár alól végzés
leg feloldatvan az Akademiának mint vegyes
delelői hagyományosnak kiadatni rendeltetett.-
Ezen könyvtár átvételével igénytelen nézetem
szerint az akademia kebeléből kinek vala.
ki megbizandó, ki szathmárnémetiben Böszörmé.
nyi Elek ügyvéddel egyetértőleg s legelj Pál.

nán járásbeli főszolgabiró közbenjárásával a könyveket átvenné, ládába rakatná s ezán a Diszán egész Szolnokig [illegible] biztos felügyelet alatt le- s onnan a vasuton ide beszállítaná.

11. Hajdu-Nánás városa az ellene indított kereset folytán behüldötte a meghátralékban volt 750 forintot. Ellenben

12. Makó városa a hátralékban maradt 1500 forint alapitványi tőkében elmarasztaltatott, s a-itélet most végrehajtás alá.

13. Az akadémiai palotára aláirt és hátralékban maradt magán alapitók közül befizettek Bielik Vilmos 80 forintot – Orzovenszky Károly 30 frtot s Prónay István 200 frtot. Ellenben

14. B. Ambrozy Lajos az aláirt 500 frtban Anyyal Lajos 60 frtban s Loubay Imre 300 forintban marasztaltatnak el. Seregi József pedig az aláirt 80 forint erán birói egyezségre lépett.

15. Gr Schmettow Károlynak 200 frtos alapitványából megfelmaradt 150 frtos hátralék, Sulyok Imre 13. sz. alatti levele szerint nehány hónap alatt perenkivül is befog fizettetni.

16. B. Duka Miklós, ki toll libából mikály rév alatt volt megidézteve s azért az idézés beállitatott a 14. sz. alatti levelében időhaladékot kér jövő őszig, mire nézve kegyes utasitásért esedezem.

17. Néhai Salvay János 200 frt végrendeleti hagyományának felvétele czéljából a részben hozott és 18 f. a. ideiglen végzés folytán megjelentek a közjegyes tagjai.

18. Néhai Klutz Józsefnek a 16. f. alatti levél szerinti végrendeleti legalább 84 frtnyi hagyományára közleményben küldetett be

19. A volt helybeli közjegyzők szüksé felszólításnak az Akademiára adott de hátrahagyott maradt alapitványok bejelentésére de csak kettő nyilatkozott név szerint Andaházy László jelenleg budai ügyvéd és Heinrich Ödön jelenleg Budapesti törvényszéki tanácsnok, az előbbi kész a reá háromló 166 frt 66 krt s pedig az eddig lejárt 100 forintos évnegyedekhez 25 frtal a fennmaradt 66 frtot pedig a kitöltött részletekben befizetni; – az utóbbi pedig oda kéri módosítani ajánlatát hogy azt a közbejött súlyos anyagi veszteségei miatt 40 frtal legyen szabad beváltani; mire nézve szíves utasítást kérek.

20. A Buda-és pesti Takarékpénztárakból egy az első Magyar Biztositó Társaságtól kölcsön kép felvett összesen 120,000 forintos részint az Akademiai bérházra, részint erre és a palotára be-táblaztattam.

21. Az elhúnyt nagy gróf Eötvös úr által a bécsi bankoknak elzálogitott úrbéri papirok tárgyában az Akademiás illető tulajdon jog kimutatására kívánságra bizonyitvány kiadatásáért a magyar kir. Kelv.

Lónyay Menyhért m. akadémiai másod elnök
úr jelentése, hogy a bécsi banknál előlegezés
mellett elzálogosított 93,400 p. ft. értékü föld-
tehermentesitési kötelezvényeknek eladását
a körülmények is tanácsolván, de ezt azon köz-
bejött tény, hogy a bécsi bank ezen papirosokra
adott s még 32,900 ftra menő előlegeket fel-
mondta, elkerülhetlen szükséggé is tévén, az
akadémiai Elnökség, ebeli szándékát s egy-
szersmind kénytelenségét az Igazgató Tanács
több tagjaival közölte, s ezen czél elérésére a
zon pillanatot jelölte ki alkalmasnak, midőn
a földtehermentesitési kötelezvényeknek eladá-
sára annyi m. földhitelintézeti zaloglevél
lenne szerezhető, hogy az akadémiai pénztár
ezen feleserélés által a kamatokban érezhető
veszteségét ne szenvedjen, még más részről azon
megnyugvást biztositja magának az Elnökség,
hogy kevésbé biztos és a politikai válságok bey-
lyásának nagyobb mértékben kitett papirosok
helyett oly papirosokat vehessen a pénztár ré-
szére, melyek a lehető legjobb hypothekára van-
nak alapitva. Egy ily kedvező időpontot felhasz-
nálva, megbizta az elnökség b. Wodianer Móricz
bécsi bankár urat, hogy az Akadémia tulajdoná-
hoz tartozó s a bécsi banknál elzálogositott föld-
tehermentesitési kötelezvényeket kiváltsa és lini-

Zált árfolyam szerint dadja, az akadémiai pénztár javára maradó árösszeget ennek beküldvén. Az Akadémia tulajdonához tartozó összesen 93,400 ft. névszerinti értékü földtehermentesitési kötelezvényekre három különböző izben ft volt előlegezve, s azzon öszveg töleszlésére időközben forditott összegeken túl még 32900 o.ftnyi előleg volt visszatéritendő. – 6. Wodianer Móricz úr, ezen megbizás folytán julius hó utolsó s augustus első napjaiban eladott 88,950 ft névszerinti értékü földtehermentesitési kötelezvényt 37,252 ft 64 kron, mely összegből kifizetvén a kiváltásra szükségelt 32,900 ft előleget, a hátralevő kamatokat, állam- és bank illetéket s saját provisióit, melyek 285 ft 65 kra mentek, a sennmaradt 24,067 ftot ide befizette. – A többi, 3450 ft névszerinti értékü földtehermentesitési kötelezvényt, melylyel, hiányos engedményezés miatt, eladhatók nem voltak, Wodianer természetben visszaszolgáltatta, melyek a pénztárban most is megvannak.

93,375 ft 50 kr. o. ért.

88,950 3,450 93,400

Elvolt továbbá zálogositva a pesti fiók banknál 28,200 p. ftnyi vagy is: 29,715 o.ért ftnyi névszerinti értékü földtehermentesitési kötelezvény 11,700 ft előleggel; végre a budai takarékpénztárnál 28,602 o. ért. f. névszerinti értékü nemzeti kölcsön kötelezvény 10,000 ft. előleggel. Az ezek kiváltására szükségelt 21,700 ftot a magyar földhitelintézet adta kölcsön azon nehány napra, mely alatt e papirosok eladhatók lettek. – A fiók-bankból kivállott földtehermentesitési papirosok, az Akadémia pénztárában létezőkkel együtt 40,845. o. é: ft értekben, igy 28,602 ft értékü nemzeti

kölcsön kötelezvény elárusitás végett átadatott a magyar földhitel intézetnek, mely a földtehermentesitési kötelezvényekből 36,382 ft 50 krnyi névszerinti értékűt 21,456 forinton, a nemzeti kölcsön kötelezvényekből pedig 28,581 ft. értékűt 17,284 ft 45 kron adott el. — Ezen összesen 38,740 ft 45 kr bevételből, visszafizettetett az előlegezés kifizetésére kölcsönadó magyar földhitelintézetnek 21,700 ft. - 4462 ft 50 kr értékü földtehermentesitési kötelezvény, és 21 ft értékü nemzeti kölcsön kötelezvény, mint hiányos forgalmány miatt eladhatatlan, természetben visszajött. —

Kifizettetett tehát az épitési pénztár helyett, a bankoktól felvett előlegezések visszafizetésére, összesen 34,600 ft, mennyivel az épitési pénztár lett adósa az alaptőke pénztárának. A megmaradt pénzen pedig, mely az elárusitásból bejött, földhitelintézeti záloglevelek vétettek 37,900 ft. névszerinti értékben, 27,375 ft 90 krért, tehát á és ismét 19,900 ft névszerinti értékben, 14,408 ft 86 krért, tehát á miszerint van az Akadémiának jelenleg 57,800 ftnyi névszerinti értékü földhitelintézeti záloglevele oly kedvező árakon véve, mely mellett azok közel 8 percentet kamatoznak.

A számitás tehát következőleg áll:

Azon 117,250 p. ftnyi vagyis 123,112 ft 50 kr. o. é. földtehermentesitési kötelezvény, mely az épitési pénztár zavarai kiegyenlitésének érdekében eladatott, jövedelmezett évenkint 5%-jével 6155 ftot s a jövedelmi adó levonásával 5785 ftot; a 28,602 o. ftnyi értékü nemzeti kötelezvény, mely szintén eladatott, jö-

vedelmezett 1430 frot, vagyis: a jövedelmi adó le..
vonásával 1330 forintot, összesen 7055 ft a.é. az ér-
ték bejött készpénz volt
a, a bécsi banknál elzálogositva volt
papirosokért . . . 5%/752 ft. 64 kr.
b, a fiók banknál elzálogositva volt
papirosokért . . . 17,324 ft –
c) a nemzeti kölcsön kötelezvényekért 17,284 ft
92,060 ft. 64 kr.

foszlván a bevett pénzt aránylagosan az elzálogositás..
ból kivántatott 29,715 ftnyi összeg s az akadémia pénz-
tárában fekvő mennyiség közt, – 17,324 ft, s a nemzeti
kölcsön kötelezvényekért 17,284 ft, összesen a fő-
szeg 92,060 ft 64 kr, melynek hatos kamata is csak
5523 forint, miszerint az Akadémia alaptőkéje minta
egy 1500 ft kamatot veszt évenkint. Ezen veszteséget
némileg pótolja az, hogy 57,800 ft értékü földhitel-
intézeti záloglevelek vásároltatván oly áron mely mel-
lett ezen papirosok közel 8 percentet jövedelmeznek,
ezen nyereség, 2 percentet számitva 5%,800 ft után
1156 frot teszki, tehát ama hiányt megközelitőleg pótolja.

Az Igazgató Ivánfy ezen elnöki előterjesz..
tést megnyugtató tudomásul vévén, a jelentésben em-
litett földtehermentesitési kötelezvények s nemzeti köl-
csön kötelezvények eladását a felhozott körülmények
s kényszerüség tekintetbe vételével, utólagosan helyben-
hagyta, s a pénztárnok utasitatott, hogy ezen változ..
tatást rendesen könyvezvén az Akadémiának ezáltal né..
mileg módosult vagyoni állapotát tisztába hozza.

967 / 1866 (dto)

Másolat.

Euer Hochwohlgeboren!

Ich beziehe mich auf mein Ergebenst vom 3 d.
und beehre mich Ihnen unbeantwortig specificirt, den Rückweis
über die auf die Bankvorschüsse der ungar. Academie
der Wissenschaften erlittenen Rückzahlungen, denen
die Prolongations Kosten in nämlicher weise

ö.W. fl. 5800 "
" 10100 "
" 17000

ö.W. fl. 32.900 " per 30 Juni 1866 betragenden Vorschüsse zu
übernehmen, wofür verlassen ist die ungar. Academie der Wis-
senschaften mit

ö.W. fl. 10.388 " 41 Valuta per 12 d belastet.

In Folge der an die Academie von Wien der Bank ergan-
genen Rückforderung " bis zum 30 Juni a.c. von den Vor-
schüssen entgegenstehenden Rückzahlungen zu leisten" — würden
die Prolongation der Vorschüsse, nicht wie sonst üblich auf
weitere 3 Monathe, sondern nur bis 30 Juni 1866 den
Termine wo erlassen die von der Bank verlangten Rück-
zahlungen zu leisten wären — bewilligt. —

Für die bei dieser Gelegenheit in Empfang genom-
mene Mai Cps der vorgründeten Grundentlastung Obliga-
tionen, im Betrage von ö.W. fl. 1921 " 15, erkennen ich die ung.
Academie a 105 ab 1/2 % Stempel und 1/4 % Provision an die
Bank mit

ö.W. fl. 1871 " 40

Die auf den Pfandschein N. 15750 ordinirenden fl. 1000 " oedenburger
Grundentlast. Oblig. N. 7559 sind am 30 April a.c. verlost worden.
Ich empfehle mich Ihnen Hochachtungsvoll

Moritz Wodianer mp.

Wien 15 Mai 1866
S: Hochwohlgeboren
Herrn Lauer. von Tóth
Milglied d.H. Cassier der ung. Academie
Pesth.

Ausweis über die Prolongation

der Bankvorschüsse der ung. Academie der Wissenschaften

bis 30 Juni 1866.

Die alten Vorschüsse waren:	Von Vorschüssen wurden rückbezahlt:	Der neue Vorschussbetrage nämlich:	
auf 8400.– pr 16 Jänner 1866			
„ 13.100.– 5 Feber „	auf 2600.–	auf 5800.–	
„ 21000.– 7 April „	„ 3000.–	„ 10.100.–	pr 30 Juni 1866
auf 42.500.–	„ 4000.–	„ 17.000.–	
	auf 9000.–	auf 32.900.–	

Die Auslagen für diese Operation betragen:

Für Rückzahlungen von Vorschüsse auf 9600.– –

„ Prolongations Gebühren u. z.

von Vorschuss auf 5800.– 5½% Zinsen v 16/1 – 30/6.66 auf 146.20

Vorzugszinsen „ 46.87

Prolongations Gebühr „ 4.–

Stempelgebühr „ 10.– „ 207.07

dto auf 10.100.– 5½% Zinsen v. 5 Feber – 30 Juni 66 auf 223.75

Vorzugszinsen „ 44.92

Prolongationsgebühr „ 4.–

Stempelgebühr „ 18.– „ 290.07

dto auf 17.000.– 5½% Zinsen v. 7/4 – 30/6.66 auf 218.16

Vorzugszinsen „ 22.61

Prolongations Gebühr „ 2.–

Stempelgebühr „ 15.– „ 257.77

auf 10.355.51

1% Provision von auf 32.900.– „ 32.90

Valuta pr 12 Mai 1866 auf 10.388.41

Uebersicht des Standes der Wissenschaften im Jahre 1864

1864																					
Januar	21	An Vorlongabe	f	22600																	
Februar	17																				
April	16																				
Mai	7																				
	15																				
Juni	6																				
	21																				
Juli	23																				
August	30																				
September	13																				
Oktober	21																				
November	10																				
	28																				
	30																				
Dezember	31																				

1864																					
Januar	19	Per Aufschlag Conf. Max. Bertha																			
Februar	17																				
	22																				
April	19																				
Mai	3																				
	7																				
	20																				
Juli	19																				
August	26																				
September	14																				
Oktober	8																				
Dezember	8																				
	31																				

Euer Hochwohlgeboren!

Ich beehre mich an mein Ergehen vom 3ten, d. Blatt mich ehrfurchtsvoll zu beziehen, die Euer Hochwohlgeboren über die auf die Bankverschreibungen der ungar. Akademie der Wissenschaften gewährten Bankgaffungen, dann die Prolongations Posten der nämlichen

mit fl 5800.-

„ 10100.-

„ 17000.-

fl 32.900.- per 30 Juni 1866 belangenden Vorschüsse gütigst zu übermitteln, aus welchem ist die ungar. Akademie der Wissenschaften mit

fl 10.388.41 Valuta per 12te d. M. -

in Folge Ihrer an die Akademie von Seite der Bank ergangenen Aufforderung, bis zum 30 Juni a.c. von den Vorschüssen aufgenommene Bankgaffungen zu tilgen, wünscht die Prolongation der Vorschüsse, nicht wie somit früher auf weitere 3 Monathe, sondern nur bis 30 Juni 1866 - dem Termine an welchem die von der Bank verlangten Bankgaffungen zu tilgen waren - beabsichtigt. -

Zu welchem Behufe die Akademie in Empfang genommen hat den Erlös der verkauften Grundentlastung Obligationen, im Betrage von fl 1921.15, welchen sie der ungar. Akademie a 105 ab 1/2 Prov. & 1/2 Provision an die Bank mit

fl 1871.40.

die auf den Pfandbriefen à 157/30 verbliebenen fl 1000.- verbuchten Grundentlastg Obl. à 1359 sind am 30 April a.c. mit dem Coupon verfallen. -

Ich ermächtige mich Ihnen Hochachtungsvoll

Wien 15 Mai 1866

Moritz Wahrmann

Sr. Hochwohlgeboren

Herrn Baron von Pálffy

Präsident d. Verwaltungs Rath ung. Akademie

Pesth

V

Euer Hochwohlgeboren!

Ich beehre mich an einen Ergebenst von 3 dto, 2 Kisten mit Ihnen nebenstehend spezificirte, bei Ihnen über Sie auf die Bankverschreibung der ungar. Akademie der Wissenschaften gehabten Rückzahlungen, dann die Prolongation Posten bei einmonatl. " fl 3800.-

" 10100.-

" 17000.-

fl 32.900.- per 30 Juni 1866 belaufenden Vorschüsse gütigst übernehmen, und

nehmen ist die ungar Akademie der Wissenschaften mit

fl 10388.41 Valuta per 12 dto belastet.-

In Folge Ihr an die Akademie von Seite der Bank ergangenen Aufforderung: bis

zum 30 Juni a.c. von den Vorschüssen aufgenommene Rückzahlungen zu leisten, -

wende die Prolongation der Vorschüsse, mit vorläufig nur auf weitere 2 Monate,

sondern mit bis 30 Juni 1866 - dem Termine an welchem die von der Bank

verlangten Rückzahlungen zu leisten waren - bewilligt. -

Auf die bei dieser Gelegenheit in Empfang genommene über Ihre verfügbare

Gründentlastung Obligation, im Betrage von fl 1921.15, schulden wir der ungar

Akademie a 10% ab 1% Zinsen + 1/2% Provision an die Bank mtl.

fl 1871.40.

Die auf den Pfandbriefen à 157.50 verbliebenen fl 1000.- verbundene Gründentlastg Obl.

à fl 559 sind am 30 April a.c. entlastet worden. -

Ich empfehle mich Ihrem Wohlwollen

Wien 15 Mai 1866

Ihr Hochwohlgeboren

Herrn Lauf im Hause

Hochachtend ergebenst die ung. Akademie

Pesth

V

Conto über die Prolongations
Der Bankactionäre der ung. Academie der Wissenschaften
bis 30 Juni 1866:

Die alten Vorschüsse waren:		Von Vorschuß wurden rückbezahlt	Der neue Vorschuß beträgt somit:	
fl. 8400.–	pr. 10 Januar 1866	fl. 2000.–	fl. 5800.–	
„ 13100.–	5 Febr. „	„ 3000.–	„ 10100.–	pr. 30 Juni 1866
„ 21000.–	7 April „	„ 4000.–	„ 17000.–	
fl. 42500.–		fl. 9000.–	fl. 32900.–	

Die Auslagen für diese Operation betragen: fl. 9000.–

Auf Rückzahlungen und Vorschüsse
„ Prolongations Gebühren à 3

von Vorschuß	fl. 5800.–	5½% Zinsen v. 16/1 – 30/6 66	fl. 146.20		
		Vergütigszinsen	„ 46.87		
		Prolongations Gebühren	„ 4.–		
		Staatsgebühren	„ 10.–	„	207.07
dto	fl. 10.100.–	5½% Zinsen v. 5 Febr. – 30 Juni 66	fl. 223.750		
		Vergütigszinsen	„ 44.92		
		Prolongations Gebühren	„ 4.–		
		Staatsgebühren	„ 18.–	„	290.67
dto	fl. 17.000.–	5½% Zinsen v. 7/4 – 30/6 66	fl. 218.16		
		Vergütigszinsen	„ 42.61		
		Prolongations Gebühren	„ 2.–		
		Staatsgebühren	„ 13.–	„	255.77
				fl.	10.355.51
1/100 Provision von	fl. 32.900.–			„	32.90
		Valuta per 12 Juni 1866		fl.	10.388.41

3

B 001 szám

Tekintetes Toth Lőrincz úrnak
mint a Magyar Akademia
fő pénztárnokának
Pesten

Pest, 1866 augustus 5 kén.

Van szerencsénk Önnek jelenteni, mi-
szerint Wodianer Mór & Schnapper bécsi
bizományosunknál
o. é. 10000.– frtot azaz tízezer forintot osztrák
értékben f. hó 4 kén reánk kelt leiratunk, mely ösz-
szeget a Magyar Akademia számadásának ja-
vára itt tőlünk!

Tegnapi levelünkre hivatkozva vagyunk

teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZTÁRI OSZTÁLYA.

Frank Lukács

3053 szám

Tekintetes Tóth Lőrinczi úrnak
mint a' Magyar tudom. Akadémia pénztárnokának

Pesten, 1866. augustus 9-én.

Elismervén a' tek. úr tegnapi napról folyó beczs
levelének vételét, van szerencsénk annak jelenteni, hogy
Adorjánéz Móricz úr M. Schnapper béczi váltóbánál
tegnapi napon tizenegyezer négyszáz hetven négy forintot
azaz 14474 frtot készpénzben részünkre befizet-
tett, mely összegét 50000 frt kiegészítésére
o.é. 12100 frt Magyar földhitelintézeti zálogle-
veleket 70/2%, a többit 70 3/4%-nyi árfolyam mellett
Schnapper részére járó 1/4%-nyi jutaléki hozzájárulá-
sával, kiszolgálni készek vagyunk. —

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZÜGYI OSZTÁLYA

Frank Lukács

M. Schnapper.

~~Herrn~~ Löbl. Ung. Boden Credit Institut in Pest

Wien, den 8. August 1864

Herr Moritz Wodianer hier
mir heute für Ihre a/. Rechnung im Auf-
trage der Ung. Academie der Wissenschaften
Gulden Vierzehntausendvierhundertsiebzigvier O.W.
was ich Ihnen hiermit doppelt jedoch nur einfach
gültig anzeige.

Mit Achtung

Ihr M. Schnapper
Zündorf Oberfalk

f 14474 2

~~Herr~~ Löbl. Ung. Boden Credit Institut Pest

Wien, den 4/6 August 1866

Herr Moritz Wodianer Hier

mir heute für Ihre werthe Rechnung

im Auftrage der Ungar. Academie der Wissenschaften

Gulden Zehntausend öst. Wahr

was ich Ihnen hiermit doppelt nur für einfach gültig anzeige.

Mit Achtung

pp. M. Schnapper

Heinrich Pfeifalik

M. Schnapper

f 10000 ~

Folyó szám	Nemzeti kölcsön kötelezvények száma	értéke p. forint	Folyó szám	Nemzeti kölcsön kötelezvények száma	értéke p. forint
1.	258, 281	1000	36.	278, 249	100
2.	32, 520	50	37.	229, 964	100
3.	170 489	1000	38.	199, 489	100
4.	166, 727	1000	39.	181, 686	100
5.	166, 726	1000	40.	167, 932	100
6.	206, 777	1000	41.	107, 867	100
7.	206, 776	1000	42.	8, 965	100
8.	206, 775	1000	43.	4, 876	100
9.	206, 774	1000	44.	3, 834	100
10.	206, 773	1000	45.	152, 292	50
11.	206, 758	1000	46.	197, 384	50
12.	206, 757	1000	47.	124, 942	50
13.	206, 756	1000	48.	11, 113	50
14.	203, 660	1000	49.	38, 583	50
15.	166, 231	1000	50.	193, 377	50
16.	105, 257	1000	51.	3, 807	50
17.	67, 366	1000	52.	10, 961	20
18.	67, 365	1000	53.	23, 215	20
19.	8, 588	500	54.	33, 809	20
20.	46, 163	500	55	35, 866	20
21.	46, 162	500	56.	23, 236	20
22.	327, 339	100	57.	16, 121	20
23.	310, 348	100	58.	2, 086	20.
24.	144, 988	100	59.	1, 295	20
25	55, 400	100	60.	27, 012	20
26.	35, 778	100	61.	23, 167	20
27	54, 480	100	62.	13, 260	20
28.	399, 793	100	63.	7, 924	20
29.	399, 794	100	64.	7, 185	20
30.	414, 487	100	65.	22, 195	20
31	414, 486	100	66.	32, 508	20
32.	396, 554	100	67.	32, 511	20
33.	394, 390	100	68.	34, 975	20
34.	366, 323	100	69	36, 369	20
35.	316, 060	100	70.	1, 062	20
		19950			1630

folyó szám	Nemzeti kölcsön kötelezvények száma		értéke p. forint	folyó szám	Nemzeti kölcsön kötelezvények száma		értéke p. forint
71.	34, 941	L	20	107.	53, 463	L	100
72.	19, 309	L	20	108.	53, 464	L	100
73.	19, 308	L	20	109.	53, 465	L	100
74.	19, 307	L	20	110.	55, 314	L	100
75.	19, 306	L	20	111.	55, 315	L	100
76.	19, 305	L	20	112.	55, 608	L	100
77.	10, 870	L	20	113.	59, 923	L	100
78.	1,734	L	20	114.	61, 651	L	100
79.	1,837	L	20	115.	63, 185	L	100
80.	11, 517	L	20	116.	80, 948	L	100
81.	12,069	L	20	117.	83, 198	L	100
82.	13, 336	L	20	118.	83, 199	L	100
83.	16, 712	L	20	119.	83, 200	L	100
84	2,317	L	20	120.	83, 201	L	100
85	3,618	L	20	121.	83, 202	L	100
86.	6,918	L	20	122.	83, 203	L	100
87.	17,018	L	20	123.	83, 204	L	100
88.	11, 424	L	20	124.	87, 087	L	100
89.	11, 423	L	20	125.	91, 871	L	100
90.	11, 422	L	20	126.	92, 537	L	100
91.	11, 421	L	20	127	96, 876	L	100
92.	11, 420	L	20	128.	97, 707	L	100
93.	891	L	20	129.	98, 708	L	100
94.	1, 640	L	20	130.	98, 720	L	100
95.	11, 132	L	20	131.	99, 283	L	100
96.	9, 703	L	20	132.	157, 392	L	100
97.	11, 133	L	20	133.	107, 744	L	100
98.	9,049	L	20	134.	12, 727	L	500
99.	9,540	L	20	135	13, 726	L	500
100	5, 887	L	20	136	33, 776	L	1000.
101.	1, 426	L	20				1700
102.	1, 427	L	20				960
103.	1, 425	L	20				1630
104.	3, 240	L	100				19950
105.	9, 297	L	100				27240
106.	39, 139	L	100				
			960				

A' sulsó lapon specificalt 27240 pengő, vagyis 28602
oszrál forintnyi értékü nemzeti kölcsön papirokat pel-
vényeimel együtt az Akadémiai főpénztárból elvévi Rex,
deler sperinti elzálogosítására, ~~irtam~~ átalvettem. Pesten
1863ki Sept. 3n

Beritha Sándorné

3

12

100
100
100

VII: 11

3287 sz.

Tekintetes Pesti Lőrinc úrnak

mint a' Magyar tudom. Akademia pénztárnokának

Pesten 1866 Augustus 22-én

Van szerencsém a tisztelt urnak tudtára adni, hogy
Wodianer Mórcz és M. Schnapper bécsi váltóinál
f. hó 18án a' M. tudom. Akademia megbízása folytán
o. é. 1053 ft 20 kr befizettek, mely összeg a'
most említett t. Akademiának, az intézet pénztárainál
szembetűnő helyen áll. —

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZÜGYI OSZTÁLYA

Lukács

szám

Tekintetes Tóth Lőrincz úrnak
mint a Magyar tudom. Akademia pénztárnokának.

Pesten, 1866 augustus 13kán.

A folyó hó 9kéről szóló levelünk szerint a Magyar tudom. Akademiának járó
o.é. 14474 ft Kiegyenlítésére van szerencsénk a tekintetes úrnak ezennel az alulirt jegyzék szerint:

12100 ftny.	zálogleveles	70½%-el	8530 ft 50 kr
7800	"	70¾% -	5518 " 50 -
19900 ft után 5½% Rammal f. évi			
	május 1sö napig		310 " 11 -
	Schnapper M. ¼%-nyi jutaléka		49. 75
		o.é	14408 ft 86
	Részpénzben		68 " 14 kr
	összesen o.é		14474 ftot

a Magyar tudom. Akademia részére Bérfeitelni a. zon Kérelemmel mindenben azoknak vétele nekünk levélben elismerni méltóztassék. –

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZTÁRI OSZTÁLY

Jegyzék

19 Darab 1000 ftos 2291/94, 2839/53 számú
1 " 500 " 2237 számú
4 " 100 - 7404/4 számú

1866 9 n

983

2848 szám

Tekintetes Tóth Lőrinczi úrnak
mint a' Magyar tudom. Akadémia
tiszttelt pénztárnokának

Pesten 1866 jul. 28.

A' Magyar tudom. Akadémia elnökének, báró Eötvös József úr Ő Méltóságának meghatalmazásából vettünk át a' tekintetes úrtól mint a' Magyar tudom. Akadémia pénztárnokától

40.895 ko

38900 azaz Harminczkilenczezer kilenczszáz pengő forintnyi magyar s' szerbvajdasági földtehermentesítési kötvényeket f. é. május 1-től járó kamatokkal 74 darabban

továbbá

5540 frtnyi 1866. april 1-től járó kamattal 60 "
21700 " " jul. 1-től " " 76 "
27240 ftnyi nemzeti kölcsön arany meg-

hagyással, hogy ezen államkötelezvényeket a' Magyar akadémia számára a' lehető' legjobb árfolyam szerint a' legközelebbi napokban a' bécsi tőzsdén eladják, a' befolyandó összeget a' Magyar Akadémiának végünkről kiszolgálja kuponeggyezet készpénz arany képpenzben.

21700 frt előleg levonása után, költségeink betudásával, a' Magyar Akadémiának kiszolgálni

kispolgári szerencsénk lesz.
kiváló tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZÜGYI OSZTÁLYA.

Frank Lukács

3032 szám

Tekintetes
Tóth Lőrincz úrnak mint a' Magyar Akadémia
titoktelt pénztárnokának

Pesten, 1866. aug. 8-án

Magyg. Lónyay Menyhért elnök úr megbízása és a' tek. úr kívánsága folytán van szerencsénk a' Magyar Akadémia részére ányuk kifolyólag:

o.é. 37900 frt magyar földhitelintézeti zálogleveleket
1866 május 1-től járó 5½% kamatszelvényekkel
37 drb 940/59, 4587/88, 4606/10
4919/26, 7225/26 számú 1000 frtosokat
1 „ 2273 számú 500 „
4 „ 7384/87 „ 100 „
Schnapper által Bécsben vásárolva 70½%
mellyhez járúl az ő jutaléka ¼%
összesen tehát 70¾%-ért 26,814 f 25 kr
5½% kamat f.é. máj. 1-től máig 561. 65
o.é. 27,375 f 90 kr

nyi értékben, mely összeggel a' Magyar Akadémia nálunk levő számadását megterheljük.

P. h. 4-ről kelt levelünk szerint az elárúsított állampapirok árából kijár az akadémia részére 17,408 f 10 kr
ez összeg után 5% kamat f. h. 4-től máig 9. 67
továbbá aug. 5-ről kelt levelünk szerint 10,000. —
ennek 5%-os kamatja f. h. 6-tól két napra 2. 78
összesen 27,420 f 55 kr
levonva belőle a' fentebbi zálogleveleknek ára 27375. 90
maradó o.é. 44 f 65 kr

az az Negyvenneggy forint 65 x ötvenk értékben, mely
összeget a tulnan emlitett 37900 frtnyi zálogleveleik
kel együtt a tek. ninak kiszolgálni szerencsénk van. —

Azon tiszteletteljes kéréssel, hogy ezek átvételét elegyenni
és 4 ről valamint 5 ről kelt leveleinkre felelni szíveskedjék
maradunk

teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZÜGYI OSZTÁLYA.

Frank Lukács

1866 2n

981. 983.

En lemprunté

Tekintetes Tóth Lőrinc) úrnak
mint a Magyar Tudományos Akadémia
tiszteli pénztárnokának

Pesten, 1866. aug. 4.

Hivatkozva f. é. jul. 28-ról kelt levelünkre van szerencsénk az elárusításra átadott állampapirokra nézve a tisztelt Akadémiának a következő számadással szolgálni. – Eladatott nyugati részünkről M. Schnap, per bécsi váltóház által f. é. jul. 30-án:

2500 ftnyi 5% földtrehm. kötvény	záradékkal	587.	f. 1450. —
100 „ temesi „	„ az	„ 60.	„ 60. —
17050 „ „ magyar „	„	„ 62.	„ 10571. —
5000 „ „ „	„ az	„ 61½.	„ 3075. —
24650 frnak 5% kamatja			
„ „ f. é. május 1-től			„ 297. 54
17,000. — nemzeti kölcsön		„ 64¼	„ 10922. 50
10220. — „	„ az	„ 62¼	„ 6361. 95
2168 0 frt juliusi 5% kamat			„ 85. 26
5540 „ aprilisi „	„		„ 89. 41
továbbá aug. 1-én:			
10000. magyar földtrehm. kötvény		„ 63	„ 6300. —
10000 frt utáni kamat máj. 1-től			„ 122. 6
61870 ftnyi állam kötelezvény			f. 39334. 72.
mely összegből levon:			
Schnappet ¼% nyi jutaléka			f. 154. 68.
apró költségei			„ 24
Lukács árfolyamjain költségei,			
nek fele		50. —	204. 92
			f. 39129. 80.

átvettel

3

Az átadott állampapirokért befolyó 39129/80 ból
jár be továbbá a f.é. jul. 28-án esen értékpa-
pirokra az intézet részéről kiadott előleg,
ei pedig ostrák értékben 21700 frt —
é ennek 6 napi 6% kamatja 21.70 21721.70 kr.
marad a tisztelt Akadémia rendelkezésére 17408/10.

az az Tizenhétezer négyszáz nyolcz forint 10 ostrák
értékben, mely összegért magyar földhitelintézeti
zálogleveleket — elnöki rendelet következtében 70%-
nyi árfolyam mellett — adni képes vagyunk. — Zálog,
leveleink mai árfolyama 74%. —

Van szerencsénk továbbá jelenteni, miszerint
a f.é. jul. 28-i kelt levelünkben említett 66,140 forintyi
állampapirok közt találtatott:

1 150 frt földtehermentesítési kötvény, mely
kivan sorsolva
3100 . 1 ad, mely káptalan nevére szól és a
káptalani pecsét hiánya miatt el nem adható
1000 . 1 nyugtás, mely kötvényen a hatósági
helyben hagyás az eladásra hiányzik, végre
20 . 1 nemzeti kölcsön-kötelezvény, mely
kétszer depanáltatott, mintán azonban a kiszolgál-
tatási pecsét rajta nincs, szintén el nem adható. —

Ezen 4270 forintyi állampapir, valamint a fen-
nebbi 17408/10 kny. pénzértékek, levélbeli elismer-
vény mellett, melyszerint levelünk körülményes vá-
laszába foglaltan méltóztassék — mindig felvehető. —

Kiváló tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL-INTÉZET
PÉNZÜGYI OSZTÁLYA

Frank Lukács

I. ek nilja lap fenne dalva fölvalen kördevenyék

2500
100
17050
5000
10000

34,650 emla pengo penzben vagyon
36,382 ft 50 kr ur cse C.

Beftlyi ertek
1450
00
10,371
3075
6300

21,456 ft 2 nr

II Nemeth Kolozsvári Kördevenyi dalvan

17000
10220

27,220 ft cs ft vagyon
28,554 ft. usa ar

Beftlyi ertek
10,922 ft 50
6361 95

17,284 ft 45 kr a cs

Ezen részbe be vannak vezetve az alapra 1866 ki napigyáta a
2 ik lapra

III ik dalvan fölvalen Kördevenyek kozzi vagy rész ar dalra, vagyon

297 ft 54
122 ft 6

419 ft 60 kr

be van vezetve az 1866 ki jövedelmi napló 979 száma alatt

IV ik dalra Nemeth Kolozspatonyi Kanasz Gyr. Hid s vizen Dolinyi ut ar dalra vagyig

85 ft 26
89 ft 41

174 ft 67 kr o c

be van vezetve az 1866 jövedelmi napló 980 száma alatt

V ik à bantán jaralek s az Kolozsig 204 ft 92 be van vezetve az 1866 ki jövedelmi napló
982 ik száma alatt.

VI ik vizaduton 4250 ft vagyon 4462 ft 50 c Kolozsi folvalen patonyok s 21 fenyi Nemeth
Kolozsi be vannak vezetve az 1866 ki alapra napló 12 s 13 ik lappan

VII ik vagyonon 21,700 fenyi dülog s annak 21 ft 70 kr. Kanasz be van vezetve az Gyürgyi
jövedelmi napló 74 ik lappan 155 ft. száma alatt

Hochwohlgeborner Herr!

Mit gefertigtem Schreiben vom 17. Oktober habe ich Ihnen im Auftrage des Herrn Emil Grafen Desewffy für die Fünfzehn-Landstellen der Ungar. Akademie wieder fl 16375.– in einer a vista Bank-Anweisung per dort N: 4461 – übermittelt, um gefälligst angezeigen zu wollen.

Mit Hochachtung Hochwohlgeborner Herr

Wien, 31-Oktb. 1863.

Ihr

ergebenster Diener

Baltzer Wodiánner

Übbi	5000
er	16375
Kamar	525
	31,900

Für Hochwohlgeborn
Herrn Alex. von Bertha
Advokat
Landstrasse
Pesth

Kamarek 438 f 63.
Körösy — 86 f 37.
offene 525 f 00

1863

Berhár

Bevérel

~~36.~~

30 – 31

ad 31.

Wien, 15. Oktbr 1863.

Euer Hochwohlgeboren

als Cassier der Zinshaus Bau Cassa der Ung. Akademie übermache ich im Auftrage des Herrn Emil Grafen Desewffy hiermit a Conto des Vorschusses, den ich von der Bank auf zu verpfändende Grundentl. Obligat. erhalten werde, hiermit fl 15,000.– in einer Bankanweisung a vista pr. dort N. 4213 Cat. 49228 C deren Empfang Sie mir gefälligst anzeigen wollen. Ich habe die Ehre mich hochachtungsvoll zu nennen

Euer Hochwohlgeboren

ergebener

Moritz v. Wodianer

Sr. Hochwohlgeboren

Herrn Alexander von Bertha

Advokat

Landstraße, eig. Haus

Puth

1863

Derhár

Bevésel

31.

ad 31.

Euer Wohlgeboren!

Beehre ich mich Ihnen gefl. Benachrichtigung
beizufügen, dass Ihr Bankvorschuss Ihrer
ungarischen Academie Ihre Wissenschaften
14 Sept. 86 fl. 14.300.- Ihnen am 14 August a.c. fällig
war bis 12 November prolongirt.-

Sind Ihre Weiteren Dispose Prolongation belastet
mit Spesen Provision und
fl. 196.63 5/2% Zinsen v. 14/8 - 12/11.
„ 14.- Stempel & Gebühr
„ 14.30 1/2% Provis. v. 14.300
fl. 224.93.-

Wenn Ihre Dispose Gefälligkeit annehmen,
wären fl. 20 fl. Effect. in Nominalbetrag
von fl. 348.45 Zins pr. 1 Juli
a.c. verfallenden 10 % Ihr Verbleiben
Gründentlastung obligatorium

Za fl 413, 45 Ctvrayuh mi, D ostamu Pri
mg. Academie d. W. Gisfair a 105 + ab 1/2
Stück e 1/2 % Provision mit
fl 403, 2. für mich

Za uniterum fl 335,- Coupons po Norbert
crediteire ij Pisem Postkarte d. d. mitfol
Augusija. -

Zgumeshla mij Sem ostanyozvolly
Mauty v Wohlgemuth

Wien 14 Febb. 1864.

D. Wohlgemuth
Ljrem Alexander in Bertha
Cadetu Pop mg Academie d. Wissenschaften
Pest.

748 / 45
403 / 45.
335 / —

Bereseki 5-6 fr.
1864 ben

Ofen

Komárom

Euer Wohlgeboren!

Übermachen mir mit Ihrem Schreiben vom

7 ds. Z. 716 ex 13 anbei die erbetene

Akademie der Wissenschaften urkunde.

Wir empfehlen uns Ihnen ergebenst

Wien 8 Oktob 1864. Secretär der Akademie

1864 Kiadás

41

42

Nro.

Aufgabs-Recepisse.

Ueber einen Brief mit 716 fl 13 x

welcher zur Beförderung unter der Adresse: B. Wodianer

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist. Wien

K. K. Postamt PESTH am 7ten 863

An Franco . . . . . 1 11 kr.

Für ein Retour-Recepisse " "

Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten fl. kr.

Druckforte Nr. 421.

Reclamirt am

K. K. POST-ŒCONOMIE-VERWALTUNG.

Zur Nachricht.

1. Weder für das Aufgabs-Recepisse noch für die Sigillirung des Briefes darf irgend eine Gebühr abgenommen werden.
2. Nur auf ausdrückliches Begehren des Aufgebers wird ein Retour-Recepisse gegen Entrichtung von 10 kr. ö. W. ausgefertigt, welches nach der Rücklangung, versehen mit der Unterschrift des Empfängers, gegen dieses Aufgabs-Recepisse ausgewechselt wird.
3. Die Postanstalt haftet sowohl für Abgang und Beschädigung, als auch für den Verlust der Sendung nach den Bestimmungen der Fahrpostordnung vom 6. Juli 1838 unter den in §. 33 derselben angedeuteten Beschränkungen, bei verschlossenen zur Post gebrachten Geldsendungen aber, mit den Bestimmungen des §. 7 der Verordnung des bestandenen Handelsministeriums vom 27. Juli 1850, endlich bei Sendungen aus und nach den Ländern des deutsch-österreichischen Postvereines, nach Maßgabe des Artikels 75 des Postvereinsvertrages vom 18. August 1860.
4. Die Haftung erlischt bei Versäumung der Reclamationsfrist, welche für die im Inlande abzugebenden Sendungen auf drei Monate, und für Sendungen nach dem Auslande auf sechs Monate, vom Tage der Aufgabe an gerechnet, festgesetzt ist.
5. Ueber eine mündliche Nachfrage wegen richtiger Bestellung der Sendung wird auf Begehren des Aufgebers ein ämtliches Quästions-Schreiben abgesendet. Die Absendung geschieht unentgeldlich, wenn sich der Aufgeber mit einer Nachricht von Seite des Adressaten ausweiset, wornach der Empfang der Sendung in Abrede gestellt wird, oder wenn bei der Aufgabe ein Retour-Recepisse ausgestellt wurde, und dieses in angemessener Frist nicht zurückgelangt ist. In allen andern Fällen ist das einfache Briefporto zu entrichten. Ueber die geschehene Nachfrage wird immer, daher auch, wenn eine Quästion nicht ausgefertigt wurde, die Bestätigung hier oben beigefügt, welche als Beweis für die Einhaltung der Reclamationsfrist zu gelten hat.

Kiadás 1864. 51+52.

Euer Wohlgeboren!

Ich beginne mich wie meine Ergebenheit v. 23 Jän. a.c. wonach ich Ihnen über meine Rechnungs-Abschluß der kais. Academie der Wissenschaften übermittelte und jetzt noch immer der Zeugnisse und Belege entbehre.

Die Lemkuhl'schen Erben der kais. Academie

fl 22.200" — fällig am 12 April 18
" 8700" " 21 " 1865 haben ich
erstens, und zwar den ersten bis 11 Juli
und den zweiten bis 20 Juli 1865 prolongirt.
Die Kosten dieser Amelörungsmänig betragen
laut nachstehender Specification

fl 326" 25"
" 129" 63 " Summe
" 30" 90 für 1% Provision v. fl. 30.900
wofür ich die kais. Academie der Wissen-
schaften belaste. — Die Zinsen Coupons
sind ich die pr 1 Mai 1865 fälligen Coupons
der obengenannten Obligationen ein Betrag v.
20 fl. 1141" 15"
" 450" — ausbezahlt, die ich Ihnen In-
stitute auf Einlösung unter Zeugniß gut
schreibe,

gutgeschrieben werden.

Ich empfehle mich Ihnen ergebenst

Moritz v Wodianer mp.

Wien 20 April 1865

An

Herrn Wolfgang Baron

Simon Alexander von Bertha

Cassier der kön. Academie der Wissen-

schaften

Pesth.

Lombardlehn fl 22.200 prolongirt per 11 Juli 1865

5½ % Zinsen fl 305 „ 25

Prolongations Gebühr „ 2 „ —

Stempelgebühr „ 19 „ —

zus fl 326 „ 25

Lombardlehn fl 8700 „ prolongirt bis 20 Juli 1865

5½ % Zinsen fl 119 „ 63

Prolongations Gebühr „ 2 „ —

Stempelgebühr „ 8 „ —

zus fl 129 „ 63

Wien 19. Juli 1866

Hochwohlgeborner Herr!

Ich habe das mir mit Ihrem Schreiben vom 2ten gütigst mitgetheilte Gesuch der Ung. Akademie sofort bei der Bank überreicht und es ist mir nun den ab. warmen Verhältnissen gütigst bemerken, dass mir keine Entscheidung darauf erfolgt ist. Insgeheim bemerke ich mir Ihrer Kenntnis der selbständigen Verwaltung der Akademie, dass einen Saldo von fl. 4-50 30 Juni a.c. zu deren Gunsten unbestritten sammt zu übersenden.

Haben Sie die Güte mir mein Ansuchen derselben mitzutheilen, ob wir einig sind.

Genehmigen

Euer Hochwohlgeboren

ergebenster

Moritz Wodianer

Sr. Hochwohlgeboren

Herrn Laurenz von Roth

Advokat, Erster Director der

Ung. Akademie

Pest

Löbl. k.k. Postsparcassen!

Übernehme mir mit Ihrem Gefertem v. 19 d
fl 3600 „ in meiner Lombardirung, wofür
ist die löbl. Academie der Wissenschaften
Lombard. — Da am 16 d fälligen Vor-
schuß der genannten Academie sieher ist
bis 14 August a.c. prolongirt, und belaufen
sich selben für

5 1/2 % Zinsen von	fl 14.300	fl 196 „ 63
	Gebühr	„ 2 „ —
	Stempel	„ 12 „ —
1/00 Comission	„ 14 „ 30	
mit		fl 224 . 93

Die Coupons dieser Lieferung ist Ihnen mit
fl 1876 „ 26 angewiesen, bestehend aus
20 fl 1926 „ 15 Grundentlg Cps a 105 fl. 2022 „ 55
ab 7 % Steuer fl 141 „ 38
1/4 % Provision
an die Lomb „ 4 „ 71 „ 146 „ 29

Ihf

Ich empfehle mich Ihnen ergebenst

Moritz Wodianer mp.

Wien 20 Mai 1864.

Dr Wislicenus

Herrn Dr Laurenz v. Fóth

ord. Mitglied der ung. Akademie

Pesth.

Euer Wohlgeboren!

Ich übermache Ihnen hiemit den p 31 Decbr. 1864 abgeschlossenen Rechnungs-Auszug der ungarischen Academie der Wissen-schaften dem wenn Sie mir mit

f 6.70 für 6% Zinsen und
" 3.78 für Postporti Unkosten verkommen mit einem Saldo von
f 200.— zu meinem Gunsten schließt, wo-für Sie mir noch Ihrerseits unter ge-fälliger Anzeige auf einen Rechnungs-kommen wollen.

Ich habe heute die beiden Lemberger Pfänder der ung. Academie f 22.200 und f 8700.— die p 12 d. 21 ej mm fallen wegen und zwar ersteren bis 12 und den Juni den bis 21 April 1865, prolongirt.

Für die Kosten dieser Prolongation be-laste ich die ung. Academie laut Rech-nung mit
f 486.78.

Ich empfehle mich Ihnen bestens wohl

Wien 23 Jänner 1865 Moritz Wodiáner mp.

Löbl. Direction
der
Ungarischen Commerz-Bank
in
Pesth

Pfandschein No 15750 prolongirt v. 12 Jänner - 12 April 865.
Vorschuss f 22.200
5 1/2 % Zinsen v. 12/1 - 12/4. 65. f 305 „ 25
Prolongations Gebühr „ 2 „ —
Stempelgebühr „ 19 „ — zus f 326 „ 25

Pfandschein No 15787 prolongirt v. 21 Jänner
bis 21 April 1865 Vorschuss f 3700
5 1/2 % Zinsen v. 21/1 - 21/4. 65. f 119 „ 63
Prolongations Gebühr „ 2 „ —
Stempelgebühr „ 8 „ — „ 129 „ 63

f 455 „ 88

1 % Provision v. f. 30.900 — — „ 30 „ 90

f 486 „ 78

Löbliche Direction!

Z. 5 Einsicht mit der meiner Eingabe vom 8. d. Mts. bin ich Ihnen entgegengekommen, daß ich den Bankverschluß der ungarischen Academie im Betrage von f. 14.300 " der am 11. d. fällig war, bis 9. August a. c. prolongirte. — Meine Auslagen hiefür betragen f. 196.63 5½ % Zinsen v. 14300, v. 11/5 %.

" 2." Prolongations-Gebühr

" 12." Stempelgebühr

---

f. 210.63 wofür ich dieses Institut

zuzüglich " 14." 30 1/99 Provision v. 14.300 mir

f. 224.93 belastet haben. —

Die diesem Anlehen mit Ausnahme ist die Zahl. Gr. der auf diesen Pfandbriefen deponirten einbenbürgten G. E. Obligationen im Betrage von

f. 413.45 die mir seiner Zeit in der Credit der kön. Academie einzusenden wenden. —

Gleichzeitig mit diesem ist dieses Depot die mir lo. in G. E. Obligation № 7362 Verwalt. Gebiet Pressburg — die, wie ich Ihnen v. Bertha mit meinem Schreiben vom 11. Februar a. c. eingesandt, bereits am 30. April 1864. eingelöst wurden —, beschränke seinerseits den

Inhalt

Incasso, und verbleiben der ungar. Academie a 105
" f. 105 " abzüglich
" 1 " für Porto & Incassospesen mit
" f. 104 " — " — Durch diesen Vorgang setzt sich der Betrag,
der auf diesen Pfandbriefen verlosungsmässig G. E. Obli-
gationen, von den ursprünglichen 29.950 auf
f. 29.850. vermindert. —

Den Betrag des Gutschein der ung. Academie,
lautend auf obbenannte Ausstellung & ohne Rückschluß
auf die Zinsen f. 752 „ 67 kr. bitten wir uns
Ihnen, Ihnen Wechsel mit obigem auf Pesth zahlbar,
ohne zu übersenden, und ersuchen Sie mir den
Empfang gefälligst bestätigen zu wollen.

Ich empfehle mich Ihnen mit aller Hochach-
tung

Ergebenst
Moritz Wodianer ff

Wien 12 Mai 1865.

An
Seine Hochwohlgeboren
Herrn Laurenz v. Tóth
Mitglied und Hauscassier der ung. Academie
in Pesth
Academie Palaste.

Ungarische Academie in Pesth

Haben

eingegangen 20/413. 45 G. E. C. p 1 Jänner laut meinem Brief aus Szarvas v. Bertha v. 11/2. 65	f.	403. —
eingegangen 20/1923. 45 G. E. C. p 1 Mai laut meinem Brief aus Szarvas v. 3/5. 65	"	1873. 85
eingegangen 20/100. verlosten Obligation laut meinem Brief von Juden	"	104. —
	öst f	2380. 85

Soll

Saldo laut C. t C. t. & Brief von 23/1. 65. aus Szarvas v. Bertha	f.	200. —
Lombardzinsen u. Provision laut Brief von 23/1 aus demselben	"	486. 78
Lombardzinsen u. Provision laut Brief v. 11/2. aus demselben	"	224. 93
Porto auf Sendung v. Szarvas	"	4. 76
Lombardzinsen u. Provision laut Brief v. 29/4 aus Szarvas v. Bertha	"	486. 78
Lombardzinsen u. Provision laut meinem heutigen Schreiben	"	224. 93
	"	1628. 18
Gutsaben aus 12 Mai 1865	f.	752. 67.

Wien 30. Juni 1866.

Hochwohlgeborner Herr!

Ich hatte am 30 Mai zahlt der
Hauptmünzen Gesellschaft zu Prag einen Brief
geschrieben, des Inhalts die Prolongation der fäl-
ligen 3 Bankpapiere an die Ungar Akademie
damit nicht verloren gehen, sondern die
Bank gemäß der an die Akademie gerich-
teten Schreiben, damit eine Einkassirung
auf 10,600 - veranlasse.

Nun die Akademie jetzt diese Zahlung
leisten will, so ersuche ich Sie mich dazu in
den Stand zu setzen. Allein ist jedoch die
Einkassirung jetzt einzuleiten, denn
so möge sie bei der Bank um eine gütige
Verlängerung der Termine ansuchen, welche
ich, wie ich glaube, ohne Schwierigkeit be-
willigt werden dürfte. Es könnte sodann
die Prolongation vorgenommen und

dann

V

Durch die ordentliche Beilage. Gelegenheit
erhalten werden.

Ihren Nachrichten entgegensehend
grüßen freundschaftlich.

Ihr ergebenster Wolfram

A. Hochwohlgeboren
Herrn Laurenz von Köth
Ctl. Director der Berg-Akademie.
zu
Freiberg

Wien, 19. Jänner 1864

Euer Hochwohlgeboren

Senden wir mit Ihrem Auftrage von
1 Ldo ℔ 470 er welche in der Ungar. Akademie
gesprochen und wovüber in der Sitzung
des Herrn Präsid Graf Desewffy worüber
Garfunkelstein
Moritz Rodiczky

S. Hochwohlgeboren
Herr Alexander von Bertha
Advokat
Pesth

1864.
Kindas
374.

Nro.

Aufgabs-Recepisse.

Ueber einen Brief mit

welcher zur Beförderung unter der Adresse

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

K. K. Postamt **PESTH** am ten

An Franco . . . . . fl. kr.

Für ein Retour-Recepisse " "

Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten fl. kr.

Druckforte Nr. 421.

Kiadási 1864
3/4.

Reclamirt am

K. K. POST-ÖCONOMIE-VERWALTUNG

Zur Nachricht.

1. Weder für das Aufgabs-Recepisse noch für die Sigillirung des Briefes darf irgend eine Gebühr abgenommen werden.
2. Nur auf ausdrückliches Begehren des Aufgebers wird ein Retour-Recepisse gegen Entrichtung von 10 kr. ö. W. ausgefertigt, welches nach der Rücklangung, versehen mit der Unterschrift des Empfängers, gegen dieses Aufgabs-Recepisse ausgewechselt wird.
3. Die Postanstalt haftet sowohl für Abgang und Beschädigung, als auch für den Verlust der Sendung nach den Bestimmungen der Fahrpostordnung vom 6. Juli 1838 unter den in §. 33 derselben angedeuteten Beschränkungen, bei verschlossenen zur Post gebrachten Geldsendungen aber, mit den Bestimmungen des §. 7 der Verordnung des bestandenen Handelsministeriums vom 27. Juli 1850, endlich bei Sendungen aus und nach den Ländern des deutsch-österreichischen Postvereines, nach Maßgabe des Artikels 75 des Postvereinsvertrages vom 18. August 1860.
4. Die Haftung erlischt bei Versäumung der Reclamationsfrist, welche für die im Inlande abzugebenden Sendungen auf drei Monate, und für Sendungen nach dem Auslande auf sechs Monate, vom Tage der Aufgabe an gerechnet, festgesetzt ist.
5. Ueber eine mündliche Nachfrage wegen richtiger Bestellung der Sendung wird auf Begehren des Aufgebers ein ämtliches Quästions-Schreiben abgesendet. Die Absendung geschieht unentgeldlich, wenn sich der Aufgeber mit einer Nachricht von Seite des Adressaten ausweiset, wornach der Empfang der Sendung in Abrede gestellt wird, oder wenn bei der Aufgabe ein Retour-Recepisse ausgestellt wurde, und dieses in angemessener Frist nicht zurückgelangt ist. In allen andern Fällen ist das einfache Briefporto zu entrichten. Ueber die geschehene Nachfrage wird immer daher auch, wenn eine Quästion nicht ausgefertigt wurde, die Bestätigung hier oben beigefügt, welche als Beweis für die Einhaltung der Reclamationsfrist zu gelten hat.

Euer Wohlgeboren! –

Beiläufig fünfzig Pfd Empfang Ihres

Schreiben v. 20 d. mit

f 700.– Du ist die Rechnung der

kön. Academie gefälligst beil. –

Ich verbleibe mit Ihrer Hochachtungsvoll

Wien 23 Febr 864.

Ihr Wohlgeboren

Herrn Lanser r. Edler

Adeliger Cassa Director

d. kön. Academie

Pest

Euer Wohlgeboren!

Beiliegend beehre ich mich Ihnen Empfang Ihres
Schreiben v. 20 d. mit
fl 700.- Ihr ist die Rechnung der k.k.
ung. Akademie gütigst beizuschreiben.

Ich verbleibe mit Ihnen vorzüglicher Hochachtung

Wien 23 Februar 864.

H. Wohlgeboren
Herrn Lauseur v. Cöth
Adeligen Cassa Director
d. kön. ung. Akademie
Pest

11

ad 13.

Aufgabs-Recepisse.

Ueber 1 Zeit worin sich angeblich befinden [illegible]
im Werthe 700 fl. kr., gewogen Pf. 14 Loth, welche Sendung zur
Beförderung unter der Adresse: 18

Wodjanes Wien

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

K. K. Postamt **PESTH** am 21ten 1864

An Franco-Gebühr . . . fl. 33 kr.
Für ein Retour-Recepisse " "
Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten fl. kr.

[illegible]

Drucksorte Nr. 420.

Reclamirt am

Kiadás.
1864
13

Zur Nachricht.

1. Für das Aufgabs-Recepisse darf keine Gebühr abgenommen werden.
2. Nur auf ausdrückliches Begehren des Aufgebers wird ein Retour-Recepisse gegen Entrichtung von 10 kr. ö. W. ausgefertigt, welches nach der Rücklangung, versehen mit der Unterschrift des Empfängers, gegen dieses Aufgabs-Recepisse ausgewechselt wird.
3. Die Postanstalt haftet sowohl für Abgang und Beschädigung, als auch für den Verlust der Sendung nach den Bestimmungen der Fahrpostordnung vom 6. Juli 1838 unter den in §. 33 derselben angedeuteten Beschränkungen, bei verschlossenen zur Post gebrachten Geldsendungen aber, mit den Bestimmungen des §. 7 der Verordnung des bestandenen Handelsministeriums vom 27. Juli 1850, endlich bei Sendungen aus und nach den Ländern des deutsch-österreichischen Postvereines, nach Maßgabe des Artikels 75 des Postvereinsvertrages vom 18. August 1860.
4. Die Haftung erlischt bei Versäumung der Reclamationsfrist, welche für die im Inlande abzugebenden Sendungen auf drei Monate, und für Sendungen nach dem Auslande auf sechs Monate, vom Tage der Aufgabe an gerechnet, festgesetzt ist.
5. Ueber eine mündliche Nachfrage wegen richtiger Bestellung der Sendung wird auf Begehren des Aufgebers ein ämtliches Quästions-Schreiben abgesendet. Die Absendung geschieht unentgeltlich, wenn sich der Aufgeber mit einer Nachricht von Seite des Adressaten ausweiset, wornach der Empfang der Sendung in Abrede gestellt wird, oder wenn bei der Aufgabe ein Retour-Recepisse ausgestellt wurde, und dieses in angemessener Frist nicht zurückgelangt ist. In allen andern Fällen ist das einfache Briefporto zu entrichten. Ueber die geschehene Nachfrage wird immer, daher auch, wenn eine Quästion nicht ausgefertigt wurde, die Bestätigung hier oben beigefügt welche als Beweis für die Einhaltung der Reclamationsfrist zu gelten hat.

Euer Wohlgeboren!

Im Auftrage des Herrn Grafen
Emil Desewffy Präsidenten der ungarischen
Academie der Wissenschaften, übermache ich
Ihnen mittelst und fl 665/52.478 b.
fl 14.063.- in einer Bankanweisung per
Rest.. Indem ich die Ehre habe einige der
wissbegierigen Einsicht Ihrer Bibliothek zu
stellig zu machen, zeichne ich
Ihr ergebenster Diener
Moritz Wahrmann

Wien 17 Febr 1864.

An Wohlgeboren
Herrn Leop v. Toth
Cassier
der ung. Academie der Wissenschaften
Pesth

Sordats!

11

Ezen a' tulsó lapon Kolcsey 1406 frtot, mellyet
á' bécsi bank nekem fizetett ki, T. Bertha
Sándor Úrnak, mint á' m. academia Történétiratja
pénztárra Kezelőjének, mai napon átadtam
per febr. 20. 1864.

Fórkhörning

Igaz
le
s

Offerendo" a' kiadás 12ik ra-
vai 237 for levonatik

Igaz hogy ha 14 300 forint
14 065 ft —

levonnak
marad 237 ft — de erről nincsen

nyugtavány. — mire fordítsák?

Bevérel
1864

5 to 6.

Euer Wohlgeboren! –

Sie avisiren mir mit Ihrem Geehrten vom
10ten d. M. – während mir nur, wie Sie
auch aus Ihrer eigenen Anzeige ersehen
werden,

(2) f 370. – mit zwanzig 3 B.St. a f 100 D
f a 10 ansetzig, anbei Ihnen Ihre
Ihre Rechnung Ihrer ung. Academie der
Wissenschaften Post gutschreibe. –

Achtungsvoll

Wien 19 April 1864. – Ihr ergebener Diener

a Postaweisung Szeremi egy D. 100stel
f. Wohlgeboren gutschreiben.

Herrn Alexander v. Bertha

Cassier der ung Academie der Wissenschaften.

Pest

11

Kiadás
1864.
20. ei
21

Nro. _____

Aufgabs-Recepisse.

Ueber einen Brief mit 370 fb not

welcher zur Beförderung unter der Adresse:

Baron Wodianer

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

K. K. Postamt PESTH am Bois ten 18/4 1864

An Franco . . . . . 63 fl. kr.

Für ein Retour-Recepisse _____ „ _____ „

Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten _____ fl. kr.

Drucksorte Nr. 421.

Nro. _____

Aufgabs-Recepisse.

Ueber einen Brief mit Coupons

welcher zur Beförderung unter der Adresse:

Wohlmuth Johann

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

K. K. Postamt PESTH am 4 ten Juli

An Franco . . . . . fl. kr.

Für ein Retour-Recepisse " "

Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten fl. kr.

Druckforte Nr. 421.

Nyugta.

224 ft. 93 kr., mennyit a bátaljárási pénztárból a béga bank-
nál elhelyezendő költségmentességi papirok lejáratkori
kamatai s provisiójának felvételére, kérjük utasítani mél-
tóztassék Lendva feltűnő vidéken, átvevén; u. a.

5½ % kamat 14,300 ft. után 196 ft 63 kr
2 ft "
Illeték: 12 ft. "
Bélyeg:
1% Commissio dij . . 14 ft 30 kr.

224 ft. 93 kr.

Pesten jún. 5. 1864.

Tóthkömlen

Kiqdáy
1804.

25.

Euer Wohlgeboren

Übermache ich mit Ihrem Depotbuch à 11 Bl.

M 3600 — Ihnen gütigst Gutschrift

Per Diff. Academie Der Differenzbetrag

Per unsere 16% Pfandbriefe Per gemachten

Academie Zahlung bis 14 August a.c. protest

gehe, und Coupons Diesseitige Fuß

5/25 Stücken von M 16.300 M 10696.63

Zahlungsfrist 2.12.—

Stempel " 10.12.—

Per Provision " 14.30

und M 224.93

224.93

Die Coupons Ihrer Company in Gnaden

mit M 1876.26 angekauft, Abschlagszahlung auf

M 1926.15 Diskontirung bis 20/5 M 2022.55

26/5 Stempel M 1.38 146.26

1/6 Provision " 4.71 " 146.29

an die Bank

Euer Wohlgeboren!

Übermachen wir mit Ihrem Gefertem v. 19 ds

fl 3600.- in einer Bankanweisung, worüber wir

Die ung. Akademie der Wissenschaften in Pest gnädigst

Die am 16ten fälligen Coupons der 5% Pest-ofner

Akademie Lose wir bis 14 August a.c. prolon-

girte, und belastet dieselben Ihnen

5/2% Zinsen von fl 14.300 fl 196.63

Provision " 2.-

Stempel " 12.-

1/00 Commission " 14.30

sind fl 224.93.-

Die Coupons Ihrer Einsendung wofür Ihnen

mit fl 1876.26 angerechnet, bestanden aus

" fl 1926.15 Grundentlast. Obl. à 105 fl 2022.55

ab 7% Stempel fl 141.58

7% Provision " 4.71 " 146.29

an die Bank 1876.26

11

Ich empfehle mich Ihrer Fortsetzung gütigst

Moritz Wiedemann

Wien 20 Mai 1864

Eing
Kaa

Sr. Wohlgeboren

Herrn Dr. Lorenz v. Töth.

ord. Mitglied Pest ung. Akademie

Pest.

Wodjarer ünd Kulsenor 3600 f
Jelsen felvenyzdés 1876 f 26 kr
5476 f 26.–

Kovérlépe:

Ezerfelle Gyárk. 5137 f 94
Karaark s pronyaik 224 f 93
5362 f 87

5362 f 87
Van adva 113 f 39

Kiantás

1864.

26

Wohlgeborener Herr!

Bei empfang unsers Herrn Sohnes d. 18ten
f 470.- empfing ich die Rechnung Ihrer
ung. Academie Ihre Wissenschaften Ein und
erklärung.-

Hochachtungsvoll
Ihr ergebenster Diener

Wien 19 Juli 1864.

Hr Wohlgeboren
Herrn Alexander v. Bertha
Cassier der ung. Academie
Pest.

iv

1864

30.

Nro.

Aufgabs-Recepisse.

Ueber einen Brief mit 470 fl

welcher zur Beförderung unter der Adresse:

Wodianer Bez

am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

K. K. Postamt **PESTH** am 18ten 7 Mts

An Franco . . . . . fl. 5 kr.

Für ein Retour-Recepisse . . . . . .

Zusammen . fl. kr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten fl. kr.

Druckforte Nr. 421.

Kiadás
1864. - 30 ¿ 31.

Reclamirt am

VERWALTUNG. K. K. POST-ECONOMIE-

Zur Nachricht.

231

1. Weder für das Aufgabs-Recepisse noch für die Sigillirung des Briefes darf irgend eine Gebühr abgenommen werden.
2. Nur auf ausdrückliches Begehren des Aufgebers wird ein Retour-Recepisse gegen Entrichtung von 10 kr. ö. W. ausgefertigt, welches nach der Rücklangung, versehen mit der Unterschrift des Empfängers, gegen dieses Aufgabs-Recepisse ausgewechselt wird.
3. Die Postanstalt haftet sowohl für Abgang und Beschädigung, als auch für den Verlust der Sendung nach den Bestimmungen der Fahrpostordnung vom 6. Juli 1838 unter den in §. 33 derselben angedeuteten Beschränkungen, bei verschlossenen zur Post gebrachten Geldsendungen aber, mit den Bestimmungen des §. 7 der Verordnung des bestandenen Handelsministeriums vom 27. Juli 1850, endlich bei Sendungen aus und nach den Ländern des deutsch-österreichischen Postvereines, nach Mäßgabe des Artikels 75 des Postvereinsvertrages vom 18. August 1860.
4. Die Haftung erlischt bei Versäumung der Reclamationsfrist, welche für die im Inlande abzugebenden Sendungen auf drei Monate, und für Sendungen nach dem Auslande auf sechs Monate, vom Tage der Aufgabe an gerechnet, festgesetzt ist.
5. Ueber eine mündliche Nachfrage wegen richtiger Bestellung der Sendung wird auf Begehren des Aufgebers ein ämtliches Quästions-Schreiben abgesendet. Die Absendung geschieht unentgeldlich, wenn sich der Aufgeber mit einer Nachricht von Seite des Adressaten ausweiset, wornach der Empfang der Sendung in Abrede gestellt wird, oder wenn bei der Aufgabe ein Retour-Recepisse ausgestellt wurde, und dieses in angemessener Frist nicht zurückgelangt ist. In allen andern Fällen ist das einfache Briefporto zu entrichten. Ueber die geschehene Nachfrage wird immer, daher auch, wenn eine Quästion nicht ausgefertigt wurde, die Bestätigung hier oben beigefügt, welche als Beweis für die Einhaltung der Reclamationsfrist zu gelten hat.

26/7 864

Euer Wohlgeboren!

Ich beehre mich an unsere Eingabe v. 19. d.
o beehre mich Ihnen anzuzeigen, daß ich Ihr
hohen Versprechen der ung. Akademie der
Wissenschaften
f 22.400.- per 14 Oktober
" 8800.- " 23 " 1864, prolon.
gerte. Um die Ratenzahlung Ihrer Prolongation
erlaube ich mir der ung. Akademie der Wissenschaften
beiliegende Note mit
2. f 491.20 . i Worten
Achthunderteinundneunzig.
Wien 26 Juli 1864.

Ihr Ihnen Alexander v. Bertha
Cassen Führung Akademie
Wohlgeboren

Pesth

Prolongations-Kosten Prof. Vorschüsse.

fl 2400. - Bis 14 Oktober 1864		
5½% Zinsen		fl 310. -
Provision		" 19. -
fl 1800. - Bis 23 Oktober 1864		
5½% Zinsen		" 123. -
Provision		" 8. -
		fl 460. "
1% Provision v fl 3100		" 31, 20
		fl 491. " 20

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1342.

A magyar Akadémia Nagyméltóságu Elnökségének!

Méltóztassék Nagyméltóságu Elnökség!

Midőn hazánk vidékein az évi csapás kiterjedésében nyilvánul, részint a kormány, különösen pedig egyes testületek gondoskodása folytán a bekövetkezhetendő inség elhárítása iránt biztosítva vannak, a hazától elszakadtan élő moldvai testvéreinkről nincs a ki gondoskodjék, nincs kit ezek nyomorú sorsa részvétre és szánalomra indítana. Mi a kik itt közvetlen látjuk a már már bekövetkezett nyomort, emberi és hazafiui közelegség gyanánt ismertük, hogy sürgalmas állapotukról tudomást tegyen, számukra gyüjtsünk valamit. Törekvésünk eredménye azonban fájdalom itt mindenütt nagyon csekély. A magyarhazába e tekintetben kiküldött kérő felhivásunk is most midőn a hazai ügyek minden figyelmet és áldozatot igénybe vesznek: alighanem kiáltó szó nem leend.

Ily állapotban bár, mi mégsem tehetjük, hogy moldvai inséges testvéreinkért kéréseinkkel ne alkalmatlankodjunk. És kihez bátorkodnánk ez irányban inkább intézni mint a Magyar akademia Nagyméltóságu Igazgatóságához, mely hivatva s a nemzeti fonnállás által rendelve van, hogy a nemzeti nyelv és hazai tudomány terén tul, a magyar nemzet és haza több érdekeire is figyelve, mindenütt hol alkalom nyilik, a hazafiuság fényes erényeivel tündököljön.

A hazai körülmények közt melyek a jelent oly bonssá teszik s a jövendőnek oly kétes reménységét hagyják, tudjuk, hogy a Magyar Akadémia Nagyméltóságu Elnöksége mégcsak indítványt sem tehet hogy a moldvai inséges magyarság olyforma segélyben részesüljön, mint a milyenben a bánáti románokat három éve a román kormány részesité, midőn számukra ajándékképp huszonötezer aranyat küldött. Az ily jótéteményt nemzetestvéreinkkel a nemzeti érdek és rokonságnak tán'ban is ujabb fellelesét és tartamot kölcsönöz. Mi kik hazánk sorsát bánatos szivünk tekintetével a távolból nézzük, azon meggyőződésben vagyunk, hogy nekünk magyarokat vérrokonainkon bárhol segiteni az erkölcsi összetartozást vélők sanctarum nemzet szeretni kötelesség.

E meggyőződés sugallása folytán, alázattal kérjük az Akadémia Nagyméltóságu Elnökségét, méltóztassék vagy magán vagy nyilvános felhivást intézni a moldvai inséges magyarok érdekében; méltóztassék továbbá a Királyi alapitvány folyó évi kamatát ezen nemzetestvéri segedelem megkezdésül átengedve elő például nagyvárad. Mi kik minden hozzánk küldött segedelem kiosztásáról megbizottai Elnökünk által számolni magunkat kötelezzük, hé a Nagyméltóságu Elnökség parancsolja, kiküldünk egy megbizott társat a magyar falvak szükségeinek részletes megvizsgálása végett. De legczélszerübb volna egyenesen pénzzel menni, a bajon rögtön segiteni. — —

968/1866

Talán nem csalódunk ha azt hisszük, hogy Magyar hazánk részéről az Akademiai Nagymeltósága elnöksége által eszközlött segedlen, épen alkalmatos, a moldvai magyarság lelkében föléledenissé lenne a magyar nemzetnek tartozó önismeretnek, s tessleges megkezdése akon hazafiui törekvésnek, hogy a magyar haza és nemzetről tárul élő ezen vélekonok az idők körülményei szerint a hazában benn, vagy a hazán kivül megmaradjanak.

Alázatos kérésünk tekintsebe vételét s a moldvai ingyenes magyarok sorsát a Nagymeltósága Elnökség pártfogó kegyeibe s hazafiuságába esedezve, mély tiszteletel örökkön.

Moldvában Galacz-on Okt. 10. 1866

A magyar akadémia,
Nagymeltósága Elnökségének

alázatos szolgái.

Csiki János m.k.
bizottmányi elnök

Barna Mihály m.k.
Bizottmányi tag.

Ellenjegyzi:

Czetter Márton m.k.
missionarius

BERLIN, Datum des Poststempels, 1866.

P. P.

Das unterzeichnete Comité hat in seiner vom 16. Mai 1865 datierten Aufforderung zur Gründung einer **Bopp**-Stiftung die Verpflichtung öffentlicher Rechenschaft übernommen, und glaubt dieser, bei der zum Theil grofsen Entfernung der Beitragenden, durch die unten folgenden Mittheilungen am Besten zu genügen. Sie empfangen daher unter *A.* das Verzeichnifs der sämmtlichen Beitragenden mit Angabe des Beitrages, unter *B.* den Abschlufs der Rechnung unsers Schatzmeisters (F. Dümmler's Verlags-Buchhandlung, Harrwitz & Gofsmann), die wir geprüft und richtig befunden haben; unter *C.* die am 16. Mai d. J. dem Jubilar überreichte Adresse und Schenkungs-Urkunde. Indem wir hiemit den herzlichsten und ergebensten Dank gegen alle Diejenigen verbinden, welche fern und nahe dem Unternehmen so reiche Unterstützung haben zu Theil werden lassen, bemerken wir noch, dafs wir die Sammlung noch nicht als abgeschlossen betrachten, vielmehr gern bereit sind, auch noch weitere Beiträge für die Stiftung in Empfang zu nehmen. Das Statut derselben wird, sobald es die landesherrliche Bestätigung erhalten hat, u. A. in Kuhn's Zeitschrift für vergleichende Sprachwissenschaft veröffentlicht werden.

Wir haben die Ehre zu zeichnen

Das Comité für Gründung der Bopp-Stiftung.

Böckh. Ad. Kirchhoff. A. Kuhn. R. Lepsius. K. Müllenhoff. H. Petermann. E. Rödiger. H. Steinthal. A. Trendelenburg. A. Weber.

A. Verzeichniss der Beiträge.

I. Deutschland.

1. Preussen.

Se. Majestät der König	200 Thlr.
Ihre Majestät die Königin	100 -
Ihre Königliche Hoheiten der Kronprinz und die Frau Kronprinzessin	100 -
die Königl. Staats-Regierung	1500 -
Berlin.	2079½ -

1) die Stadt-Commune Berlin . . 1000.

2) aus der Akademie der Wissenschaften und der Universität in Berlin 649.

Benary 3 v. Bethmann-Hollweg 25 Böckh 10 du Bois Reymond 5⅔ Borchardt 5⅔ Braun 20 Dieterici 5 Dorner 5⅔ Droysen 10 Ehrenberg 5 Ewald 5⅔ Erdmannsdörfer 2 Ewald 5⅔ Förster 2 Frerichs 5 Friedländer 25 Gerhard 10 Gneist 5 v. Gräfe 5 Haarbrücker 3 Hanssen 5 Haupt 25 Helwing 10 Hengstenberg 5⅔ Henoch 2 Heydemann 3 Hirsch 3 Hofmann 10 Homeyer 17 Hotho 3 Hübner 2 Johäntgen 2 Jordan 2 Jüngken 5 Kiepert 10 Kirchhoff 10 Kleinert 3 Köpke 5 W. R. Kranichfeld 3 Kronecker 5⅔ v. Langenbeck 5 Lepsius 25 Lieberkühn 2 Magnus 10 Martin 5 Mefsner 3 J. B. Meyer 2 Mommsen 10 Müllenhoff 11⅓ C. J. Nitzsch 5 Ohm 3 v. Olfers 10 Olshausen 10 Parthey 25 Pertz 5 Petermann 10 Peters 3 Pinder 5⅔ v. Ranke 10 v. Raumer 10 Reichert 11⅓ Riedel 10 Riefs 5⅔ Rödiger 20 Romberg 5 G. Rose 3 Rudorff 11⅓ W. Schott 3 J. Schulze 10 Schultz-Schultzenstein 3 Steinmeyer 5 Steinthal 25 Strauss 5 Trendelenburg 25 Twesten 5 Vatke 5 Virchow 5 Waagen 2 Weber 25 Weierstrafs 5⅔.

3) aus andern Kreisen Berlins 430⅓.

Dr. Abraham 5 Dir. August 1 Banquier E. Bendix 5 W. Berger ½ Dir. Bonnell 2 Corporation der Berl. Buchhändler (unter den Mitgliedern gesammelt) 106 Dr. Dahms 3 deutsche Gesellschaft 20 F. Dümmler's Verlagsbuchhandlung 50 (und alle Druckkosten) stud. Eggeling 3 Gesellschaft für das Studium der neueren Sprachen 30 stud. Goldschmidt 5 Buchhändler W. Grube 5 Dr. H. Heydemann 1 Rentier M. Jacoby 5 Oberlehrer Kersten 1 Prof. Ad. Kuhn 25 Geh. Commerz.-Rath F. W. Krause 10 Prof. Larsow 2 Prof. Lazarus 10 Leisering ½ Dr. F. A. Leo 25 Frau Ober-Cons.-R. Marheinecke 3 Dr. E. Martin 2 Geh. Commerz.-Rath Alex. Mendelssohn 50 Leg.-Rath Dr. C. Meyer 10 Buchhändler Dr. van Muyden 3½ Fabrikant Nauen 10 Dr. Pappenheim 1 Geh. Commerz.-Rath George Prätorius 28½ Prof. Selckmann 1 Prof. Tellkampf 5 stud. Wolff 2.

Aachen. Dr. Savelsberg . . . . . 2.

Aschersleben. Dr. E. Grofse . . . . . 1.

Bonn. Comité: Lassen, Naumann, Reusch, Schlottmann 76. Achterfeldt 1 Brandis 2 Delius 5 Dieringer 2 Freudenberg 1 Gildemeister 3 Hälschner 1 Heimsöth 2 Humpert 1 Jahn 2 Kaufmann 1 Ketteler 1 Knoodt 1 Kortegarn 1 Kortum 1 Kraft 2 Landolt 1 Lange 1 Lassen 12 Lörsch 1 Mendelssohn 1 Nasse 1 Naumann 2 Neuhäuser 1 Nicolovius 1 v. Noorden 1 Preyer 1 Ed. Rapp 1 Reusch 5 Rindfleisch 1 Ritter 1 Roth 1 Schaaffhausen 2 Schäfer 1 Schlottmann 5 Schlüter 1 Schopen 1 Simrock 1 v. Sybel 1 v. la Valette 1 Walter 1 Welcker 2 Wüllner 1.

Breslau. . . . . . 222.

ungenannte Geberin 2 Fr. Haase 5 M. Hertz 2 B. Rumpelt 1 Schmölders 10 Director Schönborn 2 Ad. Stenzler 25 von demselben der Stiftung überwiesenes schriftstellerisches Honorar 175.

Cöln. Sammlung durch Prof. Düntzer . . . . . 7.

Dr. Eickholt 1 Professor Düntzer 3 Dr. Fulda 2 Dr. Schmitz 1.

969
1866

Colberg. Dir. Stier . . . . . 1.

Conitz (Westpreufsen). Director Göbel . . . . . 5.

Danzig. Sammlung durch Dr. Mannhardt . . . . . 50½.

Prediger A. Bertling 1 Professor Dr. Brandstäter 1 Dr. Brandt 1 Dr. Brefsler 1 Holzhändler Albert Claassen 1 Holzhändler Fr. Claassen 2 Kaufmann H. W. Conwentz 3 Dr. Cosak 1 Prof. Dr. Czwalina 1 Kaufmann R. v. Dühren 1 Dr. Eichhorst 1 Director Dr. Engelhardt 1 Dr. med. Hein ½ Prof. Dr. Herbst 1 Stadtrath D. Hirsch 2 Dr. Laubert ½ Dir. Lehmann 1 Dr. W. Mannhardt 2 Justizrath Martens 5 Oberlehrer Menge 2 Kaufmann J. Momber 1 Fabrikant E. v. Nieſsen 1 Dr. Panten 1 Dr. H. Prutz 1 Prof. Dr. Röper 1 Branereibesitzer Rohboff 3 Dr. Schulz ½ Dr. Stein 1 Kaufmann W. Sudermann 1 Professor Dr. Tröger 1 Kaufmann R. Wendt 5 Oberbürgermeister Geh. Rath v. Winter 3 Dr. Wulckow 1 Kaufmann C. H. Zimmermann 1.

Greifswald. Sammlung durch Prof. A. Höfer . . . . 40½.

Becker 1 Biese (Putbus) ½ Dorschel 1 George 5 Grohe 1 Höfer 5 Lademann 1 Lothholz (Putbus) 1 Nitzsch 5 Pyl 3 Reuter 1 Schmeckebier (Demmin) 3 Schömann 3 Usener 9 Vogel 1.

Gütersloh bei Minden. Dr. A. Muncke . . . . . 1.

Halle a. S. . . . . 45.

Dümmler 25 Hupfeld 5 Jacobi 2 Pott 10 Wuttke 3.

Liegnitz. . . . . . 8.

Dr. Dietrich und Oberlehrer Nowack 3 Dr. Fröhde 5.

Magdeburg. Dr. Gerland . . . . . 2.

Münster (Westph.). Sammlung durch Prof. Storck . . 97⅛.

Altum 1 Berlage 5 Bisping 3 Bönninghausen 3 Cappenberg 4 Deycks 3 Friedhoff 1 Hagemann 5 Heis 5 Hittorf 2 Jele 3½ Karsch 5 Niehues 2 Püngel 5 L. Reinke 5 L. Reinke 7 Rospatt 3 Schlüter 3 Schwane 2 Schwerdt 2 Stöcki 6 Storck 5 Treitz 2 Winiewski 5 ein kleiner Kreis wissenschaftlich strebender Freunde 10.

Oppeln. Dr. Ochmann . . . . . 5.

Schul-Pforta. . . . . . 16.

Corssen 3. Sammlung im Lehrer-Collegium 13.

Neu-Ruppin. Director Dr. Schwartz . . . . . 2.

Schneidemühl. Dr. Ebel . . . . . 2.

Soest. Sammlung durch Dr. Legerlotz . . . . . 31½.

Gymn. Bindel Gymn. Brügmann Gymn. Brundert Bürgermeister Cöster Frau Dornstedt Dr. Duden Lehrer Fix Frl. Freiligrath Gymn.-Lehrer Graul Gymn.-Lehrer Gronemeyer Seminar-Dir. Hasse Gymn. Höning Gymn. Keller Prof. Koppe Dr. Legerlotz Frau Dr. Legerlotz Frl. Lehmstedt Ger.-Rath Ley Dr. med. Marcus Reg.-Rath Meyerhoff Dr. Preufse Gymn. Rahlenbeck Gymn.-Lehrer Schenk Kaufmann Spiegel Dr. med. Stute Oberlehrer Vorwerck.

Stargardt. Frau Mathilde Wendt, geb. Bopp . . . 15.

Stettin. . . . . . 6.

Dr. Pauli 5 Dr. J. Schmidt 1.

Worbis. Kreisrichter Wilhelm Bopp . . . . . 5.

Preufsische Consuln im Auslande . . . . . 20.

Dr. Blau in Sarajewo 10 Dr. Rosen in Jerusalem 10.

Preufsen in Summa 4640.

2. Deutsch-Oesterreich.

Gratz. Prof. Schenkl . . . . . 2.

Innsbruck. Prof. Jülg . . . . . 5.

Leitmeritz. Prof. Petters . . . . . 4⅓.

Prag. Dr. Grohmann . . . . . 30.

Teschen (Schlesien). Prof. Burchard . . . . . 2.

Wien. (53 Thlr. und 13 Fl., verwerthet zu 8¼ =) . 61¼.

Dr. Gompertz 10. Prof. Hofmann 5 Fl. Ritter v. Miklosich 30 Dr. F. Müller 3 Fl. und 3 Dr. F. Starck 5 Fl. Prof. Vahlen 10.

Deutsch-Oesterreich in Summa 104¼.

3. Sachsen (Königreich und Herzogthümer).

Se. Majestät der König . . . . . 200 Thlr.

Altenburg. . . . . . 27.

Geh. Rath v. d. Gabelentz 25 Dr. Schulze 2.

Dresden. . . . . . 23.

Sammlung durch Professor Fleckeisen 10 (Fleckeisen 2 Hütsch 2 Jancovius 1 Klee 1 Pfuhl 2 Scheibe 2) Prof. Flügel 3 Prof. Förstemann 5 Ch. H. H. Wright (british chaplain) 5.

Jena. A. Schleicher . . . . . 10.

Leipzig. Sammlung durch G. Curtius, L. Krehl . . 262.

Dr. Rud. Anger 5 Buchhändler Dr. A. A. Barth 5 Dr. H. Brandes 2 Buchhändler Fr. Brandstetter 2 Buchhändler F. A. Brockhaus 10 Dr. Hermann Brockhaus 25 Dr. G. Curtius 15 Buchhändler Alph. Dürr 5 Dr. A. Ebert 5 Buchh. Dr. W. Engelmann 5 Buchh. H. A. Felix 3 Buchh. K. F. Fleischer 5 Dr. H. L. Fleischer 5 Dr. Frege 2 Dr. G. Freytag 10 Buchh. H. Hartung 2 Buchhändler Dr. H. Härtel 5 Buchh. R. F. Hentschel 5 Buchh. E. G. Hermann 2 Buchh. L. K. Heubel 2 Buchhändler Dr. S. Hirzel 10 Dr. Kahnis 2 Buchh. H. Kirchner 5 Buchh. L. A. Kittler 2 Buchh. K. F. Köhler 5 Dr. L. Krehl 15 Buchh. C. B. Lorck 2 Dr. H. Lotze 5 Dr. Lutbardt 2 Buchh. G. Mayer 10 Buchhändler C. W. A. Refelshöfer 2 Buchh. F. L. Rofsberg 2 Buchh. H. A. Rost 5 Buchh. O. A. Schultz 1 Buchh. G. E. Schulze 3 Buchh. C. B. Freih. v. Tauchnitz 10 Buchh. Karl Tauchnitz 10 Buchh. B. G. Teubner 10 Dr. C. Tischendorf 5 Buchh. F. C. W. Vogel 10 Buchh. F. L. F. Volkmar 3 Buchh. J. B. Vofs 5 Buchh. Fr. R. Wagner 3 Buchh. Albr. Wigand 10 Dr. F. Zarncke 5.

Weimar. . . . . . 13.

Buchhändler H. Böhlau 5 Dr. R. Köhler 3 Dr. Hugo Weber 5.

Sachsen in Summa 535.

4. Süd- und Südwestdeutschland.

Augsburg. Sammlung durch die Red. der A. A. Z. . 8⅔.

Dr. Altenhöfer 2 zwei Lehrer der Studien-Anstalt zu Freising 3 Fl. Dr. E. Schlagintweit (München) 5.

Erlangen. . . . . . 19.

Sammlung durch R. v. Raumer 9 (J. Gerlach 5 Fl. 24 Kr. L. v. Jan 1 J. Müller 1 R. v. Raumer 4 Fl. 6 Kr. A. v. Scheurl 1 Fl. R. Stintzing 1) Delitzsch 5 Fr. Spiegel 5.

Frankfurt a. M. Dr. L. Diefenbach . . . . . 2.

Freiburg im Breisgau. (16 Fl. und 3 Thlr. =) . . 12⅔.

de Bary 1 Fl. Bücheler 1 Fl. Ecker 1 Fl. Fischer 1 Fl. Funke 1 Fl. Hecker 1 Fl. v. Kern 1 Fl. König 1 Fl. Kufsmaul 1 Fl. Lexer 3 Fl. und 3 Thlr. Maier 1 Fl. Schinzinger 1 Fl. v. Treitschke 1 Fl. Werber 1 Fl.

Giessen. Sammlung durch A. Dillmann . . . . . 14.

Gafs 2 Fl. Dillmann 5 Fl. Hesse 2 Fl. Lange 3½ Fl. Lübbert 2 Fl. Lutterbeck 3½ Fl. Vullers 3½ Fl. Weigand 1 Fl. Zezschwitz 2 Fl.

Heidelberg. . . . . . 25.

K. L. Blum 10 Hitzig 5 A. Holtzmann 10.

Mainz. (244 Fl. 40 Kr. =) . . . . . 139¾.

der Gemeinderath 100 Fl. der Verein für Kunst und Literatur 100 Fl. Director H. Bone Kaufmann Max Calman Kaufmann Samuel Goldschmith Professor Klein Schul-Inspector Ch. Metzgen Domcapitular Dr. Moufang Dr. Schall Architekt Franz Schmitt Commerz.-Rath und Bürgermeister Fr. Schott J. Wetter (zusammen 44 Fl. 40 Kr.).

969.
1866

C. Adresse.

An dem Tage, hochverehrter Mann, von welchem vor 50 Jahren die Vorrede zu Ihrer ersten folgenreichen Schrift datiert ist, an diesem Tage, der in weitem Kreise an die unermüdliche der Durchführung eines lichtbringenden Gedankens gewidmete Thätigkeit Ihres Lebens erinnert, ist es uns, den unterzeichneten Schülern, Freunden, Amtsgenossen vor Andern vergönnt, Ihnen im Namen Vieler, die in nächster Nähe und weitester Ferne dankbar des Tages eingedenk sind, treue und warme Glückwünsche auszusprechen, und an Sie die einmüthige Bitte zu richten, Sie wollen einer Stiftung Ihren Namen leihen, welche bestimmt ist, bis in ferne Zeiten, die von Ihnen schöpferisch erschlossenen und in halbhundertjähriger Arbeit gepflegten Studien zu fördern. Als Stammcapital einer solchen ist bis heute die Summe von 7750 Thlrn. angemeldet. Aus der beigeschlossenen Liste zahlreicher Namen wollen Sie gern ersehen, welche thätige Theilnahme dem Gedanken einer Bopp-Stiftung entgegenkam, aus den höchsten Kreisen des Lebens, von Sr. Majestät unserm Könige und der Fürsorge seiner Staatsregierung, von erhabenen, der Bewegung der Wissenschaften folgenden Gliedern seines erlauchten Hauses, von Sr. Maj. dem Könige von Sachsen, dem näheren Kenner Ihrer Studien, von der Gemeindebehörde Ihrer Vaterstadt Mainz, von den Vertretern Berlins, der Stätte Ihres stillen und nachhaltigen Wirkens, aus dem Kreise Ihrer Ihnen aufrichtig ergebenen Amtsgenossen, aus den Kreisen der deutschen Gelehrten und der Gelehrten im Auslande bis in ferne Gegenden, aus den Kreisen der deutschen Buchhändler, von bedeutenden Mitbürgern, von Männern verschiedenen Berufes, welche alle in Ihnen die Wissenschaft ehren, und vornehmlich aus dem Herzen dankbarer Schüler.

Die oben bezeichnete Summe genügt bereits, um einen für eine Stiftung Ihres Namens würdigen Zweck ins Auge zu fassen. Es ist allgemeiner Wunsch, dafs Sie als einen solchen sowohl die Unterstützung eines jungen Gelehrten, wes Landes immer, der seine Studien auf der Universität bereits vollendet hat, zum Behuf der Fortsetzung derselben, wo es auch sei, als auch in gegebenem Falle die Verwendung zu Preisen für vorliegende wissenschaftliche Leistungen oder zur Unterstützung wissenschaftlicher Unternehmungen anzuerkennen geneigt seien, beides, wie es in dem Zwecke der Sache liegt, nur innerhalb des von Ihnen angebauten Gebietes der Sanskrit-Philologie und der vergleichenden Sprachforschung, unter besonderer Berücksichtigung des indogermanischen Völkerkreises. Die königl. Akademie der Wissenschaften, die Sie nun vier und vierzig Jahre als ihren Genossen zählt und hochhält, wird bereit sein, die Stiftung in den Bereich ihrer Fürsorge aufzunehmen. In dem eben bezeichneten Sinne dachten wir den Vorschlag eines Statuts, den wir beilegen. Wir bitten Sie, ihn zu prüfen und zu verbessern und nach erfolgter landesherrlicher Bestätigung alljährlich über den Ertrag der Stiftung zu verfügen.

So möge denn die Bopp-Stiftung, ihres Namens würdig, edle Früchte tragen und dazu helfen, den Dank der Gegenwart in würdigen Jüngern Ihrer Wissenschaft lebendig auf die Zukunft zu verpflanzen! Sie selbst, verehrter Mann, mögen sich noch lange Jahre an der Wirksamkeit der Stiftung erfreuen!

Alle guten Gedanken des Tages seien Gott befohlen!

Berlin, den 16. Mai 1866.

(Folgen die Namen der Comité-Mitglieder.)

Gedruckt bei A. W. Schade in Berlin, Stallschreiberstr. 47.

Marburg. Durch F. Justi . . . . . 9.
Bickell 1 J. Cäsar 1 F. Dietrich 1 F. Justi 2 L. Lemcke 2 F. Münscher 1 L. Schmidt 1.

München. Durch Dr. Halm . . . . . 37½.
Brunn 3 Christ 5 Halm 5 Haneberg 5 C. Maurer 5½ J. Müller 5 Prantl 4 Spengel 3 Thomas 2.

Reutlingen. Martin Haug . . . . . 15.

Rottweil. Pfarrer Wolff . . . . . 1.

Tübingen. Durch R. Roth . . . . . 45.
W. L. Holland 1 A. v. Keller 1½ Michaelis 5 Oehler 5 R. Pauli 5 R. Roth 25½ Winterlin (Stuttgart) 2.

Süd- und Südwestdeutschland in Summa 328$\frac{17}{40}$.

5. Nord- und Nordwestdeutschland.

Bremen. Dr. Bastian . . . . . 10.

Göttingen. . . . . . 120.
Comité: Benfey, Bertheau, E. Curtius, Ewald, E. v. Leutsch, H. Sauppe, Wieseler, Wüstenfeld.

1. aus Eutin 12, nämlich: Jäp 2 Hausdörffer 4 Knorr 1 Kürschner 1 Pansch 4.

2. aus Göttingen 62, nämlich: Baum 2 Benfey 6 Bertheau 4 E. Curtius 6 Duncker 2 Ehrenfeuchter 2 Enneper 1 H. Ewald 10 Fick 1 Krüger 1 Lattmann 1 E. v. Leutsch 4 Lotze 2 Moller 1 H. D. Müller 1 Sartorius v. Waltershausen 2 Sauppe 4 Schwartz 1 Stern 1 Teichmüller 1 Unger 1 Vischer 1 Wieseler 2 Wüstenfeld 3 Zachariä 2.

3. aus Hannover 36, nämlich: Dir. Ahrens 2 Capelle 1 Dir. Callin 1 Med.-R. Cohen 1 Dir. Dieckmann 1 Lehrer Grahn 1 Grotefend 1 Ober-Commerz.-Rath Hahn 1 Dr. Fr. Hahn 1 Minister v. Hammerstein 1 Minister v. Hodenberg 5 Ober-Bergrath Jugler 1 Dir. Kohlrausch 2 Geh. Ober-Med.-Rath Krause 1 Rektor Kühner 1 Rektor Lehners 1 Minister Lichtenberg 1 Dir. Mertens 1 A. Meyer 1 Dr. Alb. Müller 1 Dir. Nöldecke 1 Geh. Reg.-Rath v. Ompteda 1 Reg.-Rath Rautenberg 1 Schulrath Schmaalfuſs 1 Dr. Steinmetz 1 Stisser 1 Dir. Tellkampf 1 Geh. Reg.-Rath v. Warnstedt 1 Ober-Ger.-Vice-Dir. Witte 2.

4. aus Lemgo 1 Dir. Brandes.

5. aus Meppen 5, nämlich: Hune 1 Dr. Lüken 1 Dir. Dr. Wilken 3.

6. aus Oldenburg 4, nämlich: Dir. Bartelmann 2 Dr. Heinze 1 H. Strackerjan 1.

Kiel. Sammlung durch Th. Nöldeke . . . . . 39.
Buchhändler Friedrich (Schwers'sche Buchh.) 5 v. Gutschmid 10 Möbius 5 Th. Nöldeke 5 O. Ribbeck 4 K. Weinhold 4.
aus Flensburg 4, nämlich: Christensen 1 Dittmann 1 Heimreich 1 Lübker 1.
aus Glückstadt 2, nämlich: Detlefsen 1 Mau 1.

Lingen (Hannover). cand. theol. Lyra . . . . . 1.

Norden (Hannover). Senator J. ten Doornkaat Koolmann 10.

Schwerin. Archivrath Dr. Lisch . . . . . 2.

Wismar. . . . . . 6.
Dr. Haupt 2 Dr. Nölting 1 Dr. Sonne 3.

Nord- und Nordwestdeutschland in Summa 188.

Deutschland in Summa 5796$\frac{7}{20}$.

II. Ausland.

1. Amerika

Sammlung durch W. D. Whitney, New-Haven (165 dollars = circa) . . . . . 165.

Boston. Joseph S. Ropes 5 d.

Cambridge. Esra Abbot 5 d. Professor Charles Beck 20 d. Prof. Francis J. Child 5 d. Prof. William W. Goodwin 5 d. Prof. Evangelius A. Sophocles 10 d.

Columbia (Pa). S. S. Haldernan 10 d.

Durham (Conn). Wm. C. Fowler 5 d.

New-Haven. Prof. Tim. Dwight 5 d. Professor James Hadley 5 d. Addison van Name 5 d. Prof. Lewis R. Packard 5 d. Prof. Edw. E. Salisbury 40 d. Prof. W. D. Whitney 20 d. Pres't Theodore D. Woolsey 10 d.

New-York. Rev. Ch. L. Brace 5 d.

San Francisco. Prof. Josiah D. Whitney 5 d.

2. Belgien.

Louvain. . . . . . 14.
F. Nève 10 Dr. Willem 4.

3. Frankreich.

Comité: M. Bréal, E. Egger, J. Mohl, A. Regnier, Reinaud, E. Renan. (3037 Francs, davon ab 62 Fr. Kosten, bleibt 2975 Fr., verwerthet zu) . . . . . 794.

Se. Königl. Hoheit der Graf von Paris 500 Fr.

Paris. 2267½ Fr.

Ant. d'Abbadie 50 Allaire 5 d'Arbois de Jubainville 5 Babaux 5 Barbier de Meynard 20 Barth. St. Hilaire 20 Baudry 10 Boissier 10 Bonafous 10 prince Lucian Bonaparte 50 Bordier 5 Brachet 3 M. Bréal 100 prince de Broglie 20 Brunet de Presle 5 Madame veuve Eugène Burnouf 20 Caix de Saint Aymour 100 Mlle. Caselli 10 Chassang 5 Chatel 20 H. Chavée 25 Chodzko 10 Collet 10 Daremberg 10 Dareste 10 Olivier de la Coste 10 Jules Delasalle 20 Derouet 10 Alb. Desjardins 10 Drême 30 Durand 10 école d'Athènes 50 Edelestand du Méril 50 Egger 50 G. d'Eichthal 20 Foucaux 20 Gaillard 20 Galusky 20 J. Gauthier 5 Geffroy 10 Genot 5 Guérard 10 Guigniaut 20 maison Hachette 100 Hauvette-Besnault 10 Hittorff 20 Comte Jaubert 20 Jourdain 20 Stanislas Julien 20 Kazimirsky de Biberstein 50 Dominique Khadra (Maronite) 5 Laboulaye 20 Marty Laveaux 10 B. Levy 10 société de linguistique 100 Littré 5 de Longpérier 20 duc de Luynes 200 lycée de Poitiers 12 Alfred Maury 20 Mérimée 40 Paul Mesnard 5 Mévil 10 Paul Meyer 5 Fl. Mimerel 10 J. Mohl 40 Noël des Vergers 10 Gaston Paris 10 Paulin Paris 10 Patin 40 Pepin-Lehalleur 20 George Perrot 5 L. Person 5 Albert Piat 10 de Pommayrol 5 Rabasté 5 Ad. Regnier 40 Reinaud 40 E. Renan 50 Paul Riant 200 de la Saussaye 10 Sâvitrî 5 comte de Tascher 10 Garcin de Tassy 37½ Thurot 20 Victor Tiby 10 Vignier 10 Vincent 10 J. de Witte 20 Anonyme 30.

Dijon. Benloew 7½ Fr.

Lyon. 60 Fr.
Dareste 10 Charveriat 10 Heinrich 10 Hignard 10. Léotard 10 Philibert Soupé 10.

Marseille. Benoist 20 Fr.

Nancy. (les Orientalistes de) 60 Fr.

Orléans. 30 Fr.
Bailly 10 Boucher 5 Lecrocq 5 Leflocq 5 Semmig 5.

Strassburg. 92 Fr.
Barth 5 Beck 5 Bergmann 25 Campaux 5 G. Cottler 10 Lauth 2 F. Reufsner 5 E. Reufs 20 Scherdlin 5 A. Weber 5 Anonym 5.

4. Griechenland.

Athen. . . . . . 10½.
Kumanudes 2½ Maurophrydes 5 Pantazides 2½.

Zante. Mylonas 1.

5. Grossbritannien und Irland, nebst Indien.

(84½ £ verwerthet mit) . . 564$\frac{17}{20}$.

Bombay. Dr. Bühler 7½ £

Calcutta. Râjendra Lâla Mitra 5 £ Whitley Stokes 1½ £.

Dublin. W. Hennessey 1 £ Lettner 8 £.

Edinburgh. Th. Aufrecht 5 £ J. Muir 7½ £.

Killyleigh (Irland). Edw. Hincks 1 £.

Lahore. Dr. Leitner 2 £.

London.

E. B. Cowell 1 £ Eastwick 5 £ Th. Goldstücker 5 £ Haas 1 £ R. Rost 1½ £ Lord Strangford 5 £ N. Trübner 7½ £ Sydney Williams 5 £ W. Wright 2 £.

Madras. Henry Stokes 2 £.

Oxford. M. Müller 3½ £ Monier Williams 2 £.

Rangers (Dursley). B. H. Hodgson 5 £.

6. Holland.

Comité: W. G. Brill in Utrecht, P. van Limburg Brouwer im Haag, H. Kern, C. Leemans und M. de Vries in Leyden (326 Flor. 79½ Cent. verwerthet zu) . . . . . 185.

Groningen. Moltzer 5. 08½.

Haag. (Sammlung daselbst) 60.

Harlingen. Ferret 2. 50.

Leyden. W. Bisschop 2. 50 J. A. Boogaard 2. 50 A. Bruining 2. 50 E. G. Evers 2. 50 R. Fruin 3 J. J. Hoffmann 5 P. de Jong 1. 50 H. Kern 44 B. F. Krantz 2. 50 C. Leemans 17. 50 L. Müller 5 W. Pleyte 2. 50 W. G. Pluygers 2. 50 F. W. R. Suringar 1 P. J. Veth 2. 50 E. Vogelsang 5 de Vries 10 L. A. te Winkel 10 L. van Ysselsteyn 2. 50 F. Zaayer 2. 50.

Utrecht. D. A. Balfoort 5 P. de Beaufort 3 Baron van Boetzelaer van Dubbeldam 10 P. Brantsma 2. 50 W. G. Brill 5 D. Burger 10 Buys Ballot 2. 50 J. J. Doedes 2. 50 F. C. Donders 3 A. J. W. Farncombe Sanders 2. 50 J. A. Fruin 3 N. A. de Gaay Fortman 1 L. de Geer 3 E. A. Gewin 1 J. A. Grothe 8 B. ter Haar 2. 50 A. D. Hagedoorn 1 H. M. Hoffmann 2. 50 A. E. J. Holwerda 1 M. Imans 2. 50 A. Kerdyk 1 J. N. Köhler 1 A. H. Kollewyn 5. 19½ C. Th. van Lynden van Sandenberg 2. 50 J. A. W. Miquel 2. 50 K. W. M. Montyn (Brielle) 2. 47½ E. Mulder 2. 50 G. J. Mulder 3 J. J. van Oosterzee 2. 50 J. J. Oudegeest 1 C. Pynacker Hordyk 1 A. G. A. Ridder van Rappard 3 O. van Rees 2. 50 R. van Rees 2. 50 J. A. C. Rovers 3 H. Royaards van Scherpenzeel 10 H. Smeding 1 Y. D. C. Suermondt 2. 50 G. W. Vreede 3 H. A. de Wall Bake 2. 50. J. Wolbers 2. 50.

Zutphen. H. J. Swaving 3. 54.

7. Italien. . . . . 120$\frac{18}{20}$.

1) durch A. de Gubernatis 140 lire = ... 37½.

Bologna. Teza 20 Turrini 20.

Florenz. A. de Gubernatis 20.

Mailand. Ascoli 20.

Neapel. Lignana 20.

Turin. Flecchia 20 G. Gorresio 20.

2) aus **Venedig** (164 Fl. 37 Soldi, eingesandt 126 Flor. = 310 Francs, verwerthet zu) . . . . . 83$\frac{9}{10}$.

Comité: Biasutti, Codemo, Corradini, Pichler.

Ant. Angeloni Barbiani 2 Nic. Barozzi 1 Ant. Bassi 1 P. Bedendo 1 Seraf. Benetti 1 Giov. Biasutti 8. 10 G. G. della Bona 8. 10 Gius. Bonturini 1 Gius. Callegari 1 Lor. Canal 4 Baron Fed. Casella 8. 10 die Professoren des Ginnasio sup. di s. Caterina 12. 15 B. Cecchetti 1 Fr. Cherubini 1. 20 Giov. Codemo 8. 10 Fr. Corradini 8. 10 Giov. Crespan 2 Girol. Dandolo 1 G. Ebenkofler 1 Ant. d'Este 1 Ang. Fagherazzi 1 Ed. Ferrari 2 Luigi Ferrari 4. 5 G. G. Fontana 2 Ant. Garza 1 G. B. Lantana 2. 2 G. B. Linzi 1 Aless. Lupieri 4. 5 Ant. Magrini 1 Fr. Mazzi 1 Ant. Mion 1 G. D. Nardo 1 Giov. Paganuzzi 1. 20 Dom. Pesavento 1 G. B. Piamonte 1. 50 Rod. Pichler 8. 10 Giov. Pinghelli 1. 50 Eug. Pittoni 1. 20 Gius. Regin 1 Dan. Riccoboni 1 Giov. Saccardo 1 Giov. Tamburlini 1 Giac. Treves dei Bonfili 8. 10 G. Valentinelli 1 G. Veludo 1 Andr. Zambelli 1 i Rappresentanti il Municipio di Venezia 5.

Bassano. die Professoren des ginnasio 10.

Belluno. G. B. Martini 2.

Mantua. G. J. Agostini 1 Rob. Ardigo 1 Ferd. Herter 1 Ant. Monti 1 Luigi Musa 1 Pi. Susani 1 Gius. Tezza 1 Fr. Trevisan 1.

Treviso. die Professoren des ginnasio 11.

Udine. Giov. Cassetti 1 Giusto Grion 2 Gius. Pontoni 1 Valent. Tedeschi 2.

8. Russisches Reich. . . . . 222$\frac{18}{30}$.

Dorpat. durch Leo Meyer (17 R. S. verwerthet zu) . 14$\frac{23}{30}$.

Graff, Meyer, Paucker, Schwabe.

Helsingfors. durch Ahlquist (55 M. H. Banco =) . 27$\frac{19}{30}$.

Ahlquist, Brunér, Donner, Gylden, Ingman, Lagus.

Moskau. durch Petroff (31 R. S. =) . . . . . 26⅔.

Iwanoff 3 R. S. Leontieff 10 R. S. Mentschikoff 3 R. S. Petroff 10 R. S. Pirchowsky 2 R. S. Völkel 3 R. S.

durch Al. Duvernoy . . . . . 6.

Buslajeff 3 Duvernoy 3.

Odessa. Mitglieder der philolog. Fakultät (40 R. S., verwerthet zu) . . . . . 28⅓.

Petersburg. Sammlung durch A. Schiefner. (129 R. S. 45 Kop., verwerthet zu) . . . . . 103. 17.

W. Besobrasow 3 S. R. O. Boehtlingk 25 D. Chwolson 5 B. Dorn 5 J. Grot 10 V. Hehn 3 P. Lerch 5 E. Kunik 10 C. Lugebil 3 A. Nauck 10 J. Nicole 5 K. Patkanianz 10 M. Prachow 2 A. Schiefner 15 J. Sresnewsky 10.

Kasan. N. Ilminsky 5 R. S.

St. Michel (Finnland). Bürgermeister Nygren 12 Mark finnisch = 3 R. S. 45 Kop.

aus Paris durch N. de Khanikof . . . . . 16.

N. de Khanikof 10 Kossowitsch 6.

9. Scandinavien. . . . . 49.

Christiania. durch Holmboe . . . . . 34.

Aubert 3 S. Bugge 7 Holmboe 10 H. Nissen 5 Rygh 3 Schjött 3 Unger 3.

Gothenburg. Dr. Heinemann . . . . . 10.

Lund. Fr. Bragh . . . . . 5.

10. Schweiz. . . . . 15½.

Zürich. durch Schweizer-Sidler (57 Francs, verwerthet mit) 15½.

L. Hirzel (Frauenfeld) 10 Francs Stadtrath Scheuchzer 10 H. Schweizer-Sidler 20 Fr. Staub 5 C. Thomann 4 S. Vögelin 8.

11. Ungarn.

durch Paul Hunfalvy (78 Flor. verwerthet mit) . . . 40½.

Debrecin. Die Lehrer des reformirten Gymnasiums 8.

Késmárk. Die Lehrer des evangelischen Gymnasiums 8.

Pest. Jos. Budenz 1 Benedict Csaplár 1 Anton Csengery 2 Gregor Czuczor 1 Gabriel Fabian 1 Joh. Fogarasi 5 Rudolf Fuchs 5 Paul Hunfalvy 5 August Kubinyi 2 Franz Kubinyi 2 Laurenz Lauchs 5 Joseph Srékács 2 Emerich Srepessy 5 Johann Télfy 3 Franz Toldy 2 Hermann Vámbéry 3 Jos. Wescl 2 Anton Zichy 1.
Presburg. Die Lehrer des evangelischen Lyceums 10.
Stuhlweissenburg. Anonym 4.

Total-Uebersicht.

Deutschland.

	Thlr.	Sgr.
Preufsen	4640	—
Deutsch-Oesterreich	104	24
Sachsen	535	—
Süd- und Südwestdeutschland	328	9½
Nord- und Nordwestdeutschland	188	—
Deutschland	5796	3½

Ausland.

	Thlr.	Sgr.
America	165	—
Belgien	14	—
Frankreich	794	—
Griechenland	10	20
Grofsbritannien und Irland nebst Indien	564	27
Holland	185	—
Italien	120	19
Rufsland	222	18
Scandinavien	49	—
Schweiz	15	6
Ungarn	40	24
Ausland	2181	24
Summa	7977	27½

B. Rechnungs-Abschluss.

Einnahme.

a. Durch vorstehende Beiträge vereinnahmt	7001 Thlr.	7 Sgr.	6 Pf.
b. an Zinsen für auf der Bank belegte Gelder	14 -	19 -	6 -
c. Zweite Rate des Zuschusses der Königl. Staatsregierung, laut Verfügung vom 5. Mai und 14. Mai im nächsten Jahre zahlbar	750 -	— -	— -
d. in Verwahrung des Prof. Whitney in New-Haven	165 -	— -	— -
e. rückständige kleinere Posten	52 -	20 -	— -
f. Deckung der Incasso-Auslagen in Bonn und Leipzig aus den dortigen Beiträgen	9 -	— -	— -
Summa	7992 Thlr.	17 Sgr.	— Pf.

Dagegen:

a. Verausgabt für Porti*), für Incasso, Buchbinderarbeit, Abschrift der Adresse u. s. w. in Berlin			52 Thlr.	— Sgr. — Pf.
b. Desgl. für Incasso etc. in Bonn (2) und Leipzig (7)			9 -	— - — -
c. Angekauft: 1) 100 Thlr. preufs. Prämien-Anleihe von 1855 zu 3½ %. Serie 586. No. 58564 zu 108 am 23. Mai			108 -	16 - 6 -
2) 8000 Thlr. preufs. Staats-Anleihe zu 4½ %, nebst Zinsen, Courtage etc., nämlich Anleihe von:				
1854 No. 4834 (200 Thlr.) zu 87½ am 23. Mai 1859 No. 5469 (500 Thlr.) zu 86½ am 23. Mai	612 Thlr.	1 Sgr. 6 Pf.		
1859 No. 11862 (500 Thlr.) zu 92½ am 12. Juli	468 -	24 - — -		
1864 No. 4542, 4543, 4544 (à 1000 Thlr.) zu 82 am 16. Mai	2481 -	28 - — -		
1864 No. 4581, 4582, 6900 (à 1000 Thlr.) zu 84 am 17. Mai	2542 -	7 - 6 -	6805 -	29 - — -
1864 No. 3553 (500 Thlr.) zu 80¾ am 21. Juni	408 -	22 - 6 -		
1864 No. 15279, 15280, 15281 (à 100 Thlr.) zu 95¾ am 13. Juli	291 -	2 - 6 -		
Wechselstempel und Verlust auf ausländische Kassenscheine	1 -	5 - — -		
d. Kassenbestand vom 14. Juli 1866			49 -	11 - 6 -
e. Einnahme-Posten *c.* bis *e.*			967 -	20 - — -
Summa			7992 Thlr.	17 Sgr. — Pf.

*) Die nicht unbeträchtlichen Herstellungskosten für unsern Aufruf vom 16. Mai 1865, für den Bericht vom 5. Nov. 1865 und für diesen Rechenschafts-Bericht hat die F. Dümmler'sche Verlags-Buchhandlung auf ihr eigenes Conto übernommen.

Das Comité.

C. Adresse.

An dem Tage, hochverehrter Mann, von welchem vor 50 Jahren die Vorrede zu Ihrer ersten folgenreichen Schrift datiert ist, an diesem Tage, der in weitem Kreise an die unermüdliche der Durchführung eines lichtbringenden Gedankens gewidmete Thätigkeit Ihres Lebens erinnert, ist es uns, den unterzeichneten Schülern, Freunden, Amtsgenossen vor Andern vergönnt, Ihnen im Namen Vieler, die in nächster Nähe und weitester Ferne dankbar des Tages eingedenk sind, treue und warme Glückwünsche auszusprechen, und an Sie die einmüthige Bitte zu richten, Sie wollen einer Stiftung Ihren Namen leihen, welche bestimmt ist, bis in ferne Zeiten, die von Ihnen schöpferisch erschlossenen und in halbhundertjähriger Arbeit gepflegten Studien zu fördern. Als Stammcapital einer solchen ist bis heute die Summe von 7750 Thlrn. angemeldet. Aus der beigeschlossenen Liste zahlreicher Namen wollen Sie gern ersehen, welche thätige Theilnahme dem Gedanken einer Bopp-Stiftung entgegenkam, aus den höchsten Kreisen des Lebens, von Sr. Majestät unserm Könige und der Fürsorge seiner Staatsregierung, von erhabenen, der Bewegung der Wissenschaften folgenden Gliedern seines erlauchten Hauses, von Sr. Maj. dem Könige von Sachsen, dem näheren Kenner Ihrer Studien, von der Gemeindebehörde Ihrer Vaterstadt Mainz, von den Vertretern Berlins, der Stätte Ihres stillen und nachhaltigen Wirkens, aus dem Kreise Ihrer Ihnen aufrichtig ergebenen Amtsgenossen, aus den Kreisen der deutschen Gelehrten und der Gelehrten im Auslande bis in ferne Gegenden, aus den Kreisen der deutschen Buchhändler, von bedeutenden Mitbürgern, von Männern verschiedenen Berufes, welche alle in Ihnen die Wissenschaft ehren, und vornehmlich aus dem Herzen dankbarer Schüler.

Die oben bezeichnete Summe genügt bereits, um einen für eine Stiftung Ihres Namens würdigen Zweck ins Auge zu fassen. Es ist allgemeiner Wunsch, dafs Sie als einen solchen sowohl die Unterstützung eines jungen Gelehrten, wes Landes immer, der seine Studien auf der Universität bereits vollendet hat, zum Behuf der Fortsetzung derselben, wo es auch sei, als auch in gegebenem Falle die Verwendung zu Preisen für vorliegende wissenschaftliche Leistungen oder zur Unterstützung wissenschaftlicher Unternehmungen anzuerkennen geneigt seien, beides, wie es in dem Zwecke der Sache liegt, nur innerhalb des von Ihnen angebauten Gebietes der Sanskrit-Philologie und der vergleichenden Sprachforschung, unter besonderer Berücksichtigung des indogermanischen Völkerkreises. Die königl. Akademie der Wissenschaften, die Sie nun vier und vierzig Jahre als ihren Genossen zählt und hochhält, wird bereit sein, die Stiftung in den Bereich ihrer Fürsorge aufzunehmen. In dem eben bezeichneten Sinne dachten wir den Vorschlag eines Statuts, den wir beilegen. Wir bitten Sie, ihn zu prüfen und zu verbessern und nach erfolgter landesherrlicher Bestätigung alljährlich über den Ertrag der Stiftung zu verfügen.

So möge denn die Bopp-Stiftung, ihres Namens würdig, edle Früchte tragen und dazu helfen, den Dank der Gegenwart in würdigen Jüngern Ihrer Wissenschaft lebendig auf die Zukunft zu verpflanzen! Sie selbst, verehrter Mann, mögen sich noch lange Jahre an der Wirksamkeit der Stiftung erfreuen!

Alle guten Gedanken des Tages seien Gott befohlen!

Berlin, den 16. Mai 1866.

(Folgen die Namen der Comité-Mitglieder.)

Gedruckt bei A. W. Schade in Berlin, Stallschreiberstr. 47.

Kivonat

az 1866ik decemberi 10-ik kivgyülési jegyzőkönyvből.

330. Olvastatott a nyelvtudományi bizottság folyó évi dec. 7-én tartott ülése jegyzőkönyvének 2-dik pontja, melynek tartalma következő: A Bizottság ujra tanácskozás alá vevé Mátyás Flórián lev. tagunk Magyar nyelvtörténeti Szótárát, melynek nagy fontosságát és nyelvtudományunk haladására hasznát mély tisztelettel, október 6-ai ülésében kifejtette a Tekintetes Akadémia előtt, neki annak kiadását leghatalmasabban ajánlván; mit azonban, jóllehet az Akadémia elfogadta volt a bizottság ajánlását, a nagyos akadémiai igazgató tanács, költség hiánya miatt volt kénytelen elhalasztani.

De minthogy most egyfelől a bizottság némi pénzalapra figyelmeztetheti a Tek. Akadémiát, — másfelől pedig a nyelvtörténeti Szótár szerzője oly elhatározást fejezett ki, melynél fogva a nyomtatás költsége nem az Akadémia pénztárára fogna terhelni: az annyira óhajtott kiadás immár lehetségessé vált. Tudni illik nyilv. Fogarasi János r. t. a nagy szótár szerkesztését ezentúl maga folytatván, s a T. Akad.

970
1866

dénia vejzésénel fogva elhúnyt
társunk, Ozorai Gergely, szótár
szerkesztési díja nov. 1-ső napjától
fogva Fogarasira ruházásában át,
tal: az ez utóbbinak eddigelé ki-
járt 500 forintnyi díj a Tekint
Akadémia rendelkezésére áll.
A nyelvtudományi bizottság Má"
tyás Flóriánnak azon elhatároza"
sát vevén tudomásúl, hogy ő kék
maga költségén, de a Tek. Aka-
démia ozége alatt adni ki nyelv"
történeti szótárát, ha szerkesztési
és tömérdek iratási költségeinek fe-
dezésére némi segitséget kaphatna
a Tek. Akadémiától, egyszersmind
Mátyás Flóriánt arra is kötelezvén
magát, hogy nyelvtörténeti szótárá-
nak első füzetét – mintheggy a rop"
pant nagy készlet iratása és ren-
dezése a nyomtatás rögtöni elkezdé-
sét nem engedheti meg – más félév
mulva adja nyomtatás alá, mely u"
tán szakadatlanúl fog folyni;
egyébiránt a szerkesztési felügye-
letre a szerző maga kéréstvén fel a
nyelvtud. bizottságot: ezen neve"
zett bizottság most, azon körülmény
jánál a T. Akadémiához, méltóz"
tatnék a nagy akadémiai igaz,
gató tanácsot arra kérni, hogy az
eddig Fogarasinak kijárt s novem-
ber több fogva az Akadémia rendel-
kezésére álló 300 frtot évenkinti fen-
tartási és iratási költségül a ma,
gyar nyelvtörténeti szótár kiadá,
sának eszközlésére Mátyás Flórián
levitagnak rendeljen: méltóztassék

tovább
beli ajá
nyelvtö
gén ugy
bizásáb
tassék
szerü
nyomt
nyelv

továbbá nevezett levelező tagnak ab-
beli ajánlatása elfogadni, miszerint
nyelvtörténeti Szótárát saját költsé-
gén ugyan, de az Akadémia meg-
bízásából adhassa ki, végre méltóz-
tassék ezen nagy fontosságú és nagy-
szerű munkának pártfogására és
nyomatására való felügyelettel a
nyelvtudományi bizottságot megbízni.

A bizottság ajánlatát az ülés
tárgyául tűzi ki, annak folytán fölkéri az Igaz-
gató Tanácsot, hogy a mendorf 500 ft-os
évi segélydíjat Mályás Flórián tag részé-
re kiven delni méltóztassék, megengedi,
hogy a Szótár „az Akadémia megha-
gyásából" adassék ki, végre a felügye-
lettel nyelvtudományi bizottságát ruházza
fel.

Közérdekű Szállító.

1866

Akad. jegyzőkönyvi kivonat, hogy Fogarasi r. t. eddigi 500 ft szótárszerkesztői fizetése Mátyás Flórián-nak évenkinti segélyül adassék hogy Magyar Nyelvtörténeti Szótára elkészülhessék.

Kivonat

az 1866. évi nov. 26i közgyülési jegyzőkönyvéből.

320. Szintén azon r. tag (Solby) indítványára, hogy a legközelebb múlt és jelen év folytán elhalt fizetéses tagok helyei, kor következés szerint, oly módon töltessenek be, hogy a fizetésbe lépő tag évdíját a multra nézve is — jelesen az elődje halálozási napja után következő hó 1-jétől számítva — megkapja.

Elnök úrő mlga fölkéretett, hogy a kor szerint következő rendes tagoknak, az indítványozott módon, fizetés, be lépését a mélt. igazgató tanács„ utbegyütt minél előbb eszközölni fáradjék.

971
1866

Rendes tagi fizetések.

Akadémiai segélypénztári kivonat a rendes tagi fizetések helyes mérvéről beérkezése iránt.

Kivonat

az 1866ik november 12iki kir. gyülési jegyzőkönyvből

279. Olvastatott a nyelvtudományi bizottság f. é. nov. 9-én tartott ülése jegyzőkönyvének kivonata melyszerint, miután a magyar nyelv szótárának nyomtatás alá készítési és felügyelési gondjai Czuczor Gergely elhunytával szerkesztőtársa Fogarasi János rendes tagra hárultak, Czuczor kéziratainak rendszeres sajtó alá rendezését Fogarasinak ajánlja felhatalmazni a bizottság, magában értetvén, hogy az utóbbinak eddigi fizetése vissza esik az Akadémia rendelkezése alá.

E méltányos javaslatot az osztály magáévá tévén, melyet elnök úr által felkéretni határozta az igazgató tanácsot, hogy a Czuczor szótári munkálatáért rendszeresített 1000 ft évi fizetést folyó november hó 1-sö napjától kezdve Fogarasi szerkesztő társra átruházni méltóztassék.

972
1866

Fogarasy.

Akadémiai jegyzőkönyv kivonat, melyből
Ozmekov nagyvezértár szerkesztési
díjának Fogarasi n. tagra át-
ruházása ajánltatik.

Tekintetes Magyar Akademia!

Közhasznú dolog leven I. Pest megye sokrendi választmányában akkor, midőn alólirt megyei tisztviselővé megválasztatott még az 1841-ik évben hivatalos eljárásáról egy naplókönyvet nyitott, s abba az ittlétében a felsőbbi rendeletek és ittépítési modalitások kéznél való bevétele: de akkor is, hogy akkori idő alatt míg megyei főmérnök Klimkey László úr a külföldi utak épitészetének tanulmányozására és tapasztalás végett kiküldve volt, az 1846-ik évben egy sürgetős küldöttség a sokrendi járásbeli utak helyszínére kiküldetett, — és ezen küldöttség Elnöke Graf Teleky Sámuel úr a most említett utasi napló előmutatását igényelvén — alólirtnak még több adatok gyüjtésére — és munkájának kinyomatása végett is bemutatására időszakot.

Mivel a tisztelt Graf meghalt, naplom ügyét pedig Pest megyei tisztifömérnök Klimkey László úr vette át, — s mivel akkormányos megyei rendszerünk 1861-ben ujra megváltozott, annak bemutatását akkori időre halasztottam, ha majd megyénk ujra szervezve lesz.

Most akkormányunk reményben vissza állitása küszöbén, midőn Klimkey László főmérnök ur is elhalt, magamat abban állapodtam meg, hogy ezen több évi tapasztalás és fáradságom gyümölcsét, a kihagyandók kihagyásával, megjemnek, pedig csak akkor fogom bemutatni, ha előbb az közhasznúnak ismertetnék el: akkorban több jó akaróim abbeli figyelmeztetésére nézve a állam gazdaságtudományi tekintetben dolgoztatom a Fáj alapitványban kitüntetni akkor megkötelezi, hogy

973
1866

torkodtam emlitett Naplomat „enumerans miles vulnera – –“ – mint annak kivonatát közmunka A. B. C. – „omne tulit punctum qui miscuit utile“ jeligével – a leg mélyebb alázattal birálat alá bemutatni. –

Mély tisztelettel maradok. D. Baranyán

1866ik Évi Dec. 21én

A' Tekintetes Magyar Akademia

legalázatosabb tagja

Nyáry Károly

pesti Megyei Uri Házból.

Az Igazgató Tanácsnak

Kiadásra ajánlott kéziratok.

1865. jan. 26. án. Leirati Mértan Wész J. Armin. II. köt.
Felsőbb Mennyiségtan. Peszval Otto.
——— " Apáczai Gere Munkái. Horváth Cyrill.
——— " Méhek boncz és élettana. Hradszky Józs.
——— "

1866. márt. ülésen az Igazgató tanács intézkedett Költsey Kirsgyvtárának (mely az Akadémia részére hagyományoztatott) felszállítása tárgyában. A szállítás megtörtent: egy kis láda (kéziratok?) megérkezett — s még felbontatlanul áll. — Az iratok elmutatandók.

975
1866

Nagy árnyékoldala a magyar irásmódnak az, hogy némely egyes hangok két mássalhangzóval iratnak, mint gy, ly, ty, ny, zs, sz, cs, cz. A magyar latin betükkel él; de a magyar nyelvnek több hangja lévén, mint a latinnak, a latin nyelvben elő nem forduló hangokat többnyire két mássalhangzó összevonása által igyekezik kifejezni.

A magyar a és á valamint az e és é közt nem csak az a különbség van, hogy az ékezetlen rövid, az ékezetes pedig hosszu; hanem különböznek mind a "kettő" hangra nézve is egymástól, nem úgy mint az i és í, az o, és ó, az u és ú, melyek közt az első mindenütt rövid, a második pedig hosszú, de mind a kettőnek hangja egy.

Az által, hogy a hosszú magánhangzók vesszővel jeleltetnek meg, igen könnyüvé válik a magyar olvasás.

Az ö és ü hangok a latinban meg nem lévén, ö-seink több kisérletei után abban állapodott meg a nemzet, hogy az érintett két hangot az o és u felett alkalmazott két ponttal – ha rövid –, és közel kezetesen mint a magánhangzóknál két vesszővel jelölve fejezzék ki hosszu.

Az összetett mássalhangzókkal annyi század óta veszödik nemzetünk, ahány óta latin betükkel él. Azon hangok irásmódja, melyeket jelenleg cs, cz, gy, ly, ny, ty, sz, és zs-sel irunk, sok változáson ment át régibb és ujabb időkben.

Ámbár e tekintetben, miszerint egyszerü hangokat két betüvel irunk, nem állunk egyedül; – sőt a német az s hangot három betüvel sch irja, – mindazáltal nemzetünk télovázásából, az idevonatkozó irásmód többszörös változtatásából méltán lehet következtetni, miszerint az irásmód

976/1866 egyszerüsitését

egyszerüsitését óhajtja, amint ennek Vörösmarty az ő'szetett máſsalhangzók egyszerüsitéséről irt jeles értekezésében, és a Magyar tudos társaság kifejezést adott. Többen, mint: Révai Miklós, Gyarmathi, Simon Antal, Virág, Kilágyi Sámes, Vörösmarty és mások ajánlottak is az érintett ő'szetett máſsalhangzók helyébe egyes betüket; de eddig egyik javallata sem fogadtatott el.

Nem vagyok hajlandó ezt a nemzet részvételességének tulajdonitani, hanem inkább hibás óvatosságnak, miután valaki még jobb alaku betüket gondolhat ki, és a betük alakját mindunta lan változtatni nem lehet. A M. t. társaság ez ében teendő lépéseit pedig akkorra halasztván, míg e kérdés minden oldalról megleszen világositva, az uj alaku betük megismertetve, ajánlva, - egyébiránt becses kis könyvecskét adott ki 1834. évben ily cim alatt: „Magyar helyesirás és szóragasztás főbb szabályai", melyben észszerü, világos, rövid utasitások adván, az ő'szetett betük használata körüli tétovázásnak véget vetett.

Szintolyan becses utasitásokat kaptunk a M. t. társaságtól az akademiai szótár I kötetében.

Gazdálkodás történt irásunkban azáltal, hogy az illy, olly melléknevek, melly névmás irásánál az egyik l betü mintegy 18. év óta kihagyatik.

Némelyek mintegy 20. év óta cz helyett egyszerü c-vel élnek. Ez ugyan nem ujság. Dugonics, Kazinczy pedig egyszerü c vel éltek. Vörösmarty nincsen ellene, ámbár ő' maga a cz-t még megtartotta. Az egyszerü c-t, ha nem csalódom, Nagy Ignácz hozta divatba; de általánossá még nincsen elfogadva; sem a M. t. Társaság nem tette még valójává.

Minden

Minden esetre kívánatos, hogy egyes hangot ne két, hanem egy betűvel írjunk.

A cz a cz-ével, a gy a gy-vel, l az ly-lyel, az s az sz-vel, az n az ny-nyel, a t a ty-vel, a z a zs-vel rokonhangok lévén, czélszerű lenne a hó-hang jegyét vagy betűjét, amennyire lehet, megtartani, s hajlításait, vagy élesítését irásban és nyomtatásban megjelelni.

Vörösmarty rövid egyenes vonalokat indítvá-nyoz, melyek ta nyomtatott kis és nagy betü vala-melyik részén alkalmaztatnának. Nyomtat-ványaink ez által igen tarkákká válnának; in-dítványa nyilvár ez okból nem talált visszhangra.

Az irott betűknél bizonyos következetességet ta-nusitott, és arról gondos kodott, hogy az irást félbe-szakitás nélkül folytatni lehessen. Erre alább visza-térek.

A betűvel össze nem függő jeleket, mikent a szlávok által használtatnak, több okból nem lennék hajlandó javallatba hozni.

Minél kevesebb jel van a sorok közt, annál szebb, tisztább a nyomtatás. Azért legszebb a latin nyomtatás. Az irásban pedig a betűi fölé-be helyzendő jelek könyszerítenek az irást min-annyiszor félbenszakitani, és akadályozzák az irás gyors folytatását.

Az i fölötti pontra a latinban nem lenne szükség, mivel az i-hez hasonló betű nincsen; a pont tehát nem megkülönböztető jele; azért anélkül is reá lehetne ismerni. De úgy vettük át a régiektől, és azt szabályozni körünkbe nem tartozik. Irásban egyébiránt jó az i pontját fentartani, mivel sebes és nem épen szabatos irásban a pont emlékeztett arra, miszerint

i

i vagyon a szóban, ha nem is épen szótöke
áll, és kapaszkodóul kínálkozik, mi szerint az
olyan irásmódot elvetni, melyben az i pontok
kivannak hagyva. Különben minálunk a
pont annak jele, mi szerint az alatta álló
i rövid.

Az o és u szótagi pontok, az illető magánhangzók szótagi vonalocskáik a magyar irás és nyomtatásban bélyegesek; az irást és a nyomtatást nemrégiben tárkázzák; az irásban már megszoktuk, csak ne fogadjunk el több a betük szótagi jelölő jeleket. Azért hozzunk be inkább új betüket, vagy módosítsunk a már használatban lévőkön.

Az új betük diszesek legyenek és a már használatban levőkhöz illők; azonkivül az irásbeliek oly alakuak, hogy minden szót szétbontakitás nélkül ki lehessen irni; mire nézve a Városmarty által javallatba hozott görbe vonasok alkalmatosak nak mutatkoznak.

Mielőtt a javallatba hozandó új betüket leirnám, legyen szabad nehány megjegyzést tenni.

Nem tudok azokkal egyetérteni, kik cz helyett egyszerü c-vel élnek, mert ezen irásmódnak zavart okoz.

A c betü sajátja a latin és vele rokon minden román nyelvnek, melyekben a, o, u, és minden másalhangzó előtt mint a magyar k, a többi magánhangzók előtt pedig mint a mi cz-unk vagy ugy, mint a német z ejtetik ki.

Hazánk földrajzi fekvésénél, a müvészet, tudomány, általános müveltség kapcsainál fogva az europai nemzetek családjához tartozunk,

és bármennyire tiszteljük nyelvünk, nem le-
het elkerülni, hogy a latin, egyik vagy) másik
román nyelvből egyes szavakat a szövegben ne
használjunk. Úgy használunk nem ritkán
görög és más idegen szavakat.

A M. t. társaság szabályai szerint a meg
nem magyarosodott latin szavak és nevek irá-
sánál az eredeti írásmód, minden változta-
tás és hozzátétel nélkül megtartandó, p. o.
Cicero, Lucullus, documentum, constitu-
tio. — A görög szavak pedig vagy görögösen, p. o.
Hélios, Samos, psalterion; — vagy úgy iratnak,
mint arokat a romaiak irták, p. o. Xerxes,
philosophus, encyclopaedia. — Végre az élő eu-
ropai nyelvekbeli arany szavak és tulajdon nevek,
melyek megmagyarosodva nincsenek, tartsák
meg eredeti írásmódjokat, p. o. Shakspeare,
Voltaire, Schiller, caprice, s a. t.

(Magyar helyesírás, és szóragasztás főbb sza-
bályai 10. 11. lap.)

A városok, folyók, hegyek, országok neveit is csak
úgy írhatjuk, ahogy azokat egész Europa írja.

Ha a c betű a magyarban kivétel nélkül minden
betű előtt cz-nek olvastatnék, sok olvasó nem tudna
magával tisztába jönni, mikért kelljenek némely előfor-
duló latin, francia, olasz, angol, vagy görög szót, vagy
földrajzi nevet olvasni, melyben a c a o. u. vagy
valamely mássalhangzó előtt áll.

De művelt olvasónak is alkalmatlan a c betűt
ugyanazon mondatban, ugyanazon betűk előtt
egyszer cz nek, egyszer meg k-nak olvasni. Példá-
ul: A Constitutionnel megcáfolja azon állí-
tást, melynél fogva a Cár Corfuban cukorgyárt
állittatott volna fel, hogy az ottani lakosok

a

a continensre ne sporuljanak. – Cortese minister Florenceben nem engedi meg a pápai encyclica kihirdetését. – Párisban a pápai allocutio botrékés alá vétetett. – Liszt Ferenc az idei velencei carneválban nem vesz részt. – Az uj cukrász sok comforttal szerelte fel boltját. – Humboldt is említi Cosmosában, mikor mint hajóját egész cápasereg kisérte. – Cacondából egy pár szép struc érkezett Pestre az állatkert pánnára.

Ha a magyar elemi tanodákban a gyermekek a c betüt minden betü elött cz-nek tanulják olvasni, megrontatik nekik a latin olvasás tanulása; és a gymnasiumi tanárok alig lesznek képesek őket a két-három alsó osztályban lefoktatni arról, hogy a cacabus-t cucumis-t czaczabusnak, czucczurionak ne olvassák.

Végre az egyszerü c használásával a nyeremény igen csekélynek vehető, mintán az ősszetett betük egész serege mellette fennmarad, s fel nem ér a sok zavarral, melyet okoz.

A c betü gyönyörü szép alaku nyomtatásban és irásban; tökéletesen illik a többi betükhöz; az a, d, g, o, q betüknek kerekdővonásaa; mindamellett a magyar irásból egészen kilen ne hagyandó, mintán itt ugy nem használható, mint a román nyelvekben, melyeknek sajátja. A magyarnak olyan betüre van szüksége, mely a cz hangot, különbség nélkül minden betü elött jelképezi. A c csak idegen szavakban lenne használandó, és ugy kiejtendő, amint a' felhozott szó vagy név nemzete azt kiejteni szokta. Akkor megszünik a zavar az olvasásban;

saában; és mindenki, ha a latin, vagy bár-
mely más romány nyelvvel kevéssé megismer-
kedett, tudni fogja: mikor kell K-nak, és
mikor Cz-nek olvasni.

Azért vegyünk fel használatba a Cz és
Cs hangok jelzéül két egészen uj magyar betüt.

Az S betüt minden europai nemzet ugy
olvassa, mint a latin és mint a német; csu-
pán a magyar ejti ugy ki, mint a francia a
ch-t, vagy a német az sch; és ha a magyar
az eredeti S hangot akarja irni, az S-hez még
egy Z tesz.

Ez pedig sok zavart okoz. Sokan az idegen ne-
vekben előforduló S betüt ugy olvassák, mint a
magyar S-et, p. o. Schuhr (Suhr) lovardája;

A francia Császár nagy értéku sévresi
porcellán vázát ajándékozott az intézetnek.

Hányan olvassák Tassót - Taschochó-nak!
Sőt általánosak nálunk az ilyen olvasások:
filozofusch (philosophus), Tavernikusch (Ta-
vernicus), eklézsia (ecclesia), vobischkum
(vobiscum). Valahányszor a magyar szövegben
idegen neveket találunk haboznunk, Sz-nek vagy
St-nek kell e a benne előforduló S betüt ol-
vasni.

Ennek elkerülésére javallatom lenne: az
S betüt ugy olvasni, ahogy valamennyi europai
nemzet olvasni szokta, és az Sch, - a jelenlegi
magyar S hangot uj betüvel irni.

A gyermekeknek nehány betüvel többet
kellene megtanulni; De ez talán alig okozna nagyobb
nehézséget, mintha két betüs betük megtanulá-
sa.

Az uj betük ezek lennének:

Sz helyett

	nyomtatásban.		írásban	
Sz helyett	D	d	D	d
cs "	D	d	D	d
gy "	G	g	G	g
ly "	L	l	L	l
ny "	N	n	N	n
x "	S	s	S	s
s "	S	s	S	s
ty "	T	t	T	t
zs "	Z	z	Z	z

A sz és cs helyébe ajánlott uj betük alakra nézve illenek nyomtatott és irott betüinkhoz rokonok lévén, a cs csak annyiban külömbözik a sz-től, amennyiben második vonása a vonál alá lenyulik, és külömbözik az y-tól, amennyiben ennek két fő vonala alul, amazé pedig felül van összekötve. A c betü általában csak idegen neveknél lenne ezután használandó.

A gy, ly, ny, ty,-nál a ő betü megtartása mellett a Vörösmarty által javallatba hozott görbe vonal lenne irásban

a

a nagy és kis betűknél használandó; nyom. latásban pedig szinte a ló"betü jobbjáról alul görbe kis vonal alkalmazandó. A nagy G-nél a másodikt egyenesen lenyulóvonal hátrafelé meggörbitve lenne meghagyandó; a kis g alul zárva van, ha gy hang helyett használtatik, alsó vonása előre görbitve, nyitva lenne hagyandó.

Az s betü irásban és nyomtatásmegtartana jelenlegi alakját, ha sz helyett használtatik; ha pedig a német sch vagyis a magyar s. helyett használtatik, akkor nyomtatásában, és csak felső része görbe, alul egyenes; irásában pedig a jelenlegi hosszu s, s, lenne használandó.

Végre z, z, ż, ż, megtartván jelenlegi alakját és hangját, zs helyett ugyanazt a betüt használnánk, de alsó részét nyomtatásban meggörbitve, irásban pedig meggörbitve és meghosszabbitva.

Ezerint tulajdonképen csak két uj betüvel nénk fel c és cs helyett, és mostani betüinkkel való változtatása mellett megszabadulván az összetett betüktől, oda jutnánk végre, hogy irásunkban csak annyi betüt használnánk, ahány hangot a beszédben.

Az uj betüalakok behozatalával a gy, ly, ny, ty hangokra vonatkozó helyesirási szabályok érintetlenül maradnának; ha t. i. ezen hangok ragozás által származnak, akkor g, l, n t mellett j-, betü használandó.

Az sz, hang kettőztelésére vonatkozó

szabály

szabály felesleges voltában megszünnék.

Ha a jelenlegi s betűt úgy ejtjük ki, mint az sz hangot, akkor mindegy, akár a leében találjuk annak megkettőzetését, akár ragozás által kettőzteljük: mindenkor csak két ss-el irjuk; egyszerüsittetik eréjében helyesirásunk; közeledünk a többi europai nemzetek irásmódjához; a külföldi szavakat és nevekat helyesebben olvasunk; és legalább ezzel is megkönnyebbitjük magyaroknak a magyar olvasás, helyesirás és nyelv megtanulását.

Legyen szabad ez alkalommal még egy megjegyzést tenni.

Isten szent nevét gyakran találjuk kis i-vel irva.

Minden nép féles e világon, mely Istent tisztel, Isten nevét tiszteli. Ha valaki a lengyel zsidóhoz belép, midőn épen Jehova nevét irja, fel nem néz addig, míg e szent nevet egészen ki nem irta. Ha irás közben a sor végére ér, és látja, hogy Jehova név egészen ki nem fér, a következő sorba irja, hogy e szent nevet két felé ne szakaszsza.

Az angol Kristály palota egyik kirakójában lelletek egy keletről hozott nagy követ, melyre arabs betükkel Allah volt vésve. Nehány arabs megpillantván e szent nevet, midőn épen bevakart lépni, csodálkozott azon, hogy az angolok ezen követ a bejárás kirakójában tették, ahol Allah szent nevét lábbal tapossák, és világért nem mentek volna felette a

Kristály

Kristály palotába, hanem gondosan kikerülték az irást, hogy lábaikkal ne érintsék.

A Magyarnak legalább nem kevesebb oka van az Isten fent nevét tisztelni.

A helyesirás helyt ad a tisztelkedésnek.

A megszólitás egyes szavai akár rendes czimek, akár önkényes tisztelet adások . . . nagy betüvel kezdetnek. (Magyar nyelvrendszere, közrebocsátva a magyar tudós társaság, 30 lap.)

Ha irásban megszólitott embernek megadjuk a tisztelet azáltal, hogy nevét, czimét, sőt a személyére vonatkozó névmást is nagy betüvel irjuk, annyival inkább illő a legfelsőbb lényt, melynek létünket, minden szép tehetségeinket, szabad akaratunkat, fentartásunkat, halhatatlan lelkünket köszönhetjük, mely sorsunkat atyailag intézi, minden alkalommal, igy irásában is tisztelni azáltal, hogy szent nevét nagy kezdő betüvel irjuk.

Teszik ezt sokan, de sokan a fennálló helyesirási szabály ellenére kis kezdő betüvel irják e szent nevet. A m. t. társaság általadott magyar nyelvrendszere szerint (29. lap. 13 §. 4. p.) nagy betü "hasonlíthatlan" minden szorosan vett tulajdon neveknél."

Már pedig az egész világon, és egész szótárunkban, nem található oly szorosan vehető tulaj: don név mint Isten; mert Trangepáro, Ráday, Schiller, Thiers, — ezáltal Lajos,

Károly,

Károly, Miklós – százezer ember neve lehet,
de Isten nevét az egy mindenható legfel-
sőbb lényen kívül senki és semmi nem
viselheti; azért a legszorosabb értelemben
vett tulajdon név, melyet a helyesirás sza-
bályai szerint nagy kezdő betűvel kell irni.

Bizonyosan nagy ellenmondásba
esünk, ha Sobri Józsi mellett Isten szent
nevét kis betűvel irjuk.

Pápán don 1866-ik évi február hó 23-án

Kiss Jánosnak
kis. Damásos
Samu. Jószágazgató.

976
1866

A' Nyelv- és Széptudományi Osztály
1866, dec. 8-kán Értekezletének

Jegyzőkönyve.

B. Eötvös József elnök,
Toldy Ferencz, Balogh Pál, Bellagi Mórica,
Arany János, Fábián Gábor, Hunfalvy Pál s.t.
Szász Károly, Bérczy Károly, Gyulai Pál, Vámbery Ármin, Budenz József, Szilády Áron,
Fejes János 1.t. jelenlétében.

1.) Méltóságos akademiai Elnök úr megnyitván az ülést, röviden előadá, hogy az Akadémia határozata szerint az osztály értekezletének feladata lesz arról tanácskozni: miképen válhatnak jövendőben az osztály felolvasásai az Akademiában olyanokká, hogy azon önálló tudományos nyomozásokon és fejtegetéseken kívül,— a' melyek saját tudományunkat öregbítik vagy előbbre is viszik, tehát mindég fő tárgyai maradnak a' felolvasásoknak,— egyfelől az érdekeltséget ébren tartsák, másfelől általuk közvetítő legyen az osztály a' külföldi tudomány és a' magyar közönség közt, miszerint ez folyvást korán tájékozva legyen az európai tudomány állásáról.

Miután hogy pedig arra, hogy az osztály rendesen folytassa tanácskozmányait, legelőször is az kívántatik meg, hogy magát szervezze, vagyis magának elnökét és jegyzőt válassza: Méltóságos elnök úr felszólítá a' jelenlévő tagokat, hogy titkos szavazás utján válasszanak előbb elnököt, azután jegyzőt. Ez megtörténvén a' szavazatok megolvasásából kitünt, hogy az értekezlet el-

977/1866

nökévé Pulszky Terézt titkárnak egy jegyzőjévé pedig Thunfalvy Károlt r. t. választották meg egyhangulag. Méltóságos elnök kimondá tehát, hogy

az osztály értekezletének elnöké vé Pulszky Terézt titkárnak egy tag, annak jegyzőjévé pedig Thunfalvy Károlt r. t. választatnak meg.

2.) Felolvastaték az akad. titkárnak egy levele, a' melyben az értekezletet a Tekéb. Hátzy alapítvány következtében az akadémia, illetőleg a nyelv- és Széptudományi osztály teendőire figyelmezteti, s egy ittal négy könyvet mutat be, melyek mint pályázók a Tekéshátzy alapítványbeli jutalomra már beérkezték, úgymint:

Ecsy 1. Riklyay Sandor. Die ungarischen Zeitwörter mit ihren Bestimmungssylben und deren Anwendung, Pest, 1864.

2. Horváth Simon. Praktische ungarische Sprachlehre, Kolozsvár 1857.

3. Baritiu Octár. Gramatica limbei magiare pentru clasile gimnasiali inferiori. Kolozsvár, 1866.

4. Schuster Trangott János. Des Szeklers reine Sprache, ein theoretisch praktisches Sprachbuch für Deutsche, Pest, 1866.

Miután pedig a Tekéshátzy alapítványból mindössze öt évben adathatik ki az 500 forintból álló jutalom az öt év alatt a' magyar nyelvismeretésére nem-magyar ogyeknek

Lés irodalom

Számára a határban divatozó bármelly nyelven megjelent s legjobbnak ítélt könyvnek:
az értekezlet

† bírálás vagy bíráltatás végett

felszólítja a jelenlévő tagokat, hogy a' jövő értekezleti ülésig nézzenek körül ismerőseik között s végett, hogy az elmult öt év alatt milyen könyv szerzett magának abbeli hírt, hogy jól terjeszti a magyar nyelv ismeretét, s hozzák be vagy a' könyvet vagy legalább annak címét, fölkéri egyszersmind az egyetem- és akademia könyvtárnokait, hogy az utolsó öt év alatt beérkezett s a' Tekéshány jutalomért pályázandó könyvek névsorát lajstromát vagy magokat a' könyveket is hozzák be a' következő ülésbe. Végre Baritin olasz-magyar grammatikáját † Sélley János l. tag nak ajánlák által.

Jegyzete
Hunfalvy Pál.

~~A~~

A' Nyelvtudo-
mányi oktáby szóteke-
letének
Jegyzőkönyve.

1866. dec. 8-kán.

A' Nyelvtudományi osztály
1866 Dec. 08. tartott
Értekezletének Jegyzőkönyve.

Elnök: Pulszky Ferencz
Jelenvoltak: Toldy Ld. Szalay
Pál, Hunf. Br. Wenckheim Béla
Szvetics Imre. Barabás Miklós
Florián, Tekse Simon Ur

1. Az első értekezet jegyzőkönyve felolvastatván az hitelesíttetett.

2.) Az értekezlet arról kérdvén tanakodni, hogy mi tárgyak előadásai által lehetne az akadémiai osztály üléseket lehető változatossá tenni, legelőbb is azt találták szükségesnek hogy körlevél által szólíttassanak fel az osztály tagjai, miszerint szándékozott nyilatkozatban bejelentsék, hogy ki mikor és mi időtájban szándékoznak az akad. osztályülésben előadást tartani; s ezen felszólításra az akadémiai titkári hivatal útján küldessék szét.

3.) Előre is az értekezlet határozatba vétetett, hogy a felszólításra beérkezett nyilatkozatok után fogjanak az előadandó tárgyak sorát és rendjét arányosan megállapítani – mert azt nyíre megalapítani – mert azt sorosan és, változhatatlanul megtartani nem kell, de nem lehet.

978
1866

4.) Az Akademia által az osztály ülésében
eddig járatott folyóiratok következők
lévén: 1) Philologus, 2) Journal asiatique,
3. Abhandlungen für die Kunde des
Morgenlandes; 4.) Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung; 5.) Beiträge
zur vergleichenden Sprachforschung;
6.) Zeitschrift für Völkerpsychologie
u. Sprachwissenschaft,
az értekezlet jónak találja,
hogy a „Zeitschrift für Völker
Psychologie u. Sprachwissenschaft.
kivételével, a többiek járatása
továbbra is fenntartassék az A.
Kadémiából.

5.) A' Jekelfalvy alapítványbeli jutalom-
sa pályázatból munkák lajstromát
Földy Ferencz úr a jövő ü-
lésbe be fogja hozni.

6.) Végre az Értesítő az értekezletek hogy
jövő hónap elején
a' Szükségesek elintézése végett
ismét értekezlet fog tartatni.

Jegyzette Hunfalvy

A' Nyelvtudomá-
nyi Értekezlet
1866 Dec.
18-kán
tartott ülésének
Jegyzőkönyve.

1400
elnöki

Méltóságos Báró Úr!

Ő császári és apostoli kir. Felsége folyó hó 15én kelt legfelsőbb elhatározásával Horváth Mihály politikai menekült és volt csanádi püspök. nek Tegk megengedni méltóztatott, miszerint á birodalomba büntetlenül visszatérhessék.

Miről van szerencsém Méltóságodat vonat. kozólag a magyar tud. akadémia nevében folyó évi augustus 20án 569 szám alatt Ő Felségéhez inté. zett leiratomra örvendetes tudomás végett ér. tesíteni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem ő. szinte nyilvánítását.

Pesten 1866 évi December 16án

Mailáth György

979
1866

Méltóságos Báró Eötvös József urnak, a magyar tud. akadémia elnökének

Pesten.

979
1866

az ekkéről [bal] jobbra.

I. Csoport.	II. Csoport.	III. Csoport.	IV. Csoport.
1. Kubinyi Ágoston	20–24 lev. tagok	45. B. Kemény Zsigmond.	70. ~~Gyürky Ignácz~~ Danielik János
2. Kubinyi Ferencz	25. Csengery Antal	46. gr. Károlyi György	71. Kiss Károly
3. Korizmics László	26. Statist. előadó.	47. gr. Andrássy György	72. Fest Vilmos
4. Gebhardt Ferencz.	27. Arch. előadó.	48. Lónyai Menyhért	73. ~~Lehoczky Tivadar~~ Győry Sándor
5. Bugát Pál	28–29. lev. tagok	49. Barral György	74. ~~Steczek~~ Horváth Cyrill
6. Frivaldszky János	30. Érdy János	50. Toldy Ferencz	75. ~~Hellan Ernő~~ Pauer Gyula
7. Pólya József	31. Wenzel Gusztáv	51. Lukács Móricz	76. ~~Steczek~~ Hollán Ernő.
8. Nendtvich Károly	32. ~~Podhradszky~~	52. Fogarasi János	77. ~~Horvath Cyrill~~ Steczek Gy.
9. Balassa János	33. Ipolyi Arnold (Józs.)	53. Zábor György	78. ~~Lapsánszky Gábor~~ Perczel Béla
10. Jedlik Ányos	34. Lev. tag.	54. Deáky Zsigmond	79. ~~Dietrich Károly~~ Erdélyi János
11. Tarczy Lajos	35. gr. Teleki Domokos.	55. A. Dalogh Pál.	80. ~~Lapsánszky Károly~~ Fogarasi György
12. Török József	36. Zsoldos Ignácz	56. Hunfalvy Pál	81. Kovács Ferencz
13. Bizottsági előadó.	37. Pauler Tivadar	57. Ballagi Mór	82. ~~Szabó Károly~~ Nagy Károly
14–19. Levelező tagok	38. Toth Lőrincz	58. Fábián Gábor	83. ~~Szarvas Gábor~~ Bérczy László
	39. Fényes Elek	59. Lugossy József	84–85. ~~Mátyás~~ Pál József lev.
	40. Lónyay Menyhért	60. Czuczor Gergely	86–87. ~~Stud.~~ Nagy lev.
Összesen	41. Deák Ferencz	61. Arany János.	88. ~~Erdélyi~~ Erdélyi János.
19 szék.	42. gr. Dessewffy Emil	62. Tókay Mór.	
	43. B. Eötvös József.	63. Nagy János	Összesen
NB. Az I. és II. csoportban ki nem jelölt üres a lev. tagokra föltett számban foglaltatnak.	44. gr. Mikó Imre.	64. Lev. tag.	19
		65. üres	Szék.
	Összesen	66–69. Lev. tagok	
	25 szék.	Összesen	
		25. Szék.	

Kd 980

1866.

1866

Költségvetés
1866 évre.

A' már megkezdett 1866 ik évre a' remélhető bevételek' s mellőzhetlen kiadások megközelítőleg' s körülbelül következők:

1) Kamatjainak alapösszegei' s ki selejtezési adósoknál' remélhető mintegy 22,000 ftot, melly összegből az Országy gőzhöz rendszeresítése, mint bizonyosan kihajtandó, letorlendő; ugyanezen kamatjában foglaltatnak Kovács Lajos tartozása is, mellyek teljes lefizetése nem várható; é szerint alant csak felvételnek, mint valószinű bevétel:	15,000 ft.
2) Alapitványi ölcsk után jövő 6 ½ 5 percentes kamatokból be Kellene folyni mintegy 2400 ftnak, (s 100 ezrek mintegy annyban a kamatok egy része a folyó év végeig be nem nálam fizetnének, ha nem de negy más évre, az abból felvehető összegen: - - - -	20000 ft.
3) Kölcsönvényi 6 ½ 5 perc. ölcsk után várható volna 5000 ft.- felvételnek ugy: - - - - -	3000 ft
4) A' bekaiba feltetett ölcsk után teljes bizonyossággal begyön adósok kamata: - -	10154 ft 38.
5) Birtok pörtelenek elintézése' drábbá az összes állampapirok kamata: - - -	12,517 ft 10 kr.
6) Jószágok' s váltságokból: -	200 ft.
7) Evi jövedelmekből: - - -	1400 ft.
8) Eladott könyvekből: - - -	1500 ft.
9) Előlegesek nyomtatványából - -	1000 ft.
	64,771 ft 48 kr.

B.

Kiadások:

1) Rendes tagok, nótáriusok, és szolgák fizetésére: - - - - - -	17,960 ft.
	3000 ft.
2) Codexek bérére - - - -	
ugymint egy felügyelő Lármesternek:	540 ft.
2 szolga - - - -	600 "
3 könyvtári szolga - -	900 "
1 kári szolga - -	300 "
egy szolgának tartása - -	120 "
6 szolgának 12 öl fa - -	180 "
6 szolgának öltözete - -	300 "
	60 "
ráadás:	3000 ft.

981/1866

áthozat 20,960 ft.

3) Irodalmakra:

Mult évről Lára maradt jutalmak:	130 ft
Philos. nagy jutalom - - -	200.
Jogtud. nagy jutalom - - -	200.
Teleki jutalom - - -	100.
Karácsonyi jutalom - - -	200.
2 Marczibányi accessit - -	100.
2 Dicsőnemlékű - - -	30.
	960 ft

vagyis 5 fővárosi számra: 4800 ft.

4) Nyomtatásra, metszésre, rajzokra, Könyvek az alapítvány pénzéből, s nevi díjakra ugyancsak (vagyis: Évkönyvek, Értesítők, Almanach kiadására:) . . . . 7000 ft.

5) A 5 Brunszvik rendelkezése alá, ifjabb előadók és ösztönök pénzjutalmai is ebbe sorozva:

a) a történelmiek:	3000 ft.
b) a természettudományi nyitnak . .	3000.
c) az archaeologiai szak: . .	2000.
d) a szépirodalmak:	2000.
e) a nyelvészetnek:	2000.

összesen: 12,000. ft.

6) Jutalmányos folyóiratokra s könyvvevényre	1000.
7) fűtés, világítás, takarítás . . .	1200.
8) pósnak, állítási, ügyvédi Költségekre	600.
9) Irodai s egyéb apró költségre . .	400.
10) ebédre, illetékekre, bélyegekre (ide számítva a Teleki-alapítvány után kivetett hagyaléki adó 2/6 része is, 1008 ft-ot)	5000.

11) Rendkivüli költségekre:

a) Budapesti szemlére:	600 ft.
b) emlékérmekre . . . :	540. ft.
c) gr. Dessewffy regui: emlére:	540 ft.
d) vándorlapok:	520 ft. . 2200 ft.

összes Kiadás: 58,160 ft.

A 64,700 ft. remélhető bevételből levonva
az 58,200 ft. várható kiadás
6500 ft lesz az alapítvány tőkésítésére fordítható.

A' Telek alapítány után következett, a 3 év alatt letiltandó 3000 ft kaszárba adó, melly ből ez évre 1000 ft esik; továbbá a negyvenezredbéli a polgári tanulói költség pótlékra tétetik, hogy a honvédségek budgetje remélleg megrovásnélkül; ezen megszorítás azonban csak 1115 ftra megy.- Egyéb kiadásokban valorizáns remélhető. Mindezek után visszatérítendő az alapítók követelése 2187 ft 95 kr. s a fennmaradó mintegy 4200 ft különben is sokkal kevesebb, mint a mit 2 év alatt félre tettem volna tenni.- 1865 évre a budgetben felvétetett 3500 ft törlesztésre; ez azonban a múlt évben valóságban nem történt, s így az 1866 ban 4200 frt fordításnak is e célra, minőn 3500 ft 1865 re esik, 1866 ra csak 700 ft jutna e czélra.

Fórhy

1866. I

elejétől fogva, karem egek lapunkhoz 4 évtöbben lépnek pretzbe, d'ezen alap egek 1405 ft 55 kr. adatnak ki; a lapos pretye, mely maga 540 frt tesz, ez év folyam végig az épitési pénz rá tekére irandó.

Jutalmakra pedig ezélra volt 675 arany (bankjegyekben) 1000 ft; vagyis 4700 ft. - Némelly pivadalok nyilt pályán nádasdy dij, ki nem adatván, sajnál ugy d nem nyertek, kiadatva egek 150 arany 1501 ft; vagyis az arányban 5 frtal ma nőve 2250 ft körül. - E'zen alap tehát benmarad 2450 ft. körül; de valóbb megtakarodnak egek a' ki nem adandó nádasdy gr. féle 100 arany] tekintetből, a' több 1866 évi dijak divinem 4 nyert még el nyerni.

Az álralany pénztár részéről kiadásokra 4 ö. nyomtatás, mennyi rajz ügyben pachmirálnatott 4000 ft ö megtakarítatott ebből 287 ft. 56 kr. mar egek 3712 ft. 44 kr. Kölcsey-el. - Ugyanezek az álralany pénztár részéről engedtetnek 3000 forgi nyi dijakból egek 2560 ft 52 krajc adatnak ki, megtakarítatnak 139 ft 48 kr; összesen tehát az költségek 4 tervek kiadásánál meg lesz takarítva 427 ft.-

(7 a' Nemzetiségi dijból benmarad 40 ft, 4 a' pénz ki nem adott részé a fenyő dijak (70 ft))

Az egyes országok 4 birodalmakról rendelkezése alá utalványoztatott 13,115 ftból egek 9435 ft 88 kr. Költségen el, benn lappanak 3679 ft 12 kr; ~~de ezek utalandók, nyertek~~ mert a' mult évi számlák egek a' folyó év első hetében nyújtatnak be.-

Nevezetesen:

a' történelmi Bizottság elköltött új ügy 4000 ft. helyett 2705 ft 31 kr

a' nyelvtudományi Bizottság 3315 ft helyett 1913 ft 36 kr

az archaeologiai bizottság 2000 ft. helyett 1758 ft 24 kr

a' természettudományi Bizottság 1500 ft. helyett 1090 ft 30 kr

a' nyelvtudományi Bizottság 2000 ft. helyett 1968 ft 67 kr

+111

Jutalmányok folyó számlára 4 könyvvizsgálói utalványozva volt 1000 ft. ebnek 664 ft. 54 kr.

Fűtés, világítás, házszolgálatra pedig irtván
volt 1200 ft. elköltetett csak 789 ft 78 kr. ?
arra elég lesz, ha ezen költségek az új pénz-
ség szerint az újonnan pénztár terhére esnek.

Irodai költségekre és egyéb beszerzésekre fel
vétetett 400 ft. Ez nem volt elég; elköltetett az
irodára 186 ft 28 kr.-t beszerzésekre is nyomta-
tásokra számlára 665 ft 45 kr. összesen tehát
851 ft 73 kr; tehát több, mint pedig
va volt; ugyanis a beszerzések köré van egy
450 frtos arany chronometer, [illegible] terhére
egy bizonyos részben.

Postai, táviratai, úgynevezi költségekre utal
ványozva 1000 ft. elköltetett 778 ft 44 kr

Adók, illetékek, váltódíjakra, bélyegekre pót-
lékokra volt 6500 ft. kiadatott 394 ft 45
krral több, azaz: 6894 ft. 45 kr

Rendkívüli költségekre, nevezetesen:
Budapesti szemle 60 példányára, az árhoz-
kodása s ezen váltságokra fel volt véve
1800 ft. elköltetett pedig a Budapesti Szemlére
vonatkozó fordított 600 ftot kivül egyéb a
megyei emlékérmekre 2800 ft. miből maradt
400 ft. visszatérülni; árkondorkodásra 913 ft 84 kr.
egyéb vegyes szükségekre 361 ft 52 kr. összesen
4675 ft. 36 kr. és így 2875 ft 36 krral
több; mely pénzben még a praelimináris-
ban kihagyott 120 forgi sótár szekszárdi iro-
da-bér, továbbá 370 forgi Telegrafok iro-
dai és azokat részére, 100 ft. utazásra;
kitünik, mint sem lehetett az időben tökéle-
tesb, vagy tanácsos törlesztésnél; ő ezután
lehetlen volt a jövedelmi pénztár az alapból
tól kölcsön venni és így szükség napirenden

Levonván az 54, 442 ft 32 krajczár kr
végből az 54, 006 ft 27 krajczár ki-
vájt, marad tehát:
tul 1866ra 436 ft 5 kr. t. a
túlad ezen maradvány ebben
kará adva: 459 forral
összegen átvitetik
1866ra, mint
pénztár maradvány: 895 ft 5 kr. a
mi a naplóval megegyezik.-

Nagyméltóságú akadémiai Elnök Úr!
Kegyelmes Uram!

A mély tisztelettel alulirt értesülvén, hogy a magyar Akademia az Eggenberger Ferdinand-féle könyvkereskedésnek mint főbizományosnak eljárásával nincsen megelégedve; bátorkodom Nagyméltóságod előtt esedezni, miszerint a magyar Akademiai kiadmányokra nézve, engemet főbizományosnak kinevezni méltóztatnék, mély alázattal megjegyezvén, hogy üzlethelyiségem Lipótváros Dorottyautcza 4. szám alatt levén a forgalomra nézve előnyösnek tekinthető.

Alázatos kérelmem kapcsában követ-kezőket hozom fel:

1. A főbizományba átvett könyvek bol-ti árából 30% kérek.

2. Az átvett könyveket az átvétel napjá-tól számitva minden egyes esetben a helybeli könyváruso knak 3. nap alatt; a vidékiek-nek pedig 8. nap alatt a magam költségén megküldendem.

3. Minden könyváruси esztendő végével a főbizományba átvett könyvekről pontosan be-számolok

982
1866

beszámolok a t. Akademiának, s az év folytán bejött pénzösszegeket ugyan akkor pontosan be, fizetem.

4. Azon könyveket, melyeket a t. Akade, mia év folytán nálam vásáról, mindenkor 10% az az tiz százalékkal a bolti áron alul fo, gom a t. Akademiának számitani.

5. Az elszállitás végett hozzám küldött könyveket legfölebb 8. nap alatt mindenkor kel, lően becsomagolva pontosan tovább szállitom. A szállitás költségeit a kimutandó posta s fu, vardijak alapján a t. Akademia nekem meg, térítvén; a csomagolásért minden font után két krajczárnyi dijat igényelek.

6. Azon esetre, ha a t. Akademia tőlem bi, zo, tosítékot kivánna ennek nyujtására is készek nyilatkozom.

7. Végül alázatosan megjegyzem, hogy én a közelebbi 5. hónap alatt már több izben ezt kö, zöltem a kiadó hivatal felszólitása folytán mind külföldre mind a vidékre a t. Akademia kiad, mányából szállitásokat, s igy hiszem a t. Akade, mia teljes megelégedésére, a mennyiben az illető szállitmányokat szabályszerüen és haladék nél, kül utnak indítottam.

Kugler Adolf.
könyvárus.

94.

Nagymélt[ó]ságú
Báró Eötvös József magyar
kir. Vallás és Közoktatási
Minister Urhoz, mint a
magyar tudományos Akade-
mia Elnökéhez

aláztatos folyamodványa

Kugler Adolf könyvárus
nak, Dorottyautcza 4. szám
alatt Pesten

melynél fogva a magyar
tudományos Akademia
Könyvkiadmányaira
nézve magát fő[l]birosná-
nyosnak kinevezteteni
kéri. —

1866

Költségjegyzék

a m. tud. Akademia részére 1863. Jan. 1től December 31-ig

				ezüst. érv.	
				ft.	kr.
Jan. 1.	Szfehérvár városi polgármester levele az akadémiai elnökséghez – aláírási ív – ugyan annak levele ismét az akadémiai elnökhez s a pénztárnokhoz – Poson városa levele az akadémiai elnökhez – Czeglédvárosa levele s jegyzőkönyvi kivonata – Arad városa levele s jegyzőkönyvi kivonata Egervárosa aláírási íve- s az egri polgármester levele az akadémiai elnökhez Fejérkörség jegyzőkönyvi kivonata, Madarasy András levele az akadémiai elnökhez 2. Duka Miklós kötelezvénye					
Jan. 2.	Rohonczy Ignácz aláírási íve – Loukay Antal levele gr. Sejachevich Dezer 1000 ftról szóló kötelezvénye s levele Kun Szt Márton levele – Didik Miklós kétrendbeli kötelezvénye gf Schmettow kötelezvénye – gf Lázár Miklós levele Komárom város jegyzőkönyvi kivonata – Jászberény városa aláírási íve s levele gf Zay család Somka Kálmán kötr. levele – Ivonay Istvan s József aláírasi ive – Kalocsa városának jegyzőkönyvi kivonata, B. Lyptshay Antal s Almásy Kezső aláírási íve – Gyöngyös varosa aláírasi ive – Kunfélegyház aláírási ive s levele			10	–
"	2.	Rendes próbeli keresetet Kovács Ágoston, Ede s Benczc árvái ellen. 7507 ft 50 kr. kaszonbéri hátralék erán 3 p. 1 felz. s melléklei bév		12	33
"	4.	Folyamodvány az 1864. Jan. 10. ugyan e tárgyban intézett pernek letétele iránt 1 péld. 3 felz.		2	6
"	9.	Jókönyvi kivonat Kovács Lajos által teljesitett pirezésekről ertalvány Engedvény s ügyvédi meghatalmazvány		2	50
"	"	Folyamodvány a pénzügyi ministeriumhoz a katonai végrehajtás beállitása erant		1	–
		Halasztási folyamodvány Szirmay Istvánné a Buda Mária elleni peres ügyben 1 péld. 8 felzet		4	6
		Prohaszka András fuzekassal kötött szerződés 2 pl		1	–
"	12.	Költségjegyzék 1864-ik évre		–	50
	14.	Jelentés a börház költségeiről vezetett számadások iránt gálatáról		1	–
"	17.	Jelentés a pénztári hivatal által kezelt épitési számadásokról		–	50
"	20.	Tárgyalási Jegyzőkönyv kelje a Kovács Ágoston s többek ellen lefolyó perben.		–	36
			oldal	42	31

983
1866

		Öszs. ára ft	kr	
	áttétve	42	31	
Jan. 25.	Jelentés az 1864 évi az ügyvédi hivatal munkáiáról 2 ív	1	—	Jelen
" 30.	Tárgyalási Jkönyv. bolja a Kovács Ágoston Ede s Benze ár-vái elleni perben	—	36	"
" 30	Rendes zsébeli kereset B. Lo Presti Lajos s neje gr Eszterházy Szerafina ellen. 5250 ft életjáradék eránt 3 példd. 1 felz. 6m.	8	88	"
Febr. 1.	Jelentés n. Rhédey László hagyatéka tárgyában	—	50	
	3 Aláirási ív bdija	—	75	Jul.
	n. id. Pázmándy Dénes kétrendbeli kötelezvénye	—	50	"
" 14	Pázmándy Lajos mint id. Pázmándy Dénes özvegye meg. hatalmazottja ellen felmondó s intőlevél mellékletekkel	2	—	"
	Jelentés gr. Teleky hagyománya – a palota s bérház adómentessége eránt.	—	50	
Febr. 18.	Levél Lónyay Anna kisasszonynak s Silye Gábor főkapitány-nak tl. Bőszörményben	—	50	Aug
" 28	Folyamodás Ő Felségéhez a gr Teleki hagyomány fokozati s nem százalékos megadóztatása eránt magyarul s németül	2	—	"
Márt. 6. és 20.	A Kovács Ágoston Ede s Benze árvái ellen folyt perben tárgyalás.	1	72.	Sep
" 20.	Jelentés n. Rhédey László hagyatéka tárgyában	—	50	"
	" Barkassy Imre folyamodványa eránt	—	50	
" 26.	Levél Lónyay Albertnek a Lónyay Annától átvállalt tartozás eránt	—	25	"
" 27.	Tárgyalási Jegyzőkönyv B Lo Presti Lajos s neje elleni perében makacsságból elmaradtsalás eránt	—	36	"
Apr. 2.	Folyamodvány Szirmay Szirmay Istvánné elleni peres ügyben	—	86	
" "	Ot hétszemélyes táblához Pest városa törvényszékének bírói kikűldetése eránt	1	—	Oct
" "	Sömböry Imre – Kománóny József s Paulovics budai fő polgármesternek írt levelek	—	75	
" 10.	Válasz Márton Demeter Jő'dperében	1	72	
" 21.	Folyamodvány Budai Mária Szirmay Istvánné elleni ügyben	6	24	
" 24.	Folyamodvány az akad. palota s bérház adómentessége eránt	—	50	
Május 8.	Jegyző'könyv a bérház átadása eránt	—	50	
" 13.	Felfolyamodvány Szirmayné elleni peres ügyben	3	20	
" 17.	Rhédei László hagyatékából vezetett számadás vizsgálatára meghivó levelek Somoskövy Zsivora Balázs József. Szőke, Tóth Antal s Rudnyánszky Bélának	1	50	"
" 18.	Levél Lónyay Albertnek – tartozása visszafizetése eránt	—	25	
" 20	Rendes kereset B. Lo Presti Lajos s neje sz. gf Eszterházy Szerafina ellen 5250 ftnyi életjáradék eránt 3 példb 3 mellék.	8	88	
Juni 11.	Néhai id. Pázmándy Dénes özvegy birtokairól tett leltárkönyvi kivonatok kiadásban.	10	—	
		Átlat	98	53

		összeg	
		ft.	kr.
	átlépve	98	53
Jun. 12.	Pázmándy Lajos ellen hozott ítélet indokaival	1	50
" 13.	Jelentés az ügyvédi hivatal működéséről	1	—
" 14.	Szebényi hagyaték tárgyában egy bizonyítvány s több rendbeli ítélet	2	—
" 18	Kis Károly N Szebeni ügyvédnek szóló levél	—	50
" 19.	Végrehajtási folyamodvány Pázmándy Lajos ellen kaszállelemel 2 pélz.	12	33
Jul. 7.	D. Lo Pressi Lajos s neje elleni perben tárgyalási jegyzőkönyv	1	80
" 17	Sónyay Albertnek szóló levél	—	50
" 22.	Gróf Esterházy Szerafina Lopressi Lajosné nyilatkozata	—	50
Aug. 5	Fábián Gábor – D. Ambrózy Lajos s Révkomáromi másolatok szóló levelek	—	75
" 6.	Szebényi hagyaték tárgyában	5	43
Sept. 11	Észrevételek Kovács Lajos ellen hozott ítélet felfebbezésére	5	44.
" 12	a Kovács Benize árvai Gondnoka ellen hozott ítélet felfebbezésére	1	72
" 13.	Folyamodvány a bérházaknak külön telekkegyzőkönyvbe vezetése iránt	1	—
" 15.	Folyamodvány D. Lo Pressi Lajos s neje ellen elfolyt pereskedés gyors elintézése iránt	—	86.
Oct. 10.	D. Ambrózy Lajos – Angyal Lajos, – Czeglédi polgármester D. Puhn Miklós – özv. Lenkovits Györgyné – Frauzer Antal – Gyuri polgármester – Kovitsy Sándor – Abrahámffy János – Szekszárdi polgármester – Gf Szapáry Gyula – Somka Károly – Orlay István – Nádasy főbiztos – Kassai Casino – Dietrich Vilmos – Gf Berchtold József – Gf Wenkheim Rudolfnak szóló Levelek	9	—
" 12.	Klobusitzky Ignácz – Folyamodvány, Szigethi Casino – Glück Károly – Monori főbiró, Mezőberényi előljáróság – Lombay Imre – Semsey József – Orzovszky Károly Lombay Antal Szt. Endrei Tanács s a Bé. és Gabai előljáróságnak szóló levelek	6	—
		1	—
" 23.	Györgyevics Pál s Pap Istvánnak szóló levelek.	—	50
" 25.	Bonis folyamodványára Mak Antalnak szóló levél		
Nov. 7.	Bérkocsinak Budára a Székesfehérvári város alapítványa tárgyában a Helytartó Tanácsnál	2	42.
	átlal.	152	78

1866

			összeá.	
			ft.	kr.
		átszéve	152	78.
Nov. 8.	Rendes szóbeli kereset B. Ambrózy Lajos, Anyyal Lajos — Bielik Vilmos, B. Duka Miklós — Lonkay Antal — Lombay Imre — B. Lo Presti Lajos — 1 bov ft erán. — Sereyi József — urbarium makói fő"bíró s gf Wenkheim Rudolf ellen teiráti s bélyegdíj		32	4.
" 10.	Szőllényi László ür ő" Exjának szóllló levél a Sz. Tekénaúri város alapítványa tárgyában		—	50
" 10	Jelenés Dieseher József kaszonbérlő számvetése fölött		—	50
" 11.	Andaházy László Heinrich Edmund — Pintarics József — Szekrényessy József és Roményi Lajosnak szóllló Levelek		2	50
" 25.	Lonkay ellen indított kereset lesérele erántsi folyamodvány		—	86
Dec. 2.	Tiszai jelenés az ügyvédi hivatal működéséről 2 példz.		2	—
" 4.5.7.	Tárgyalások Anyyal Lajos Sereyi József, Lombay Imre			
" 14.	Folyamodvány 120,000 ftnyi tőke betáb. lázt atása erán. 6 mellékletttel s ft. zessel teiráti bélyegdíjak s egyéb költség		20	50.
" 21.	Folyamodvány 40,000 ftnyi tőkének az akadémiai palotáru betáblázt atása 2m. 1 példz s teljes teiráti bdíj s egyéb költség		14	—
" 28.	B. Ambrozy Lajos B. Duka Miklós B. Lo Presti Lajos Makói fő"bíró s gf Wenkheim Rudolf elleni perekben tárgyalási jegyző"könyv		1	80
" 31.	Kulmár Lajos temesvári ügyvédnek a mereznyalvi telekjkönyvi kivonatért.		8	—
" 31.	Az akadémiai palotáról expediáls telekjegyző"könyvi kivonat		2	—
	Postaköltség egész évenát a vevények szerint		24	6.
		összesen	261	54.

Pest 866 Jan. 1ső 3

A fentebbi összeget hiany nélkül felvettem

Lonkay
Makói fő"bíró.

Monsieur,

Ignorant si Mr de Lukács est actuellement à Pest et ne connaissant pas son domicile, vous m'obligeriez beaucoup en lui faisant remettre la lettre ci-jointe, vous priant de vous donner la peine de me la retourner dans le cas que Mr de Lukács soit à l'Etranger

Veuillez, Monsieur, je vous prie, m'excuser la tracasserie que je vous cause, et agréer l'assurance de la haute consideration avec la quelle j'ai l'honneur d'être votre

Pesth le 3 Janvier 1866

Tout devoué serviteur
Louis Francovich

984
66

A Monsieur
Le Secrétaire de l'Académie Nationale
à
Pest.

Verrem 6. jan. 1866.

a levelet az nap elvitdőmeu
Lukács úrhoz

15
K. K.

MAGYAR

TUDOMÁNYOS AKADEMIA.

Pest, Január 5 1866

A Magyar Tudományos Akademiához Tekintetes úr ajándékából beérkezett következő nyomtatvány:

Nemzetgazdasági calamitásunk, és az
agio

az intézet könyvtárába tétetett, s alólirt meg van bízva a küldeményért az Akademia köszönetét kifejezni.

Irányadó
titoknok

985/1866

Tekintetes Erdey Fülöp úrnak.

Pest.

Nyomatott Emich Gusztáv, magy. akad. nyomdászszal, Pesten, 1863.

Pesten ülésében jan. 8.
1866.

Tekintetes Ur.

Keren — "A törökországi tanulmányaim eredményéről — mint Európában — „ezimű egyházi nyelvészeti tárgyalatomat alázatos tisztelettel

Kónyi Manó

986
1866

Dr. Ruff ne tud. matrik
hiljut ühes 4 mõn ülest.

Einig

1866. I. 10.

987
1866
+1

Ao 104 - 25 100 £1.20

Kedves barátom!

Ily igyekezetem nélkülöd tűnik, a gyűjtés
s egyéb az első tűzhelyem az Akadémia által
hozott határozatok befejeztéig, egyébként a
jóra Lámpálmenyek Ujjá midőn az igazgató
urakon mind jelenmenek elő be egyben
megkívánt Előlépő fő, valóságos ő ezért. —
Kiről egyébként mond ma a Kisfaludy
ütközik, hogy ámen valahol nincs az ütközés

Mindig

60/K. 1866

Nagyságos Királyi Tanácsos úr!

A beszterczebányai ev. gymnasium tanári karának folyamodványát, Szőkás József superintendens úr ajánló soraival együtt, szerencsém van, a f. hó 8-án tartott akademiai ülés határozata szerint, azzal át-tenni a Királyi állandó bizottsághoz, véleményadás végett.

Maradván tiszta tisztelettel

Pest január 13. 1866.

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

988/1966

Nagyságos Szalay Ferencz kir. tanácsos úrnak.

Mély a mult év elején bejelentett.
Akkor Kempelen Sámuel úr
a Stat. bizottság nevében
átvette volt; most visszakül-
dnek a Kolozsvárba

Pest, jan. 20. 1866

Arany

Atvettem Rómer

989
1866

Kedves barátom,

A' plebánossal beszélni fogok a' requiem Költségei végett.—
A' Kövesy negyedrészéből kitelik, hogy vasárnap,
azaz holnap d.e. 11 órára Gr. Festetich Györ
gyön, Gr. Károlyi Györgyön s' Lonyay Menyhér
ten, mint a' pénzügyi Bizottmány tagjain az
Elnöki Lakában tartandó értekezletre meghivói
legyenek küldve.

Pest jan. 27. 1866.

igaz hived
Tóth Lőrincz

990
1866

Vesztprémben Január 27én 866.

Tekintetes Titoknok úr!

Videgh rokonom hólyagkőben szenvedvén, multévi Martius végén Bécsbe ment magát operáltatni, s bele halt. De mielőtt elmene, minden engem illető iratot pontosan átadott nekem, s azokat mai nap is mind birom. – Irja jelenleg t. ur. hogy művemet az Akademia nem válaszra-el. ez nem áll, mert művel szabály nélkül küldöttem be, vizsgálat alá jem vehette, kinek az akkori helyettes titoknok Csengery Antal ur sept. 30ánal 1864. az akademia meghagyását tudtomra adandó, úgy ir hozzám, vagy is Videghhez:

T. u.!

„A m. tud. Akademia illető osztályának meghagyása folytán, kapcsolatban e tárgyra vonatkozólag már e f. é. Augusztus hó 15ére kelt soraimmal tisztelettel kell figyelmeztessem a t. urat tudományos intézetünk azon szabályára, mely szerint nem akademiai tag csak valamelyik akademiai tag ajánlása folytán terjesztheti az akademia birálata alá munkáját. Mélyen sajnálnok, hogy a már beküldött munkák vizsgálat alá terjesztése végett valamelyik akademiai taghoz fordulni szándékozzon, s intézkedni, hogy a kérdéses munkák általam hová és melly uton küldessenek. Tisztelettel Csengery Antal s. k. akademiai jegyző és helyettes titoknok.“ —

Ez az a levél, mely a Veszprémi prépárol visszamenv. az Akadémia
ához, de felsőrenderül Tek. tisztnek ür műveimnél együvv 1865. febr. 16-án
kereneher küldöm. Erre ön a levél értelme szerint Gregus Ágost akadémiai tagot
kegyesen megv. tenneg legyen kis küldöttem nehi mine a kés műbemet, de ő nem
kívve visszaküldé azokat, ily sorok mellett:

"Nem elég, hogy valamely munkát akadémiai tag ajánljon bírálat
ra, szükséges, hogy ezen tag egyszersmind azon osztály tagja legyen,
melynek kalmájába az illető munka tartozik. Pap Ignácz kés
munkája természettudományi lévén, a természettudományi osz-
tály tagjai közül kell választ az ajánlásra felszólítani. Minthogy
kegyed, mint írja, az akademikusokat nem ismeri, van szerencsém
ide mellékelni az akadémia természettudományi osztályának tagjai
közül azokat, kik Pesten laknak, s kik közül kegyed ajánló választ-
hat. Ezt lövészkerek minden nevek, melyek közül én tisztelettel
Kubinyi Ágoston barátsos urat keresem meg levéllel, mely ügy fel-
szék előtt, de legyen mindjárt kezéhez is küldöttem a kés mun-
kát, feladtam Március 15-én 1865. miről a veszprémi postát elér-
mező vevényt levelén birom is, s ön előtt felfedezem azt. — Ezen idő alatt
vártam az akadémia nyilatkozatát a kérlagban, mint tenni szokta, de
hiven vártam, végre tűrelmem veszve mulván Dec. 24-én I. utat fel-
szólítottam, mire csak 5 hét után tudatja velem, a mit akart. — I. Istenek
ür! 23 évem át kivárhattam, míg a kés művet írhattam, azoknak vagyok kal-
dafa, azok miatt öregedtem meg idő előtt: nemtörődném, ha ily könnyű úton

[illegible] Márcz. 20-k

kellene tőlük megválnom: nem hiszáron, hogy az Akademia válal-
lorron rájuk, de azt igenis meglúnáron, hogy az Akademiákon kelüldött
müvek el ne vesszenek, mert felelősé tesem de erére, s fennis tartom
müveim irányában jogomat. Sokan jeskortak müveim ide is adó, de soha
sem vesztem el egyiket: ennyit most is hiszek rólok: azért szeretettel fel-
kérem Tek. Tisztelőket arra, látsan utánna, hogy müveim előkerüljenek: mind-
denikes biram egyan skiczerben, de nálunk a kész mü tiszta ára 20/o-
rintnál felebb kerül, sőt pénzért semkapanak tiszta árát: az ele korlá-
tolt forsomnak az ily nagy kiadás nem lehet mindennapi. - Öszinte
kimondom, ha Tek. Tisztelőim rövid idő alatt kéri iratainkat nem
jutnak, keiszerülnek lesnek a Mélt. elnöki Hivatalkor folyamodni,
ha itt is meghiusulna keresetem, majd felvalálom az utat arra.
Tisztelettel - Egész tisztelettel

Őszinte tisztelője
Pesty Ignácz
Orvos és aszteró.

0011
1866

I/27

A magyar tudományos Akademia nyomtatványait
a m. n. Muzeum könyvtárának nem maga
az Akademia, hanem az illető' nyomdái
szokta küldeni, mint kötelezett régi pél-
dányokat. — Ez a megküldetés a nyomdai
factorra lévén bízva, gyakran megesik,
hogy egyik vagy másik példány
nem küldetik meg. Pest 1866. Janu-
ár 28-án

Méhtay Gáborné
Széchényi-országos
könyvtár-ör a m. n.
Muzeumban.

992
1866

1866

173
K.

Kivonat

a M. Tudom. Akadémia 1866 január 29-én tartott ülés gyűlése jegyzőkönyvéből.

43. Szóba jövén, mikénti lehetne az Akadémia által kiadott munkák lelenőrégés előmozdítani, határoztatott:

1) Hogy az Akadémia költségén kiadott gyűjteményes munkák az illető szerkesztő, az önálló munkák pedig a szerző által, a mint megjelennek, a legelső ülésben mindenkor mutattassanak be;

2) Hogy az akadémiai kiadások rendszeres s az eddiginél sikeresb kiadásának módja iránt a könyvtári bizottság minél előbb adjon véleményt;

3) addig is az akadémiai könyvárus az ügyrend 179 §. a és c pontjainak megtartására figyelmeztetendő.

Kiadta

Arany László
titoknok

493
1866

Nagyss. Toldy Ferencz úrnak. (úgy is, mint a Könyvtári bizottság elnökének.)

jan. 31.

Földhivatalnak,

Noha ez ügyek fontos feladatára, melyre a Pénzügyminiszter úr akarat megküldeni, még is e formában nem nyerek arra elibe terjeszteni. Az jó Ring ez alkalommal rajzon sínvonalakul ír, helyesbítve azon hibákat együtt, ért hely hiányait is van. Kérlek tehát fűzzen hozzá ezen ívhez, igen sínvonalat és szebb, azaz vastagabb vonalakkal ne méltóztassék azt, s ha lehetne, még ma, küldeni.

A legkülönbet üdvözletem

Földváry

Pénzügyminiszter úrnak

994
1866

Tekintetes Titoknok Ur!

Szerencsém van ezennel átküldeni azon egyének lajstromát, kik Gozsony városában, per excellentiam megboldogult Ujjemi jó-akarói és tisztelöi voltak minden időben.

Fő Mangold Károly, ügyvéd ur, (: lakik a' Zöldpiaczon, 128-ik Sz.:) kéjznek nyilatkozott arra, hogy á' Magyar Tud. Akademia megkezdése folytán és Revében, á' mellékelt lajstromban megnevezett egyéneket, á f. hó 8án reggeli 9kor tartandó gyászmisére egyenként meghivja.

Légyen kát szíves a' Fő Titoknok Ur, öt erre, levelében

á meglívandó egyéneket egyenként meg=
nevezvén,/: mert nehányat á meg=
boldogultnak fia csatolt hozzájok:/
fölszólítani és illetőleg fölkatal=
mazni.

Ki is teljes tiszteletel vagyok,

á' Tekintetes Magyar Tud. Akadémiai Titoknok

Uroak

alázatos szolgája

gr. Dessewffy Marczel

Kg

Kozsony, Febr 1jén 806.

1805
2826

A philosophiai, törvény és történettudományi osztályok febr. 12-i ülésére, mely nához egy hétre lesz, nincs értekezés jelenve be. Kérem a tisztelt Tagokat, hogy a kinek van kész dolgozata, méltoztassék ide fölvéggyezni a czímét, hogy ülés végével jelenthessem.

Pest, febr. 5. 1866.

Arany János
titoknok

Fügedi Zoltán József r. t. „Az ideal-realismus érvénye a tudás körében"

996
1866

A Philosophiai,
Jövendy tudományi, és
Történet tudományé Ors.
tályok Tagjainak.

A. Nagyt. Akadémiai
Magyar Tudományos Akadémia
math. és termész. tud. Bizottságának
Pesten.

Alólirott közlek szerénytől, melyek megvizsgálásával engem a Bizottság a jegyzője, Szabó József tb. úr, által megbízni méltóztatott, tizenegy darabot vizsgáltam. Ezt rendkívüli elemzés leírását a múlt évi Decemberben átadtam „A Hegyalji Rhyolithok egy elemzése" czím alatt, jelenleg pedig megküldöm hat magyar Trachyt elemzési leírását, melyhez jelyó szám szerint új sorozatot megkezdek, a vizsgálási eredményt és elgyázást minden egyes közetnél két külön szakaszban közölvén.

Hogy minden dolog kezdetén sok nehézség gel küzdeni kell tapasztaltam ezt is a szegény laboratoriumom felszerelésénél, miért annyi munkát be nem adhattam mennyit kívántam, mit azonban ezután tehetni remélem, és így folytonos munkálkodás által van szándékom az eddig nálunk nem mivelt közet- és ásvány elemzést karainkban honosítani, mint az külföldön mindenütt már történt. Ezen igyekezésem fontosságát állítván a math. és term. Bizottság, a kiséreti rovatra első öszeggel engem tavaly támogatott, de mivelhogy csak a szakadatlan működés ezen sok időt és költséget igénylő munkálatoknál e szakban az egyéni tökélyesítést gyorsan elérni engedi, továbbá a végbevitt és átadott elemzések legszebb kiadásai alig megtéríttetnek, bátorkodom a t. Nagyt. Akademia math. és term. Bizottságot ez iden is szíves támogatásáért tisztelettel kérni.

Budán 1866 Febr. 6án.

Bernátsky

997
1866

148/4 július 1866

Gróf S.

(3 pont)

Dernáth.

1866. II. 6

Méltóságos Báró, M. Tud. Akadémiai Elnök úr!

Mélyen tisztelt kegyes Uram!

A M. Tud. Akadémia könyvkiadványait fájnos év óta fogva
csés voltam figyelemmel kísérni, mint tudom, az illetők megelé-
gedésére mindaddig, míg legujabban egy év óta
a m. akadémia kiadóját Jakáts István úr által
elmellőztetnem; ezen tényre nézve hátrányos intéz-
kedés folytán még a mult évben egy indokolt és
bizonyítványokkal ellátott kérvénylevélben folya-
modtam néhai bold. gróf Dessewffy Emil Elnök
úr ő méltóságához, kitől folyamodványom-mint
értesülve vagyok,- Pek. Toth Lőrinc pénztárnok
és I. Csengery Antal akkad. jegyző urakhoz véle-
menyezés végett áttétetvén, az máig elintézésre
vár.

Minthogy pedig azt vagyok hajlandó hinni, hogy
Kérelmem csak a fölebb tisztelt Méltóságos Elnök
Ur közbejött gyászos halála miatt szenvedett el-
dig halasztást,- hivatkozván ama folyamodvá-
nyomban kifejtett hűségem ideig tiven, stor-
galmafan és jól végzett szolgálatomra, nem
Különben e tényben avatott ügyességemre és
olcsóságomra; leg mélyebb alázattal ejtedesem

Méltóságod

Méltóságos Báró Elnök úrnak, hogy tekintetbevé-
ve eddigi folgálatsaimat, és azon hátrányt, mely
ily állandó munkamegbizatás elmellőzése által
sanyus gyermekkel terhelt családi állapotomra ne-
hezedik, kegyesen intézkedni méltóztassék, miszerint
ezer. előbb is élvezett Konjvkötői munka ismét
reám bizatassék, és az Akademiának konjvkiadványait
ezentúl állandóan ismét én fürtessem és köthessem.

Legmélyebb tisztelettel maradtam Pesten

Febr. 7. 1866.

Méltóságos Báró Elnök Urnak

legalázatosabb folgája
Dobocsainyi Ignácz
Konjvkötő
(a m. kir. Egyetem Konjvtá-
ránál:)

998
1866

28 66

Méltóságos
Báró Eötvös József úrhoz
a Magyar Tud. Akadémia A
Elnökéhez v.a.t.

alázatos tolyamodványa

Dobocsányi Ignáz Kompolti"
tőnek.

ii-1866.

Tekintetes Akademia!

Hirlapokból éresülvén, hog a' tekintetes Akademia, sajátszerű ujára maga kiadta közleket kegyesködik a' tanintézeteknek ingen is megküldeni: mi alólirottak, mint a' Pozsonyi reformatus gymnasiumnak elöljárói, tiszteletel közörgünk, méltóztassék a' Tkes Akademia mindazon maga kiadta közleket, melyekből fölösbeje van, kereskedő ujára megküldeni az iróli gymnasiumnak, egy oly magyar tanyelvü tanodának, mely Arad, Temesvár, Nagyszeben, és Fejérvár közötti terjedelmességében kivatva van, a' tudományos müveltséget terjeszteni, s az e'vidéken az idegen yelvü elemek között oasis-ként elszórt magyarságnak egyesülési végvára: de nincs azon állapotban, hog közvszárát kellőleg garapitkaszai tisztelettel maradván

A' Tekintetes Akademiának

A' reform. nagygymnasium elöljárósági
ülésébol Szászváros 1866 febr. 8.

alázatos szolgái

Gyurikovits Károly
ev. ref. nagygymn. ig. tanár.
Nagy Ignácz, d. g.
Pap István,
első tanár.
Szabó György, igazg. tanár.
Dáné Károly.
Kelcz ig. tr.

999
1866

Vetum febr. 26. 1866
Jübjben

II-866 A' szászvárosi reform. gymnasium elöljáróságától

A' tekintetes Magar Akademiának tißtölettel

Pesthen

Pesten febr. 23. 1866.

Tekintetes Ür, Kiváló Barátom Uram,

Ki kivánja fentebbi Képviselői előadásom: A M. tudom. Akadémia ifjabbjai befolyására a nemzeti ébredésre, és az Erkönyvek XI.d kötete V.d darabjában a 43—54. lapokon állván (124) egy 1/2 ívet tevén, melyekből is pusma 5 ft jár, eggyütt 7 1/2 ft; — bátor vagyok a Tekintetes Urat arra szívesen kérni, mielőbbi utalványozás végett szóló utalványát kiállítani, és azt nekem megküldeni.

Barátsággal kérve az elhalmozhatlanságig

Tisztelettel vagyok

a Tekintetes Úrnak

Pesten febr. 23. 1866

alázatos szolgája

Toldy

1001
1866

172/866
K

[illegible]

265/917 Tekintetes Úr!

Hunfalvy János rendes tag az Akadémia folyó évi február 12-i ülésében, a talajvízről vagyis a földalatti járól" értekezvén, előadása folytán, méltányolással emlékezett ki Purgyerc vasúti igazgató úrnak azon intézkedését, melly szerint a cs. kir. szab. állami vasút mentén, Pesttől Szolnokig, az egyes kutak viszonylagos magassága, az az mélysége a vízhez képest, meghatároztatott s azután 1864. dec. 12-én valamennyi (81) kútban a vízállás egyidejűleg megmértetett, értekező ennek folytán ohajtandónak mondá, hogy az Alföld többi részein is, különösen a tiszavölgyi vasúti mentében levő kutak abszolut és relativ magasságai meghatároztassanak, és aztán egy bizonyos napon az összes állomásokon megmértessék a kutak vízszínje. Ehhez képest indítványt tőn: kerestessék meg a tiszavölgyi vasúti társulat igazgatósága az Akadémia által, a végett 1.) hogy az összes vasútvonalain levő kutak abszolut s illetőleg relativ magasságát szíveskedjék meghatároztatni; 2.) hogy az összes kutakban, melyeknek tenger fölötti magassága ekképen meghatároztatott, a vízállást egy bizonyos napon méresse meg; 3.) hogy az ekképen nyerendő adatokat, a vasúti vonalok szintezésével együtt, az Akadémiának közölni szíveskedjék.

Ez indítványt az Akadémia átalában elfogadván, az értekezéssel együtt az állandó Mathem. és Természettud. Bizottsághoz rendelte áttételtni a végett, hogy ez az illető mérések mikénti közlésére nézve utasítást dolgozzon ki.

Midőn tehát az értekezést ide mellékelve átteszi szerencsém van, maradok tisztelettel

Pest, febr. 16. 1866.

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Arany János
Titoknok.

1.000
1866

Tek. Szabó József kir. szab. állami Igazgató Úrnak.

Febr. 6.

[illegible] (1.0 29 04)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

II. Memorandum,

die

Einrichtung

des

physikalisch-chemischen Laboratoriums

bei der

ungar. Akademie

der

Wissenschaften

betreffend.

A. 24

1. Die jährliche Dotation des Laboratoriums wird, bis zur vollständigen Einrichtung desselben, auf 3000 fl festgesetzt. Davon entfallen:

a) auf den Director — dessen Bestellung für die Zwecke des Laboratoriums zum Mindesten ebenso nothwendig ist, als die der Bibliothekare für die Zwecke der Bibliothek — 1200 fl;

b) für einen Adjuncten, 420 fl

c) für einen Diener, pr. 15 fl

monatlich, 180 fl

d) für laufende Ausgaben, 1200 fl, wovon (jedoch ohne allgemeine Sonderung) 800 fl für die physikal. Arbeiten u. 400 fl für die chemischen.

1002
1866

44 do

4. Zur Ergänzung der vorhingedachten
zu mit ungerechnenden Einkommens des
Directors, wird derselbe in die 2. Classe
der honorirten ordentlichen Mitglieder
der Akademie gewählt.

5. Es wäre im Interesse der Institutes
u. der daselbst vorzunehmenden Arbeiten
dringend zu wünschen, dass mit dem
Gebäude der Akademie selbst eine,
wenn auch noch so kleine Wohnung
wenn für den Director ausfindig
machen kann. 12/3 1 K A.

2. Es ist selbstverständlich, dass die für die erste Einrichtung des Laboratoriums zu beschaffenden Gegenstände aus den vorerwähnten Summen, welche bloss mit Rücksicht auf die laufenden Ausgaben angesetzt sind, nicht bestritten werden können.

3. Es wäre wünschenswerth, dass der mathem.-naturwissenschaftl. Comité' von Seiten der Regierung eine ähnliche Unterstützung für die Zwecke des Laboratoriums erwirkte, wie die anderen Comités der Akademie für ihre Zwecke bereits erhalten haben; die auf solche Weise zur Disposition gestellten Summen würden dann zur gründlichen Beschaffung, theils von solchen Apparaten dienen, welche bei den mannigfaltigen Arbeiten nöthig sind (als Batterien, Galvanometer usw.), theils von Werkzeugen (Drehbank, Stativen usw.), schliesslich von Nachschlagebüchern (Wörterbücher, Encyclopädien, Repertorien, Journale usw.), ohne welche ein ersprießliches Arbeiten für die Dauer unmöglich ist.

50½ ülg
6½ pnt

1866. 7/3

58 ülés 2-ik pont

1867 Febr 28 és Márc 6.) Akad. bírósága. 20. ügydb.

Pest Febr 24

1.

Felmutatván akkor. bíróság —

Van szerencsém a bíróságnak

folyamatban lévő ügyben a Kir. Ügyészségnek f. é. Febr 20-án hozzám intézett

— hogy annak az ügyben a bíróság nevében folyó hó 24-én hozandó végzésben a bíróság részéről megállapítandó, felszólítást

nem felszólítani a calcarentiárok megkezdett kiürítésének, egyébb nyomozásainak keresztülvitelére ezen Akademia végre készített folyosó termeit; a végzésben egyszersmind azon pontozatokat melyekben a bíróság e kérelemben megállapodott, felszólítást

engemet nyilatkozatra, hogy hozandó végzés e ügyben tartott előadás.

A bíróság levelében továbbá kiemeli hogy az említett pontozatok olyan alapulnak melyeknek ügyében nem fér el egyes vágyaktól melyet mult évben a bírósággal közöltem, az egész tervezetnél egyes adatok

folyóban

fő alapúl melyeket ez alkalommal
kijelöltem — a részletekben pedig a körülmények
kényszeríthetik a bizottságot némi módosításokra
megtenni.

Örültem hallani hogy a bizottság
azon tervezettől, melyről múlt évben az
Igazgató Tanácsnak mint egy fél kegyelmes
szerződésről tájékoztatást, még az idén sem
szándékozott lényegben eltérni; más részről
vok igen nehéz meghatározni, vajon
valami részlet tartozik-e a dolog
lényegéhez — melyek is részletekből
áll — vagy nem. Nézetem szerint a
bizottság által tett módosítások folytán
kérdéssé válik egy elv is, mely vitatomban ránygul
forgás, — s azt kívánatképen le az abban foglalt
tervezetnek azon része vélelik tekintetbe,
mely a tűzben forgó intézet nem ideiglenes,
hanem tökéletes berendezésére vonatkozik.
megjegyzem egyszersmind hogy ez utóbbi
a mostani megváltozott körülmények közt
közöl több lenne létesíthető mint azt emlí-
tém ben reméltem. Egyúttal nem mulaszt-
hatom felemlíteni még azt is, hogy a most velem
közölt pontozatok által személyes állomásom
az intézetnél

egészen másképp szabatik ki mint azt a
bizottmánnyal múlt évben folytatott levelezésem
s annak folyamodványa az igazgató
Tanácsban kilátásba helyeztél.

Ha mind a mellett a bizottmány ajánlatát
elfogadom — ha elfogadok egy oly állomást
mely nem biztos, melynek neve nincs, s melynek
fizetése csekélyebb mint hogy kielégítőnek
volna nevezhető — az eredménye azon élénk
tágyalmaknak félben szakasztott munkálatimat
minél előbb folytatni, ugyanint azon
Kötelességeknek melyek az embert legintább
azon földhez csatolják a hol született —
de egyszersmind azon reménynek is, hogy a
mostani intézkedés csak [redacted] ideiglenes leg
Hihetem hogy Külföldi bukodésim
kegyeskedik arról, hogy az állomásomban és a
szükséges buzgalom részemről nem fog
hiányozni; mind a mellett nem feleslegesnek
tartom megjegyezni, hogy egy ily intézetnek
valamint egy egészen ugyanan alapítandó
physikai Kabinet' vagy laboratoriumnak
berendezésében nem csekély idő fog eltelni.
Egyszersmind reményemet is kifejezem,
hogy a bizottság mind ezen lépéseimet
melyeket az intézet siker[illegible] hasznos
saknak

kolaknék, melyekbe a bizottság is bele-
egyezik, azokat befolyásának egész
kiterjedésével támogatni is fogja.

A m. tudományos Akademia
math.-, természettudományi
bizottságának
tagja
Ákos K. Károly

Méltóságos Elnök úr!

A mathematikai és természettudományi állandó bizottság az évek óta kiemelt budgetet kéri ismét hagyni és utalványoztatni.-

Van azonban egy új tárgy mely körébe jutott, és mely mellett mulaszthatlan kötelessé gének ismeri felszólítani és Méltóságodat arra kérni hogy az Igazgató tanácsnál felszólalásunknak érvényt szerezni szíveskedjék.-

Ez új tárgy a <u>physico-chemiai dolgozóterem</u>.- A helyiség meg van, a felszerelés nagyrészt meg van, most következik annak használata, és gyümölcsöző vétele.-

A mathematikai és természettudományi bizottság, mely mondhatni csekély erővel, a meteorologiai észlelést létre hozta és abban oly munkásságot fejtett mely az Akadémia méltóságát megilleti, fő gondja volt módokról gondoskodni hogy hasonlót tegyen a vegytani és természettani kabinetre nézve is.-

A tudomány előbbre vitele annak magasabb rendeltetésében áll, mi egy ily tudományos főintézet mint egy nemzeti akadémiája méltó feladatát képezi, s ehez a kellőleg kitűnő egyéniségen kívül, miután a helyiségek megvannak, csupán pénz kell, hogy fogasabba vétethessék.- A bizottság jól átgondolt programmja szerint 3000 ft elegendő lenne kezdetnek, s kérése oda megy ki hogy Méltóságod legyen a mathematikai és természettudományi magasabb érdekeknek tolmácsa, oly érdekeknek, melyek a m. tud. Akadémiát a világ legelső rangú tudományos fő in-

lépzetekkel összeköttetett kérdésekhez hozzászólni képessé fogja tenni s mit egy ilyen intézkedés nélkül elérnünk olyan erők által alig sikerülne, melyek egymástól egyúj az időnkénti és erőt szorgalmazó hivatalos teendők által vannak elválasztva s csak az esetleggen fennmaradt szeneket használják fel mint tudósok tisztázandó kérdések megoldásához hozzá szólni.—

A physico-chemiai munkálkodás vezetője gyanánt a bizottság Dr Atkin harántkfiában a magasabb képzettségü Természettudósok egyikét mutathatja be, ki a most Európában élő legtöbb tudomány conyphens gondolkozási és munkálkodása módjával az által ismerkedett meg hogy előadásaikat hallgatta, alattok és velök dolgozott, s tekintésül Angliában telepedett le hol vagy 3 évig önállólag működve magasabb hivatottságának ön. általános munkáiban az europai tudományos areopagnak alkalmas tényesen elsáment tanúságát adta.—

Munkáiról a math. és term. bizottságnak ismerete van, azok eredetben az angol tud. irodalomban, de az óta lefordítva a németben is olvashatók, s mondhatjuk hogy Dr Atkin felléptése "óta a fontolló pontot képező" természettudományi felfedezésekhez magyar ember is járult, igen tőb. bi közt a természettudományi apon tünemény melyhez Dr Atkin „caresentia" név alatt lépte meg a tudósokat.—

A vezetését az intézetnek a bizottság átadná dr. Atkinnak, de az ellenőrködést a fő felügyeletét igen úgy megtartaná magának mint ezt a mívelődésének érdekében nélkülözhetlenül szükségesnek tartja.—

Ismeretes dolog hogy a Selmeczi a laboratoriumnak nevezetes összeget adott, ismeretes hogy legújabban a historiai és archaeologiai bizottságok céljaik kivitelére mélló segélyben részesültek; szabadjon reménylenie hogy méltóságod a mathematikai és természettudományi bizottságot mostoha gyermek gyanánt elhanyagolni nem fogja, s hogy befolyá-

sát oda fogja felhasználni, miszerint az Igazgató Úr.
nais a mathematikai és természettudományi képzettségét
felfogja használni hogy a physico-chemiai akad.
demiai munkálkodás megindításában 1866-ra egész
3000 forintig fondíthassa. —

Méltóságos Elnök úr!—

A mathematikai és természettudományi állandó bizottság az évek óta kimért budgetet kéri ismét helybenhagyni és utalványoztatni.—

Van azonban egy új tárgy mely körébe jutott, és mely mellett mulaszthatlan kötelességének is, mint feliratni és Méltóságodat arra kérni hogy az Igazgató Tanácsnál felszólalásunknak érvényt szerezni siessetek.—

Ezen új tárgy a physico-chemiai dolgozóterem.—

A helyiség meg van, a felszerelési nagyrész meg van, most következik annak használata, és gyümölcsözővé tétele.—

A mathematikai és természettudományi bizottság, mely mondhatni uj életet, a meteorologiai észlelést létre hozta i abban oly munkásságot fejtett mely az Akademia méltóságát megilleti, fogandja volt mindokról gondoskodni hogy hasonlót tegyen a vegytani i természettani kabinetre nézve is.—

A tudomány előbbre vitele annak magas czéljai, hogy az, mint egy ily tudományos főintézet mint egy nemzet akademiája mellé feladatát képezi, i ehez a kellő, leg kitűnőbb eszközök mellett, minden a helyiségek megvannak, csupán pénz kell, hogy foganatba vétethessenek.— A bizottság jól átgondolt programja szerint 3000 ft. elegendő lenne kerekszám, s kérése oda megy ki hogy méltóságod tegyen a mathematikai és természettudományi magasabb érdekeknek tudomása, oly érdekeknek, melyek a magy. tud. Akademiát a világ legelső rangú tudományos fő intézetei sorába tették kérdésekben hozzászólni képessé fogja tenni, s mit egy ilyen intézkedés nélkül évtizedek által alig sikerülne, melyek egytől egyig az

idő rabló s erőt fenyegető hivatalos testvéről által vannak
lebilincselve s csak az esetlegen fennmaradt pereket kapnál.
hajják fel mint tudósok tisztelendő kéréseik meghányásá.
hoz kopni valni.—

A physico-chemiai munkálkodás veretőjét gyanánt a
bizottság Dr Atkin kapanikjában a magasabb képzettségű
Természettudósok egyikét mutatkozá be, ki a most Europában
élő legtöbb tudomány conyptheus gondolkozása és munkálko.
dása mélyével az által ismertetett meg hogy előadásaikat
hallgatta, alakjok és velők dolgozott, s előzőleg Angliában
telepedett le hol vagy 3 évig önállólag működve magasabb
hivatottságának az europai tud. areopagja által fényesen
elismert tanúságát adta.—

Munkáiról a math és term. bizottságnak ismerete
van, azok eredetben az angol tud. irodalomban, de az ola
lfordítva a németben is, olvashatók, s mondhatjuk hogy
Dr Atkin óta a fontoló pontot képező természettudo.
mányi felfedezésekhez magyar ember is járult, ilyen több
közt a természettudományi apon tüzemény melyet Dr Atkin
„calcsentia" név alatt lepte meg a tudósokat.—

A vezetését az intézetnek a bizottság átadná dr. Atkinnak,
de az ellenőrködést a fő felügyeletséget épen úgy megtartaná
magának mint ezt a meteorologiai intézetére nézve tevé.—

Ismeretes dolog hogy ő Felsége a tabonatoniumnak nevezett
összeget adott, ismeretes hogy legújabban a kisdonjai és archeo.
logiai bizottságok ásásait kivételes méltó segítségben részesül.
tek; nabarjon nemenyleni hogy méltóságod a math. és
természett. bizottságot mostoha gyermek gyanánt elha.
nyagolni nem fogja, s hogy befolyását oda fogja felhasz.
nálni, mimemint az Igazgató Tanács a mathematikai és
természettudományi bizottságot fel fogja kalalmazni hogy
a physico-chemiai akademiai munkálkodás meg-
indítására is 66-ra egész 3000 forintig fordíthas.
sanak.—

57 ülé

3 pms

179
K

Kivonat

a M. Tud. Akadémiának 1866 január 29-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

43. Szóba jövén mikint lehetne az Akadémiának által adandó munkák kellő sikeres előmozdítani,

határoztatott:

1) hogy az Akadémia költségén kiadandó gyűjteményes munkák az illető szakelőadó, az önálló munkák pedig a titkár által, a mint megjelennek, a legelső ülésben mindenkor mutatványnak bemutassanak;

2) hogy az akadémiai kiadások rendszeres s az eddiginél sikeresb kiadásának módja iránt a könyvtári bizottság minél előbb adjon véleményt;

3) addig is az akadémiai könyvárusnak az ügyrend 179. §. a, c és e pontjainak megtartására figyelmeztetendő.

Kiadta.

Arany László
titoknok.

Tek. Stubó József
kir. főkincstári ügyész.

1.003
1866

50 k. ülé,

4 pontja

1866 7/3

Tekintetes Titoknok Úr!

Van szerencsém a mult év elején a m. kir. Helytartó Tanácstól az Akadémiához leküldetett, s használat végett velem egyaránt évi jan. 29-én és 30-án, $\frac{KK}{21}$ és $\frac{30}{KK}$ alatt körlött népnevelési statistikai kimutatásokat a <u>vasmegyei</u>, <u>vácziból</u>, <u>veszprémi</u> és <u>fraknói</u> adm. kerb. egyházmegyékből — tisztelettel Gyesen ide vatolva visszaküldeni.

Pesten, 1866 Mart. 1-én.
Vasutcza, 12.

Barsi József
tanár

1.004
1866

~~Ob~~ Vienna Majus 1. 1866

Az iratok vissza küldetnek
a Helytartsó Tanácshoz
hoz 8/v 1866.

212
K.

Nagyságos Kir. Számvevő úr!

A múlt február 26-án tartott akadémiai ülés határozatából szerencsém van átlenni a könyvtári bizottsághoz:

1, Barsakovics cásek ő excja levelét, melyben az egri lyceum részére az Akadémia kiadványait kéri;

2, A szászvárosi ref. gymnasium hasonló tárgyú kérelmét.

Maradván teljes tisztelettel

Pest, márcz. 6án 1866.

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Arany Számvevő
titoknok.

U. i. Tegnap Szmrecsányi Pál úr ohajtását értesítem a könyvtári bizottság összehivása iránt, még e héten. Minthogy a tárgyak elégé felhalmozódtak, és ő sürgősnek tart, nem összehivni a bizottságot. Méltóztassék napot és órát tüzni ki, hogy a meghivókat szétküldhessem. Mint fönnebb

Arany
kir.

Lgyv Toldy Ferencz úrhoz.

1.005
1866

3

Kivonat

a M. T. Akadémia 1866. március. 18-án tartott Igazgató Tanácsi ülése jegyzőkönyvéből.

III. Ehrenhofer Ottó úr

terjeszti a math. és term. tud. bizottság folyamodását, melyben annak előbbi budgetét újra megszavaztatni kéreti sat.

minthogy a bevételekből a kész összes annát kevésbé kedvezőnek, mint a jövedelmi, sőt a remélhető bevételekhez alkalmazott költségvetés egyik pontját és tetemes összeggel kelletlen emelni: a math. és term. tud. bizottság jövő előnyös kérelme ez által nem teljesíttetik.

Kiadta

Arany János
titoknok

1006
1866

51 tétel

3 pont

//

Mech. és term. tud. bizottság.

3

Kivonat

A M. T. Akadémia 1866. március 18-án tartott Igazgató Tanácsi ülése jegyzőkönyvéből.

II. Előterjesztések az 1866. évre tervezet költségvetések.

A.

o. é. b. o. é. b.

B.

3. Az ös Bizottmány rendelkezése alá, saját előadói s szerkesztői fizetések is beleértve.

a) a történelmiek	3000 fl.
b) a természettudományiak	3000 fl.
c) az archeologiaiak	2000 fl.
d) a statistikaiak	2000 fl.
e) a nyelvtudományiak	2000 fl.
összesen	12000 fl.

o. é. b. o. é. b.

o. é. b. az előterjesztett költségvetés minden egyéb pontjainak nézve jóváhagyatik, s hogy annak végett kiadassék az elnökségnek s a titoknoki, pénztárnoki hivatalnoknak és az illető bizottságoknak.

Kiadva

Arany János
titoknok.

1007
1866

57 ülés
2 pont

1/

Mach. ir Ternitzpesmd. birtokság.

26
1866.

Méltóságos Báró - Eötvös Úr!
Kegyes Uram!

Midőn szerencsém van Méltóságodnak kíséretében jelen jelentkezni, hogy az Edelsbacher-gyűjtemény ügyében tőként Kegyes Kiküldetésemnek, mint az albizottmány jegyzője, a jegyzőkönyv- és jelentések elkészítése által, mai nap eleget tettem, munkálkodásomat holnap az Akademiai Könyvtárban ismét folytatni fogom.

Egyszersmind bátorkodom Méltóságodat arra kérni, kegyestedjék az ide mellékelt levelet Gf Batthyányi Arthur urhoz hivatalosan juttatni, és az ügyet ő Gsága tekintélye által lefolyóvá tenni.

Ha a Gróf arra elszánhatná magát, hogy az oltárlapot Pestre felküldené, és engem bizalmával megtisztelne, nem nyugodnám addig, még vagy a Pozsonyi az esztergomi Káptalan, vagy a Jezsuiták Kar a Museum számára megvenné.

Rózsa ebéki nyájasságában és szerencséjében.

Egyedül Méltóságod kegyességétől függ,
tehát a czímre vajmak Arch. Közlekényeinek számára
való megnyerése, jutalmi egy fillérnyi költség nélkül,
valamint az is, hogy maga a garátlan Ur oltára,
melynek valódiságáról napról napra mind inkább
meggyőződöm, a lazának megtartassék.

Fogadja Méltóságod kegyes soraimat,
ki maradok határtalan tisztelettel

Méltóságodnak

Pest 1866. Márcz. 18án

legalázatosb tisztelője
Rómer Flórissa

1008
1866

A Könyvtári állandó bizottságnak mára hirdetett ülése
elmaradván, ezennel mához egy hétre (márcz. 27. d. e. 11 ór.) tétetett által.

Pest, márcz. 20. 1866

Arany János
titoknok.

L. Jankay
L. Dessewffy

Herrich Károly úr
a megbízójától 25-re kiigazított
Wenzel úr ma reggel
Petzval úr nem volt
sem kapott
sem az egészben.

1009
1866

Tekintetes Tiszkár ü h. ügyészi ü!

Folyó évi Martius 28ik kelt, s az ünnepel alatti távollétem miatt, csak is April 4ik érkezett becses soraira a választ eddig akkor kelte kalapsuanom mert a folyó hó 5ik tartott szobor bizottmányi ülésben elsőször a X. Kisfaludi Társaságnak nagybecsü levele, melyben küldöttsége részéről tudatja ü annak ara állapitatnak meg végleg a kinyomandó ü ünnepélyi program. melynek tartalmából a sorozati rendet ideirom:

1ör Grof Lichy Jenö szoborcsoportja elöl szónokul
ü beszéde közepén, anyszoros' éneklése közben
a szobor lelepleztetik.

2or Szobor bizottmányi jegyző a szobor keletkezésénél történetét annak felállitásáig röviden előadja.

3or Az Academiai küldöttség egyik tagja szónokol

4er A Kisfaludi Társaság egyik tagja szónokol.

5er A pályanyertes müvek felolvasásával.

6or A terinek Szobormüvész úr által alakitási
illetve készitési a Polgármester részére átadása.

Delután 4 orakor Kör ebéd

Estve tánczvigalom a Lövöldeteremben

ü rögtönzött a Városligeti szobor téren.

Midön emiil tegyi Tisztelemet értesitenem
vagyok.

Tekintetes Tiszkár ü h. ügyészi urnak.

Pestkeszjeiveardt április 8ar 1866

1010
1866

igaz tisztelője
Kerekjártos
(pecsét) ügyvéd

3001.

Tekintetes Bizottság!

Alólirtak, az 1864 ik évben megkezdett, harántlejes vitorzyaivak megvizsgálására vonatkozó körútjokat ezen év nyarán folytatni szándékozván, bátorkodtunk, szándékunk elömenditására, a M. Tudom. Akadémia tagsztalabalatos pártfogását esedezni. Az 1864 iki körüs kiterjedt a Duna völgy mentében Pécs, Eszék, Zimonyon át Orsováig; ezen ezen Melédián, Karansebesen keresztül Erdélyben Szebenen át M. Vásárhelyig, innen Tordán, Kolozsvárón, N. Váradon keresztül Budapestig. Az észlelések a tudom. és természettud. Bizottság körlörgyének most nyomda alatt levő 4ik kötetében minden után megjelenendők; addig is Dr Schenzl abból egy rövid kivonatot tett közé orvtolai Programm alakjában. Ezuttal a Tisza völgy és Karpátok közötti vidéken szándékunk megvizsgálni, s ha lehet, a tetemes buvárok vándorgyülésében A. Szombathon is részt venni. E czélra bátorkodunk háromszáz forint segélyzést esedezni, figyelembe ajánlván, hogy ezen körüt nagyobb részben kocsin tapasztalatot venni igénybe, okkal költségesebb, minthogy vasutat, vagy gőzhajót helyette használni. Budán 1866. Apr. 10ikén.

Kruspér István
és Dr Schenzl Guido.

1011/1866

32 Zwlg
1861 mg 2.

Pesten 12/10 1866

Tekintetes Fiskár úr.

Becses felszólítására tiszteletel kijelentem, hogy én a
Vörösmarty-szobor lepleredésének ünnepélyére
felkérvána elmenni szándékozom, s így
magamat az Akademiai küldöttséghez Önnek
versenni kérem.

Igaz tisztelettel vagyok Fáján 4/1 866

Tekint. úrnak

Kötelessége

Tanny Lajos

Bejegyezve

1012
1866

Kusyavár Fehér meggében földtani és régészeti
sekinterben Kubínyi Ferencz

Beirtam
apr. 30. ra
1866.

April 30. ik napján tartandó
math. és term. tud. ülésre — ha lehet 1ő érteheztetve

1013
1866

A nyelvmd. Osztály t. Tagjainak.

A Nyelv- és Széptud. Osztály apr. 23-i ülésére
még mint bejelentve lévadó.
Pest, apr. 16. 1866.

Arany László
titoknok.

A régi magyar nyelvtörök összehasonlító. M. Lévai és Molnár Albert
A bask nyelvről. Ribáry Károly, felolvasása
Hunfalvy J.

1014
1866

A Nyelv- és Szépmud.
Osztály tiszteli
Tagjainak.

Helyben.

Rejegyzve
16/IV

Méltóságos Báró
Akadémiai Elnök úr,

A három-korona utczán lévő Egyesületi Nyomda két képviselője ezelőtt 3 nappal az Akadémiába hozzám azon kijelentéssel jött fel, hogy ők Méltóságodhoz egy ujabb folyamodást nyujtottak be, melyben az akadémiai munkák megnyerése czéljából azon előterjesztést tették, hogy ők husz ezer forint tiszta értéket minden órában kimutatni képesek. Minél valatlanabb volt rám nézve e nyilatkozat, annál inkább tartottam becsületbeli kötelességemnek, erről magamat meggyőzni, minthogy én azt jelentettem volt régebben Méltóságodnak, hogy náluk elegendő biztositék nincs. Elmentem tehát a nyomda-helyiségökbe, és megvizsgáltam először is a főkönyvüket, melyben tartozási és követelési állapotuk van bejegyezve, és ugy találtam hogy az activum a passivumat mintegy 5000 (öt ezer) forinttal haladja meg, mely összegből jelenleg 3000 forint van a pesti takarék-pénztárban. Ezen kivül ugy találtam, hogy betüjök van mintegy 160 mázsa, melynek beszerzési ára mázsánként 70—150 forint, — de ha csak 50 forintjával számittatik is, a mennyiben bármely nyomdász azonnal átvenné, az értéke 8000 forintra bizvást tehető; továbbá 4 sajtójok, a mennyiben mind ujak — mert az üzlet maga is csak 3-éves — hat-hét ezer forintot könnyen megét. — Ők

Ők azon idő óta, a mikor ön vagyoni állásuk felől tudakozódtam, a számos előfizetőkkel bíró „Magyar Világ" politikai napi lap nyomását, és a Pest városi tanács nyomtatványait kapták meg, s kétség kívül e két körülmény adott üzletöket ily tendületet.

Méltóságos Báró úr bölcs belátásától és tetszésétől függ, hogy mit fog tenni az ügy az ajánlati fordulatában; hazorban nekem szabad alázatos és igénytelen nézetemet nyilvánitni, én azt vagyok bátor most már javasolatba hozni, hogy az Akadémia munkáinak nyomását méltóztatnék ajánlat (Offert) utján kiadni. Ez eljárásban Emich úr magára nézve sérelmet nem láthatna, annyival kevésbé mert már most Méltóságod ez ügyben az Igazgató Tanács nevében jár el; – a folyamodók pedig megnyugodnának, mert ily eljárás ellen józanul semmi észrevételt nem tehetnének. De a mi legfőbb tekintet, t. i. az Akadémia érdeke: ez az ily eljárás által legjobban meglesz óva, a mennyiben csaknem egészen biztonyosnak lehet tartani, hogy maga az Egyesületi nyomda, melynek már az eddig ajánlott árai is nagyon kedvezők, egy általánosabb ajánlati verseny esetében, még kedvezőbb árakat fog szabni. De az országos alap irányában is, mely az 1867. évtől fogva 3 év alatt évenkint 10000 forinttal járul az Akadémia nyomatási költségeihez – ez eljárás csak kivánatos, a mennyiben figyelmet tanusító volna; mert már csak az eddigi ajánlata szerint is az Egyesületi nyomdának, az „Archæologiai Közlemények" egy íve 14 forint, Emich úrnál pedig folyvást 21 forinttal számittatik; – az országos alapból pedig, illetőleg a 10000 forintból, évenként 4000 forint van szánva archæologiai kiadásokra. A. B.

Azon pesti nyomdászok, kik ajánlattételre felszólithatók volnának, a nélkül hogy attól kellene tartani, mi

---

szerint idő"-közben netalán csőd alá kerülnek, s így a két solid nyomdászoknak ismertetnek, ezek volnának:

Emich Gusztáv úr, a Sorenczieck téren
Heckenast Gusztáv úr, az egyetem-téren
Wodjaner Fülöp úr, a meggyeház mellett
Trattner-Károlyi, úri utcza 2. sz.
Egyesületi nyomda, három-korona útcza 18. sz.
Follák testvérek, fő"út és két-sas útcza sarkán,

a többi nyomdák vagy nagyon kicsinyek, vagy nem oly solid hitelűek.

A fönt ebbi 6 nyomdához egyenként intézendő" felkiválást egyúttal megküldöttem formulázni, valamint azon föltételeket is, melyek mellett az Akademia a nyomást e hat nyomda közül a legkisebb árt kívánónak átadhat-

A. B. ná, s amazt az A, emezt pedig a B alatt alázatos tisztelettel ide csatolom.

Hogy miért gondoltam a föltételek egyik vagy másik pontját szükségesnek: erre nézve ha Méltóságod ugy parancsolja, bármely perczben felvilágositással fogok szolgálni, ez alkalommal csak a 400 forintra nézve jegyezvén meg azt, hogy e 400 forint szükséges azon esetre ha a különböző" művek kéziratából a rendesen egy-egy ívre adott mennyiség a nyomdában elveszne, s így a legrosszabb esetben 8—10 ívre való kézirat veszne el (ennyinél több az eddigi tapasztalás szerint egyszerre nincs a nyomdában) s ennek következtében az illető" szerzőknek 30—40 forint díjért ujra kellene az illető" ív számára dolgozniok. Ennél azonban nagyobb összegü biztositék aligha volna szükséges, miután a vállalkozónál az Akademiának a kéziratok illető" részen kivül semmiféle vagyona nem áll; mert azon eset-

ben, ha a nyomtatványt a föltételek pontjai szerint át nem szolgáltatja, fizetést különben sem kap, miután a fizetés csak utólagosan történik.

Mély tisztelettel lévén Pest, 1866. ápr. 20.

Méltóságos Báró
Akadémiai Elnök úr

alázatos szolgája
Takáts István
akad. kiadó.

1015
1866

Méltóságos Báró Eötvös József úrnak, a Magyar Tud. Akadémia Elnökének.

2 db. melléklet.

Nagy tekintetü természettudományi Bizottság!

A' m. t. akademia alapszabályaiban azon feladat van — természettudományi osztályunk sjainára kitüzve: hogy önálló tudományos vizsgálatok és dolgozatok által szakjokat előbbre vigyék és, nevezetesen, egyes vidékket, állat — növény — vagy ásvány raizi tekintetben, ismeretünket.

Ezen feladatnak, és kétség erőmhez képest megfelelni, már eddig is buzgó törekvésem volt, — miről azon néhány értekezés is tanúskodhatik, melyet a' m. t. akademiának beküldeni szerencsés valék.

De tevékenységem arra is volt irányozva hogy cryptogam növényzetünket nem csak honunk azon kis körével ismertessem meg, mely eddig tanulmányok iránt érdekkel viseltetik, hanem hogy a' nagy fontosságu igényeit is némileg elégitsem ki.

Az Upsalai egyetem Nesztora, a' tiszteletre méltó Fries Elias panasztkodván arról, hogy mily nehezen és nitkán kaphatók Magyarországra vonatkozó termé, szettudományi adatok, 's engem ezek közlésére felszólítván, leplezetlenül kimondá': hogy-nevezetesen- a' gombászat ápolása honunk fiúcsjei, re nézve tiszteletbeli adósság.' - Mert, - úgy mondja, - Magyarország ezen tudománynak gyülöhelye és első bölcsöje, miután az ott buvárkodó Charles de'l Ecluse / Carolus Clusius / Pannonia gombáit leir. ván, ez által a' mycologia alapját megvetette.

Ezen is más efféle felszólításoknak engedni annál is inkább kész voltam, miután látám, hogy kutatásaim eredményei, - bár mily szerények is azok, - öromest fogadtatnak, nyomatékos szakonum kában is használtatnak, idéztetnek s' ez úton virányunk ismerete tágassabb körökbe is ter. jed.

Ezen siker reá szemközt azt hiszem: hogy - miu. tán a' kezdet nehézségein tul-vagyok, miután tudományos összeköttetéseim, segédeszközeim, tapasztalataim szaporodtak, - még sikeresebben

müködhetendek s' okladomány on dobovitelére, most,
ha kutatásaimat Pilisvarsányal, erélyesen és szaka
datlanul folytathatom. De ehez nem csak rövidebb'
a' legközelebb környékre szorittozó kirándulások szük
segesek, de messzebbre terjedö, gyakran ismételt
utazások is.

A' terjedelmes Tátrát ujra meg ujra átkutatni
szükséges, mert cryptogám virányа még távolról
sincs kimerítve s phanerogamyai közt is még sok
a' kérdés alatti faj: a' szomolnoki vidékt, a' Lubloi
kerület majdnem egészen érintetlen: a' Sárvs-
Jemplini Krajnán lévö rengeteg öserdök nincsenek
átvizsgálva s' ha tekintetbe vesszük hogy a' ritka
kán gyümölcsözö mohok, a' mükedékony mosszat-és
gombafélék csak kedvezö idöjáráskor találhatók
s' különféle évszakokban felkerecsendök, világos;
hogy az ésszeleteknek megkivántató sokféle utazás,
legalább is 4—6 hétí időt és 150—200 pnyi utí=
költséget igényel; állásommal fogva pedig rendel
kezhetek ugyan ennyi idövel, de nem oly jövedelem
mel, mely ezen költségeket tetemét megbirná.

A' nagytekintetü természettudományi
Bizottság már 1863 esztendöben, kutatásaimat
pártolva

52 kk.
1866 máj. 2.

pártolva, szándokra utitöltségét utalva nyoszvaimék
szoktatott s' legilletékesebb birája annak; valjon
megfelelt e a nyert eredmény igényeinek vagy
nem?
Azon reménnyben hogy a' bennem helyzett bizo-
dalomnak megfelelni szerencsés valék, ujra bátor
vagyok azon kérelemmel előállani; hogy a' nagy.
t. Kir. tud. természettudományi Bizottság ez évben
is engem 150 forinyi útiköltséggel ellátni s ez
által tanulmányaimban előmenetelemet kegyes-
kedjek.
Erősen fogadom, hogy – erőmhez képest – ezen
segedelmet a' tudománynak hasznothajtatni
fogom!
Kérelmem teljesítése reményében legmélyebb
tisztelettel maradok

A' nagy.t. Kir. tud. természettudományi Bizottságnak

Kelt. Szepes Olaszi 1866. apr. 21dikén alázatos szolgája

1016/1866

Haldebrenner Károly.
a m. k. akademia tagja. 136

50. f. Kolozsvár Megye főnöki hivatalához

A Tekintetes Megyei Választmányhoz

Kolozsban.

Alólirt jelek kívánata szerint jelentem: hogy folyó évi Április hó 21-ik napján 9 órakor Kolozsvárott indult el, — Szamos völgyén felfelé utazván, Kolozsvártól 3 mértföldnyire Szamos-Ujvárig, onnan pedig Szamos-Gyerőmonostorig, 2 mértföldnyire,

1870 ist April 23 ten Feb.

1149

54 Lib

9 pmx

A

1866

35579 = th.

Megjárkítva 23/IV 1866

Főméltóságos Főherczeg Elnök,

Kegyedet alázattal, mélyen tisztelt a mai programmon
„Nicolai Albert" helyett egy uj nevet:

A magyar politikai körökben régibb
időkben.

Mélyen tisztelettel

Kegyedet alázatos szolgája

Jókai

apr. 23/66.

1018
1866

Secretary Navy Yard Boston.

Lieutenant Grant

Ship

[illegible] kör[illegible]ét, hogy a likk
[illegible]ogiai müveket készitenek
és nyomtatásban megjelentek
1859 – 1864-ig, küldjék fel Destre
april végéig a tisztelt tanár úr-
hoz, hogy megbirálás alá, a legjobb
müvek jutalmat nyernek: bátor
vagyok én is a fennt irt idő alatt
készitett müveimből egy-egy példányt
a t. tanár úrhoz felküldeni.

Mely alázatos nyilatkozatom után
maradok a méltán tisztelt tanár úrnak

Magyar-Macskás, april 26. 1866.

(helységemhez legközelebbi posta Kolozsvár)

tisztelő szolgája
Pánczél Terene
ev. ref. lelk.

1019
1866

Tekintetes

Arany János úrnak, a

m. akadémia nagyérdemü

titkárának, tisztelettel.

Pesten.

1007

Tekintetes Birodalmas.

Alulírt a Rhyolithok tanulmányozását folytatandó, a már megkezdett vidéket Tokaj – Hegyalja-nak északi irányban okvetlen folytatni, s így kívánatosnak tenni Abauj és Zemplén felső részébe egyrészt is —— másrészt a Balaton melléki Bakonyi Középhegység tanulmányozásához is fogni.

Ezen két vidék bejutása, különösen az elsőé, mely a vasúti állomásoktól egy napi járásra is van és általában közlegyes a lényegesen megkívántató szerekök miatt, a Tekintetes Birodalmas segélyzésére bocsátott 500 forint összegből 100 forint kérnek utalványoztatni.

Pest April 30. 1866

Szabó József
mint utazó geolog.

1020
1866

A Magyar tudományos Akademia

mélyen tisztelt

Elnökségéhez.

Folyó évi május 15-én $\frac{372}{1868}$ alatt hozzám intézett felszólítását – az akademiai művek nyomatását illetőleg – mély tisztelettel vettem, s ennek megfelelőleg van szerencsém ajánlatomat mellékletben benyújtani; – a kívánt 400 forinyi biztosítékot kérem a t. Akademia pénztárnokánál, tek. Tóth Dórinál átvenni, kinél jelenleg 2697 ft 16 kr. javamra járandó számlák utalványozva vannak; – Az árak rovatát kitöltetlenül hagytam, ez egy fehérlap, melynek saját belátása szerinti kitöltésére a t. Akademiát kérem föl; – bátorkodom reménylni, hogy ezen számok méltányosnak lesznek, miután a t. Akademia több Könyvnyomda ajánlata folytán azon helyzetben lesz – azokat leghelyesebben megvizsgálni.

Ezek után bátorkodom ezen rövid promemoriában azon okokat kifejteni, melyek engem arra indítottak, hogy aláírator ajánlatomat ily módon terjesszem elő:

A t. Akademiának f. alatt másolatban mellékelt okmánya által nyertem az „akademiai nyomdász" czimet, s épen az Akademia irányábani szolgálataim méltányolásával; – míg minden más Könyvnyomdáért ezen munkák megszerzésénél csak is anyagi haszonát tekinti irányadónak, – addig reám nézve becsületbeli dolog ezen munkák továbbrai megtartása, ha csak „Johannes sine terra" nem akarok lenni; – mily véleménnyel legyen felőlem a nagy közönség, ha az Akademia munkái nem a „Magyar akademiai nyomdászénál" nyomattatnak? – bekövetkezhetik ugyan az az eset, hogy minden haszon nélkül, sőt fukszig esetében egyes munkák mellett károval is – esetközönben kellene a nyomtatást, – de nekem minden körülmények között feltétlenül el kell azt vállalnom, ha csak erkölcsi öngyilkosságot nem akarok magamon elkövetni.

1021 / 1868 (+3) /

Ezelőtt körülbelül egy félévvel a nékai Elnök, megbald. gr. Dessewffy Emil magához kíretvén, közölte velem egy más könyvnyomda ajánlatát és az ajánlott árakat; – én azt feleltem neki: hogy nem kétlem hogy ez igen olcsony árakat solidus és lelkiismeretes munka eszközlése mellett megtartani lehetnen, ha az ember a közelebbi körülményeket ismeri, és nem akarja a megrendelőt valami más módon megrövidíteni; – az Elnök ur felvilágosításával tökéletesen megelégedettnek nyilatkozott; – minthogy nem tudom hogy a boldogult gróf ezen értekezletet az igazgató-tanácsával közölte-e, kátor. kodom ezen részletekből egynehányat itt ismételni:

A t. Akademia munkáihoz nagyon tetemes munkaanyag szükségtes, és pedig azért, mert sok munka nagyon lassan halad előre; p. o. gyakran egyes nagy kötetek 3–4 sőt 5 évig is munkában vannak – míg elkészültek, s ha ez idő alatt ezen betük gyakran más munkákhoz kaphatóknál, úgy a munkának majdnem minden íve másképp nézne ki (a betük különböző fokú kopottsága miatt) – és a könyv (szakértők nézete szerint) el lenne rontva. – A nálam kizárólag csak a t. Akademia nyomtatványaihoz rendelt anyag, csupán csak betükben – 100 mázsánál többet tesz, melynek tőke értéke körülbelül 8000 forint; ennek kamatjait és a betük kopásából kipótlást természetesen azon keresményből kell fedeznem, melyet a t. Akademia nyomtatványainál szerzek; – továbbá, a t. Akademia számára sok idegen irást is kellett beszereznem, így p. o. különböző keleti, görög, továbbá török (Abuskához) irást stb., melyekről az illető tudósok mint t. o. Toldy f., Hunfalvy P., Budenz stb. urak felvilágosítást adhatnak; – ezen beszerzések nagy összegekbe kerültek (egy egyetlen török irás 160 frt erüstbe, egy szép görög garmond 600 frt erüstnél többe) – melyek senki más számára nem kaphatók, – a t. o. Akademiának ezen beszerzésekért soha a legcsekélyebbet sem számítottam fel; – majdnem 6 éve hogy egy betüsémöktől alkalmaztam 10 forinyi heti fizetésnél; ez egyén ugyszólván kizárólagosan és folytvást különféle betüket és jegyeket rajzol, metsz stb., melyek semmiféle irásban sem lélegzenek és csak is a t. Akademia számára készségoltetvén rajzolgatnak és metszetnek; – azonban sohasem számítottam a t. Akademiának ezen csinosításért és ehhez tartozó különös kiadásokért semmit sem! – – Már több év óta a t. Akademia azon kellemetlen helyzetben van, hogy pénz-szükségben szenved,

s illy helyzetében kénytelenittettem az átadott munkáért be. nyujtott s már utalványozott számlák kifizetésére többnyire hosszu ideig várakozni, s az illy – gyakran hosszu ideig kiimlő öszeg – sokszor (különösen 1864) – 3000 egész 4000 forra rugott, – s az által nem csekély kamatveszteség ért, mit a pénztárnok tek. Tőlt könnyen igazolhat, – mindezekért azonban a t. Akademiától kamatterítést nem nyertem, és soha nem is kértem. –

Ha már most a t. Akademia mindezen körülményeket tekintetbe veszi, el fogja ismerni: hogy nyomtatási áraim túlságosak nem voltak, és mellettök üzleti haszonra valami nagy nem tehettek; – és még ezen nem tetemes nyereséget sem akartam fösvénykedve csak magamnak megtartani, hanem részben ismét a tudomány céljaira használtam fel, midőn a bold. gr. Dessewffy által az Akademia számára indított gyüjtésnek alkalmával ezer forintot irtam alá; – továbbá az Akadémiával öszszekötetésemen tekintetének fogva, mint annak nyomdászra, azon kötelezettséget vállaltam el, hogy számos munkát mint kiadó adok ki; – a t. Akademiától e kivánalmakat átvéve és igy egy általában megjelenésökhöz keret nyujtva, mert különben né. mellyik munka költségkiány miatt tán soká, vagy soha sem jelent volna meg, – ezen munkák a „Hölgyek dijá"-ra pályázottal 4 vagy 5 kötetiből állnak, mint a kéri könyvek legnevezetesbjei: Petzval „Nagy Géptanja, Hunfalvy J. „Magy. orv. term. viszonyai", Vész Armin mennyiségtana" stb. – Mindezen számos és sok pénzbe kerülő munkáknak öszves költségeit, mint: iróri honoratium, nyomás, papiros, fametszetek stb. stb. – szerződésileg én viselem; én a munkák kiadásának dicsőségét az Akademiának hagytam, – s magamnak a gondot tartottam meg: kiadott tőkémet viszszaszerezni; igaz ugyan, hogy a t. Akademia a költségek biztositását vállalta el, hanem csak azon esetre: ha 10 év nem lett volna elégséges a költségeket fedezni; – a kamatveszteség azonban csak engem ér egyedül, – és tiz évben ez csaknem ugyanolly öszeg, mint a tőke, – s hogy egy megközelitő áttekintés legyen, //. alatt egy pár munka mérleg-öszeállitását mellékelem!

Végezetül ezen alázatos promemoriát kegyes méltányásba ajánlva maradok.

Pesten, 1866. Majus 20-án.

legmélyebb tisztelettel

Emich Gusztáv
m. Akad. nyomdász.

1866.
maj.

Másolat

Magyar Akademia. – Academia Scientiarum Hungarica. Ennek Jeveteü évvel. –

A Magyar tudományos Akademia Igazgató Tanácsa, tekintvén önnek azon buzgó készségét, melllyel az Akademia nyomtatványainak elkészitése körül évek óta eljárni szokott, azon méltányosságát, mellyel eddig munkáink árszabásait megállapitotta; azon karaktéri nemes indulatát, mely szerint pénzalapunk növelésére mind második burdálása és aláirások szerkösztésével, mind saját áldozatával is előmozditani szives volt: Önt, kinyilatkoztatott ohajtásához képest, ezennel a Magyar tudományos Akademia nyomdásza czimével ruházza fel, reménylvén egyszersmind hogy azon viszony, mellyel ön mint tényleg, mint az e czim megadásával nyilatkoztatott bizodalom által az Akademiához kapcsolva van, további méltányos eljárásánál fogva minél szilárdabban fennmaradand. – Költ a magyar Tudományos Akademia Igazgatóságának Pesten, april 18-án tartott ülésében. – Gróf Dessewffy Emil m. k. a Magy. tudom. Akad. Elnöke. – Toldy Ferencz m. k. Titoknok. –

II.

Mérleg-felállítás

Továbbvitt Kivétel

Wész, felsőll mennyiségtan.

	Tőrő tiszteletdíj 37 ív után, ívenkint 30 kr.	1110	.	.	.
	Nyomdai kiállítás, papír, szedés, nyomás:				
1100	pld Wész mennyiségtan I Kötet Sig 1-16 2 ív, ívenkint 30 kr	499	62	.	.
1100	" I Kötet borítéka	10	.	.	.
1100	" " II Kötet Sig 1-20 3/4 ív à 30 kr	624	52	.	.
1100	" " II Kötet borítéka	10	.	.	.
1100	Mértani rajzok, rajzi nyomás Klein-nek	100	.	.	.
	Hozzávaló papír	35	.	.	.
	Kéngőkötének fűzésért 3700 nyíl, 1 ezerért 1 kr	35	50	.	.
	Eladatott 100 példány à 4 kr 30 kr 40% Rabattal	.	.	270	.
	Marad továbbra fedezendő	.	.	2174	64
		2444	64	2444	64

Setzval, Erő és Géptan.

	Tőrő tiszteletdíj 26 ív után, ívenkint 30 kr	2580	"	"	"
	Nyomdai kiállítás, papír, szedés, nyomás:				
750	pld Géptan I kötet Sig 1-37, ívenkint 30/28	1120	36	.	.
2250	pld borítékok 3 fűzetekhez à 750 pld à 15 kr	45	"	"	"
750	" Géptan II kötet Sig 1-49 1/2 ív ívenkint 30/28	1487	50	"	"
2250	" borítékok 3 fűzetekhez à 750 pld à 15 kr	45	"	"	"
	30% dot fametszvényes Rajz fametszőnek	740	"	"	"
	Kéngőkötének fűzésért 37000 nyíl à 1000 ez 1 kr	129	"	"	"
	Eladatott 90 példány à 15 kr 40% Rabatt levonással	"	"	708	"
	Marad továbbra fedezendő	"	"	3444	86
		6146	86	6146	86

Hunfalvy, a magy birod. term. viszonyai leír.

	Tőrő tiszteletdíj 124 ív után, ívenkint 30 krjával	3720	"	"	"
	Nyomdai Kiállítás, papír, szedés, nyomás:				
2000	pld M b term viszony leírása I Kötet 16 fűzet Sig I-IV = 47/50	475	"	"	"
1000	" " " " " borítéka fűzetek	12	"	"	"
1500	" " " " 2dik fűzet Sig II-20 = 39/50	395	"	"	"
1000	" " " " " borítéka fűzetek	12	"	"	"
1500	" " " " 3dik fűzet Sig 21-34 1/2 ív = 39/50	563	"	"	"
1000	" " " " " borítéka fűzetek	12	"	"	"
1000	pld M b term viszon leírása II Kötet 16 fűzet Sig I-16 = 31/50	504	"	"	"
1000	" " " " " borítéka fűzetek	12	"	"	"
1000	" " " " 2dik fűzet Sig 17-26 = 31/50	315	"	"	"
1000	" " " " " borítéka borítá	12	"	"	"
1000	" " " " 3dik fűzet Sig 27-43 3/8 ív = 31/50	547	32	"	"
1000	" " " " " borítéka fűzetek	12	"	"	"
1000	pld M b term viszony leírása III Kötet Sig I-47 à 31/50	1480	50	"	"
900	borítók 3 fűzetek à 300 pld à 15 kr	15	"	.	.
1500	borítók a 3 Kötetek à 500 pld. à 7 fillér	21	"	"	"
	Kéngőkötének ~~2000000~~ 146.000 nyíl à 1000 ez 1/50	219	"	"	"
	Eladatott 350 példány à 12 kr 40% Rabatt levonással	"	"	2520	"
	Marad továbbra fedezendő	"	"	5206	82
		8326	82	8326	82

Tesfelh fordítani!

Mérleg-felállítás

		Tartozik Követel			
		ft	kr	ft	kr
	Hollósy, Csillagászat.				
	Iroi tiszteletdij a munkáért	300	-	-	-
	Nyomdai kiállitás, papir szedés, nyomás				
1000 példányban	Sig 1–21 ½ iv, ivenként 18 ft	391	50	-	-
1000	Egy iv fametszetü táblák nyomása papirral	18	-	-	-
1000	Borítók hozzá	12	-	-	-
	A fametszetekért Ruffnak	200	-	-	-
	3 lithographiai táblákat Rohrnak (egyz. nyomás)	100	-	-	-
	Papir a táblákhoz	28	-	-	-
	Könyvkötőnek fürészés 1,000 iv után, ivenként	31	50	-	-
	Eladatott 95 példány à 2ft 80, 70% rabattal	-	-	162	-
	Marad továbbra fedezendő	-	-	919	-
		1081	-	1081	-
	Gregus, természetleirási földrajz.				
	Iroi tiszteletdij	300	-	-	-
	Nyomdai kiállitás, papir, szedés, nyomás				
1000 példányban	Sig 1–15 ½ iv à 18 ft	277	50	-	-
1000	borítók hozzá	12	-	-	-
	Rohrnak 7 chronolyhoz földképét rajz és nyomás	440	-	-	-
	Finom velinpapir hozzá 1000 példányhoz	60	-	-	-
	Könyvkötőnek fürészés 1500 iv után ivenként 1/50	23	25	-	-
	Eladatott 140 példány à 2ft 80 kr 70% Rabatt	-	-	296	-
	Marad továbbra fedezendő	-	-	876	75
		1112	75	1112	75

Ugy látható, hogy csak az öt munkánál
(számolmás nem szerkesztőtől) a fedezendő
összeg 15,222 ft 7 kr volg!

Pest Május 30
1866

Emich Gusztáv
(k. m. könyvkereskedő nyomdász)

Méltóságos Báró,
mélyen tisztelt Elnök úr!

Az Akadémia munkáinak nyomtatására tett ajánlatom átnyujtá-
kor nem mulaszthatom el hogy Méltóságodhoz pár szót in-
tézzek; — legelőször is kérem, méltóztassék azon kis promemo-
riát becses figyelmére méltatni, — — továbbá: erennel ismét-
lem, hogy Kötelezem magam a munkálatokat azon árfizetés
mellett elvállalni — melyet a t. Akademia maga határozand,
legyen az bár a benyujtandó ajánlatok közül a legalacsonyabb.

Fájdalmasan érint ez esetben engem az, hogy ez egész
ügy kezdeményezése egy rosszakaratu embertől eredt; — már a
megbold. gr. Dessewffyvel történt értekezésem alkalmával
jutott tudomásomra, hogy az Akadémiánál alkalmazott
Takáts úr nem a legtisztább érdekből — a helybeli Egyesületi
nyomdával egy beadványt készittetett; — gr. Dessewffy halála
után, gondolom f. évi január folytán, Takáts úr személyesen
jött el hozzám, és elmondá: hogy itt hozzá számomra azon
árak tervezetét, melyeket az Egyesületi nyomda az ő indítvá-
nyozására az Akademiához benyujtott); — elbeszélé továbbá,
hogy ő (Takáts) azon csekély fizetésből mit az Akademiától
nyer — nem élhet, s hogy én (Emich) fizetnék neki évenként
8 vagy legalább 600 forintot, mely esetben ő ez ügyet vég-
ra fogja vinni, s igy én a nyomtatványok árának lefizé-
lésétől nem félhetnék, — ha azonban én számára ez
összeget biztositani kajlandó nem volnék, úgy a könyv-
kezményeket magamnak tulajdonitsam.

Én azt válaszolám neki: hogy illy egyezményre nem
léphetek vele; — hogy azonban évenként 300 frtot biz-
tositnék számára, nem mint megrendszerezési s a t. Aka-
demia megrövidítésére czélzó dijat — hanem ha dolgozni
akar érte, correcturákat, forditásokat stb., egy szóval
irodalmi dolgozatokat.

Azonban úgy látszik hogy részetvevő, becsületes ajánla-
latom: munkáért pénzzel segitni — Takáts úr tetszését
nem nyerte meg, mert fenyegetését im teljesitette.

/

Nem tudom milly hivatali állásban van Takáts úr a t. Akadémiánál, – de hogy ez állását saját előnyére csaroláscokra kapcsolja fel – s mint az előadottakból kitünik, épen nem az Akadémiai tekintetből – azt alig lehet helyeselni, s ez őt más hivatalban, p. o. államszolgálatban – a legvalószinübb helyzetbe is hozná.

Bocsáson meg Méltóságod, hogy becses idejét ezen részletek felsorolásával lefoglaltam, és fogadja egyszersmind legmélyebb tiszteletem őszinte nyilvánitását, mellyel maradok

Méltóságodnak

Pesten, 1866. május 30-án

legkészségesb szolgája

Emich Gusztáv

m. Akad. nyomdász.

387
K.

1862/1866

Tekintetes Úr!

Gregussy Gyula akad. lev. tag értekezését: „A tágulás törvényéről, névszerint a virnél" szerencsém van Tekintetes Úrhoz, mint elnökileg kinevezett egyik bírálóhoz, vélemény s különösen annak határozott kijelentése végett ezennel áttenni: fölvehető-e munka az Akadémia Értesítőjébe.

Tisztelettel

Pest, május 8. 1866.

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

Fiú Szily Kálmán l. t. úrnak.

Ipolyság, jun. 4-én 866

Főtisztelendő Úr!

Engedje meg, hogy a Nagy-Czalomi templom ügyében még egyszer alkalmatlankodom felfrótalásommal. Tegnap alatta elhaladván, úgy vettem észre, hogy a bejárást képező kis előcsarnok tetője más le van fedve. Miután nem tudhatni, hogy ezen kérdéses nem e fogja követni magának a templomnak is feltörtetése, s miután nem lehetetlen, hogy a rossz akarat és a haponlesés lassankint és mintegy észrevétlenül oly állapotba fogja hozni a templomot, hogy az magától bedűlnemelfogva a cél elérése t. i. a templom megőrzése fentartásképpé tenné talán az ismételt felpótlását és a primás által való erélyes eltiltását. Különben mint fával is említem, ha a templom fedele helyre állíttatnék, mi talán 150-200 ftba alig kerülne — akkor ez a templom még igen sokáig el fog állhatni, miután a falai épek és erősek.

Ereknek jelentése és fiúes figyelmébe ajánlása után maradtam

a Főtiszteledő Úrnak

alázatos szolgája

Sz. Kubinyi Ferenc

1023
1866

3

12

99

Főtisztelendő

Rómer Flóris Úrnak

a pesti főgymnasium Igazgatójának

a m. akademiai archaeologiai bizottsága titkárának s. a. t. a. t.

Pesten

a régi németszínház épületében

49
1886.

Méltóságos Báró Elnök Úr!
Kegyes Uram!

Május hó 8án határoztam Méltóságodat azon veszedelemről tudósítani, melybe a szlavóniai országos kórház forog és Méltóságodat az arrahoz. Bizottság nevében legalázatosban felkérni kegyeskedjék Önnek Önnek Eminenciájánál kieszközleni, hogy főpapi hatalmánál fogva a templom lerombolá-si kandelkot gátolja. Ft. Kubinyi Ferencz úr ide mellékelt levele szerint arra, hogy Méltó-ságod magas közbenjárása sikertelen maradt, vagy hogy az esztergomi officium hatalmával nagyon késik. Emlékbe Kérjük Méltóságodat kegyeskedjék ezen vandalismus folytatását az Akademia tekintélyével és közbejárásával

megyébeli, és my nem engedni azt, hogy sze-
münk láttára puszta tudatlanságból ismét
egy régi műemléktől, az azokban nyí-
gen szegény országot megfosztassék.

Maradok Kétségtelen

Pest 1866. Jun. 8án

legalázatosb szolgája
Romer Flórián
az arch. Bizottság
titkára.

1025
1866

Archaeol.

Selenite a Calumet
à remplir ici.

1816.

Cattaraugus

Wien, Frankfurt, 1866
den 16. Juni.

Herrn Herr Collazza,

Ich habe meinem Collegen
de Likarzi den Auftrag, meine E.
Abwesenheit ihre Arbeit nicht stocken
lassen soll, übertragen, dringend
Ihrer Zweckmässig, Ihre Antwort
zu erbitten, um weiss die Lage,
in der Sie sich befinden, ihrer völligen
Kenntniss die Mittel nehmen, eine
Antwort mit der Einfachheit zu
verfassen. Ich Ihnen
Ihr Freund
Zimmd

1026/66 + 2 Bl

1866

Hochgeehrtester Herr Collega!

Ich nehme mir die Freiheit und ersuche Sie, mich bei Ihrem Herrn Prof. Sigmund gefälligst entschuldigen zu wollen, daß ich demselben heute nicht persönlich aufwarten kann und mich deshalb schriftlich entschuldige, indem ich heute Abend mit meinem Freunde Wacker, dem Herrn Hofbuchhändler, dem königl. Akademiker Herrn Hofrath Hermann zu Dank mahlen. Der Herr Baron Eötvös ist heute Abend hier zu Nacht, welche ich gewiß sehr, wie gern

Ihr

1026/1866

Ad

Nachdem ob meiner Klage wegen der Ihr
Akkordanten gelegt sind, verlange [illegible]
Lob. Ihr ist nun bekannt, daß Ihnen der
Ihnen obliegende Verpflichtung nicht von Ihren Akkordanten
nachgelebt, sondern daß Sie mit Ihren Herrn,
Kollegen, sich gänzlich entfernt haben, ohne
mir Ihre Akkordanten mit
zu welchen Sie sich verbindlich gemacht haben.
Ich ersuche Sie daher, mir Ihre Akkordanten
namhaft zu machen, damit ich Ihnen
Ihren
meinen Kollegen
Klage
Wien, den 24. Juni 866.
Richard Schlesinger
Adv.

Seinem Hochwohlgeboren
Herrn Dr. v. Rozsay
Primarzt des Mitglied der k.
ungarischen Akademie der Wissen-
schaften sowie auch der Franz Josephs-
Orden Ritter in Pest

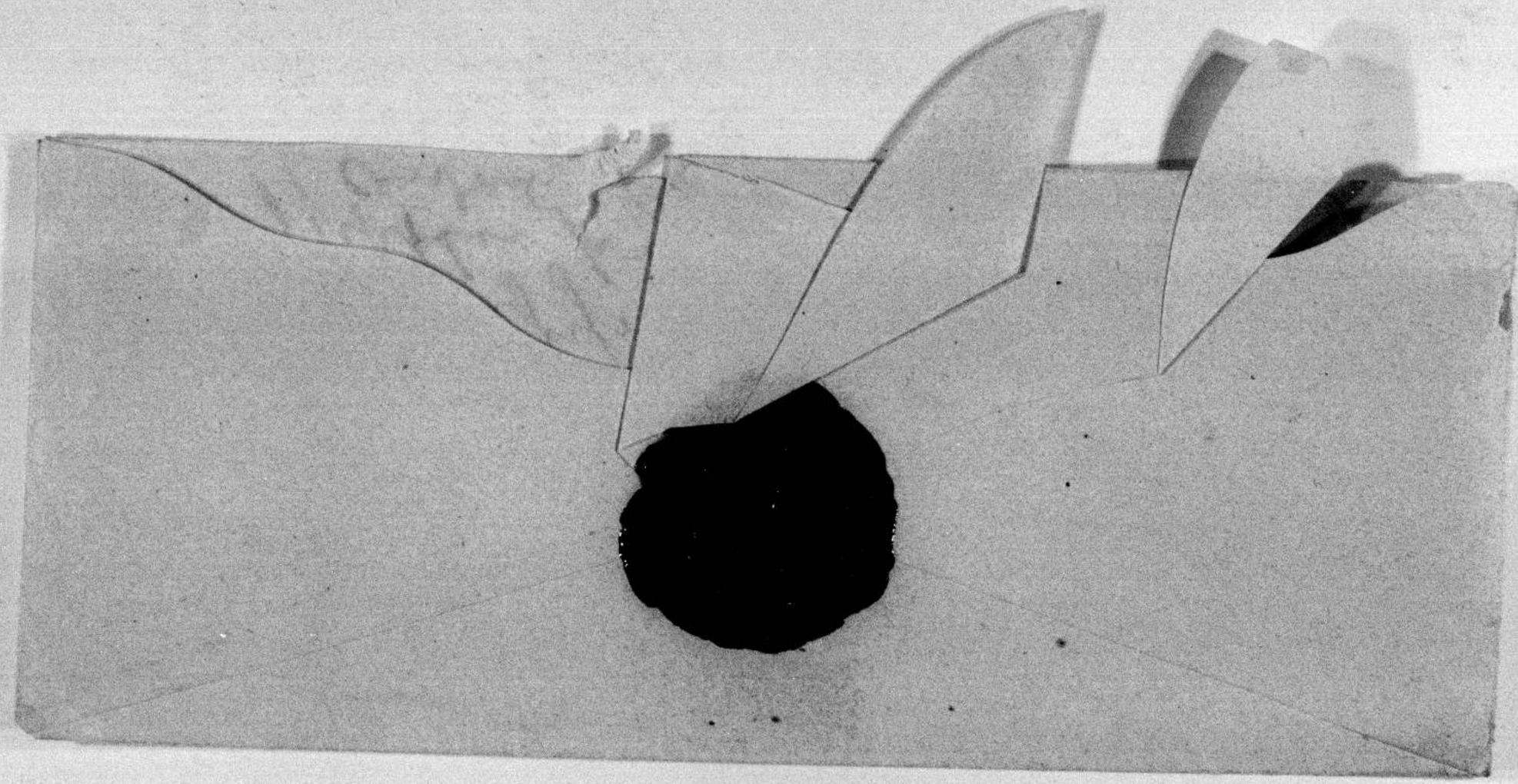

35

1866/ jún. 17

Méltóságos Báró,
Akadémiai Elnök úr!

Ugyanazon alkalommal, midőn az akadémiai könyvkereskedés ügyében való jelentésemet, illetőleg javaslatomat alázatos tisztelettel előterjesztem, bátor vagyok egyúttal a következő eseményt az Akadémia és a magam érdekéből Méltóságos Báró úrnak tudomására juttatni.

Lett az akadémiai irodában a napokban (junius elején) észrevétetett, hogy a „Statistikai és nemzetgazdasági Közlemények" III. kötet 1 füzet-ének már a borítéka is javítás alatt van, ami annak a jele, hogy maga a munka már egészen kinyomva van. Azonnal írtam az Emich úr nyomdai főnökének, hogy mind ezt mind egyúttal egyéb befűzés (bekötés) végett szokás szerint a lakásomra. Ez azonban a „Statistikai és nemzetgazdasági Közlemények" e füzetét meg nem kaphattam, midőn másfélé nyomtatványokat ugyanis reggel másnap küldött lakásomra, azt izente a nyomdai szolga által, hogy a nyomdabeli könyvkötő" a „Statistikai és nemzetgazdasági Közlemények" kérdéses füzetét Dobrocsányi nevűnek befűzés végett, s nevére azt kozta fel, hogy Nagyságos Toldy Ferencz úr ott a nyomdában személyesen megjelenvén, azt mondta neki (a könyvkötőnek), hogy Takács úrtól (tőlem) az Akadémiai Könyvtárban se a nyomtatványok befűzését már elvette, azokat tehát Dobrocsányihoz kell küldeni

Méltóságos Báró úr! Hogy N. Toldy Ferencz úr Dobrocsányi iránt, kinek a az egyetemi könyvtár szolgája

1027/1866

1027/1866

neki talán némely apró szolgálatokat tesz, rokonszenvvel
viseltkedik, az ellen szólan nem lehet; de az talán nincsen
rendén, hogy miután ő nagyssága — a mint azt e tényből
már most egész bizonysággal következtetnem lehet — a könyv-
tári bizottság egyik mint pi ülésében oda vitte a dolgot, hogy
én ellenem maga az akad. másod elnök úr ő nagyssága el-
nöklete alatt vizsgáló bizottság küldetett ki, kétség kivül
azért mert én (az ő — Toldy úr — oldy úr — oldása szerint) az akad.
nyomtatványokat rosszul fűzöm és füzetem be; ő nagyssága be
nem várva a vizsgálat eredményét s ennek alapján Méltósá-
gos Báró úr rendeletét, ön hatalmából — s mint a vizsgálat-
ból ki fog tünni, az Akadémia hátrányával — akarja tőlem
elvonni e befüzési munkát, melyet nekem a néhai méltós.
akad. elnök úr a mult 1865. év május havában szóval egy
hónappal később pedig a Tek. Tisztnek úrhoz irt leve-
lénél fogva irásban is átadott. Méltóságod bölcs
és igazságos itéletére bizom azt is, lehet-e ily körülmények
között N. Toldy úr egy személyben vádlóm is, birám is,
miután a vizsgáló bizottságnak ő is tagja.

N. Toldy úrnak a nyomdai fellépése az Akadémia
érdekére nézve annyiban hátrányos, hogy Dobrocsányi — a
mint ez bármely pillanatban kimutatható — mind a „Statisz.
Közlemények" nek kérdés alatti füzetét, mind minden egyéb
nyomtatványait az Akadémiának igen kanyagul és
rosszul fűzte azon okból, mert ő e nyomtatványok be-
fűzéséz (bekötésén) nem kellő anyagot nem használ,
sem kellő munkát (időt) nem fordit. A befű-
zéshez pedig e kettő kell, mert magát a kezelést (a
mesterséget) egy pár ór alatt akárki könnyen megtanul-

…vel
…resen
…ből
…könyv-
…ot, hogy
…ga el-
…kivül
…kad.
…ga be
…éltósá-
…sgálat-
…ölem
…ltsós.
…l egy
…lex-
…iles
…ények
… is,
…ória
…a
… Statist.
…gyéb
…s
…be-
…ál,
…efii-
…/a
…rul-
…:

hatja, miután ez egészen
fűzetek kész példányait sem
démia rendelkezésére.

Mély tisztelettel

Méltóságos Báró úrnak

más, mint a könyvkötés. Bizonyít-
ott arra nézve is, hogy ő bizonyos
szolgálatassa mindát az Aka-

…éven, Pest, 1866. jun. 17.

alázatos szolgája
Takács István k.

Kivonat

A M. T. Akadémia Nyelv- és széptudományi Osztályának f. é. junius 19-ikén tartott üléséjegyzőkönyvéből.

165. Ugyanezek a nyelvtudományi bizottsáy közelebbi ülésében Fogarasi János bizottsági tag a Kriza János „Vadrózsák" című székely népköltési gyüjteményét illetőleg a következő tudósítványt tevé: A Kriza székely népköltési gyüjteménye sok oldalu becse által általánosan és a legtekintélyesb bírálók által el van ismerve, minél fogva annak folytatását és bevégzését nem csak a népszerelmi és szépmüvészeti, hanem kivált képen a nyelvtudományi érdek tekintetéből is óhajtani kell. Ám de az indítványozó előtt tudva van, hogy a gyüjtemény folytatását az anyagi eszközök hija, mely az első kötet székely kelete miatt támadt, szerfölött késlelteti, majd lehetetlenné teszi. Indítványozza tehát, eszközölje ki a bizottság az osztályülésben, hogy az Akadémiát Kriza János nevezett gyüjteményének elősegélésére kérje föl. – A bizottsáy méltányolván ezindítványt, azt elfogadja, s kéri az osztályülést, bírja reá az Akadémiát, hogy –

1028
1866

valamint mindjárt felállása
első évében a népdalok összegyüjtését elhatározta, aminek
következtében keletkezett a Kisfaludy-társaság által kiadott
népdalok és népmesék három
kötetnyi gyüjteménye, vala,
mint a tájszólások és nyelvjá,
rások egybegyüjtésére jutalmat
hirdetett és tájszótárt adott ki,
valamint, egyebet mellőzvén,
Merényi Lászlónak segedelmet
adott a Népmesék gyüjtésére,
s a Magyar Nyelvészetet 50 péld.
dányra való előfizetés által
pártolta: úgy Kriza Jánosné
kely népköltési gyüjteményét is,
-mely nem csak a Székely nép-
mesék és tájszólások összegyüj-
tése által becses, hanem, a mi,
ben az eddigi afféle kiadáso,
kat felülmúlja, a magyar nép-
költészeti ének oly kincseit
hozta napfényre, minőket alig
sejtettünk, s azonkivül az ere,
deti kiejtés formájában teszi
közzé, mi a nyelvtudományt
nagyobb mértékben érdekli, - az
által vegye pártolás alá, hogy
a nőgos elnökséget mind az el,
só", már megjelent, mind a má-
sodik, a megjelenendő kötetnek
hatvan-hatvan példányban meg-
vételére, illetőleg ennyi példány
erejéig biztositására kérje meg,

amely példányok azután a nyelv-
osztály által időről időre megne-
vezendő bel- és külföldi tagok közt
volnának kiosztandók.-

A nyelvtudományi bizottsáy
ezen javaslata, köz helyeslés s il-
letőleg köszönet kifejezése mele
lett, határoztatik a méltóságos
elnökség és igazgatóság elé terjesz-
tetni.

Kiadta
Arany László
titoknok.

V. Kriza János „Vadrózsák" czímű
második népkötetét gyűjteménye folyó
tartalmának és benegzésének elvegyé-
sére végett, mélt. ányalva a nyolcz-
tagú bizottsági osztály által felhozottak
okból,

az érintett mű már megjelent
első és megjelenő második kötetei
annyi feltárgyának, a mennyi ez ügy
végből lelki szükségletére
hátrahagyott kéziratok értékű fo-
rintot határoz fordítandani az ügyész
gató fizetés.

Kelt az Igazgató Tanács 1866
március 18-ik napján ülésében

Arányossy
Jószigár.

A 8ik-dikí nagygyülésen Sámuel díjat nyerte
az értekezés, mely a Vadrózsáról mellett
van

Ad 1866
1126
Ig. Tanács.

Arany János. r.

KÉZIRAT GYANÁNT

A

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁG

TAGJAINAK SZÁMÁRA.

Az április 7-én tartandó bizottsági ülésre.

1029
1866

A magyar helyesirás elvei és szabályai.

1. §. A mágyar helyesirás főelve a kiejtés, a melly az ország legnagyobb részében uralkodik s a mellyet az irodalom is általában követ.

De a kiejtés tétovázó a vidékek, nyelvjárások, sőt gyakran a szokás és divat szeszélyei szerint is. Innen a szó helyes hangoztatását nem a köznapi helybeli szokás vagy a nyelvjárások határozzák meg, hanem az úgynevezett általános mivelt nyelvszokás, melly a nemzetben csinosabb társalgás és irodalmi alkalmazás által módosítva s *a hol a nyelvnek törvényei a gondatlan használás által elhanyagoltattak vagy el is homályosodtak,* a nyelvtudomány segitségével felvilágositva bizonyos pontig öntudatos figyelem mellett fejlődik.

2. §. Azonban a mivelt társadalmi közkiejtés és az irodalmi nyelv mellett különös tájszólások és tájkiejtések is vannak, a mellyek leirásában és kifejezésében az illető tájkiejtés határoz, a mikor valamelly különös feladat, p. o. vigjátékban egy különös táj vagy foglalatosság emberének beszélltetése kivánja meg.

3. §. Minthogy az irodalmi nyelv, általánositó természete mellett, a külömböző nyelvjárások sajátságait némileg összesiti, s ezt az utána induló mivelt társalkodási nyelv is követi: azért a helyesirás némelly magánhangzónak külömböző kiejtését és eltérő formáknak használását megengedi, midőn az által a széphangzás vagy világosság nyer. Illyenkor is a kiejtés határozza meg a helyesirást. P. o. a *fel* vagy *föl* igehatározót, az *ok, uk, ök, ük* birtokos ragot akképen lehet váltogatni, hogy tekintve az azokat követő vagy megelőző magánhangzókat, a kelletlen monotonia szelidittessék, vagy kétértelműségek mellőztessenek, mihez képest a beszéllő és iró igy fog azokkal élni, p. o. *fel*öntöz, *föl*fedez, bor*uk*, örömü*k*, sutuj*ok*, ürüj*ök*; illyek továbbá a *tól től, ról röl, ból ből* helyragoknak a tompább de rövidülhető *túl tül, rúl rül, bul bül* formákkal való fölcserélése. Igy fog a választékos szóló és iró a közéletben váltakozó *e-* és *ö-* meg a nyilt *e-* és *é*-vel is felváltva élni, melly utóbbi különben is számtalan esetben nyelvünk újabb korában terjedezni indult nem épen szép hangzónyujtás; igy fogja az eredetileg nyujtott *í, ú, ü*-t a szomszéd szótagokban netán meggyülendő nyujtások miatt széphangzási tekintetből megröviditeni.

4. §. A kiejtés elve nem csak a gyök- és tőszókon, hanem a ragok-, képzők- és összetételeken is uralkodik, úgy hogy ezeknek minden eleme a szerint iratik, mikép az külön magára helyesen ejtetik. Azon módosulásokat, miket némelly hangok szenvednek a kiejtésben, midőn egymás mellé jutnak, a helyesirás nem tartozik visszaadni, sőt vissza sem adhatja mindég, mert azok a beszéd műszereinek egyéni mivolta s a szóló figyelme szerint csak nagyobb-kisebb mértékben térnek el a sza-

bályos kiejtéstől. Ezekhez képest tehát példul ezek: egész-ség, igaz-ság, közvet-ség, hegyal-ja, fon-ja, oroz-kodik, két-szer, zab-polyva stb. nem az összeolvadás által nagyobb-kisebb mértékben módosúló, hanem izenkénti kiejtések szerint iratnak, tehát nem: egésség, igasság, kövecscség, hegyallya, fonnya, oroszkodik, kéccer, zappolyva. Minthogy pedig arról, melly elemekből álljon össze valamelly ragozott, származtatott vagy összetett szó, a szófejtéstan (etymologia) ad felvilágositást, a fentebbi szabály így is fejeztethetik ki: A kiejtés elve, a mennyiben ragozott, származtatott és összetett szókat, egészben tekintve, illet, a szófejtés által korlátoltatik a szerint, hogy a ragok, képzők és össztételi részek, ha kiejtésök lényegesen nem változik, eredeti hangoztatások szerint iratnak le.

5. §. Ellenben mértékadó a kiejtés a helyesirásra nézve ott, hol a szók részeiben előálló hangváltozások lényegesek és bizonyos törvények szerint szabályoztattak.

Igy

1., a ragozásban, midőn a ja-je rag sziszegő véghangu, vagy sziszegő által megelőzött t-ve végződő tőhöz járulván, maga is azon sziszegő véghangra változik át; vagy ha ugyanazon ja je rag a t-vel végződő igékben ezen t-vel együtt s-sé változik; vagy végre mássalhangzó által megelőzött t-hez járulva szinte s-sé lesz. Íratik tehát: öcs, szalaszt, vadász(ik), olvas, változ(ik), adat, bont ekképen: öcsse, szalasz-szon, vadász-szék, olvas-son, változ-zék, adas-s, bont-s stb. Szinte így, midőn a vel val segitő s a já jé, vá vé fordító névrag az előtte álló végmássalhangzóval összehasonúl; példul. kéz-vel, baj-val, hoz-já, köz-jé, úr-vá, férj-vé helyett irazóval összehasonúl; példul. kéz-vel, baj-val, hoz-já, köz-jé, úr-vá, férj-vé helyett iratik: kéz-zel, baj-jal, hoz-zá, köz-zé, úr-rá, férj-jé. Igy viszont midőn az *az ez* mutató névmásnak *z*-je a hozzája járuló rag első mássalhangzójával hasonúl össze, p. o. ab-ban eb-ben, ab-ból eb-ből, ar-ról er-ről, stb. av-val ev-vel, av-vá ev-vé; de a két utolsó így is jó: az-zal ez-zel, az-zá ez-zé. Némellyek azt hiszik, hogy a nyelv természete ellen volna így irni: *ah-hoz eh-hez,* mert, úgy mondják, hogy a hehezetet szükségtelen vagy épen lehetetlen is kettőztetni. Azonban a magyar nyelvben nincsen hehezet, (spiritus lenis) aban a *h* betü erős torokhang, ollyan természetü tehát, mint akár a *g* vagy *k.* Valamint ezeket kettőzve irjuk, a hol kell, mint: *lovag-gal, lovak-kal;* ugy a *h*-t is akképen kell irni, tehát: *ah-hoz, eh-hez.*

2. Hol a *szóképzésben* találkozó mássalhangzók egyike a másikat világosan elváltoztatja, szinte a kiejtés szabályozza a helyesirást; tehát így irjuk: ron*t* bon*t*, a*g*-gat, fa*g*-gat, se*n*-ki, ~~külön-b~~, jo*b*b, sze*b*b, stb., noha a szófejtés bennök ezen gyökökre vezet vissza: ro*m*, bo*m*, a*k*, fa*k*, se*m*, ~~külön~~, jo*v*, szé*p*; ide tartozik a rövidített lád-*d* is a *látod* helyett. De akadnak olly szók is, a mellyek gyökérhangjait a képzők szerint változtatva irjuk, p. o. küz-d és küsz-ködik, ámbár meg van a küsz-ödik szó is; *lap-ta* és *lab-da, lélek-szik* és *léleg-zik.*

Jegyzés. 1. A *külömb* szót, úgy látszik, sokan nem helyesen értik, a mikor *különséget* irnak *külömbség* helyett, vagy *különfélét külömbféle* helyett, stb. A comparativusi alak *külömb* azt teszi: diversus, verschieden; a *külön* szó pedig azt teszi: seorsim, abgesondert, abgeschieden, és comparativusa *különebb* volna, mint *józanabb* a józantól. Tehát *külömbség* diversitas, Verschiedenheit. Ellenben *különség* seorsim esse, Abgeschiedenheit; mert *külömb dolog* az, mi másnál jobb vagy roszabb, *külön való dolog* pedig az, mi külön helyen van, jóllehet ép ollyan, mint

más. *Külön* táskába teszem a hust, *külön*-be a sót, hogy össze ne keveredjék; de *külömb*, talán jobb, táskába teszem a pénzt, hogy biztosabb legyen.

2. Némellykor *szik*, máskor *zik* képző rag kell. A *szik*-nek azokban az igékben van helye:

a) a mellyekben *dik* is lehet *szik* helyett, mint *hidegedik* és *hidegszik*, *melegedik* és *melegszik*, *feküdik* és *fekszik*, *aludik* és *alszik* stb.

b) A mellyekben *t* előzi meg a képzős ragot, mint: *hallatszik*, *tetszik*, *látszik* stb.

c) Eredeti igékben is, mint *eszik*, *iszik*, *úszik* stb.

A *zik*-nek van helye azon igékben, a mellyekben *z* képzőből lett *zik*, mint: *habzik*, (haboz), *hangzik* (hangoz), érzik (érez) *kölykézik* (kölykez). De *kölykedzik*, *fiadzik* stb. is helyesek.

6. §. Tekintetet követel az írásban a takarékosság elve is, melly szerint minden nélkülözhető betü és jegy mellőzhető, ha az a) az országosan egyforma kiejtéssel, és b) a szófejtéssel nincs ellentétben. Ez elvnek különösen a következő esetekben van alkalmazása:

1) Ha bizonyos szókban bizonyos mássalhangzók külömbözőleg, t. i. hol kettőzve, hol nem kettőzve ejtetnek, s így körülöttök országosan megállapodott szokás nincs. Így ezekben: szól, sülyed, egy, épen, fen, len, ben, magyarosan, kisebb stb. az l, ly, gy, p, n, s majd egyszerüen majd kettőzve hallatnak: a miért a takarékosság elve azt tanácsolja, hogy azok egyszerüen irassanak, fenmaradván a szólónak azon szabadsága, az illető mássalhangzót, a hol tetszik, nyomaték okáért kettőzve ejteni, a költőnek úgy is meg kellvén engedni, hogy azokat kettőzve is irja.

1. *Jegyzet.* A fennirt példákban, mint többnyire az illyekben, azonkivül a szófejtés is az egyes mássalhangzók mellett van. A felhozott *szól* szóban a képző *l*, mint a beszéd-*l* szóban is, mellyet azért *ll*-vel irunk, mert a *d* az l-hez hasonúlt. A számnévben (egy) annak származékai egyenes, egyenlő, egyedül, egyetem, világosan a gy eredeti egyszerüségére mutatnak. Az igehatározókban a rag egyszerüen n (on, an, en) stb; s így azok sem a ragnak, sem az előttök álló végmássalhangzónak kettőzését (ép, magyaros) nem kívánják; a *ben*, *hoz*, *höz* ragozva csak nyomaték okáért ugyan, de országosan kettőzik meg ragjait, s így a *bennem*, *hozzám*, *közzém* irásmódnak megvan a maga követelő jogosultsága.

2. *Jegyzet.* Hol három azonos mássalhangzó jő össze, péld. csepp-pel, durr-ral, tett-tel stb. az általános szokás engedményképp csak kettővel él, minthogy a kiejtés három azonos mássalhangzót ugy sem éreztethet.

3. *Jegyzet.* Ellenben midőn két mássalhangzón végződő szóban a vég mássalhangzóhoz ragozáskor azonos mássalhangzó járul, ez gyakor hibával elhanyagoltatik, s iratik, kardal karddal helyett, mond mondd (parancsoló) helyett; játszék játszszék helyett; holott itt nemcsak a szófejtés, hanem a kiejtés is megkívánja a kettőztetést, sőt néha az érzelem is (más levén a térdel és térddel, mond és mondd, játszék lusit és játszszék ludat) stb. Ide tartoznak a *ság*, *ség* képzővel alakult szók is, mint *hízottság*, *bízottság*, *töröttség*, stb. mellyekben a kettős *t*-t nem szabad egyessel irni, mert azok világosan mult időbeli alakok, s ezekhez járul a *ság*, *ség*

képző. De az nem mindenkor járul mult időbeli alakhoz, mert mondjuk: *imád-ság* (nem *imádottság*). E szerint helyesirás a *fárad-ság, bágyad-ság, elszéled-ség*, ámde *fáradt-ság, bágyadt-ság, elszéledt-ség* sem helytelenek. Inkább kell roszallani a lábra kapott *tanultság*-ot, a melly a *tanúság*-ot akarja kiszorítani, mert t*anult-ság* helyesebb, de mást is jelent mint a *tanúság*. Az is bizonyos, hogy igehatározói (adverbialis) alakhoz a *ság, ség* képző nem járúlhat, azért *biztonság* rosz képzés, *biztosság* helyett. A czimek között előforduló *fenség* (Hoheit) azért türhető, mert a *felség* szó a majestást jelentvén szükség van e *fenségre*.

2) A takarékosság elve alkalmaztathatik ott is, hol betü vagy szótag hagyatik ki. Ezeknek tehát az úgynevezett hiányjellel pótlása felesleges. Irjuk tehát gazdasszony, tudniillik, s, a, e, ama, eme, ime, stb. hiányjel nélkül. Igy a sajátitó és tárgyragok, hol ki nem tétetnek, a leirásban szinte nem kivánnak jegyet, mint: ház ura, háztüz nézni, favágni (melly utóbbi forma különösen a régiségben gyakori). Csak az irály tökéletlensége, melly mindenkép kerülendő, vagy a költői nyelvnek néha bátrabb füzése teheti, világosság okáért, megengedhetővé a ragtalan sajátitó és tárgyesetben a hiányjel kitételét, melly engedménynyel a költő szabadon élhet.

Jegyzet. Tudjuk, hogy az *az ez* hajdan nálunk *ad* vagy *od*, *ed* vagy *id* volt, a minek világos bizonyságát az *od-a, id-e*, hajdan *ed-e* alakában találjuk meg. A kérdő és visszamutató *mi* mellett is hajdan *mid* és *med* volt. Az eredeti utóbetü *d* időfolytával *z*-vé vált, igy: *az, ez* (ad, ed) helyett; a *med*-nek is a *mez* változatja él mai napig a *mez-dig* tájszóban, *meddig* helyett.

Az eredeti *d* azonban megmaradt a *dig* rag előtt, innen: *ad-dig, ed-dig, med-dig*; a *t, nan nen* ragok, valamint a *ly, lyan lyen* képzők előtt pedig ezek előbetüjéhez hasonult, igy: *ott itt* (od-t, id-t helyett), *onnan innen* (od-nan, id-nen helyett); *olly ollyan, illy illyen, melly, milly millyen* ezek helyett: od-ly, od-lyan, id-ly id-lyen, med-ly, mid-ly mid-lyen.

Az eredeti *d*-ből vált *z* (az, ez) csak a tárgyeseti *t* előtt marad meg, azért van *az-t, ez-t*. De a többi rag előtt ezek előbetüjéhez hasonúl, tehát: abból, ebből, arról, erről, attól, ettől stb. az-ból, ez-ből, azról, ez-ről, az-tól, ez-től helyett.

Illyen hasonitást érezünk akkor is, mikor az *az ez* mint név-elő áll más szók előtt. A régiek vagy kiirták a *z*-t igy: *az bor, ez kert*; vagy néha *h*-vá változtatták igy; ah bor, eh kert, vagy a következő szónak előbetüjéhez hasonitották, igy: ab bor, ek kert. Ujabb időben hiány-jellel fejezték ki, igy: *a' bor e' kert*. Most kényelemből elhagyjuk ugyan a hiányjelt, de a kiejtéssel pótoljuk, vagy is érezztetjük a z nek hasonúlását. Láthatóvá is tesszük az által, hogy az *a*-t *e*-t nem irjuk össze avval a szóval, a mellynek névelője gyanánt áll.

Az *amaz, emez, imez* szók helyes taglalása: *am-az, em-ez, im-ez*, a mit az *am-ollyan, im-ollyan, am-onnan, im-innen* stb. szók is bizonyitanak.

7. §. Még az alig hallható véghehentések kiiratását is a szófejtés parancsolólag követeli, miután azok mindannyiszor, valahányszor a szó ragoztatik, előlépnek, mint *az az ez* szonak *z*-je, *az-t, ez-t* alakokban. Tehát cseh, keh, czéh, koh, doh, juh, s többekben, miknek tárgyesete h nélkül: csét, két stb. volna, cseh-et, keh-et stb. helyett. Igy ott is, hol a *h* betü átvetés utján került a szó végére, megtartandó

az, mint a szó lényeges része, mint: kelyh, vehm, söt a tereh-ben is, bár ennek ragozása némi szabálytalanságot mutat (tehernek, terhet).

8. §. Ezen általános elvek megalapitása után külön kérdésekül merülnek fel: a betük, a régi s idegen szók irása, az összeirás és elválasztás, s a kivételes vagy külön irásmódok.

9. §. Mi a betüket illeti: a magyar irásban annyi betüt kell fölvennünk, ahány önnálló külön egyszerü hang magyar szókban elöfordul; e szerint a magyar betürendszer (ábécé) a következö, hol egyszerü, hol összetett (de egyszerüeket képviselö) 40 betüböl áll.

a, á, b, c, cs, d, ds, e, é, é, f, g, gy, h, i, í, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó, ö, ő, p, r, s, sz, t, ty, u, ú, ü, ű, v, z, zs.

10. §. Minthogy a magyar nyelvnek több olly hangja van, mellyeknek megfelelö egyszerü jegyei a latin betürendszerben nem találtatnak, kénytelen volt a magyar az önhangzókat külön jelekkel módositani, a mássalhangzókat pedig a latin nyelvben elö nem forduló hangok kifejezésére külömbféleképen összetenni. A bizottság itt ujra tárgyalás alá fogta az összetett betüknek régóta és sokszor, 1832-ben pedig a tek. akadémia elött is szönyegen forgott, egyszerüsitését; de miután ugy találta, miszerint nehéz volna annyi kisérletek után jobb jegyeket, mint az akademia által javasoltakat tervezni: s ezek is a nagy és kis, nyomdai és kézirási, tehát négy-féle betürendszeren keresztül összehangzó, könnyü s szép formák dolgában kielégitöknek nem találtattak; de a legczélszerübbek is az irodalomnak illy elöhaladt korában szinte meggyözhetetlen külsö nehézségekre akadnának, annál is inkább, hogy bár a gondolat, mint ollyan, mindig helyeseltetett, de a tettleges behozás barátjai csak igen gyéren mutatkoznak: a bizottság véleménye szerint, e kérdés végleg s mindenkorra abbanhagyandónak látszik.

11. §. Azonban van egy összetett mássalhangzó, t. i. a cz, majdnem közszokásban, melly minden helyes ok nélkül szaporitja az összetett betük számát, s nem csak a takarékosság elve ellen vét, hanem az összetett betük elve ellen is, melly szerint csak olly hangok követelnek uj vagy összetett formát, miknek megfelelö egyszerü jegyek a latin betürendszerben nem találtatnak. Már pedig a latin betürendszerben van c betü, mely a betürendszer elnevezésében is (»ábécé«) szerepel; s igy ha a szokástól eltekintünk, elsö szemre is felötlö, mikép lehessen deák abc röl szó, ha ennek c-je nincs; ha pedig van, a minthogy van, miért arra összetett betüt használni. Mondatik, hogy a latin irásban a c csak felhangzók elött bir c értékkel, s hogy igy a magyarban is az csak felhangzók elött használtathatnék. De vajon mi gátolt bennünket az s alakot, melly a rómaiak s az összes európa népeknél vékony sziszegö hanggal bir (sz), susogós értékben használni? Semmi mert ez a nemzet iróitól függött és függ; mikép ezektöl függ a c alaknak is, eltekintve eredeti vagy külnyelvi értékétöl, csak épen azon értéket tulajdonitani a magyarban, mellyet nyelve szükségeihez képest, neki tulajdonitani kell is, lehet is. Nem kell pedig k-nak vennünk alhangzók elött sem, mert a k hangra a görögöktül vett külön betüalakunk van; lehet pedig, söt észszerüen kell a c-t általában nominalis c értékében elfogadnunk, mert a c hangra a latin betürendszernek egyszerü alakja van; mert a magyar szóban arra más hang jelzése végett szükség nincs; mert a c betü hangját a z sem meg nem határozza, sem meg nem változ-

tatja, s igy ennek hozzátétele mindenkép felesleges. Mondatott az is, hogy zavart szülhet a tiszta c deák és görög szókban, hol az gyakran k értékkel bír; de az, hogy az s alak deák és görög szókban nem s hanem sz hanggsl bír, nem gátlotta a magyart soha, hogy az s alakot mégis a latintól eltérőleg, susogó s értékben vegye; mert ezekben minden az első oktatástól függ. Ellenben megszabadúlunk e visszatérés által az eredeti egyszerü c alakhoz azon következetlenségtől, melly általa az összetett betük indokába vegyül; meg egy szükségnélküli betütől; sőt hol a c-vel végződő szó z-vel kezdődő raggal gyarapszik, megszabadúlunk ama z ismétlésének szükségétől is (kölönccel a helyett: különczczel). S ezekhez képest a bizottmány a tisztelt osztály által még 1833-ban javalt, s már is sokak által használt tiszta c-t tartotta a magyar ábécében is meghagyandónak.

12. §. A ds összetett betü a »M. Nyelv rendszere« nyomán meghagyatott, miután az, ha tán nem tősgyökeres, de még is immár teljesen a magyar nyelv sajátaivá lett szókban mint önálló, hangtorlatot nem képező, szóhang fordul elö (ugy viszonyulván ds a c-hez, mint a zs az sz-hez; innen igy scandál a költö: régi dsidával.

13. §. A mi az összetett mássalhangzók kettőztetését illeti, annak alkalmatlansága és körülményessége rég arra birta a magyar irók legnagyobb részét, hogy a takarékosság elvének védelme alatt olly rövidítéssel éljenek, miszerint a módositó betüjegy csak második helyen tartassék meg, s itt mind a két módositandó betü egyforma módositására visszahasson. Megengedhető pedig ez olly szókban, hol a szófejtés e rövidítéssel nem ellenkezik, azaz gyöksérelem nem támad; vagy hol a szóeredet homályos, péld. ezekben: vessző, asszony.

De a hol ragozás vagy ösztétel után támad az összetett mássalhangzók kettőztetése, ott e rövidlet gyöksérelem nélkül nem alkalmazható (péld. a vesszen, gonosszal irásmód által a törzsök ekkép csonkulna: ves, gonos). Ott is végre, hol e rövidlet jogosult, midőn a két mássalhangzót képviselő rövidlet az elválasztásba esik, vissza kell állitani az első módosító betüt is, mert a második az előbbi sorba vissza nem hathat: s igy elválasztásoknál ekkép irunk: ösz-sze, vesz-ső, aszszony stb.

14. §. Vannak betüink s betüösztételeink, mellyek a régi magyar irásmódban voltak divatosak; s mik különösen régi családnevekben maiglan megtartattak; illyek az:

aa=á. Gaal;
ew, eo, eö=ö, ő: Dessewffy, Georch, Eötvös;
oo=ó: Tooth, Soos;
y=i: Fáy, Laky;
ch, cz=cs: Zichy, Czergheö;
th=t: Németh, Horváth;
w=v: Wiczay.

Ezek, valamint átalában a vezetéknevek, az illető névviselők módja szerint irandók. Kihalt családok, valamint helyneveknél azonban semmi diplomatikai indok nem forogván fen, azok alkalmasan a kiejtés szerint iratnak, de csak a menynyiben ez előttünk bizton tudva van.

15. §. Sajátságos nehézségekkel jár a régi görög nevek és szók irása. Miután a római betürendszer, mellyet bizonyos módositásokkal mi is átvettünk, nem meriti ki a görög nyelv minden saját szóhangjait, s a görög betürendszernek nem felel meg mindenben teljesen és szabatosan; minthogy továbbá sem a görög sem a római szóhangok értékét egyetemleg bizton nem ismerjük: legczélszerübbnek látszik a görög neveket és szókat egészen úgy irnunk, mint azokat a rómaiak után átvettük, azaz mint azokat a rómaiak saját betüikkel irták; vagy, ha valamelly görög nevet és szót ezeknél nem találnánk, vagy épen ujabbkori alkotás volna, ezeket is deákosan, vagyis ugy irnunk, miképen azt a rómaiak bevett módjok szerint irták volna. (Az egy k betü lenne talán görög nevekben megtartandó, miután e betü csakugyan a görög betürendszerből származik, de ez is csak ott, hol annak k hangját megtartottuk, péld. Sophokles; ellenben: encyklopaedia.)

16. §. Ugyszinte a deák neveket és szókat is, valamint általában az uj nemzetekéit is, mik a deák alphabetumot vették be, legtanácsosb úgy irnunk, mint azokat e népek saját nyelvökben és betüikkel irják, úgy mindazonáltal, hogy a melly szókban ragozáskor az utolsó szótag önhangzóját megnyujtjuk, ez irásunkban is éket kapjon, peld. Cicerót, Romát stb. A melly ujabb népek a deák betüsort némelly összetett vagy jelzett betükkel szaporitották (péld. a lengyelek, horvátok), az utóbbiakat czélszerü lesz megfelelö magyar betüjelekkel adni vissza.

17. §. Azon idegen nyelvek neveit végre, mik a deáktól eltérö saját betürendszerrel irnak, mint a keletiek, az ó szlávok stb. kiejtésök szerint magyar betükkel irandók, kivévén oly történeti és földirati nevekben, miket európai uton, bizonyos egyetemes irásmóddal együtt vettünk által.

18. §. Meghonosodott idegen nevek és szók, különösen keresztnevek, földirati, hónap nevek; továbbá olly müszók, miknek teljesen megfelelö magyar szavaik nincsenek, vagy mik illyek mellett is, még a gondosabb irók és szólók által is használtatnak, kivált ha a kiejtésben is magyaros hangot kaptak, magyarosan irandók; péld. József, Párizs, március, akademia, kritika, müzsa, próza, dráma poézis stb.

19. §. Hiba, s a nyelven elkövetett eröszak, az eredetök szerint nyujtott í, ú, ü hangzókat, miképen az divattá kezd válni, külömbség nélkül röviden irni. Névszerint az első gyökérszótagban álló nyujtott í, ú, az ít úl ül ül igehatározó-képzök rendszerint nyujtott önhangzóval birnak, miknél a dunántuli nyelvjárás csak akkor és ott szabadit fel a megröviditésre, midön és a hol a széphangzás és gördülékenység tekintete javalja; különösen tehát ott, hol e nyujtott hangzók a ragozás és összetétel által több nyujtott vagy hangtorlatos szótagok közzé jutnak. E részben pedig az egyetlen zsinórmértéket az irónak széphangzási érzéke nyujtja.

20. §. Különös tekintetet érdemel az *összetett szók irásmódja*: t. i. mennyiben legyenek azok összeirandók, vagy kötjellel egybekapcsolandók. Itt mindenekelött az összététel két fö nemét kell megkülömböztetnünk: a) *a valódi vagy saját összetételt*, mellyben két vagy több szó egyesítése által *egy harmadik, új fogalom áll elö*, melly, ha az összetétel részei külön vétetnek, általok ki nem fejeztetik; igy más a *nemesember*, ki nem mindég nemes ember is, valamint viszont a nemes ember nem mindig nemesember; más a *széptan* vagyis a szépről való tan, s más valamelly szép tan; igy a *szemfény* pupilla s a szem fénye: splendor oculi; a *leányasszony*,

vadember, *atyafia* és atya fia, *helybenhagyni* és helyben hagyni, *közbenjárni* és közben járni stb; b) a *sajátlan összetétel*, mellyben két vagy több, syntaktikai viszonyaikat különben ragok vagy részesülők által közvetitő szók egyszerü összekötés által egyesittetnek, úgy hogy azok nyelvtanilag *egy* egyszerü szót képviselnek, mint illyek kezeltetnek, s mikben az összetétel első tagja az utóbbit melléknévkép határozza, *a nélkül még is, hogy ez úton új fogalom támadna;* s s igy tulajdonkép csak a körülményesb kifejezésmód rövidlete adatik. A sajátlan összetételhez tartozik még *az összeolvadás is*, melly akkor áll elé, midőn két vagy több szó, a nélkül hogy szinte új, harmadik fogalmat adna, fogalmilag olly belsőleg egyesül, hogy a kiejtésben is teljesen összeforr. Illy összeolvadások támadnak, ha az igehatározók az igékkel elül összeforrnak, péld. kimegy, bejő, *keresztültör;* továbbá ha cselekvő igenév az azt határzó szóval áll össze, még pedig akkor is, ha az első ragoztatik: roszakaró, jótevő, *célbavétel, tisztánejtés;* ismét: a több szóból álló kötszók: azaz, tudnüllik, minthogy, mintha, ugymint, ugymond stb. Illy összeolvadást mutatnak végre *az ikerszók* is, mik egymást nem határozzák, csak a kifejezés hatályát nevelik a szóbeli vagy fogalmi esmétlés által, péld. főfő, egyegy, mendemonda, dibdáb, bűbánat, rendszer, dúsgazdag stb.

Jegyzet. A több szóból összeállt kötszók összeirása körül gyakori, még pedig értelemzavaró hibák követtetnek el; igy más a *minthogy* (weil) és *mint hogy* (als dass), a *mintha* (als ob) és *mint ha* (wie wenn), a *hacsak* (nisi) és *ha csak* (wenn.. nur), *hamindjárt* (wenn auch) és *ha mindjárt* (wenn..,sogleich), a *hanem* és *ha nem* (wenn nicht), *azalatt* (unterdessen) és *az alatt* (unter dem), *azelőtt* (ehedem) és *az előtt* (vor dem), *csaknem* (beinahe) és *csak nem* (nur nicht) stb. Az elsők *saját* összetételek, mik külön fogalmaik összeforrasztásából egy harmadik ismét külön fogalmat eredeztetnek; mig az utóbbiakban még csak sajátlan összetétel vagy is összeolvadás sines. Ugyanazért a *nem csak* összeirása is (nemcsak) hibásan vétetett szokásba, bár értelemámitással nem jár.

21. §. Az illy saját és sajátlan összetételeket és összeolvadásokat kötjel közbenjárása nélkül *összeírjuk;* kivévén a) ha az összetétel egyik, vagy másik, vagy mindegyik, t. i. határozó és határozott tagja különmagára is már több szóból állván, az összetét alkalmatlan hosszuságúvá válnék; illyenkor, mikép a kiejtésben a hangoztatás érezteti az összetétel fő részeit, úgy az irásban is kötjel által teszszük azokat szem elibe: péld. épületfa-raktár, gőzhajógyár-igazgatóhelyettes, gyülésterem-felvigyázó; b) ha az igehatározók igék előtt megkettőztetnek, s igy az ismétlés vagy folytonosság fogalmával nevelik az ige érteményét: el-elméláz, ki-kitekint, vissza-visszanéz stb.

22. §. Minthogy egyébiránt a másodrendbeli összetételek, mik természetök szerint valóságos rövidleteket állitanak elő, igen különböző formákban jelennek meg, czélszerűnek tartottuk azoknak fajait itt előterjeszteni:

I. Midőn *főnév főnévvel* egyesül; illyek:

1) A *szernevek*, midőn anyagnévvel tétetnek össze; itt a »ből való« viszonyitó szók hallgattatnak el; péld. faház, borszesz, vasszeg, ezüstkanál; vagy a szernév az annak czélját kifejező névvel tétetik össze; itt a »nek, re, be, hoz való« viszonyitó szók hagyatnak el, péld. épületfa, nyakkendő, zsebkendő, műszer; ezek helyett: épület*nek való* fa, nyak*ra való* kendő stb.

2) *A résznevek*, midőn az egészet jelentő név a részével tétetik össze; itt a

birtokviszonyitók hagyatnak el; péld. ajtósark, emberhús, dunavíz, életkor, világrész; ezek helyett: ajtó sarka, ember húsa stb.

3. *A származékjelentők*, hol szinte a birtokviszony lappang: úrfi e helyett: úr fia.

4. *Az eredményjelentők*, hol vagy a birtok-, vagy a segédviszony hallgattatik el: péld. kézmű, agyszülemény, lábnyom, ujjhuzás.

5. *A nem- és fajnevek*, állatok, növények, ásványoknál: embernem, füzfa, szegfü, mészkö.

6. *A hasonlatnevek*, hol a hasonlitás viszonyszavai hallgattatnak el: nyúlszív, hattyúnyak, rózsaszin, föerö.

7. *A nyomosított nevek:* lángész, erőhatalom, csodaszépség.

8. A tárgyvilag meghatározott cselekvöt, v. *cselekvést jelentő nezek:* kömives, jogtudös, versszerző; házépités, könyvvirás, gyermeknevelés.

9. *A termöhelynevek*, illető termékeikkel határozva: búzaföld, szölöhegy, virágágy.

10. *A célnevek*, mik a tárgyat rendeltetése, célja kifejezésével határozzák meg: férfiruha, nöcipö, táncterem, tüzhely, paplak, megyeház.

11. *A minöségnevek:* juhnyáj, huszárezred, méhraj.

II. Midön *melléknév főnévvel* egyesül: hadnagy, szellemdús, csodaszép.

III. Midön *főnév névmással* egyesül: önkény, önszeretet.

IV. Midön *főnév igével* egyesül, s az ige, a helyett hogy részesülöben vagy határtalan módban való-val állana, a mutató mód jelen ideje harmadik személyében áll: fogház, laktanya, látkör, jármü. Az utóbbi rövidlet azonban néha részesülővel pótoltatik, s igy összeolvadás áll elő: ivó pohár, háló szoba.

V. Midön *főnév névhatározóval* egyesül: elöszó, felföld, átház, ellenfél.

VI. Midön a *részesülö főnévvel* v. névmással egyesül: kerékgyártó, favágó, magahitt.

VII. Midön *főnév igehatározóval* tétetik össze, péld. ittléltem.

VIII. Midön *melléknév melléknévvel:* kiskezü, jószivü, négylábu. De csak ha rövidek; nemes gondolkodásu, kegyetlen természetü s effélék nem iratnak össze.

IX. Midön *névmás névmással* egyesül, péld. enmagam, tenmagad.

X. Midön *igehatározó névelővel* v. mutató névmással. péld. ahhol, ammidönazelött.

XI. *Az összetett helynevekből származott melléknevek*, bár föneveik kötjel, lel iratnak, péld. nagyváradi, marosvásárhelyi: Nagy-Várad, Maros-Vásárhely.

Összehasonlitás végett álljon ez is:

Egy gyakorlati kérdés arra vette a t. bizottságot, hogy az *összetett szókat*, vagy *össz-szókat* gondosabb figyelem alá vesse, s ha lehet meghatározni igyekezzék, hogy a *magyar nyelv grammatikája szerint* mit lehet összetett szónak nézni, s mit nem. Ez ugyan szorosan véve nem helyes irási feladat: azonban ha kérdezzük: hogyan kell irni az összetett szókat? *egybe irjuk-e?* vagy *kötőjellel* fejezzük ki? annak el kell döntve lenni, hogy mi legyen összetett szó?

A magyar grammatikát vevén birónak, úgy találjuk, hogy világosabb lesz a dolog, ha elöször azt keressük: *mik nem tehetnek, vagy ne tegyenek összetett szókat?*

S erre, ugy látszik, a magyar grammatika azt feleli, hogy két szó nem tesz összetételt, ha elseje

1. *attributiv jelentésü*, vagy jelzö, akár ez

a) *valóságos melléknév* p. o. jó ember, rosz fa, zöld szin, kis gyermek stb. ezer meg ezer; akár

b) *főnév legyen bár*, de jelzö gyanánt áll, mint: fa ház, kő ház, ezüst kanál, vas szeg stb. ezer meg ezer. Tegyük p. o. a *kő ház* mellé a *kömivest*, az *ezüst kanál* mellé az *ezüstmivest* s látjuk e felfogásnak helyességét. Emélfogva az úgy nevezett *szernevek* nem tartozhatnának az összetettek rovatába.

c) *részesülö*, akár cselekvö akár szenvedö értelemben álljon is, p. o. ivó ember, ivó viz, ivó pohár,

2. ha a két szónak elseje *viszonyragos*; a viszonyrag világosan mutatja, hogy itt syntaktikai szerkezet vagy szófüzés van, tehát nem egy szó az, p. o. *helyben hagyni, tisztán látni, félre tenni, utól érni, közben járni, ott lenni, itt vagyok* stb. A szófüzés, úgy látszik némileg változik, ha az igéből névszó lesz, mint: *helyben hagyás, tisztán látás, félre tét, utól érés, ott lét* stb. Ezeknél érezzük, hogy az első szó nem szorosan véve jelzö, hagyjuk tehát későbbre.

3. ha a két szónak *utóbbika birtokos ragu*, p. Pest városa, Duna vize, ország gyülése stb. Ezeknél a birtokos rag mutatja, hogy nem összetett szók.

4. Ámbár az *ú* képzös névszókat, mellyek fönévi és melléknévi jelentéssel járnak, mindenkor egy jelzö elözi meg, s a nélkül nem is állhatnak: még sem alkotnak összetételt, tehát: nagy kezü, szép orczáju, komoly gondolkozásu stb.

Csak a *szerü* tesz kivételt, mely az ujabb nyelvben a *nagy, kis, össze* szóknak képzője gyanánt szerepel, ezekben: *nagyszerü, kisszerü, összerü*.

5. Azon viszonyszók, a mellyek a névszóhoz nem ragadnak, s azért a hangzó vonzat alá sem esnek, nem tesznek összetételt, p. *házon kivül, házon belül, út félen, alvás közben, atya gyanánt* stb. ide tartoznak az *oda fel, eddig elé* stb.

De a *kor* és *kép* már ragokká lesznek, tehát: *mikor? akkor, ebédkor, alváskor* stb. *mikép* és *miképen, akképen, atyakép* és *atyaképen* stb. Más tehát az *atya képe* lebeg vala elötte, midön *atyaképen* viselé magát.

6. A kérdö *é* összetételt alkot-e? Nem, ámbár szokás kötöjel által füzni a kérdö szóhoz, mint: *ö-é* az, a ki tette? Azt *tette-é*? *Az-é*, a mit tett?

Ettöl külömbözö természetü az *é* képzö, melly valamihez, vagy valakihez tartozást jelent, s a mellyhez úgy a viszonyok, mint a birtokos ragok járúlnak, mint: a kalap a' *Peteré*; mellyik fiunak adtad? a *Péterének*.

Ezek után némileg világosabbá lesz az összetételek rovata. Ebbe tartoznak:

1. a mellyeket a 20. §. *valódi* vagy *saját összetételeknek* nevez, mikor a szók összetétele által *egy harmadik mintegy új fogalom áll elö*, mint: *nemesember, széptan, vadember, urfi, kisasszony*,

2. a mellyek mintegy nomen propriumokká lesznek, mint a hivatal-nevek, p. o. alispán, föispán, szolgabiró, képviselö, hadnagy, tábornagy, földesur, gazdasszony, vajasasszony, kenyeresasszony stb. Geographiai nevek, mint: *Káspitenger, Verestenger, Jegestenger* stb. *A tengerpart, folyópart, hegypart, hegyoldal, hegycsúcs* stb. félék a 5-dik alá tartoznak.

De egyebütt az *úr* és *asszony*, úgy látszik nekem, nem alkothat összetételt, p. o. szolgabiró úr, király úr, király asszony,

3. a *né* összetételt alkot, p. o. szabóné, stb. De valamint a grammatika ezt annak szánja, úgy kiveszi onnan a *nö* szót, tehát: *ur nö, szabó nö*, mint *szép nö* stb.

4. azon szók, a mellyeknek vagy viszonyraga, vagy birtokosraga nem tétetik ki, azért, mert összetételt akarnak alkotni, mint: országgyülés, országbiró. Ide tartoznak a 22. §. I. i-nek másik fele, a melly a *nek, re, be hoz való* kihagyásáról beszél; továbbá a 2. (a birtokviszonyiak elhagyásával a 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. ide tartoznak VI.)

5. két melléknév, melly együttvéve teszi a jelzöt, p. járó-kelö, csürö-csavaró, siró-rivó. Ide tartoznak az »iker-szók«, a mellyekről *Ihász Gábor* értekezik a Nyelvörben.

6. A *be, fel, el, ki, meg* összetételt alkotnak az igével, a melly elött állanak, mint bemenni, felmegyek, elmégy, kiment, megjö. De mikor utána állanak az igének, vagy töle elvannak választva, valamint ragos állapotban, akár elötte, akár utána álljanak az igének, nem

alkotnak összetételt, mint: menj be; be se menj, ki se jöjj; meg is verte stb. Ide tartoznak a 2.) *befelé kívelé*, belé ment, felé haladni, elől járni, kivül lenni. Viszontag mikor a viszonyszók főnevek előtt állanak, ezekkel összetételt alkotnak, mint: előláb, előkötő, utóhang, felszél, alszél, külföld, belföld, külváros. Ide látszanak tartozni a 2-dik alatt említett *helybenhagyás, tisztánlátás, félretét, ottlét* stb. — De vajjon tűrhető-e a *tensik felsik* helyett, a *fenszó* vagy *fentszó* a *felszó* helyett?

23. §. A *szók elválasztása* a sorok végén nem a szóeredet szerint történik (miszerint igy kellene azokat elválasztani: óv-a-kod-ás-om-ért), hanem a szótagolás szabályai szerint. Ehhez képest a) ha két hangzó közt egy mássalhangzó áll, ez mindig átvitetik a második sorba: péld. ha-lom. b) Ha két vagy több mássalhangzó szorúl két hangzó közé, csak az utolsó vitetik át; péld. kard-ról. c) Minden hangzó külön szótagot tevén, ha több jön össze, akárhol megszakasztathatik a szó: péld. mi-e-ink. d) az összetételek úgy választatnak el, a mint összeálltak: el-ered. kard-él.

24. §. *Nagy kezdőbetük* csak tulajdonneveknél alkalmaztatnak (az *Isten* szóban is, hol ez sajátnévül vétetik.) Ide számittatnak a tulajdonnévvé való köznevek, péld. a könyvcímek úgy nevezett cikkszavai, intézetek, házcímerek, utcák nevei stb.; s a tárgynevek mint személyesitvények, péld.: Szerelem, Halál, Enyészet stb.

25. §. Tudományos munkákban egyes főnevek azok kiemelése végett, főnévül vett melléknevek világosság okáért, úgy diszcímek, személyes névmások, megszólítások levelekben s hivatalos iratokban illedelemből, nagy betüvel irathatnak. Továbbá tudományos előadásokban, szinte nagyobb világosság okáért, és ösztételekben kétértelmüség elkerülése végett, *kötjelek* is alkalmazhatók, hol különben nem élünk velök. Végre hol célunk idegen nevek és szókban az eredeti kiejtést lehetőleg visszatükrözni, péld. görög archaeologiában vagy classicusok fordításaiban, azt lehetőleg az eredeti hang kitüntetésével teszszük. Ezek alkotják az úgy nevezhető *különszerü helyesirást*.

Helyesírás

privilegirte
österreichische
NATIONALBANK.

№ 6398
5

Zur Erledigung der heranfolgenden
Eingabe vom 2. dieß. nimmt die Landes-
Section Kenntniß, die sub dto. 1653/5
vom 27. Juni 1866 gefaßten Beschlüsse
Rücksichtlich der von der löblichen ungari-
schen Akademie ausgestellten
Banknotenablösung in der Klasse zu den
Ungarn, daß die von der Juni-Serie
noch restirenden fl 10,400.— nebst Zinsen
Bezugnahme a.c., die mit Ende Dezember
fälligen fl 22,500.— aber nebst Zinsen Juni
1867 getilgt werden.

Wien, am 10. Juli 1866.

Fürth

An Herrn Vorsteher
dann Herrn
Baron Josef Eötvös
Präsidenten der ungarischen Akademie der
Wissenschaften, etc. etc. in
Pesth.

1030
1866

Számla:

494 Példány Toldy F. Corpus
Grammatika Ftszny 46 ½ iv füzésről
1. kivágó Carton, 4 ragasztólappal
ezért 5 ft 50 kr. számítva 2 ft 17 kr

ar az 27 ft 17 kr
ezt ért
Mellyről köszönettel
felvett, Daboes ezenyi
Kiss
munkáért eskt

Pesten Julius 30án
1866.

U. C. Nyelv.
1866. A szerelő kurzusnak
szóló 17 kr a Nyelvtud.
Akadémiai Könyvtárából ki
fizetendő. Pest jul. 31. 1866
Aranyossy
Titoknok

utalványozom B. Eötvös József
elnök

1031
1866

3

Másolat.

Tekintetes Tóth Sőrincz úrnak
mint a Magyar tudom. Akadémia pénztárnokának
Pesten, 1866 augustus 13-kán

A folyó hó 9-kéről szóló levelünk szerint a Magyar tudom. Akadémiának járó
o.é. 14474 frt kiegyenlítésére van szerencsénk a Tekintetes úrnak ezennel az alulirt jegyzék szerint:

12,100 ftnyi zálogleveket 70½ % vel 8530 frt 50 kr
7800 " " 70 3/4 % " 5518 " 50 "
19 900 frt után 5½ % kamat f. évi
május 1-től maig 310 " 11 "
Schapper M. ¼ %nyi jutaléka 49 " 75 "

o.é. 14,408 frt 86
készpénzben 65 " 14 kr
összesen 14,474 frtot

a Magyar tudom. Akadémia részére körbesiteni azon kérelemmel, miszerint azoknak vételét nekünk levél-ben elismerni méltóztassék.

Teljes tisztelettel
Magyar Földhitelintézet
Pénzügyi Osztálya
Lukács s.k.
Frank s.k.

Jegyzék

19 darab 1000 frtos 2291/94, 2839/53 számu
1 " 500 " 2237 számú
4 " 100 " 7401/4 számú

1032 (+1)
1866

Az eredetiről, mely az alsó-
Lövészházmegyeiek van eredve
összes levelei között található
levelek található

Vidnyánszky

866

983

Másolat
szám

Tekintetes Tóth Lőrinc úrnak
mint a Magyar tudom. Akadémia pénztárnokának
Pesten, 1866 augustus 13-kán

A folyó hó 9-ről szóló levelünk szerint a Magyar tudom. Akadémiának járó
o.é. 14474 frt Kiegyenlítésére vonatkozólag
csak a tekintetes urnak ezennel az alulirt-
jegyzék szerint:

12 100 forinyi zálogleveles 70½%-ával 8530 fr. 50 kr
7 800 " " 70 3/4 % " 5518 " 50 "
19 900 frt után 5½% kamat
mint f.é. máj. 1-től maig 310 " 11 "
Schnapper M. 1/4%-nyi
jutaléka 49 " 75
o.é. 14408 fr. 86
Készpénzben " 65 " 14 kr
összesen o.é. 14474 frtot

a Magyar tudom. Akadémia részére kézbesí-
teni azon kérelemmel, miszerint azoknak vé-
telés nekünk levélben elismerni méltóz-
tassék.

Teljes tisztelettel
Magyar Földhitelintézet
pénzügyi osztálya
Frankl sk. Sukics sk.

Jegyzék

19 darab 1000 frtos 2291/94, 2839/53 számu
1 " 500 " 2237 számu
4 " 100 " 7401/4 " "

Az eredeti irat alig olvasható.
Több számadásnál felvetődik
megegyezésben, hiánytalanul
találtam. Abonyi

1866

983

№ 1750 ex. 1866.

An

das verehrliche Präsidium der ungarischen Academie der Wissenschaften

in

Pest.

Durch ein h. Dezember 1865 Z. 2431, brachte sich die gefertigte Direktion die Anfrage über den von ~~der medizinischen Academie~~ gelieferten Chirurgischen Atlas" zu 1.200 fl. 32 kr. Ö.W. zu übersenden und um die gefällige Verfügung dieses Betrages an die hiesige Casse zu ersuchen; da jedoch dieser Betrag noch immer als Zahlungs-Rückstand vorgemerkt, das hierauf vorgesetzte hohe k.k. Ministerium aber wiederholt die Einbringung alter Abschreibungen auf das Strengste verboten hat, so braucht sich die gefertigte Direktion wiederholt um die gefällige Verfügung der richtigen Behebung dieses rückständigen Betrages dringend zu ersuchen.

Der Hof- und Staatsdruckerei-Direktion.

Wien, am 20. Jänner 1866.

Kaltenbrunner

1033
1866

749

Tekintetes Titoknok Úr!

Van szerencsém „A közvészsellen tárgyalandó alapvonalak" czímű munkám második javított kiadásából két példányt ide mellékelve küldeni, azon alázatos kérelemmel, hogy nevezett munkámat, — mely az első kiadással összehasonlítva mind tartalomra, mind előadásra nézve jelentékeny változást nyert, ha a Tekintetes Academia szabályaival nem ellenkezik — 1866-ban a pesti orvosi kari első tárgyul elfogadni, s ebbeli határozatáról engem a Tekintetes Academia elébe terjeszteni méltóztassék.

Azért vagyok meggyőződve, hogy kérésem nem fog visszautasíttatni;

mert nevezett második kiadású művem megjelenése a versenyre jelentkezési határidő körébe esik;

mert valamely munkának érdeme a jelenből a jövőbe előhaladó haladásnál fogva, a jelen második kiadásában van letéve; minden az első kiadás alkalmával a maitra nézve változatlanul bezárva van.

Egyébaránt ha nézetem a Tekintetes Academia többségének nézetével nem találkozik

1034/1866

találhassák; ez okszerben az egyek példány beggyen a Tekintetes Akadémia Könyvtárába, a másik a Tekintetes Tanácsnak ada; úgyis ezen tisztelettel megtenni szíves tudtára gonnak szerencsém vala.

Vagyok tehát tisztelettel maradok N.N.ő
Pesten 1866 augustus 20 napján

A Tekintetes Tanácsnak

alázatos szolgája
Wanya Károly mpria
prof. és acad. tag

Egy académiai leo. tag a philosophiai
nagyjutalom körébe eső, pályázatra
már bekiüldöte munkája helyett,
annak 1866-ki javitott második
kiadását kérné pályázatra bo-
csátatni. Indokait e levélben
tegyezzi elő. —

2 Eszt.

Tekintes,
Arany Pauz urnak, mint
a Magyar Tudományos Aca-
demia Titulusnokának Igyelemi
Az Academia
gyulesében

Pesten

S. t. S.

Tekintetes pénztárnok ur!

Hazatérésem Erdélyből egész sereg valóban kiváló fontosságu történeti okmányokkal – de üres zsebbel. – Ismerős a zsebek üressége mi kellemetlenebb az ehségnél – felhasználom ez alkalmat Tek. pénztárnok urnak üres felhatalmazására: hogy mikor fáradságom teend fordulajak keggyelhez a fen hagyott utalvány ki nem fizetett 200 frtot kerő vissza-kéréséért. Bizalmon meg hát kegyed alkalmat találni kiadásomért s kéréseimért hz ez ürességes ha lehet egészben (s ha épen lehetlen volna legalább felét) hozzám Kőrösre lehüldeni sürgetem.

Maganat t. pénztárnok ur további kegyébe ajánlva maradok

Hagy Kőrös 1866 aug. 28-án

1035 (+1)
1866

Alázatos szolgája
Szilágyi Sámuel

644

S. t. S.

Tekintetes pénztárnok ur!

Illy 6. Evben I. ur elölegezési iratu folytán kiküldött május hó 4ikén fertot (az az 100 ftot) mai napon hó_ fivönettel vettem. Ezzel egyszersmind le vagyok kötelezve a Tek. pénztárnoki urnak a kamarai 100 ftra Tek ujra tett.

Tek. Szöke urnak kérem szives tudtulvételemet átadni.

Maradok, Ujvidek 1866 sept. 6-án a Tekintetes pénztárnok urnak mindenkori készséges szolgálatra kivánva,

alázatos szolgája
Kilényi Sándor

449

16815 szám

Meghivás

T. Arany János titkár ur

folyó évi Augusztus hó 22-kán dél ——— órakor

a főkapitányi hivatalban megjelenni sziveskedjék.

Pesten 1866-diki Aug hó 21

Akadémia
épület

PEST VÁROS

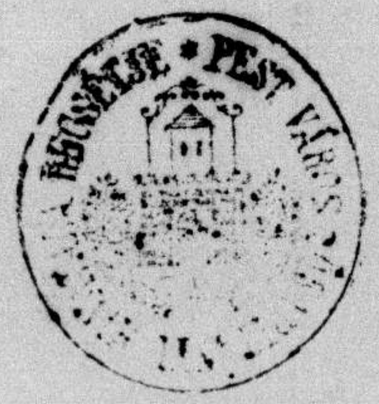

Kalik

Az Akadémiát, alapszabályai ír-
telmében, minden Közhatósággal
szemközt az elnök képviseli,
s a titoknok nincs felhatalmazva
idézvények elfogadására. Egyéb-
iránt a bent írt kevés köve-
telést, ha az iránt nehézség,
fen nem forog, akadémiai pénz-
tárnok Jóth Lőrincz úr rövid
úton és első felszólitásra ki
fogja fizetni. Pest, aug. 21.
1866.

Aranyfanos
titoknok

647

Tz ft 50 x

ö. é. befizettetett

Pest 8bb Septemb 15

16815
fl. f.

Kati[illegible]

Akadémiai segéd

1036
1866

Arany L.

rdeszese a

főkapitányságra

ad 1036/1866

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

194 0. *Utalvány sz.* 10.

Rovat: Hadtörténeti Bizottság

168

T.

Országos Földhitelintézet

Budapest,

V., Bálvány-u. 7.

Sziveskedjenek

48.62 *arany pengőt, azaz* --Negyvennyolc ----

---------- *arany pengő*

62 *fillért*

az Ifj. Weinwurm A. és Társa cégnek klisékért

a Magyar Tudományos Akadémia I. *folyószámlája terhére kifizetni.*

Tisztelettel

Budapest, 194 0. szept. 25.

Fenti összeget felvette: *főtitkár.*

Másolati példány.

15592 SÁRKÁNY-NYOMDA R.T., BUDAPEST

Méltóságos Báró, Akadémiai Elnök Úr!

Az egri Lyceum könyvtára nem részesülhet
eddig a Magyar Akadémiai által
kiadott tudományos munkákban; —
bizodalmasban tehát kérem Méltóságodat, szíveskedjél az egri Lyceum
könyvtárát is ezen jótéteményben
részesíteni.

Fogadja egyébiránt mély tisztelete
tem nyilvánítását melyel vagyok

Méltóságodnak

Pesten, Boldogasszonyhava 26-án 1866

alázatos szolgája:

Barabás Ottó

egri őrsz.

1037
1866

Méltóságos Báró Eötvös József Urnak Ő

ARANYHOZ

2. Veresm. 22/IX bb.

Tisztelt barátom!

Igen köszönöm fiyelmeztetésedet; most minthi
a Lyukban olvasom, hogy ez is Lolák is mind nyom
hétfőkan kel a jövőnj mutatkozott ank Nov 1-e
kezdődnek, ha nem is 1-ö Novemberig, legkább Oct
15-ig el Lell kalapjaim a Akademiai ülésekre,
annál inkább mintsi tegjenek egy része tanárkod
áll, kik a idén valosznüleg ank kiább jönek a
városba. Gálfiemüknek tartom ha ülésezik ank 15ig
napfényt el, mert ha a jövőnj ankenyan pár hét
mulva nem fénk meg, nyia alkalmathat jink.

Sincsen Ertes

1038
1866

Másolat

Mely Kerecsedében Rövet Kerszében Sukák Anna lakhelyi
vrvod úr végrendeletének elkészítésére Kralovánszky
Ky András és Veszely Rósa tanúk nevek-
jelenlétében beadása mellett - ezennel hirdatás,
sar kibűlésének. Kelt Nyiregyházán 1866. Dec
20.ra Majerszky Lajos mpr főbiró/p.h. -

Alólirottak mai alól irt napon Jeles,
és Sukák Anna elhunyt úrnál megjelenvén,
Ki is be Kővetkezőleg sajátj szavaiból értet
anyjá halála esetére Következő végrendelke,
zést tett. - Elsőben is mind Sukák Anna,
mind éles Anyam halála esetére, meg marad,
dandó egész ő bár kel találtatandó ingó ős,
gaslan vagyon forditásából penzzé, - ő ekkén
összegből fizettessék, nékai éles atyám ős,
ének számvétel által a' nyiregyházi evang:
Egyháznál Regnli féle alapitványhoz ezer,
forland ő meg edig fizetetlen 350. pftnyi
is összegekbe 315. ft. idő szakban, mint,
sai ekben hagyományos nékai éles atyám
csak élete alatsan kette, azt felnitágositam
Kötelességem. - Ezen alapitványra dajak
vagy eles Anyam Regnli Susana akaratom
ból egy ezer forintig egyedül összes
dijaira tekintetes, forditandó, az az, an,
nak Ramasjai evenkénz összes dijából
osztozandó hi. - Ennek levonása után
a' fennmaradandó összegből egy negyedrész

1039
1866

mint Rőzsés részt adna ezért ki a versenyzőknek, – és akkor felől nincs semmihez fogyunk, mivel a felső Rőzsés intézkedést tesz. – az első anyám által kaggyományozott ímés fizetésen 300. pft és a versenyzőknek járó egy reggeli részt levonná a neki felmaradandó részt osztaná ezért tizenhat részre azokat pedig Rőzsés alapítványokra általam kaggyományozandó, s tizenkettőket Kovácsi Bella reszesítem. – 1ső Hat tizenhatod részt az az 6/16. egyenlő részben megosztva Kapják Sasák Veronika férjezett Lenhárd Györgyné nék és Kovács Lujza Rózsafonynak, ha akkor van valamelyik elvből halna el, annak illető mint az első anyám, úgy az illető része Képviselés által Kijelelendő Két vagyonra van arra nevezendőre fordítsa ezért. – 2ik Kovács András fiújának, Kádasi Ferenc vad András, és Nyeső József legidősebb egy egy gyermekének haggyak Egy tizenhatod részt, az az 1/16. négy egyenlő részben osztva, és pedig négy, ha a Vad András másnemi legidősb leány gyermeke lenne is, ne legyen Kovács fiúhoz ment, nég

evangelicus uj házasoknak mindjárt az eskü-
vő után adassék ki, – a kik pedig a takarék
pénztárba tétessék le: – ugyan ez törvényes
ha valamelly más tanitó legidősebb leányra
elhalna még 20. éves nem lesz. – azonban
minden gyermekek nélkül hagyja ha éves anyám
meghalna nem lesznek még 24. évesek, illető
részök a' nyiregyházi takarék pénztárba
tétessék le, s mindegyik csak 24. éves korá-
ban kapja ki tőkéjét, – kivéve ha valamelly
árvái leányáig, kinél fenebb említtetik volt,
hogy mi törvényes a' nél idősebb részt. –
1/16 3.) Egy százforintos részt hagyjon a' nyiregy-
házi Református egyházra alapitványul, maga a' tőke
a' takarék pénztárba tétessék be. – 4.) Egy
2/16 százforintos részt az Egerjesi Evang: Collé-
1/16 giumnak. 5.) Egy százforintos részt illetőleg
ajánlok Kamaszaj Kapjon egy jótétemenyet do
elfogyatkozott nyiregyházi polgári, elsőbbsége
legyen rokonnak még akkor is hogy ha nem
őreg, de csak ha munka képtelen nyomo-
rék, s fogyatkozó a' tőke a takarék pénztár-
ba tétessék. – Ezen alapitványt elnyerése
végett jelentkezhetni a' városi rendőrségnél,
kinek a' városi Képviselőnek vezetése mellett
mutatott bizonyitvány alkalmával egyúttal
Kijelölés végett bejelenti; s: elsőbb legyen ha
több még sincsen akkor nagyobb fogyatkozása kitsza
egész hátra napjáig, – utánna valaki

1/16 már legfeljebb 10. évig egy magánúrnál. 6.a Egy
1/16 egy tizenkettedrészt a Magyar T. Akadémi-
1/16 ának sőrekez. 7.e Egy pénze egy tizenkettedrészt a Magyar nemzeti múzeum parkjába
1/16 8va Egy tizenkettedrészt kaggyal a Nyíregyházi ev. evang: vegyes ajkú anyaszentegyház rendelkezésére oly módon hogy a tőke tőkéjének 12. része a Nyíregyházi takarék pénztárba, s azután nyerendő tőkének Ramay-ajándék Két szegény és jó sorsú Református ifjúnak (: 12-től 20. évig :). - Pályázhat erre Református vallású ifjú is, kinek szülője Református; - Különben a 12. év az elsőszülött halálától számítandó. - Különben ennek evang: vegyes ajkú anyaszentegyházi 12. évi után Ki is vehetni a takarék pénztárból, - de nem elsőbbségi végett. - Hogyha valamely szülő idő közben elhalálozna, hogy az Anyaszentegyház mia az Egyházban akár hogy és miként de nem reá pecsételtessenek, annagy épen vóla lemondásának, felsőbbi Rendszerinti akkor a Ramatott kiszáradt vizvezeték Ismeretlen ajzerneiei f. Rivére Ismeretlen Rá:) mind addig míg ismét egy vegyes ajkú Anyaszentegyház nem lesz. - De ha ezen Anyaszentegyház nélküli állapot tíz évnél tovább tartana; akkor a Kormányzat a Református presbyterium rendelje a tőke Ramayát Két Református ifjúnak Stipendiumnál; -

Különbül továbbra és H. vagy 5. rokonom
küldi a' Ramasokat, mindaddig még nem
lesz Anyukámon egyház. - 9ik Egy szívenhasad
rész hagyok még hogy annak fele adassék
a' Magyar nemzeti színházra, - fele pedig két
egyenlő részben alapítványi tőke tétessék a'
Nyíregyházi Ref. Collegiumba a' mennek
Ramasja Zabolak megye gazdasági egylet
által szervezendő Kiállításakor, Nyíregy-
házi ily földmivelönek adassék j: évelő bérát
tettnek erre a' városi Rejnóczi által kihirl-
dött 3. vagy 5. vag: / Kik magukat a' ki-
állításánál valamiben Kitünteték. - meg-
jegyzem azonban hogy a' hányszor nem
kerül a' kiállitás elmarad, négyenként gyüle-
nyelvek az az 8. nyíregyházi evang: iskola
beli járó szegény ámagát a' magyar nyelv-
ben legjobban Kitünteted tok ajlui gyermek
nek adatnak; - Két gyermek azonban
bár melyen ajlui leggyen is, de ha volnának
és szegény, ámelyik Kolába járó első leggyen a' nyílt
gyermek Között; - ezen pont utósó Kavar felett
a' nyíregyházi vezető ajlui Anyukámnak
egyház presbyteriuma hasárolni fog. -
10ik végre a' szívenhasadt ik részben hasadt részt
nak felét hagyom a' helybeli Református
Anyaszentegyháznak templomra, - a' másik felét
pedig Két egyenlő részben a' Nyíregyházi Felső
helybeli engedélyezett dalárda, és a' Nyíregyházi

működő városokat nyerjék, mind akkor által csak a' Ramatot a' tőke a' takarék pénztárba részesíti le. - A' Dalárdáról elvárom, hogy valahányszor vkinn Rőtről valahol meghal sehát temetésén ha csak lehet jelen legyen. - Ha pedig valamivenő egyenes lenség miat nem működnének ha ezen egyes vetlenséget Rét ség nem egyenlítenék ki: a' Dalárda eő működő társ:) egymás Rőtt, úgy vesszőzés el nem kerülhető őrültre és csak ezt a' város rendelkezése alá alapítná, nyúl. - Ha már akkor a' nyilvánossági ország tiens alapszabásai fenálásáról senki nem fogja kockáztatni akár mi pertben mingmost akkor azé legyen a' Dalárda eő működő pénz. II-ár Rendben hogy végrendeletem azon pontjai, melyek Rőtt ügyek Rét érdekelnek a' városi Képviselő gyűlésben felvitassanak. Nem kívánok Rét Rendben ezt hanem egyéb esetből. 1. 12. Ezen végrendeletem végrehajtójául illetőleg a' ragyonok pénzzé tétele miatti gondokat egy helybeli fiatal és nőtlen ügyvédet kérlelnevezendő, Ft. Rőtelek minden nap bejárandó részeget a' takarék pénztárba bémenni, hogy adósi Ramatokat, - Ezen végrendelet a' takarék pénztárnál is elő mutatandó. Ezen végrendeletben foglaltak csak ezek ezen anyám születése Regnli dus ámna hatálya

Nyi

naván lesznek érvényre jegyzővé, s az illető
pontokra nézve a' dátum is csak halála
napjától lészen számítandó. - Mindezekez
vigy ép' eő józan eőszet átgondolva, s fiajá tekin-
tetes jelen végrendeletemnek eleve anyám beleegye-
zése mellett aláírva, - teszem az anyá
fiúlelnek s tellemet a' mindenhasónak a'
jánlva, s a' forrtól inlőzött dokat fenvedett
szegény szép Magyar hazánnbnak szebb napo-
kat s jobb jövőt kívánok. Kelt Gyú egy-
házán 1864. ev' Oktober 22g Felolvasaá napán
megjegyzem, hogy néhai éltes anyám által
kiggyományozott 400. pftól 100. ft 1853. ev'
november 25g Szabó Mihály akkori egyház-
felügyelőnek fizettetett le, - s a' felmaradt 300 ft
négy ezüst alatti nyugta szerint lefizetett 100 ft
s egyedül őszön elhjak adására fordíttatott,
mivel elenkezö esetben a' kiggyomány nem é-
rezőnek rekintett, s ekkor őszegy gymnasiali
alumnusnra szál s ott sükéül fogrekintetett.
Kelt mint fenebb Imsán ansat mpr En
alólirt ekkor végrendeletet minden pontjában
magam's a' cornerem s ezennel aláírásom-
mal megerősitem. Kelt mint elől Regu-
Susana mpr Jelenlétünkben s álaalunk
Kalocsánoszky Andras mpr tanasónak veszek
Józef mpr tanusónak. - s.p.h.)

Nyugta. Egyszáz azaz 100. ezüst forintról, melyekez
néhai Imsán Sámuel özvegye, Nemes

Kegyes Susánna asszony, úgy mint a' megbó-
dult Kegyes Ferje által, ezen Kölcsei Evangelicus
Egyház javára tett végrendelet Kivetelében,
az abban foglalt összegben számtartóinak
nap-ai Egyház pénztárába befizetett. Nyír-
egyháza Nov. 27én 1863. Egy Tekintetes Ta-
nács nevében Egyházi felügyelő. —

Kivül: Sz. 2658½/1864. Susán Annal végrendelete
1864. évi October 22-ről mely csak végrendelet
nek, s ennek ekes anya Kiküldött Kegyes
Susána halála után tartandó fel, azonban
végrendelkező vagy ekes anya Kegyes Susá-
na által bár mikor megsemmisíthető vagy
megváltoztatható. — (p.h.) —

Hogy ezen Kelt irányú másolat Nyíregyháza város levéltárában lévő eredeti végrendeletben foglaltakkal egyezik bizonyítom. —
Nyíregyházán 1866. Sept. 23án

Sáry Pálné
Nyíregyháza Városi
aljegyző.

4th

C

1866 TX.23

MINISTÈRE
DE
L'INTÉRIEUR.

COMMISSION CENTRALE
DE
Statistique.

Bruxelles, le 22 octobre 1866.

Monsieur,

Nous avons l'honneur de vous adresser, avec prière de vouloir bien nous en accuser la réception, un exemplaire des tomes IX et X du Bulletin de la Commission Centrale ainsi que du tome X des Documents Statistiques.

Cet envoi vous parviendra par la voie de la librairie Muquardt à Bruxelles.

Veuillez agréer l'assurance de notre considération la plus distinguée.

Le Secrétaire,
E. Vandenbroeck

Le Président,
Quetelet

1040
1866

MINISTÈRE
DE
L'INTÉRIEUR.

Direction
Statistique générale
N° 776

N. B. *On est prié de rappeler dans la réponse : la direction ainsi que le N° d'enregistrement.*

ANNEXE

Bruxelles, le 31 Mai 1866.
25 juin

Messieurs,

J'ai l'honneur de vous adresser pour votre bibliothèque, un exemplaire de l'exposé général de la situation du royaume pour la période décennale de 1851 à 1860. Il vous parviendra par la voie de la librairie Muquardt, à Bruxelles

Agréez, Messieurs, l'assurance de ma considération distinguée.

Le Ministre de l'Intérieur,
Ch Rousselle

1041
1866

A l'Académie royale des sciences en Hongrie, (pour la commission statistique)

X.ho

66

2666. sz.

Méltóságos Báró Úr!

A Veranchich-féle codex, melynek a magyar tudom. Akadémia Történelmi Bizottsága részére tudományos használat végett ajándékozását Méltóságod f. évi Szept. 17-én kelt, s Deáky Zsigmond felsz. püspök és nagy-prépost úrhoz intézett becses levelében kikérni méltóztatott, — nem a győri káptalani, hanem a boldog emlékű Balogh Sándor egykor Jézus-társasági tag utóbb győri kanonok által végrendeletileg az ottani papnövelőnek hagyományozott könyvtár tulajdona lévén: Méltóságod fenérinett becses levele elmaradhatlan végett hozzám tétetett át. —

A hazai tudományos törekvéseket minden irányban tőlem telhetőleg gyámolítani elősegíteni, legnemesb kötelem közé tartozónak ismervén: a Tekintetes Akadémia iránt ilyetén kérelmek készségesen tudtára adok, mikép az említett codex, — mely egyéb hazai műveinknek általam már előbb egy havi használatra átengedtetett, illendő helyére, nagyobb papnövelőben könyvtárába visszakerülend; annúdön is az, Méltóságod által szívesen kijelölendő biztos egyén, vagy alkalom ívjára, a nagyobb papnövelői igazgatóságtól a kívánt időre teljes készséggel az óhajt szolgálatra áll. —

Örvendek egyébiránt Méltóságos Báró Úr kiváló tiszteletem nyilvánításán, melylyel maradtam

Méltóságodnak

Kálosfa 1866-ik Okt. 6-án.

alázatos szolgája
Siner János k.
győri püspök.

1042/1866 (+2)

Méltósági Báró Eötvös József Urnak a mag. tud. Akad. Elnökének
Pesten

Minuten as illeri sini riftaadta
a Kongres: nyia förgåeni.

194. szám.-

Méltóságos Báró és Elnök Úr!

Folyó hó 17-ről hozzám intézett becses levele folytán van szerencsém Méltóságodat értesíteni, hogy Veranchich eredeti Codexe elődom báró Fischer István által még 1810-ben a nemzeti muzeum könyvtára részére engedtetvén által, jelenleg az egri egyházmegyei könyvtárban csak másolatban van meg, s így annak megküldésével Méltóságodnak nem kedveskedhetem.

Ki egyébiránt becses hajlamaiba ajánlva kitüntető tisztelettel vagyok

Méltóságodnak

Egerben, 1866 évi September hó 22-én

alázatos szolgája

Bartalovics Albert

Méltóságos Báró Eötvös József úrnak, a Magyar Akademia elnökének.

Buda.

8854. Az Egri Érsekhez. 8865. Külső Ügyiratok

Nagymáltóságú Érsek-Főpásztor Úr!

Veranchics Máriás kiadásának skalyaszálló halálával megakadt folytatása az Akadémia Történelmi Bizottmánya által ismét munkába vétetvén, egész készségemmel folytatom Excellentiádnak iránta több izben tapasztalt pártfogóihez, kérvén, hogy az egri érseki könyvtár Veranchich-Codexét kéthavi használatra hozzám küldetni méltóztatnék.

Ki Excellentiád kegyes jóvoltába ajánlva, mély tisztelettel maradtam

Excellentiádnak

Pesten, sept. 17. 1866.

alázatos szolgája

Méltóságos Püspök-, Nagyprépost Úr!

Méltóságodnak már más úton a györi káptalani Méltóságod kitűnő Méltóságodnak

(18) 19

~~998~~
~~986~~
~~985~~

A „Légtüneti észlelések" I-ső kötete
szerkesztési költségeinek kimutatása.

A szerző Mayer Lambert meghalálozván
irói tiszteletdíjj (csak) az első ívért jár . . 20 ft —
29 ívért szerkesztési díjj . . . . . 435 " —

Összesen 455 ft —
Ebből kivan fizetve . . . 330 " —
marad 125 ft. o. é.

Budán 1866ik October 9én.

Kruspér István
szerkesztő.

1043
1866

54 3/4 lbs

4 yrs

Tekintetes Titoknok úr,

Azon körülménynél fogva, hogy bár mennyire sürgetem is a csere- s egyéb intézetekhez járó könyvek elszállítását a jelenlegi akad. könyvkereskedő Grüner (Eggenberger) úrnál, ő" apathiájában egyre megmarad: — így mintegy 24 csere-intézet számára a könyveket, címzettel és szállító-levéllel ellátva, már ezelőtt két hónappal átadtam neki, átadván egyúttal a küldeményi főkönyvet is, hogy abban az átvételt mindegyik intézetnél neve aláírásával szokás szerint ismerje el; — én csupán ez aláírásra két hétig vártam, s akkor a főkönyvet, minthogy rá csaknem minden nap szükségem van, kénytelen voltam tőle elkozatni, fölkérvén egyúttal őt, hogy akkor midőn az aláírást eszközölni akarja, a főkönyvet tőlem egypár napra vitesse el, de ő" több izbeli figyelmeztetésem mellett is mindeddig még csak a főkönyvért sem küldött, annyival kevésbé szállitotta el a csomagokat; — így a folyó hó 3. főtisz. Römer úr - Mommsen régiségburának azon levele folytán, hogy az Archaeol. Közlemények újabb füzeteit a berlini Akadémia nem kapta, engemet megszólitott, s én a főkönyvből azonnal kimutattam, hogy a berlini Akademia részire már két

1044/1866 1.

ízben expediáltam, s a több könyvek között az Archeologiai Közlemények ujabb füzeteit is; — elmentem tehát Grünor úr boltjába s felszóllitottam öt, hogy mutassa ki, mikor küldte el a két csomagot Berlinbe? — s ő ezt kimutatni nem tudta, mert nála csak annyi van bejegyezve, hogy annyi meg annyi mázsa könyves egyik vagy másik pesti szállitónak átadott; — valamint és különösen azon körülménynél fogva, hogy az Akadémia épületében levő ideiglenes raktárban a könyveknek már hely nincs, s a mintegy két hónap óta megjelent könyveket csak nagy üggyel-bajjal tudtam elhelyezni a padolatba fektetett deszkákra, s igy az expeditio is nagyon sok vesződséggel jár: alázatosan kérem Tekintetes Titoknok urat, mint a ki előtt e bajok szinten ismeretesek, hogy legyen kegyes a mélt. akad. elnökségnél e bajok orvoslása iránt azon előterjesztésem és javaslatom alapján, melyről Tekintetes úrnak is tudomása van, magának az Akadémiának érdekében mielőbb közbejárni.

Mély tisztelettel vévén, Pest, 1866, okt. 17.

Tekintetes Titoknok úr

alázatos szolgája
Takáts István
akad. kiadó

trche-
tehát
ssa ki,
et li-
jegyez-
gy má-
önösen
letében
y nincs,
csak
sa fel-
k ve-
olnak
ek, hogy
ol or-
n a-
lsa
ielőbb

17.

Aranyi
alintézőjé

66 x. 17

Takáts József kiadónak a tisz-
tekhez beadott panaszlevele az
Eggenberger-féle könyvkereskedés
hanyagsága iránt az akadémiai
könyvek szétküldésében a külön-
böző intézetekhez és magánosok-
hoz.

	Ft	Kr.
XIV köt. (Szerv. Lóta Szigligeti Edvárd) Buda, 1840	—	35
XVI. köt. (Hunyadi László. Lóta Toldi Lőrinc) Pest, 1846	—	35.

Külföldi játékszín.

VIII. köt. (Barnhelmi Minna. Lessing után Kazinczy F.) Buda, 1834	—	35
IX. köt. (Turandot. Gozzi után Schiller. Ford. Fáthy János) Buda, 1835	—	35
X. köt. (A végrendelet. Uffland után Külkey Henrik) Buda, 1835	—	35
XI. köt. (Orestes. Gróf Alfieri után Császár Ferenz) Buda, 1836	—	35
XII. köt. (Sofonisba. Gróf Alfieri után Császár Ferenz) Buda, 1836	—	35
XIII. köt. (Messzinai hölgy. Schiller után Szemere József) Buda, 1836	—	35
XIV. köt. (A zászlótartó. Schröder után Felapáthi Molnár Sándor) Buda, 1838	—	35
XV. köt. (A levelező. B. Steingentesch után Külkey H. Ész és szív. B. Steingentesch után Külkey H. A kényelem házasság. Molière után Kazinczy Ferenz) Buda, 1839	—	35
XVI. köt. (Rágalom iskolája. Sheridan után Toldi Lőrinc) Buda, 1839	—	35
XVII. köt. (Romeo és Julia. Shakspeare után Náray Antal) Buda, 1839	—	35
XVIII. köt. (A hazudság. Federici után Salvácsy László) Buda, 1840	—	35
XIX. köt. (Miss Sara Sampson. Lessing után Kazinczy Ferenz) Buda, 1842	—	35

Vkr. Ujság
és
Politikai Ujdonságok.

Ad 1045.
1866

			fr.	kr.
P. Ovidius Naso keservei. V könyv. Második jobbitott kiadás. Forditotta Egyed Antal. Pest, 1847	—	—	1	5
P. Ovidius Naso: Átváltozások. Forditotta Egyed Antal. Pest, 1851.	—	—	1	50
Horatius levelei. Fordítá Kiss János. Az eredeti latinnal Döring szerint s Wieland magyarázó jegyzeteivel Kazinczy Ferenz által. Pest, 1833.	—	—	1	5
Zuruf. Aus dem Ungarischen des Mich. Vörösmarty vom Prof. Joseph v Machik	—	—	—	4
Eszmék és érzelmek. Irta Szeder Kálmán. Pest, 1865	—	—	—	20
Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek dallamai a XVI. századból. Közli Mátray Gábor. Pest, 1859	—	—	5	—
Kazinczy Ferenz eredeti munkái. Összeszedte Bajza és Schedel. Buda, 1836. I. és II. köt.	—	—	1	40
Hellen classicusok magyar forditásokban:				
I. köt. (Sophocles: Oedipus a király. Euripides: Iphigenia Aulisban. Forditotta Guzmics Izidor) Buda, 1840.	—	—	—	70
III. köt. (Párhuzamos életrajzok Plutarchból. Forditotta Székács József) Pest, 1847	—	—	1	—
Eredeti játékszin:				
I. köt. (Vérnász. Második kiadás. Irta Vörösmarty Mih.) Buda, 1837	—	—	—	35
III. köt. (Falusi lakodalom. Irta Jakab István) Buda, 1834	—	—	—	35
IV. köt. (Átok. Irta Tóth Lőrinez) Buda, 1835	—	—	—	35
V. köt. (Zsarnok apa. Irta Jakab István) Buda, 1836	—	—	—	35
VI. köt. (Erdélyi Borbála. Irta Tóth Lőrinez) Buda, 1837	—	—	—	35
VII. köt. (Az atyátlan. Irta Tóth Lőrinez) Buda, 1839	—	—	—	35.
VIII. köt. (IV. László. Irta Gyurmán Adolf) Buda, 1840	—	—	—	35
IX. köt. (Rózsa. Irta Szigligeti Edvárd) Buda, 1840	—	—	—	35
X. köt. (Az életunottak. Irta Nagy Ignácz) Buda, 1840	—	—	—	35
XI. köt. (Tisztújitás. Harmadik kiadás. Irta Nagy Ignácz) Buda, 1845	—	—	—	35

						Ft.	Kr.
Magyar tájszótár. Buda, 1838	—	—				—	70
Finn olvasmányok a finn nyelvet tanulók számára (Chrestomathia fennica) Szerkesztette Hunfalvy Pál. Pest, 1861	—	—	—	—	—	3	—
Finn nyelvtan. Irta Fábián István. Pest, 1859	—	—				2	—
Magyar játékszíni jutalmazott feleletek (I. Fáy András felelete. II. Kállay Ferenc felelete. III. Jakab István felelete) Buda, 1834	—	—				—	21
A magyar nyelv eredete és előnyei. Irta id. Mándy Péter. Szatmár, 1858	—	—	—			1	—
Széchenyi Emlékkönyv. A nagykőrösi főiskolai önképző" társulat megbízásából szerkesztették Rácz Miklós és Veress Károly. Kecskemét, 1861	—	—				1	50
Abuska. Csagataj-török szógyüjtemény. Török kéziratból fordította Vámbéry Ármin. Pest, 1862	—					1	—
A magyar helyesírás ügyében a m. akad. nyelvtudományi bizottság előterjesztése a nyelvtud. osztályhoz. Pest, 1856	—	—	—			—	10
Magyarítás a természettudományokban. Irta Szabó József. Pest, 1861	—	—				—	20
Corpus Grammaticorum linguae hungaricae veterum. Toldy Ferenctől. Pest, 1866	—					4	—
Széchenyi emlékezete. Szász Károly m. akad. levelező tagtól. Olvastatott az Akadémiában ápr. 30. 1860. Pest, 1860	—	—	—			—	40
Hangrendi párhuzam egy példában. Lugossy József m. akad. tagtól. Második bővített kiadás. Debreczen 1858	—	—	—			—	20
P. Ovidius Naso levelei. IV könyv. Második jobbított kiadás. Fordította Egyed Antal. Pest, 1875	—					1	5

			1	2
			ft	kr
II. köt.	Pest, 1863	— — —	3	—
III. köt.	Pest, 1864	— — —	3	—
IV. köt.	Pest, 1865	— — —	3	—

Nyelvtudományi Pályamunkák:

I. köt. / Csató Pál: A magyar nyelvbeli ragasztékok és szóképzők. Nagy János: A magyar nyelv szóalkotó s módosító ragainak nyelvtudományi vizsgálata) Buda, 1834 — — — — 53

II. köt. / Dr. Engel József: A magyar nyelv gyökérszavai. Nagy János: Tiszta magyar gyökök) Buda, 1839 — — — — 53

III. köt. / Szilágyi István és Fábián István: A magyar szóvonás szabályai) Pest, 1846 — 1 —

Dunántuli nyelvjárás. Jutalmazott pályamunka. Írta Vass József. Pest, 1860 — — — — 1 —

Blair Hugo rhetorikai és aesthetikai Lecakéi. Angolból Kiss János. II. köt. Buda, 1838 — — 1 5

Magyar és német zsebszótár. Második vagy német-magyar rész. Második kiadás. Buda, 1843 — 2 —

Új „kimerítő" magyar-szláv szótár. Készítő Jancsovics István. Szarvas, 1848 — — 1 68

Új „kimerítő" szláv-magyar szótár. Készítő Jancsovics István. Szarvas, 1848 — — — 1 65

Római classicusok magyar fordításokban:

I. köt. („Sallustius" Kazinaytól) Buda, 1836 — — 1 5

III. és IV. köt. / C. J. Caesar munkái Szenczy Kmrétől) Buda, 1839 — — — — 2 10

V. köt. („Tibull" Egyedtől) Pest, 1845 — — 1 —

A magyar nyelv rendszere. Körülbocsátá a magyar tudós társaság. Buda, 1847 — — — 1 —

V. 1.

Eggenberger F. könyvkereskedésében / Belváros, barátok tere 5. sz. /
s általa minden hiteles könyvárusnál a magyar tud. Akadé-
mia következő kiadásai kaphatók:

I. Nyelv- és széptudományiak.

	ára aust. ért.	
	Ft	kr.
Régi magyar nyelvemlékek. Döbrentei Gábor mint szerkesztő felügyelése alatt:		
I. kötet. Buda, 1838 — — —	5	—
II. kötet. Buda, 1840 — — —	5	—
III. Kötet. Buda 1842 — — —	5	—
IV. Köte. 1-sö osztály. Buda, 1846 — —	1	93
Codex graecus quatuor evangeliorum e bibliotheca universitatis Pestinensis cum interpretatione hungarica editus a Sam. Márkfi, O. S. B. Pest, 1860 —	3	—
Kazinczy Ferenc és kora. Írta Toldy Ferenc I. és II. Rész. Pest, 1859 — — —	8	—
Reguly Antal hagyományai. Kiadta Hunfalvy Pál. I. köt. A vogul föld és nép / m. t. Akadémia Evkönyvei XII. köt. 1. dar.) Pest, 1864. — — —	4	—
Széchenyi emlékezete. Arany Jánostól. Olvastatott az akadémiai Széchenyi ünnepélyen okt. 13. 1860. Pest, 1860 —	—	40
Magyar akad. Értesitő. A nyelv- és széptudományi osztály közlönye. Szerkeszti Toldy Ferenc: I. kötet. Pest, 1860. — — —	3	—
II. köte. Pest, 1861-1862 — —	3	—
III. köt. Pest, 1863-1865 — —	3	—
Nyelvtudományi Közlemények. Kiadja a m. tud. Akadémia nyelvtudományi bizottsága. Szerkeszti Hunfalvy Pál: I. köt. Pest, 1862 — — —	3	—

Tekintetes Titoknok úr,

Meghagyásához képest van szerencsém az Akadémia könyv-

Á készletéről a mellékelt A betűvel jelölt lajstromot azon alázatos megjegyzéssel bemutatni, hogy ez azon kimutatás alapján készült, melylyel az akad. könyv-árus (Eggenberger) az 1865. ápr. 30. bevégződött könyv-árusi évet bezárta, s hogy ez annálfogva tökéletes nem lehet

a) azért, mert nincs benne kimutatva, hogy 1865. ápr. 30-tól fogva hány darab és miféle könyvek lettek el részint a pesti részint a vidéki bizomá-nyosoknál.

b) azért, mert még abban az esetben is, ha most 1865. május 1ső napját írnók, végig kellene menni a főkönyvön, s minden egyes könyvre reáírni, hogy melyik üzletében (melyek közül többek már 4 éve hogy nem kaptak semmit, az expeditio azonban már most folyamatba van téve) vagy más készület nem kapott még belőle.

A dolog ily állásában – ha szabad, véleményt nyilvánítanom, czélszerűnek gondolnám:

1. Azon ujonnan jelentkező intézetekre nézve, melyek az Akadémiával cserevisszonyban nem állanak, s így csak ingyen példányokat kapnak (a milyenek például az iskolák), hogy ily intézetekbe csak önálló művek, nem pedig folyóiratok adassanak, s az önálló művekből azok, melyek az A lajstromban vagy

keresztel vannak megjelölve. Ezek jobbadán részint fordítások, részint csonka példányok, melyeket a szerint cserintézetnek küldeni nem lehet, vagy olyanok, melyek nagyon csekély kelendőségnek örvendenek. Ennyi számu ú. i. 30-35 féle könyvről nem lesz lehet minden egyes alkalommal a készlet-kimutatást megkehetős valószinüséggel elkészitni.

2. A mi az ujonnan jelentkező cserintézeteket illeti, ezeknek rendesen csak folyóiratokat kellene küldeni, még pedig az azon időtől fogva megjelenő folyóiratokat, a mikor a cserviszony elhatároztatott. Önálló müveket (az illető szakbeliekes) csak különös esetben, mi az önálló mü megjelenése után végzésileg volna kimondandó. Önálló müveket rendesen küldeni talán azért sem lehetne, mert már volt rá példa, hogy az önálló mü I. kötetét az Akadémia adta ki, a II. kötetét pedig eladta, hogy egyébiránt az Akadémia folyóiratainak példányaiból hány példány van már eddigelő lefoglalva, erre nézve van szerencsém a B alatti lajstromot bemutatni.

B.

Megjegyzem végül, hogy a 178. pont szerinti 10-10 példány az A lajstromból már le van számitva, s e példányok egészen elkülönitett helyen (az Irodában levő szekrényekben) tartatnak.

Pest, 866, januar 20.

Fakás Viktor
akad. kiadó.

Az Akadémia által
Kiadva
Kónyi Mózsles Sebestyén
1866. jan.

Jegyzék

a M. Tud Akadémia folyóirdatairól

A folyóirat címe		Hány példányban nyomják	Hány ingyen vagy cserepéld szükséges	Hány példány rendelkezésre áll tolóleg adható
	I. Osztályi Közlönyök.			
Nyelv- és Szeptud.	Értesitő"	500	422	78
Philos. tört. és tört.	Értesitő"	500	416	84
Mathem. és természett.	Értesitő"	500	442	58
	II. Bizottsági Közlönyök			
Tört. Bizottság:	Monumenta (I. és II. osztály)	750	109	641
	Magyar Történelmi Tár	500	108	392
	Magyar Levelek Tár	500	108	392
	Török-magyarkori tört. emlékek	500	108	392
Nyelvtud. Bizott.:	Régi magyar nyelvemlékek	500?	92	408
	Corpus Grammaticorum	500?	92	408
	Nyelvtud. Közlemények	600	400	200
Archaeol. Biz.:	Archaeol. Közlemények	500	178	322
Math. és tem. Biz.:	Math. és tem. Közlemények	500	114	386
Statist. Biz.:	Statist. és nemzetgazd. Közlem.	700	112	588
	III. Általánosak			
1. Évkönyv	(teljes azaz minden füzete)	500	103	397?
	archaeologiai tárgyu füzet	500	281	219
	nyelvtud. tárgyu füzet?	500	195	305
	math. és természett tárgyu füzet	500	217	283
	statistikai tárgyu füzet?	500	215	285
	történelmi tárgyu füzet	500	211	289
	közülök tárgyakat illető füzetek	500	421	79
2. Jegyzőkönyv		600	474	126?
3. Almanach		600	500	100

Jegyzés:

Ház

Jegyzés 1. A „Hány példányban nyomják" rovatban lévő számok
a nyomdász számlái nyomán vannak kitéve.

Jegyzés 2. A „Hány ingyen vagy cserepéldány szükséges" rovatban lévő
számok az ügyrend /1866-ki Almanach szerint/ illető" pont-
jai nyomán vannak kitéve. Például a Math. és természettud. Ér-
tesítőből szükséges 442 példány így áll elő":

180. Azon külső" tud. testületek sat. — — — — 12 példa.
181 b) Azok, a melyek sat. — — — — 21 példa.
183 d) azok, melyek sat. — — — — 24 példa
188 i) Évkönyvek, Értesítőket sat. — — — 1 példa
190 l) A természett és mathem. sat. — — — 1 példa.
192. A magyar korona tűlelején sat. — — — 39 példa.
192 c) Az Évkönyvek és Értesítő" sat. — — — 3 példa.

Az 1866-ki Almanach kinyomása óta
pedig:

Budai fő reál iskola /1865. 294. sz. jegyzőkönyvi
végzés szerint/ — — — 1 példa
Magyarhoni földtani társulat /1865. 314. sz. jegyző-
könyvi végzés szerint/ — — — 1 példa.
178. Az Akadémia összes kiadásaiból sat. — — 12 példa.
179 b) A nevezetesebb sat. — — jelenleg 9 példa.
167. Ingyen példányok sat. jelesül:
a) az eddigi tagoknak — — — — 305 példa.
b) a legközelebb választottak az 1866. jegy-
zőkönyv 3. pontja szerint megerősítést nyert
tagoknak — — — — 13 példa.

Összesen 442 példa.

vagy az Archæol. Közleményekből szükséges 178 példa. így jő ki:

180. — — — — — — — 12 példa
181 b) — — — — — — — 21 példa.
184 c) — — — — — — — 30 példa

átvitel 63 példa.

Áthozatal 63 példd.

188 i) — — — — — — — 1 példd.
189 k) — — — — — — — 1 példd.
191 m) — — — — — — 1 példd.
192 — — — — — — 39 példd.
192 b) — — — — — 2 példd.

Az 1866-ki Almanach kinyomása óta pedig:

Reale Accademia di Arch. Nápoly (1865. 229 sz.) 1 példd
L'Istituto di Corresp. Arch. Roma (1865. 241 sz.) 1 példd.
Historischer Verein. München (dasselbe) 1 példd
Historischer Verein. Regensburg (dasselbe) 1 példd
Historisch-Statist Section sat. Brünn (dasselbe) 1 példd.

Az archæol. Bizottságnak külön rendelkezésére (elsőbbi rendelés, közölve föt. Rómer urral 1865 évi 300 sztokholmi szám alatt) — — — — 30 példd.
178. — — — — — — 12 példd.
179 b) — — — — — — 9 példd.
168. Az állandó bizottságok tagjai sat. — jelenleg 13 példd.

Összesen 178 példd.

Pest, 1866. január 20.

Takáts József k.

B

Lajstrom.

A magyar akademia által kiadott
Könyvek hirdetése tárgyában
megállapittatott:

1 haráb hirdetési dija, mely
116 dupla sort tesz ki 23/20
ebből 20% le 4.64
18/56

a hirdetmény, körülbelől
2, 2½ — 3 harábot fog kitenni
és minden egyes hirdetmény után
bélyegdij 30 kr. fizetendő."

A Vasárnapi Ujság
és Polit. Ujdonságok
Kiadó hivatala.

Pest, oktober 26.
1866.

1045
1866 (+7)

1046
1866

+ Egy db. állatdíjmegnyitói meghívó

Dopp. Méltóságos elnök ur.

I. é. Nov 26 6[illegible]7 szám alatt kelt felszólítása folytán a mathematikai és természettudományi osztály rendkívüli ülésre összejött, s a levélben ismertetettek, mint az akademia 1866 Nov 5 tartott összes ülésén tett indítványra hozott határozatot pontról pontra megvitatta és a következőkben állapodott meg.

Az osztály szintén azon nézetben van, hogy az akademiai működés nem olyan hogy arral megelégedni lehetne s igy nagyon rendjén van e részben valamit tenni megkísérleni; osztja azon nézetet is hogy az idönkint tartandó gyülek az egyes tudomány-ágak határszéli kiterjedtségét, s a heti üléseket nagy az akademia tagjaira nézve minél kisebb kiterjedésre szorítsák; végre üdvösnek tartja foganatba vételét az ügyrend 22-ik pontjában foglalt azon határozatnak is, mely szerint "az osztályok az ülésszak szerint négyek első ülésecknek előadási tárgyakkal ellátásáról, illetőleg a tagok vállalkozása utján pótlásáról gondoskodjanak, s a megállapított előadásokról mindig jókorán értesítsék a titoknokot, hogy az minden egyik ülés tárgyait 8 nappal előbb a terem falán táblaján kitüntesse."

Minden czélok elérésére az 1866 Nov 5-én tartott összes ülésben határozatba ment hogy az osztályok bizonyos időben, jelesül minden hó első valamelyik napján gyüljenek össze magán értekezletre.

Az osztályra nézve tehát egy új neme a "gyüléseknek volna rendszeresítendő", s ez ellen a tagok többsége felszólal kiváltképen hogy az csaknem kivihetetlen tekintetben a math. s természettudományi osztály saját körülményeit, a melyek mint: hogy az akademia többi osztályait nem körösék, szabályszerüleg tartani. A szakférfiak összejövetele csupán végett igen kívánatos, és nem tévedünk ha azt állítjuk hogy egy ilyen gyakrabb összejövetel elérése végett lépnének előbbe a természettudományi társulat, a jóltani társulat, az orvosi többféle egyletek kik ugyanazon nevek nem hiányoznak hogy nem hiányzanak, melyek felvétessenek a tervezett akademiai gyülésekben is fektettetnek fel ellenkező

1766

[illegible]nokai ezen az akadémiai math. s természettudományi
osztály egyes tagjainak gyenge tekintetű egyleteknél kiváló
[illegible], sorsában látjuk, hogy annyira hogy rendkívüli idejök
nagy részét ezen [illegible] tudományszaki összejövetelek absorbeálják,
szabadjon még arra tenni hogy a [illegible] math. s természettud.
osztály azon tagjai kik [illegible] darabok s egyszersmind tanintézeti
Kerelők mint az physikai [illegible] physikusok, vegyészek, [illegible] az állat-
növény, s állattantanárok nem az előadásaik hanem az
intézeti munkálat által annyira igénybe vannak véve,
hogy még az eddigi fok gyűlés is a lehető maximumnak
gyanánt tekintető s így még több rendszeresített
gyűlés életbe léptetése az ő [illegible] részvételök mellett ki
nem vihető.

Ezen új [illegible] rendszeresített gyűlések által tehát nem
lépi az osztály többsége hogy czél éressék el.

Távol van azonban attól hogy a Nov 5-ki ösztön
ülés határozatát, [illegible] mostt akarná megsemmisíteni, de távol van
attól is hogy az [illegible] nyilvános ösztön ülésben kifejezett
fokozottabb akadémiai működési utánni törekvést a) magán [illegible] részéről is kijárulatlanul
[illegible] is ne vallaná, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

minden esetre kell tenni [illegible] annyit, a mennyi a dolgok
jelen állásában lehetséges, de ezt az osztály többsége úgy látja hogy
még most is elérhetni: nevezetesen határozatai e körüli
pontokban foglalhatók össze:

1) a rendszeresítendő új havi ülésekből [illegible] saját pen.
pontjából [illegible] kiegészítéseknek nem tartja.

2) Az egyes [illegible] határozatok [illegible]
[illegible] tartandó pontok megtartására [illegible]
fel az akadémiai elnök az tagokat körlevélben, s ezzel kik
vállalkoznak jelentsék magokat az akadémiai titkárnál.

3) Az osztályülések tárgyairól a gondoskodást mennyiben ezen-
túl is a rostai gyakorlat mellett, t. i. [illegible] ha elegen
nem jelentkeznek a közelebbi ülésre, az akadémiai titkár körlevél
küldjön a tagokhoz.

Ellenben minden rendkívüli tárgy elintézésére az osztály
ezentúl is közlekedésének ismerendi [illegible] összejövén

* [illegible]

Mark s tanépek. Optályán 1866 Dr 6.

Jelen Kubay Ág. Balassa Hendrich Orb Sztrunk Kalló Ferd
Dán Kantor Nagy Corzen-arcban. Kondr. Jedlik. Flor.
Vass Thom. Dpraeg. Boor. Ruzsa

1. Az Optály elnöksége vendégére megkéreti Kubay Ág Jegyzőt felvi.
2. Kubay elnöke D. Dán mértanyát az Alk. ó évben
Vitatás
& Hendrik az elnök felé. Mél a dolog vitele a tanmenet. = pénz mellett.
diarf. a fenk elnöki a fő mél. fel hova a tanyte rend a mellett
hogy fenkölyek mind. 2ra a tagok igy elmenk fogadva, a mig Kiss
Kinchlás reformk. hiban ha pallérás mintá. 3 a régiben tellene gyakran
a mintány vizsgapontban, az nem ny
Tehát Kirkelnek = tanja mika fényar elmé
Polya helyettes akad a tagok közt Kiss Kiné elnyerte I nyilatkozt.
Kellenek literatura apkönyk, kik jöjjék a tagokat.
Jedlik pártolja Polyát hogy tanár I mik eggyet kell majon = tapasz
tet. Ugyis Kellne majon Kinek Karde es idejé va. Pozsa a tagokra nézve
az I tagok nem, a fők gyülés. arról fenkö mélyén ejtik ny ülésekről
hallva. Ő ert nagyon és mutra ert Kik gyakorlati fogalkozásra Kaizen
vók. Nem pártolja az ily
Balassa 2 pont él. 1ső nagyok fogalalásé; 2a elnöknek jog
dolgok. Nem tanyoly ok fejezni = gyülés I ny dolgot Kell
a rid adjuntus kezen, kinek ert a fölkérést. Ő mélt dönteknek
egyesületi élet alatta (Ág-d, r) — a 2ra illetőleg a tagsági
dijak ügye. Arról nellenk vane
Sztrunk a gyülésnek = tanja kötelességek. 1ra a tanulónk = Kötelesek
rajzi, Ly nek 5 és 7, es Kard. Elnöke magyarázni fogja. Tehát
= Kinekelő.
Hunfalvy pártolja a tanítványa az ifjúságirodalom, de ert = kényelmes el,
I mutat ert elnöki elégületlenségét fejezi ki a Kitünk = ert élet = telepü
a mit az elött sokan intéztek, mikért a mult rói ülésben kimondta
Tolby. elnö I fenkölte a tagokat, a mondván tehát I elégületlenségét fejezi
az 1ő tehát = elnöknek nagyon = ne tudna magyarázni az akadémia tanu
elnöke. = ügyben tanya a Ludovica fejlesztésére. 2ra = tanja I mely ügy
illeti, mindig vagy Elnöknek. Tehát ok fenn elégületlenségre.
3ra a tud. Akadémiát eppen elnöknek = tanja az Akad ügyében
Mónek minda egy fent tudja ok ha fenn elő is adja.
Tehát fenyeleg a fiúk, mutni az ilyen erőszakos mód I tanulni
a elnöknek. Vannak mások, ha a I az elnök fenkölte fel a tiszt
is rak tagjait Kik = jönnek.
Sztrunk. a tud tekintetben jelentős illetőleg, az ok mikéne Kárálne
= tanulni kezdj. I a nagyobb arramutok Kiadásokat, a magyar
tehetős Kisérletekre tanja I magtárnak de = a nagy kong
tanya nagy az Akad. emlékére. Kinek ny mint Kiadásból

~~Akadémiai hogy~~

Elképzelhet idő minden ~~eren~~ új kari ülések ~~is elegendő~~ ~~hallgatóságot~~ ~~fog találkozni, de~~ ~~még~~ ~~de~~ be fognak lépni, ~~stb~~

Egészen más reformoktól vagyunk mi. s természetesen először arra hogy akadémiai munkálkodásunk élénkebb legyen, másodszor hogy ~~nagyobb~~ nagyobb figyelemre méltassa ~~a~~ reformoktól ~~maguk~~ az akadémiai körén kívül állókat, ~~a többi körök~~ ezek körök elég legyen megismertetni a közoktatási és nevelési terét, a hol jobb alkalom nyujtandó arra hogy ~~a~~ ezek emberek képződjenek s azok munkálkodását a közönség nagyobb része értse ~~a~~ által ~~a~~ ~~a~~ ~~a~~

Az állatkert

ünnepélyes megnyitására

1866. aug. 9. déli 12 órakor

tisztelettel meghivja

..... urat .....

A választmány.

Összegyülés a medveháznál. mindjárt a bemenetnél.

Tekintetes Akademia!

Egy alázatos kérelemmel vagyok bátor a Tekintetes Akadémiához, különösen an„ nak Nyelv- és széptudományi osztályához járulni.

Sukán áttalam fordított Sárzáliája kéziratának, mely mint pályamű az aka„ démiai levéltárban van letéve, — kegyes visszaengedéséért esedezem.

Mines annyi „pénzerő" rendelkezésem alatt, hogy említett művet még egyszer lemásoltathatnám; s a birtokomban levő eredetit, mely részint jegyzetek s előkészü„ ben nem oly teljes, részint a sok javítás mi„ att alig olvasható, — sem kiadó-keresésre, sem kiadásra nem használhatom.

Midőn a Tekintetes Akademia „pá„ lyázási szabályai" közé a hatodik pont alatt levőt beiktatta, az által csak az iro„ dalom javát kívánta előmozdítani, nem hogy egyesek kárát eszközölje, a nélkül, hogy ab„ ból magának valami haszna legyen.

Én úgy vélem, s e vélemény ben millió„ kal osztozom, hogy valamint más pályán, úgy az irón, tevékenységre, tettre, az anyagi jutalom nem csekély buzdításul szolgál, míg a szinten anyagi s tettleges károsodás, mint„ egy anyagi büntetés, ugyanarra csak lehan„ golólag hathat. Részemről legalább főszerin„ tett pályázási szabály mellett s oka több pá„ lyázni tollat nem fognék kezembe; s hogy ezt Sukán Sárzáliájánál tettem, oka az volt, mert fordítmányom győzelméről, irodalmunk hasonló termékein végig s körül tekintvén, legkevesebbé sem kételkedtem. Ennek is

1067/1866

volna kedve csupán azért pályázni, hogy megbüntessék?

Valószínűleg innen magyarázható, hogy némely kitűzött akademiai pályakérdésekre, a jutalom puszta reményében, de annál bi„zonyosabb anyagi veszteség félelme miatt, — semmi pályafelelet nem jő.

Leg célszerűbb, jogos pedig és igazságos eljárás csak is az volna, ha az irók pályázat alkalmával anyagi jutalmat nyujtani vélnének, de lasonló veszteségtől épen ne kellene tartaniok. Mire nézve a pályamunkát, ha nagyon libás, ha kritikán alúli az (mi rövid áttekintés után akornal kivehető) — pályázatra sem kellene bocsátani. Ez által az iró is nyerne, megmaradván tulajdonáúl kéziratá, — a tek. Akadémia nagy„érdemü tagjai sem kénytelenittetnének holmi iskolai javitásokat hónapokig végezni. De ha a pályamunka jósága, birálatra-valósága már első átlapozásra kitünvén, pályázatra bo„csáttatik, — ugy a nem nyertest, a tek. Akademia maga számára s maga költségén, melyet az ország a közjó tekintetéből csak helyesnek (el) tsére, hitelesen lemásoltatván, tartoznék tör„vényes s legtöbbnyire vagyontalan tulajdonosának visszaengedni.

Minthogy azonban a törvény, a kitüzött pá„lyázati szabály, még eltörölve nincsen, — alázatos kérelmem csak az lehet, hogy annak szigo„ra kegyes kivételképp, mi nélkül ugy szólván semmi szabály nincsen, említett kéziratomra ne alkalmaztassék. Hogy, visszakapván azt, benne egy betüt sem fogok megváltoztatni oly végből, hogy azzal a t. c. akademiai birálók itélete ellen akárnikor föllépjek, — ezennel szavamat adom.

Kérelmem kegyes meghallgattatása u„tán, melyért is mélyen esedezem, a tiszteletnyi„latom nyomról, melynek jeligéje: „Ha ő„

tok, a nyelvnek stb.ra, — azonnal visszaküldöm.

A Tekintetes Akademiának

Pest, nyáreló 10. 1866.

alázatos szolgája
Márki József tdr, m. kir.
m. kir. egyetemi könyvtári
titkár.

A méltóságos elnök úr
adja át, mint mint he-
lyettes s az irattárba
való ügyet. Nov. 14.
1866.

2. db.

1049

1866

Kiadja Arany László
[t. 1 hosszú, dr.]
Gyermek
ARANYHOZ.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Ék. aug. 21. 1866 Vácz sept. 10. 1866

Tekintetes Főtisztelendő Úr,
Igen tisztelt Házastársam!

Fel lévén hivatva arra, hogy irói működésemről és megjelent dolgozatimról feljegyzéseket a következő évi, vagyhogy pedig jul. hó utolsó napjaiig igazolnom; ámbár a határnapot nem tudtam nyilván egy a mint ilyen bővebb, vagy szűkebb körben, vagy egyszerű kérelem, s kívánom a mit szeretnék hivatalos kötelességeim miatt tehetlenné. Ez tehát röviden irói tevékenységem jegyzéke:

1/ A „Vadvirág" Nők részének fejtő alakjai.

2/ Ezen ünnepnap emléke az abonyi templom felszentelése alkalmával Oct. 2án 1864ben, Kolozsváratt 1865. A római kath. hyeumi hymnusz beszivel.

3/ A Verecsparaki Unitárius uj templom szentelési ünnepélye Kolozsvár, a róm. kath. hyeumi hymnusz beszivel 1866.

4./ A szent-gericzei Unitárius Zsinat emléke az 1865ik és ujj aug. 26, 27 és 28ik

napjain elmondott tanyloni imádk.
beszédekben Kolozsvárt a szám. tanít.
czimü nyomda bennivel. 1866. —

5.) Több irbeni tájró küldemények az Akadem.
Nagy Szótárához.

6/. Több rékely ó-balladák közlése a „Fővá-
rosi Lapok"ban és Hegyinél és a külföldben.

7/ Megjegyzések a „Magyar Nyelvőr" czimü
folyóiratban közölt „székely Nyelvjárás"
ról. s.k. fűlé s hülajnódd Czimü Ujdonságokra. (Kéziratban.

8/ Megjegyzések a Magyar Tudós Társaság által
1870-ben kiadott Magyar Tájszótárban
megjelent több székely szavakra. (Kéz.
iratban.)

9/ Székely énekmondó és szövegtolla a Magyar
Nyelv szótárára. (Kéziratb).

Ezekben állt székely tanulmányom, melynek közlése
után bátor vagyok a „Budapest" IIik kötetére vo-
natkozólag megemlítésemet, miszerint ohajtanám tudni,
vajjon a Magyar Akadémiai által oly kapcsolatban
hirdetett a „Budapest" IIIik kötetének 60 példánya
meg-

viele irónak helyesbítésbe menjek-e a pénztár Eöry
nálunkénél fogva —? Mely esetben egész tisztelettel
és bizalommal kérem a Tekintetes Direktor Urat mint
Elnököt engemet értesíteni épp akkor, a midőn pénz-
jegyek kapni egyáltalán, hogy tudjam fel az
Akadémiai rendeletnek s így érdekben 6 példányt
és arról is, hogy annak után hogy adjak-e ki nekem
vagy Albert, a kiktől a III-k füzetek is megjelentek.

Ez ügyben ez egész ügynél kifolyólag nem vagyok,
mert arra időnkint kimondott nemzeti tiszteletnél fogva,
hogy, nem tudva semmi egészben egészben
tán értsem; hogy azonban ismét egy kis, talán tiszteletben
és elismerésben is, okvetlenül elkerülni, ajánlom, hogy arra
300 forintot az első és III-k füzetek kapcsán-kétszer
példányára még fizessen-ki és miért fizethessen?—

A III-k füzetek "ismeretlen" ügyében akadémiai fejtő
alig adom, mivel nincsen tovább tudni, mit alázatos ut.
ja is bizottsági tanácskozásból a nyomdai költségek egy-
részét, ámbár az 1-ső füzetnek egy részével is még adós
vagyok kiket fizetésünkénél fogva. —

Barátsággal és barátsággal Kívánom Gyulai Pál urnak, hi-
vatalos sürgős megtalálni — értesítés a Tekintetes Úrnak kapcsolat-
ban, valamely kívánok vagy kívánni fogok Gyulai Pál-nyomdában-
(emlékezem hogy ilyen adatok kívánni) kívánatosnak, Id. Gálfi
S. Nevadata, akki fülfedezte.

Boldogsággal Tisztelettel maradok
Tekintetes Urnak
alázatos szolgája,
Kolozsvár máj. 9. 1866

Kiss a János

Kriza

Magyar Akadémiai Titoknak
Tekintetes Arany János
Urnak

Pest

Ad 1049
1866

KRIZA JÁNOS

1049 (+1 korábbi)

1866.

Tekintetes Titkár Ur,

Tisztelt Hazafitársam!

Bocsánatot kell kérnem mindenekelőtt azért, hogy ily késön tudok számolni a' reám bízott 1 gyüjtési körnek tekintetében tulhalasztani feladatomat: e' késedelem oka folytonos elfoglaltságom hivatalos teendőimmel nagyrészint távol helyeken - 1 ugy a' közelebbi napokban vehettek magamnak annyi időt, hogy bár futólag átkirándulhassam az oláh népköltések ime termékeire. Mély nagyon sajnálom, hogy e' szép oláh nyelvnek még oly kevés jeles tulajdonait lehet megtanulni teljes világításában, elegendő arra nézve, hogy, hanyi szép élvezettől vagyok ennélfogva kénszerítve, arra kivánt a' jelen alkalommal sor, hogy bár lehet módom egy hü ványtárban reméltheti virágok helyett élvezhessem, szólhassam, gyönyörködhessem magas az élő természet üde virágaiban, a' mint arra sajátságos földöltözetében tanyadzanak 1 virulnak e' hazánk ét határ az a' kedves illatárt, melyet a' herbárium lenyomdok nyujtani tudni nem képesek nyujtani nekünk. Kivánatom azt akarom én esen szavaimnal érteteni, mintha nem volna képzelhető olyan

venek

remek fordítás is, mely talpon marad az eredetinek teljes mértékében – i ily esetben mintha a' művény hagy ügyességgel', avatódósággal egyik talajból a' másikba lenne átültetve. Innban ha valahol, bizony a' népköltési művények átültetésinél kívántatik a' lehető legnagyobb ügyesség, tapintatosság, i e részben az aranyalagos tökélynek talál megközelítése is feltétlen nehéz, i igen hagy érdem, ha nevezhető: mert hogy egy ilyen népnek őrtermészetű termékeit, minőnek a' népköltéseket tartom, más, idegen népbeli egyes ember elméje talaj-don nyelvén, minden alak- és színbeli sajátságaival visszaadhassa, azt talán senkivel határos dologgal tartom. –

Az oláh nyelvnek tudói a' jelen alkalom-mal főleg azért szerencsém volna, hogy hozzávetlen-néh némi alapossággal, mily valószínűséggel történt az oláh népköltemények magyarra való fordítása. Az oláh nyelvnek egyszeregy értője kiindján megtud-há ítélni: vajjon az igazi népnyelven keletkezett-e az eredeti népdalok? magán a' nép ajakáról vannak-e azok átvéve? vagy talán a' régi jó o-láh nyelv az újabbkori románnal van többé-kevésbbé felcserélve, mely esetben a' népdalok valódi régi eredeti hajtatása is nagyon kétessé válnék. Ezt én ilyetén, tehát oláh nem annak nyelvét nem értő minőségemben természetesen kiszámítani meg nem ítélhetem – Oah is a' számos újdonsültnek, ginálatnak tetsző költeményekből egyaránthatom, hogy nem kevés darab lehet a' reformált nyelven írva, akár mint

mint önmagában kész irodalmi mű, mely aztán
a közönséggel, vágyakkal való összehangzása miatt
az összes nép ajkára kelt és általános kedveltségre
jutott, mint ez a több magyar költőnk dalainál is
tapasztalható, – akár mint legalább részben népies nyelvű
vers keletkezett dal, melynek írója kilenc tudós
közönségesen, mint nálunk magyarnál is sok más nép
dalainak, honnan énekeink kútfőit nyerjük, ismeretes.

Előre bocsátva, miként én a fejedelmi alapító oklevél
népköltési gyűjteményt kiadandónak tartom, még
annyiban is kiadandónak, ha az ily népköltemények
csak próbára lennének fontosak; mert így is kellemi hasz-
részének, honnan irodalmunk gondozóinál ítélném
azt, hogy a gondviselés által velünk egy hazába,
egy honi-családi életre rendeltetett népünk egész gon-
dolat- és érzés- és akarat-világával módunk van meg-
ismerkedni — már pedig nem pusztában, hanem élő
folyékony magyar versben adván ebben — ezt mon-
dom előre bocsátva, csak egy kis osztályozást nem-
nét abban a gyűjteményben eszközlendőt, mely abban
állana, hogy

elsőben is: valamennyinek külön a valódi
népdalok, a melyek a természetnek spontán szavai,
vagyis a nép kebléből eredetiségök bizonyságával mint,
egy lejáró arczulatban hömpölyögve kivalók, vagy lega-
lább felismerni. hogy népelme működési, midőn ud-
vari zaklás, hogy egyik másik fejedelmünk művei, de
azonban a nép szellemében és annak egész nyelvén
vala keresztül emelteték elő, vagy eggyesze a nép ma-
gyar

: den sia" beavató nak sajátivá kültak. Ez elő re„
vatkan meg osztályba tartozó népdalok Eiremelé„
ez nagyk 2 dolk Nyelvek Ejtésjárul egy kurt.
kóban ipacó., mind látnik a képes irásnál finom ér„
zékkel i sokszorosan biró derék gondról tekeresek
meg a gyönyörben. Az ilyen dgyi népdalok közül„
belől ket harmadát tehetik a gyüjteményeknek, meg
vévé Galiczyan é nagy számot, hogy ezek közül is igen
sok becsetes ád dgyi Eis ~~t~~ arjaskájon, Eiegészítésen,
i bár elig képzelnek dönik is fel ~~t~~ népdalaspmenete,
hangja, Erembau az egésnek ~~tat~~ alkotmányából, a gon.
dolatnak igenis következetes Nyomából i a Végin ugyan
epigrammai Gatteredből arra a gondolatra kell jö„
nünk, hogy többen vették magukat a Gánudásra be„
helyezkedni a nép egyne-ü életi világába, i annak ~~fel~~
~~tan~~ tanni meg a költői teremtés nagy titmeinek ispai mun„
kajár, a'mi egébiránk Gal dicsérete lehet, i az ily
kiküdéi, hogyha nincs több tángelue i talentum össze„
találkozásával dúrünk, egy igazán ép, hengyesen irodalom
elő ~~Ebbá~~ fejlődhetni. Ez elő nyaban, legalább né„
Zeyen helyek alig találhatnak helyet avok az
egyszerű ~~nép~~ beállandók, melyek nagy számmal fordul„
nak elő, de inkább monótongok, költői elbeszélé„
sek kuudhatók, mint: a Gyüm es kotü, Hiúna Dra„
bina, Gonka, Bajzar es kürénk sor. Ezek nagyré„
szének: menete, anyaga, megnepdese, Ejtetik bá nép„
nél; de az első példánál is felülik, hogy a ké„
sőbbi vizsgálatnak, kelmek nagyrészint ~~sok~~ sok rabá„
lom, átdolgozáson, Eiegészítésen pótlásom nincs szerkezet
nagy legalább részben sinlésseni látszanak az átdolgozónak?
Ebből

ad 1049/1866 2. ív

kibővíti, kiegészíti elbánásait. Mindenesetre nem fogna ártani egy kis válogatás, elkülönítési eljárás a valódi románok közé balladái-félék i az oly szerencsésen ujabb keri átdolgozás nyomait elárulo darabok kiejtés. — Szerintem a keresés valódi kiinduló legjobb az Ártsd című, ama dombon, ama helyen, Egy lány és egy ifju menyen. Ez még legjobb hasonlít a mi ó-székely balladáinkhoz, bőbeszédü az utolsó részében, hol az elmúlásból vagy elszakított lány által vetkőzendi lányait a mi kádár kutyáink vagy fehér asszonyaink által. Ejen utól rest, Nem, kit nehéz utad ne legyen, Ejen utól fájdalmas kit legszebb utad ne lep. Legyen kilenc gyermeked, Mind kisvelje gyötrelmed. Legyik ó-balladánkban planè hasonló által fordul elő: Tizkilenc gyermeked legyen, arra számolva hogy apró gyermek, tölte be egy nagy falusi temetőjének tizhelyét, i ott irgalmatlanul sirjon rijjon fülembe, a mi leginy emberének elég által — . —

Ezután jönnének külön rovatban a honfias, nemzeti dalok, a melyekből az oláh népnek ujabbkorbeli tiz vágyai, örömei, tivelvéjei terjednek oly népeinek. ki, i a melyekből szabadsági i nagyrészint ismeretesek i meg is kezdvék, i nyilvánn magukon hordják a mü, költészetének nyomait, az önmagában minden bélyegét. Továbbá elkülönitendők a többi mindaddig, a melyek nőt nőnek is van jegyzve, hogy nagy népünnepélyre vonatkoznak, i a fogarasmelléki Kerekes nép közül elhiresztelték volán legujabb szerelmi mindaddig, mely tetszés viszonyai, örömei, fájdalmai, Tetszés bálról, vadrózsák. — Mely részletes magyarázatok mi magyarokul:

a mi népdalos gyűjteményeink, ha minden nép-
re való hosszas, keserves, dalainkat pelvenyök, ha
minden kétségbe kedv forrásából gelbundult bordalainkat
"népdalnak" keresztelnök. Egyébiránt nem okajtom a világ-
hogy e bordalok címaszónak az oláh népköltési
gyűjteményből, ne magyarnak ki a több hűdalok
se, bár lelkesítik is rajtok a „hol világon" éreljen
az „erős Germely partiu-ok" andalgó tapasztalás, inkább
tán ezeket tanulmányozni; ilyenek például: A hold fenn
az égi körepén, — Oláh tánczra virágnál, Ennek ez
mely partinál", — Ez az éles hurom, harmas,
Ezt mondja a „Körpe a tapasztalás. Jer eskedbe tánczra
Kejem, mely dalban ily tudós idézet gyanánt áll":
„A tanulmányt így ir Sok: A tanulmány nem nagyból." —
Ezen okaitatnám a gyűjteményben használandó az ilyen
minőség népraivi lett vagy annak tartott dalokat, hogy
mutatványául közöljünk a nálunk még kevésbé is
mert oláh népköltésnek; lép egy abból indítványozám a
külön osztályozást is egy részről.

Ezen után következnék a több, kit még új nemzet
lepjenek: E tündér népnépe, mely igen élénk, nyájas vidám
van nyelve gazdag. Ahogy a tánczról a népszerűbb
, ünnepi körül; / Vagy a Népszínpadról, a melyekben sok
az élénkség, kedvesség.

Magát az igazi népdalgyűjteményt i illetőleg az
oláh népköltészetet, melynek i gyűjtésében kiválólag
igen sok vérek hozzá, nem tudjuk [redacted]almon; sok kell,
gyermeteg, gyenge kép tehetetlenek a gyűjteményben is,
mint találékony egyes sok gyönyörű találmány a
Ág Zigmond(?) által fordított szavakról oláh népből.

termőgyökerben, a' melyekből, ini mellette legyen meggyőzve — okáról
e tényünk alatti gyűjteményünkbe is felvétetni. Mi a' fordítást
nézi, az természetesen nem képes visszaadni az eredeti népdalok
teljes zamatját, ízét, — ez igy van sokszor minden a népek
népköltési termékeinek más nyelvünkre való átültetésénél,
ha mindet nélkülözni be lehetnek hatva, azonban Gyurcsán és Ember
Pál urak az olah népnyelv szellemének sajátságaiba annál kel-
lőbben behatoltak, mivel ezek ideges hangzók nyelvének rokonságába,
hogy sajátt népök példáiért más nyelv sajátos tekintetében tud-
tára valódiképpi alkalmaztassanak nincsen képes megegyezésük vissza-
adni nekünk nincs ezt, mint egy énekelő madár hangjait
articulált emberi hangokban visszaadni; lehetetlenség. — Ezeknek
után még addig is nekünk szabadnak, ha a fordítás által
sokat bizonytalanná volna a magyar népköltészet gyűjteményében
is mutatni a nép befolyását is: ennek adatott, hogy jó
népdalt több hangzó nyelvekre tudjon írni, — tán még inkább
az, hogy jeles, vagy legalább tűrhető másolatokat írjon. —
Képzelni inkább tudnék írni sajátt nyelvemen még nem is
egy népdalt, hogysem magamat erőszakolnám, midőn
hogy idegen népdalt birnék sajátt nyelvemre, oda tűrhető
úgy is, hiven lefordítani, — oly bajosnak, sőt nem épen lehetetlen
variálni. — A' népdalok így is, daczára, hogy fordítás által
némiképen veszteséget szenvednek, kívánatok a' gyűj-
tőnek darabok vagy művészek gyűjtőnek. Azonban a'
népdal becse, képzése egyszersmind is van fejezve, indokol-
va annak magyar népdal nyelvében: Nép a' neme, mert
fekete, akár az Isten teremtése. — Nem Isten,
nem a' Nép lelkében ösztönileg működő istenit ő mond
Kája, hanem egyes gyarló ember Sinálmánya például
az a dal: Lelkemből minden szívem
Szép: mert vagy boly bus és gyenge. A-

roman leány ars poeticája: kiadja ha egy gyenge
lelek. Míg a' koporsóba tesznek: A vers elején
ahol hirtelen vigkendeznél — ; ne sírj ki elégre is,
hogy kiáss hozzá oly igen! Nem az ő sírjára
keresztje kell gabbal a', amit hagy mást az Nem roman,
más vérbeli. Az imént halálszomjúhoz lévő hasonlata
tával hogy illik össze az utóra felé hegyeskedő hangja
„Annál is mint roman leány
„Kerem neki hogy hagyjanak"! Nyilvánvaló egy újabb,
sőt fantasztikus vonás Rübezáhnak szükségük magával való
tusakodásában magában hogy egy gyenge Oláh
leánynak rendelni kiszta kedvéért. —

Jurgisz Morál szava hangzik ama napszál-
tam is! Hej te fejjen, hol vagy hol? — az apjuk
Péri fiúját, Verje meg jól, mert a fiúját megveszte.
De ő helyre nem hallgat rá. Akiről az apjuk szól
a hivatás hangja fi! Éleni hát világnak. Ily
morál nem lehet erőnyösség a népnél, az Oláh népnél
sem, i ily morált tanítgató hejdal nem találhatnak
erőnyösséggé, i egy Népdalgyűjtő sem tekintheti az ily
hívőnek a Nép fiának. A Vándor hű mesterre az „
fiúját, alig fogja Péri fiát, hogy arra
Verje meg, i ha kérné, bújony megis kapná, a mit
kér. A tanítási nyelv észnek Éleni logikája
tűnik ki egy hát Népdalban, mely így Tanítódik:
„Fejjed Éleni, te Gyámoltalan. Az apjuk arra
Péri jámbor fejj, Verje pufolje el őzeg ispeni.
gazába az ő bojjával: Miért? Hogy rázza meg
a fejjének fületlen: Mintha valami bad kéjt, valami

1049/1866 3 17

Szalonai az egész organismusát megrázó vilaj gyö
nyörüségét érezve a derék olah nő, akkor, hogy
ha fiának ily szeretetreméltó módon megjavulását
férjának határtalan örvendé.

Nyavalyás lelkü Költő mikeménye egy hiu
dalis: A bérgyen árva könny. Az anyjáról a szeretett
hazájában végkép távozni felkészülő árván kétségbe
esett fiú haldokló ideg anyjának: hogy mint nagyobb gyö
nyörüségét az ő árva testvérinek gyámolak, apjának
pedig — ki a helyett hogy feleségének hűségét koszoru
vagy a kötelességek sulyos igájába, ki a rábizottak
gondozása utáni sóvárgó, oly gyötri önkéntes megjavulás le.
gyötrelmeken kijában, — arról, hogy imádó szive soha sem ne.
szeti fiának, soha egy kozai karonkli érzéssel sohasem
nyujtja jobbját egy hü kebel. Bergen conceptio immacu
ratája. — Csak egy Költemény gyönyörü részét még
felemlitem: A Hazaszeretet bár egyedül, mely Költő
nénynek ártatlan koszija vala, — a lépcsőt élében
szemlélgette sem lehetett annak szegyenkezése, a hol Csak
immaculata conceptio szabadságának, indult
kitörni hogy a Költője valamely Csitsvarának hogyé
volt, vagy realis lépcső alatta felmerészni az arcul
ütött diadal gondolatával? A szép Hegyekenül
Vai lejtő „Duivel sommig. Sem hamis, az árnyék"! Bölcsi
a Vágyára hogy elmúljon. Megvájantja épen testvére, a ki
végül megmutat hogy a' ni halálon Révére, Vitassa
fejének bizatása sa épen pénzét élő halál gubbadt árnyá
bizatva: Halleszy, bérén ült vele, Szebeb pénzzel le
lé, Hazát hu üres lesi Szebeb, Hazával hazát
hetted. —

Ugyancsak ismétlem fennebbi megjegyzésemet, hogy a fordítás nyelve elég folyékony, — érthetőség alja alatt az eredeti darabot ejtméit, érzéseit, gat hogy a valódi népköltési gyermeteg hangja, sajátos íze, szabadság nélkül. Nyelvtani elleni hibáit pedig talán nem szükséges említenem, i arról nincs szükséges szólnom, hogy ilyenek több közt a tereget, fizetet, tánczolnak helyett — keresz fizetsz, tánczolnak többi nem tánczolnak — és nemcsak ige alak a hibás helyett — megkérdezem megkérdezem a sik példákban megkérdez helyett. Ohajtandó, hogy a könnyű tollu fordítók meg egyes gyöngeségeik, behatóbb vizsgálat, igazítás alá vennék az egyetemes, minden darabjait, mert a harmonikodás nyoma nem tévesztő költeményen látható — a nyelvszellemi hang játszmáinak versenyében nagy ügyetlenség folytán ez tőlük méltán megvárhatni. Legajánlatosabb, ha jövőre a „Gyüm és tkölé"-bak Ember György nevének fordításában ennek két gyenge párt is.

Ok bátyám, leg hagyagtadat,

Be tokban s ostorral vert — hol az egész költemény helyes tónyomását érzékenyen gyengíti — a lehet az eredeti s a magyar nyelvben találhatni igaz megfelelő kifejezéssel cserélni kell.

Ezekben tevém meg — idővel egy bővebb tüzetes tanulmányt, ha lesz időm és kedvem elégtelenség — egyben tehetem Gaal nek, Zilahy Károly úr, igazságtalan észrevételeimet. Szívesen fogadnak ők avatottabb vizsgálónak s átnézni e gyűjteményeket: remélem azoknak kiadását javakban, azt okvetlen, hogy hibáitól javultabb s illőbb alakban jutnak nemzetünk közönségének kezébe.

E jobbol tobbat ígérő irásomat pedig tisztelet-
jén ön egy kis iratlan alá vonni, kegyeskedjék ki-
hez arra kötelezőnek találna, hogy ügyészével, avagy
tőlem effect, kényszerítő úton érvényesíteni. Bízván
irásomnak soha sem fogsz kétségben, sőt nagyobbra bízom
kifejezni, ha ön ellenvélemény, kegyeskedjen velem is
's a jelen esetben bizony nem jön szóba, hogy
nagyon apróra vehetnem dolgát a pénzes hegyek
ek birtokában — i-mint é tisztelmény volgat-
jának velem kentségül igyekezzem? —

A ki magamat tisztelettel irom
maiden ajánlván. maradok ön elten kitűnő

Tisztelő Tóth Imre.

Ugy ügyben Harasztiránt

Veszprém dec. 5 1866.

alázatos szolgája
Kiss János

Kopija!

1049.

1866

1048
1866

November 19.

Philos. Törv. és Tört. tud. ülés.

1. Hunfalvy János r. t. Székfoglaló értekezés „Közlekedési eszközeinkről."
2. Mátyás Florián l. t. „Anonymus időkoráról."
3. Schvarcz Gyula l. t. „Észrevételek hazánk elemi közoktatási statisti-kájának hiányairól, különös tekintettel a tanitók fizetésére.

1048
1866

A Magyar Tudományos Akadémia Jövedelmi pénztárának kimutatása 1866-ik év 1ső negyedéről.

		arany	osztr. értékk	
			for.	kr.
	I. Bevételek.			
1.	Pénztár maradvány a mult évről " " "		895	5
2.	Alapitók 5% -es kamat hátralékaiból " "		3700	40
3.	Alapitók 6 os kamathátralékaiból " "		1656	—
4.	Hitelezvényi adósok 5%-es kamathátralékaiból "		26	25
5.	Hitelezvényi adósok 6os kamathátralékaiból "		4374	60
6.	Alapitók 5% -es folyó kamataiból " " "		1610	—
7.	Alapitók 6% -es folyó kamataiból " "		138	—
8.	Hitelezvényi adósok 6% -es folyó kamataiból "		300	—
9.	Nemzeti kölcsön szelvényekből " " "		183	75
10.	Metalliques szelvényekből " " "		7	50
11.	Kereskedelmi bank részvény után " "		125	—
12.	Alapitói részvény után " " "		60	—
13.	Évjáradékokból " " " "		128	75
14.	Előlegek visszatérítéséből " " "		125	—
15.	Hölgyalapitványi járulékokból " "		206	78
16.	Takarékpénztári kamatokból " " "		20	—
17.	Vett aranyakban " " " "	10	—	—
18.	Vegyes bevételekből (requiem-költség meg térités, emlékérmek éra stt.) " "	"	756	97
19.	Ideiglenesen kölcsön vétetett az épitési pénztártól	"	2000	—
	Összes bevétel	10	16,314	5
	II. Kiadások:			
1.	Tisztviselők fizetésére " " "	"	2725	37
2.	Rendes tagok fizetésére " "	"	1556	25
3.	Cselédek bérére " " "	"	711	30
	Lap összeg	"	4,992	92

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

773/1094/1866

		arany	osztr. értékb.	
			for.	kr.
	Lapösszeg áthozata	"	4992	92
4.	Iróidíjakra az általános pénztárból	"	10	370	28
5.	Kiadványokra az általános pénztárból	"	—	1235	18
6.	Irodalmazásokra az általános pénztárból	"	—	1168	57
7.	A Történelmi bizottság rovására	"	"	—	212	50
8.	A Mathematicai bizottság rovására	"	"	—	509	25
9.	Az Archaeologiai bizottságnak	"	—	456	25
10.	A Statisticai bizottságnak	"	"	—	512	25
11.	A nyelvtudományi bizottságnak	"	—	317	64
12.	Irodai szükségletekre	"	"	"	—	203	35
13.	Adókra, bélyegekre	"	"	"	—	466	57
14.	Fűtés, világitás, tisztogatásra	"	—	684	72
15.	Posta és szállitás	"	"	"	—	126	1
16.	Ügyvédi költségekre	"	"	"	—	261	54
17.	Előlegezésekre	"	"	"	—	150	—
18.	Beszerzésekre s mesterembereknek számlái		—	240	90
19.	Takaréki pénztárba elhelyeztetett a Hölgyek alapitványából	"	—	223	10
20.	Tíz darab arany vételére	"	"	—	49	—
21.	Rendkivüli és vegyes kiadásokra (megnyitási emlék-érmek árában és Dessewffy-requiem költség sat)	"	"	—	2180	—
22.	Ideiglenes kölcsön visszafizetésére	"	—	2000	—
	Összes kiadás		10	16,360	63

Összehasonlitván 10 ℔ és 16,360 f. 63 kr. kiadást a bevétellel, melytől 10 ℔ és 16,314 f. 5 krt

kiadási többlet — 46 f. 57 kr, a mit ideiglenesen magam fedeztem

Fáth Lőrinczy
pénztárnok

M. Academiai Jövedelmi pénztár
Kimutatása

1866. év első negyedéről.

I

~~973~~
1094/1866.

MTA
TUDOMÁNYOS
KÖNYVTÁRA

4 db.

		ezüst o é. ft.	kr.
	A M. Academia jövedelmi pénztárának Kimutatása 1866 ik év IV ik negyedéről (Oct. – decz. hóra)		
	I Bevételek		
1.	Pénztármaradvány a 3 ik évnegyedről	304	61
2	Alapítók örök lanar kötelezettségeiből - - -	1466	67
3	Alapítók lejtő lanar kötelezettségeiből - - -	240	50
4	Alapítók örök folyó lanarjaiból - -	4611	68
5	Alapítók lejtő folyó lanarjaiból - - -	5826	90
6	Kötelezvényi adósok 5% folyó lanarjaiból	2121	54
7.	Kötelezvényi adósok 6% folyó lanarjaiból	3284	78
8	Nemlligne Államjavadalmi kelvényeiért -	30	25
9.	M. Földhitelintézeti zálogleveleknek kelvényeiért - -	1622	50
10	Földtehermentesitési Kötelezvények kelvényeiért - - -	3243	96½
11.	Eggenberger által eladott Könyvek árában -	736	60
12	Évjáradékokból (Mandinyi jutalék és Nagy Károly fél)	288	75
13	Tokaji pincéni Kamatokból - -	5	27.
14.	Vegyes apró bevételek (eladott régi vas, Kályha)	7.	20
15	Alapokétól ven ideiglenes Kölcsönben -	1800	.
16.	Előlegek ispatításából - - -	1112	.
	Összes bevétel	~~26,702 62~~ 26703	21½
	II Kiadások		
1	Tisztviselők fizetésére - - - - -	2860	99
2	Rendes tagok fizetésére - - - -	2205	.
3	Ösdékek bérében - - - -	1062	75
4.	Iroi dijakra az általános pénztárból -	862	42
5	Kiadványokra (nyomatás, könyv, metszés) az általános pénztárból	2859	80
6	A' történelmi Bizottmány dijaira és Kiadásaira	1198	6
7	A' mathesisbeli s természettud. Bizottmány v. s -	1833	15
8	A' archaeologiai Bizottmány v. s. -	934	1.
9	A' statistikai Bizottmány v. s -	582	74½
10	A' nyelvtudományi Bizottmány v. s. -	714	74
11	Adókra, bélyegekre s váltalékokra -	1175	67½
12	Fütés- világitás s tisztogatásra - -	779	90
13.	Posta és szállitási Költség - -	540	45

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

14.	Ügyvédi Költségekre - - - -	82	"
15	Előlegekre - - - -	100	"
16	Alapítóktól vett kölcsön visszafizetésére -	1800	
17	Könyvvételre - - -	162	66
18.	Rendkívüli és vegyes Költségekre -	133	28
19	Tőkésítésre - - -	6000	.
	Összes Kiadás:	25, 887	63½

bevétel: 26,703 f 21½ kr.
Kiadás: 25,887 f 63½ kr
815 f 58 kr

Marad 1867-re:

815 59
60
81499

Tóthkörinczy
pénztárnok

Pövedtlmi pénztár Kimutatása

1866.

IV ik évnegyed

A' M. Academia Történelmi pénztárának Kimutatása 1866ik év
III ik negyedétől (Julius, Augustus, Sept. hóban)

		összák számla	
		fr.	kr.
	I. Bevétel		
1	A' múlt évnegyedi pénztári maradvány -	96	7
2	Alapitók 5% os kamatlábaikból -	225	"
3.	Alapitók 5% os folyó kamataikból - -	986	25
4	Alapitók 6% os folyó kamataikból - -	405	.
5	Akademiai adósok 5% os folyó kamataikból - -	2370	. 4
6	Ugyanazok 6% os folyó kamataikból - -	3284	77
7	Nemzeti Kölcsön Kötelezvények elvonási után - -	832	12
8	Egyéb állampapirok elvonási után - -	144	35
9.	Kereskedelmi bank részvények ~~illetve~~ és biztositó társaság részvények után - -	520	
10	Évpénzekből: Biztositó társaságtól	600	
	" " Nagy Károlytól	78	75
11	Előlegek nyugdijaikból - - -	90	"
12	Különfélék alaptőkéjeikből (nyilvános Kézi könyvek Kiadására)	37	80
13	Agio-nyereség ezüstben fizetett Coupon-ok felváltásánál - -	185	37
		~~9854 93~~ 9855	52
	II Kiadások:		
1	Tiszteletdijakra fizetésre: - - - -	2420	1
2	Rendes tagok fizetésére: - - - -	1443	75
3	Segédek bérére - - -	703	13
4	Irói dijakra az álladalmi pénztárból - -	357	.
5	Kiadványokra (nyomtatási, könyvkötési) az álladalmi pénztárból - -	608	28
6	A' történelmi Bizottmány dijaira és kiadására - -	1567	70
7	A' mathematikai és természettudományi Bizottmány K. K.	420	.
8	A' nyelvtudományi Bizottmány K. K. - -	100	.
			87

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

		ofte cent	
		ft	kr.
			87
L9	A archaeologiai Bizottság díjnoki s kiadásira	351	16
L10	A' egyetemi könyvtár Bizottsága részére	287	17
L11	A' Budapesti Orvosi segélyzési részre	300	.
L12	Utóra, folyóirat-ok számlákra	615	7
L13	Világirás s. utazgatásra	68	10
L14	Posta, táviratra s apró költségekre	39	33
L15	Ügyvédi költségekre	100	11
L16	Előlegekre	25	.
L17	Mesterembertől számlai s apró kezdetekre	18	.
L18	Rendkívüli költségekre s vagyon (képzett őrző inventáriumi díjon, növény részben tőji utba 1 a.)	133	10
		9550	91

Levonván a' bevételből, melly tesz: 9855 ft 52 kr

A' Kiadásból, melly tesz: 9550 ft 91 kr

pénztári maradvány 4ik évnegyedre: 304 ft 61 kr.

Tóthkövy

Pövedelmi pénztár kimutatása

1866.

III negyed

A' Magyar T. Academia Jövedelmi pénztárának Kimutatása 1866 ik év második negyedéről (April, Május, Június hóra)

		arany.	ova. ezüstben fr.	kr.
	I. Bevételek			
1	Alapitók 5% os kamat kötvényeiből	"	1953	25
2	Alapitók 6% os kamat kötvényeiből	"	103	50
3	Alapitók 5% os folyó kamataiból	"	448	68
4	Alapitók 6% os folyó kamataiból	"	4531	93
5	Nemzeti Kölcsön kötelezvények utáni	"	1547	15
6	Földtehermentesitési kötelezvények utáni	"	2135	93
7	Egyéb állampapirok utáni	"	32	50
8	Földhitelintézeti záloglevelek kamataiból	"	33	4
9	Czégnél (egy Kassa v. i részvényből)	"	78	75
10	Előlegek visszatérítéséből	"	275	"
11	Közalapitványi járulékból	"	15	"
12	Tokaidi pénzári kamatokból	"	25	57
13	Vétel aranyakban	30 #	"	
14	Eladott régi bútorokból és egyéb apró vagyonból	"	115	80
15	Ideiglenesen kölcsönvétetett	"	1500	"
	Összes bevétel:	30 #	12 796	6
	II Kiadások			
1	Fizetésekből pótlásra	"	2184	15
2	Rendes segélyek pótlására	"	842	8
3	Czélokra bérére		663	41
4	Irói dijakra az általános pénztárból		417	75
5	Kiadványokra az általános pénztárból		1276	66
6	Ösztöndijra	30 #	-	
7	A' történelmi Bizottság szükségeire	"	220	60
8	A' archaeologiai Bizottság "	"	366	53
9	A' nyelvtud. és történettud. Bizottság "	"	410	"
10	A' számtudományi Bizottság "	"	270	"
		30 #	6630	18

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

		Arany	összek ank	
		30#	ft 6650	kr 18
11	A' nyelvtanodának Bírósági költségei - -	"	239	10
12	Adó, bélyegek, és járulékokra - - -	"	1836	19
13	Posták és vallomási Költségek - - -	"	69	60
14	Ügyvédi Költség - - - - -	"	74	24
15	A' budapesti Senatus segélyzésére - - -	"	300	"
16	Rendtartási és vegyes Költségekre - - - -	"	412	"
17	Harminczad darab arany verésére - - -	"	153	60.
18	Fütés, világitás, tisztogatási - - - -	"	545	22.
19	Könyvek és folyóiratok vetetésére - - -	"	873	88.
20	Douglas Kölcsön visszafizetésére - - - -	"	1500	.
		Összes Kiadás:	30# 12,654	1

bevétel: 30# 12,796 6.
kiadás: 30# 12,654. 1.

pénztári maradvány 3 ik vonatkra — " " 142 ft. 5 kr, vagyis a' múlt évnegyedi többlet 46 ft 98 kr. kivonásával
96 ft 47 kr.

Jövedelmi pénztár Kimutatása
1866 ik II évnegyed.

A' Magyar tud: Akademia Jövedelmi pénztárának Kimutatása 1866-ik év 1-ső negyedéről.

		arany	osztr. értékben for.	kr.
	I. Bevételek.			
1.	Pénztármaradvány a' mult évről	"	895.	5.
2.	Alapitók 5 % es kamathátralékaiból	"	3700.	40.
3.	Alapitók 6 os kamathátralékaiból	"	1656	—
4.	Hitelervényi adósok 5 % es kamathátralékaiból	"	26.	25.
5.	Hitelervényi adósok 6 os kamathátralékaiból	"	4374.	60.
6.	Alapitók 5 % es folyó kamatiból	"	1610	—
7.	Alapitók 6 % es folyó kamatiból	"	138	—
8.	Hitelervényi adósok 6 % es folyó kamatiból	"	300	—
~~9.~~	~~Hitelervényi adósok 6 os es folyó kamatiból~~	~~"~~	~~"~~	~~—~~
9.	Nemzeti Kölcsön felvényéből	"	183	75.
10	Metalliques - felvényéből	"	7	50.
11	Kereskedelmi bank részvény után	"	125	—
12	Alapitói részvény után	"	60	—
13	Evjáradékokból	"	128	75.
14	Előleget visszatérítésekből	"	125	—
15.	Hölgyek alapitványi járulékokból	"	206	78
16	Takarékpénztári kamatokból	"	20	—
17	Vett aranyakban	10.	—	—
18	Vegyes bevételekből (nyomtatvány-kölcsönök nyereménye, emlékérmek stb.)	"	756.	97.
19.	Ideiglenesen Kölcsön vétetett az épitési pénztárból	"	2000	—
	Összes bevétel	10.	16,314.	5.
	II. Kiadások			
1.	Tisztviselők fizetésére	"	2725.	37
2	Rendes tagok fizetésére	"	1556	25
3.	Collectorok bérére	"	711	30.
	Lap összeg	"	= 4,992	92

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

		ö/ft	o/pr: ért. ft	kr
	Lapöfveg áthozatra . .		4992	92
4.	Irói dijakra az általam pénzárból	„ 10.	370.	28.
5.	Kiadványokra az alt pénzből	„ —	1235	18.
6.	Ivnalmaiskra az ált pénzárból	„ —	1168	57.
7.	A' Történelmi bizottság rovására	„ —	212	50.
8.	A' Mathematicai bizottság rovására	„ —	509	25.
9.	Az Archaeologiai bizottságnak	„ —	456	25.
10	A' Statisticai bizottságnak	„ —	512	25
11.	A' nyelvtudományi bizottságnak	„ —	317	64.
12	Irodai fürészletekre	„ —	203	35
13	Adóra, bélyegekre	„ —	466	57.
14	Fütés, világitás, tisztogatásra	„ —	684	72
15	Posta- és fuvarlási	„ —	126.	1.
16	Ügyvédi költségekre	„ —	261	54
17	Előlegekre	„ —	150	—
18	Beszerzésekre s mester emberek fizetésére	„ —	240	90
19	Takarékpénztárba elhelyezendő a' Hölgyek alapitványából	—	223	10
20	Tiz darab arany vételére	„ —	49	—
21	Rendkivüli és vegyes kiadásokra (: ezüst árában és egyéb költség sat)	„ —	2180	—
22	Ideiglenes kölcsön visszafizetésére	„ —	2000	—
	Összes kiadás	„ 10	16,360	3

Összehasonlitva 10 ft és 16360/ 3 kr kiadást
a' bevétellel mely tett 10 ft és 16314/ 5 kr
kiadási többlet — 45/ 98 kr. a' mi ugyanegyen
vagyon fedezve.

Tóth Károly

Jövedelmi pénztár Kimutatása
1866 I sö évnegyed

~~47~~ 1094 | 1866. dupl.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

4 db.

	A M. Akadémia jövedelmi pénztárának VII. mutatása 1866-ik évi IV-ik negyedéről (October Decemberhónapok).	ertsük évtől	
		ft.	kr.
	I. Bevételek.		
1.	Pénztármaradvány a III-ik évnegyedről	364	2
2.	Alapitók és tiszt. tagtársaitól	1466	67
3.	Alapitók hatos tiszt. tagtársaitól	240	50
4.	Alapitók és tiszt. folyó tiszteletdijaiból	4611	68
5.	Alapitók hatos folyó tiszteletdijaiból	5826	90
6.	Rendes évnegyedi adósok 5-ik folyó tiszteletdijaiból	2121	54
7.	Rendes évnegyedi adósok 6-ik folyó tiszteletdijaiból	3284	78
8.	Metallique-i kamatszelvények szelvényeiért	30	25
9.	M. földhitelintézeti záloglevelek szelvényeiért	1622	50
10.	Földtehermentesitési kötelezvények szelvényeiért	3243	96½
11.	Tagsegélyező által adott kamatok árában	736	60
12.	Tőkéből (Marczibányi jövedéke s Nagy hátrahagyás)	288	75
13.	Takarékpénztári tiszteletdijakból	5	27
14.	Vegyes apróbevételek (adott régi vastárlatra)	7	20
15.	Alapitótól vett időleges kölcsönben	1800	—
16.	Előlegek visszatérítéséből	1112	
	Összes bevétel	26,702	62½
	II. Kiadások.		
1.	Tisztviselők fizetésére	2860	99
2.	Rendes tagok fizetésére	2205	—
3.	Ösdijak terében	1062	75
4.	Irói dijakra az általános pénztárból	862	42
5.	Kiadványokra (nyomtatás, kötés, metszés) az általános pénztárból	2859	80
6.	A történelmi Bizottság dijazásai s kiadásaira	1198	6
7.	A mathematikai s természettud. Bizottmány dto dto	1833	15
8.	Az archaeologiai Bizottmány dto dto	934	1
9.	A statistikai Bizottmány dto dto	582	74½
10.	A nyelvtudományi Bizottmány dto dto	714	74
11.	Adóra, bélyegekre s szükségekre	1175	63½
12.	Fütés, világitás s tisztogatásra	779	90
13.	Posta és szállitási költség	540	45

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

		osztr. ért	
		for.	kr.
14.	Ülnyvédi Költségekre	82	—
15.	Előlegezésekre	100	—
16.	Alapitóktól vett kölcsön visszafizetésére	1800	—
17.	Könyvvitelre	162	66
18.	Rendkivüli s vegyes Költségekre	133	28
19.	Tőkésitésre	6000	—
	Összes Kiadás	25,887	63½

Bevétel: 26,702 f. 62½ kr
Kiadás: 25,887 f. 63½ kr
Marad 1867re 814 f. 99 kr.

Tóth Könyvny
pénztárnok

Jövedelmi pénztár
Kimutatása
1866.
IV-ik évnegyed.

A Magyar Academia Tudedelmi pénztárának kimutatása 1866-ik év III-ik negyedéről (Julius, Augustus, September hónapok).

		ostrak érték	
		forint	kr.
	I. Bevételek		
1	A mult évnegyedi pénztári maradvány	95	48
2	Alapitók 5% es kamatkötvényeiből	225	"
3	Alapitók 5% es folyó kamataiból	986	25
4	Alapitók 6% es folyó kamataiból	405	—
5	Hitelezvényi adósoki 5% es folyó kamataiból	2370	4
6	Ugyanazok 6% es folyó kamataiból	3284	77
7	Nemzeti kölcsön kötelezvények szelvényei után	832	12
8	Egyéb állampapirosok szelvényei után	144	35
9	Kereskedelmi bankrészvények s biztositó társaságiak részvényei után	520	—
10	Évjáradékokból: Biztositó társaságtól	600	—
	" " Nagy Károlytól	78	75
11	Előlegek visszatérítéséből	90	—
12	Hölgyek alapitványaiból (népszerü kézi könyvek kiadására)	37	80
13	Agio nyereség ezüstben fizetett kamatok felvételénél	185	37
		9854	93
	II. Kiadások		
1	Tisztviselők fizetésére	2420	1
2	Rendes tagok fizetésére	1443	75
3	Cselédek bérére	703	13
4	Irói dijakra az általános pénztárból	357	—
5	Kiadványokra (nyomtatás, könyvkötészre) az általános pénztárból	608	28
6	A történelmi Bizottmány dijazásai és Kiadásaira	1567	70
7	A mathematikai és természettudományi Bizottmány dto dto	420	—
8	A statistikai Bizottmány dto dto	100	—

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

		osztrák érték	
		forint	kr.
9	Az archaeologiai Bizottmány díjaira s kiadásaira	351	16
10	A nyelvtudományi Bizottmány dto dto .	281	17
11	A Budapesti Szemlére segélyezési részlet .	300	—
12	Adóra, bélyegek és szállításokra . .	615	—
13	Világítás és tisztogatásra . . .	68	10
14	Posta, szállítási s apró költségekre . .	39	33
15	Ügyvédi költségekre . . .	100	11
16	Előlegezésekre . . .	25	—
17	Mesteremberek számlái s apró beszerzésekre .	18	—
18	Rendkivüli költségekre s vegyes (képtárt őrző irnok, validusok díjai, szótár-szerkesztési szoba s a t.)	133	10
		9550 f.	91

Levonván a bevételből, mely tesz : 9854 f. 93 kr.
a kiadást, mely tesz : 9550 f. 91 kr.
pénztári maradvány IV-ik évnegyedre: 304 f. 2 kr.

Tóth Lőrinczz
pénztárnok

Jövedelmi pénztár
kimutatása
1866
III. évnegyed.

A Magyar T. Akadémia Tőkedelmi pénztárának kimutatása a 1866-ik év második negyedéről (April, Május, Junius hónapok).

		arany	osztr. értékben forint	kr
	I. Bevételek.			
1.	Alapitók 5%-es kamat hátralékaiból	„	1953	25
2.	Alapitók 6%-es kamat hátralékaiból	„	103	50
3.	Alapitók 5%-es folyó kamataiból	„	448	68
4.	Alapitók 6%-es folyó kamataiból	„	4531	93
5.	Nemzeti kölcsön kötelezvények szelvénye után	„	1547	15
6.	Földtehermentesitési kötelezvények szelvényeiből	„	2135	93
7.	Egyéb állampapirosok szelvényei után	„	32	50
8.	Föld-hitelintézeti záloglevelek kamataiból	„	33	„
9.	Évjáradékból (Nagy Károly r. t. részéről)	„	78	75
10.	Előlegek visszatérítéséből	„	275	„
11.	Hölgyalapitványi járulékból	„	15	„
12.	Takarékpénztári kamatokból	„	25	57
13.	Vett aranyokban	30 #	„	„
14.	Eladott rossz bélyegek s egyéb apró vegyesekből	„	115	80
15.	Ideiglenesen kölcsön vételek	„	1500	„
	Összes bevétel	30 #	12,796	6
	II. Kiadások.			
1.	Tisztviselők fizetésére	„	2184	15
2.	Rendes tagok fizetésére	„	842	8
3.	Cselédek bérére	„	663	41
4.	Irói díjakra az általános pénztárból	„	417	75
5.	Kiadványokra az általános pénztárból	„	1275	66
6.	Jutalmakra	30 #	„	„
7.	A történelmi Bizottság szükségeire	„	220	60
8.	Az archaeologiai Bizottság ditto	„	366	53
9.	A mathemat. és természettud. Bizottság szükségeire	„	410	„
10.	A statistikai Bizottság szükségeire	„	270	„
		30 #	6650	18

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

		arany	osztrák érték	
			forint	kr
		30 #	6650	18
11.	A nyelvtudományi Bizottság szükségeire	"	239	10
12.	Adó, bélyegek és százalékokra	"	1836	19
13.	Postai és szállitási költségek	"	69	60
14.	Ügyvédi költség	"	74	24
15.	A budapesti szemle segélyezésére	"	300	"
16	Rendkivüli és vegyes költségekre	"	412	"
17.	Harminez darab arany vételére	"	153	60
18.	Fütés, világitás, tisztogatás	"	545	22
19.	Könyvek és folyóiratok szerzésére	"	873	88
20.	Ideiglenes kölcsön visszafizetésére	"	1500	"
	Összes kiadás	30 #	12,654	1

Bevétel: ~~30 #~~ 12,796 f. 6
Kiadás: 30 # 12,654 — 1

Pénztár maradvány 3-ik évnegyedre " " 142 f. 5 kr. vagyis a mult évnegyedi többkiadás 46 f. 57 kr levonásával 95 f. 48 kr.

M. Academiai

Jövedéki pénztár Kimutatása

1866 IIik évnegyed

II.

k

Mélyvágos Báró, és academiai Elnök úr!

Múlo 18Bol évi Majus 13kán Templén megyebeli Tállya mező Váro-
sában meghalálozott Bárczfai Szabó Károly úr, a Magyar
tudományos academia javára, fele részben az alapítók nevelésé-
re, más fele részben pedig a palota építési költségei fedezésére
fordítandó 1,000 azaz: egyezer osztr. ért. forinyokat hagyomá-
nyozván; — én, mint a kit a hagyományozó, végrendelete fo-
ganatba vételével meg bizott, szerencsés, volnam a kit ért összeget,
az academia pénztári hivatalához, folyó 1866ik évi Majus 5kén
a cs. k. posta útján be küldeni, — s egyszersmind a pénz be szol-
gáltatásáról, pár sornyi rövid választ kérni, olly czélból, hogy
e válasszal, a valósággal megtörtént fizetést, a végrendelkező ár-
tatlan örökösei előtt, kiknek az összes végrendeleti hagyatók kezelé-
ről számadással tartozom, kellőleg igazolhassam. —

Posta fordultával, az illető térivény (Recour Recepisse:)
melly mellett a pénzt postára adtam, Török Lőrincz úr, egyszerű
nem is mint academiai pénztárnok, neve aláirásával el látva,
hozzám vissza jött ugyan; — de az ezen felyül várt, és a forma
szerinti nyugta hellyét pótolhatá, néhány sornyi válasz, mind
e mai napig el maradt. —

Mint hogy

Minthogy pedig az áralánvos örökösök annak igazolására, hogy a postán Pestre küldött pénzösszeg, rendeltetése helyére, az academia pénztárába valósággal be folyt, az érintett postatérivényt, minden kifogáson felyül álkaró okmányul elfogadni nem hajlandók; — sőt inkább azon nyiltan kijelentett véleményt táplálják: hogy valamint a hagyományozó halála és a végrendelet kihirdetése után, a hagyományról tett előlegest bejelentésre, akkori elnök Kékai gróf Degenfeld Emil Ő Mélóssága, igen szép, elismerő választ adni reggesreder; — úgy méltó leher a sóban forgó harsfiai intézkedés arra is, hogy fogganatba vétele alkalmával, a hagyomány pozitív pénzösszeg le fizetéséről, az academia pénztárnoka nehány szavakba foglalt megnyugtató iratot adjon; — sőt talán méltó lehetne volna e harsfiai intézkedés arra is, hogy ha bár csak második hagyományozási hajlama ébredtével, egy alkalmas rövid hirlapi czikkben közvetlenségre jutnának; —

Ennél fogva esedezem alázattyan Mélóssága előtt, miszerint a többször megjelelt áralánvos örökösök óhajtásának megfelelőleg méltóztatnék intézkedni az iránt, hogy az academiai pénztárnok, a pénzvételéről kiadandó elismerő iratát, tovább haladék nélkül küldje kezeimhez. — Mély tisztelettel maradtam

a Mélósságos Bárónak

Szántón (: Abaúj Megyében :) 1866. Dec. 15kén

alázatos szolgája

Jánszky Sámuel

mint tehető Szabó Károly végrendelete végrehajtója

m. p.

1050/1866

Másolat.

1051/1866

Testament

/: Istos béljog! :/ Ur mein bereits seit mehreren Jahren andauernder Kränklichen immer heftiger und bedrohlicher zu werden beginnt und ich meine Kürzerlichen Briefen täglich mehr und mehr befürchten müsse, so sehe ich mich veranlasst, die mir von dem allmächtigen und gütigen Besitzer gnädigst verliehene Vernunft, mich rechtlich anzuvertrauen über diese Welt zu Lemmen und der Ewigkeit abzuberufen, in nachstehenden Zeilen den meinen gesetzlich gesinnten Erbsberechtigten meinen letzten Willen und den Vermögenstheil über mein rechtlich und eigenthümlich erworbenes Vermögen niederzuschreiben. -

1. Empfehle ich meine sterbliche und unsterbliche Seele der ewigen Gnade und Barmherzigkeit des allmächtigen und gütigen Gottes, meinen Leichnam der lieben Mutter Erde, meinen Namen aber dem gütigen Andenken und der freundlichen Erinnerung aller meiner geschätzten und Freunde und Gönner. -

2. Über meine sämmtlichen bewegliche in Gesammtbetrage von Vierthausend Sechshundert und Fünfundzwanzig Gulden ö.W. bestehend:

a/ in einer Obligation über Dreitausend und Fünfhundert Gulden Conv.-Münze von Dreitausend Sechshundert und Fünfundzwanzig Gulden ö.W. rücksichtlich dessen Herr Georg Schuller als Herr Albrecht geborene Katalini in Buggi. -

b/ in einem Schuldschein und einer Obligationen jede einzelne über Tausend Gulden lautend und beide Herr Ignaz Locke, nach Druckereibesitzer in Pesth rücksichtlich, vermerkt sich: 1265 ö.W. sage Tausend Fünfhundert und Fünfundzwanzig Gulden ö.W. meinem Bruder mütterlicherseits, Herrn Carl Hoffmann, d.d. Chirurgie aus Versetz gebürtig, - ferner 200 sage Zweihundert Gulden ö.W. und zwar ein goldenen Cylinder Uhr samt Kette meinem gesch. Freunde dem fürstlichen Hofkutscher Herrn Ludwig Stöckl, der sich gegenwärtig in Kellerhaft befindet, - ferner 200 sage Zweihundert Gulden und mein Portrait in Öl gemalt, meinem gesch. Freunde dem fürstlichen Hofmaler Herrn Carl Jakobey, - ferner 200 sage Zweihundert Gulden ö.W. samt meinen aus Stahl und Chemilien gearbeiteten Briefbeschwerer, - dann die aus Fischbein verfertigten und die in einem Etui befindlichen goldenen Ringe als meinen 3 Ringe vermache ich meinen

gehör. Freunde den Herrn Notenär der National Bücherei Joseph Kanyuga.

3. Summa ist 3 300 fünf Tausend dreihundert Gulden ö.W. der Armenkassa der Landarer Elektoralgehör Buchhaltung Personales, - 4. 300 fünf Tausend dreihundert Gulden den Mutterstützungsfond für selbstständige ungarische Schriftsteller und Frau Petrichevich; - 5. 300 fünf Tausend Gulden in ö.W. den Mutterstützungsfond der Kisfaludy Vereins; - 6. 300 fünf Tausend dreihundert Gulden für den Druck der ungarischen Akademie Gebäude; - 7. 300 fünf Tausend Gulden ö.W. den Pensionsfond der ungarischen Nationalschauspieler; 8. 300 fünf Tausend Gulden den Baron Hermann-Lenker-Spital; - 9. 300 fünf Tausend Gulden den Josephinum-Kleinkinderschule; - 10. 300 fünf Tausend Gulden den Baron Hermannschule; 11. 300 fünf Tausend Gulden den Baron Leiden Invaliden; - 12. 300 fünf Tausend Gulden den ungarischen Veteranen in Osen. —

4. Die alle verfassenen Effekten, welche sämmtlich Schuldscheine und mein Eigenthum sind, zu Verwahrung, wie die ausgestreuten Schuldner zu Einkassirung meiner Forderungen und die Aufstellung eines einfachen Briefsiegels mit ungarischer Inschrift zu bestellen. - Aus dem allenfalls verbleibenden oder außerdem noch vorfindlichen Barbetrage mögen 500 fünf Tausend Gulden ö.W. meiner Cousine der Elisa v. Karer vermacht, der Betrag der Armenschule meines Bruders Carl Hoffmann zugesprochen werden. - Zur Bekräftigung dieses meines letzten Willens setze mein eigenhändige Namensunterschrift und mein Insiegel mit der nachstehend folgenden Unterschriften der Inhaberin gehörigen Zeugen. - Pest 11. Oktober 1862. Johann Deville. m.p. Vorstehend Testament wird uns Endesgefertigten Johann Deville, - über Aufforderung dessen Inhalten, bei der mündlichen Erklärung: das selbes seinen eigenhändig geschriebenen freien letztwilligen Verordnung enthalte, unterschrieben, und dieses selben als Testament in unserer gleichzeitigen Gegenwart eine Zeugen Unterschrift eigenhändig unterfertiget. - Urkund dessen, wir dies als Zeugen Unterschrift mit unserer eigenhändigen Unterschrift und Insiegel bestättigen. - Pest am 12. Oktober 1862. Stefan Schaviseck m.p. /L.S./ Michael Devecis senior m.p. als Testamentar. Zeuge /L.S./ Peter Nesti m.p. als Zeuge /L.S./ Vinzent Schaviseck m.p. /L.S./ Michael Devecis junior m.p. /L.S./ /Codicille:/ Ich fühle mich sämmtlich verpflichtet, den in meinem Testamente auf Baron Ludwig Stockl bezüglichen Punkt nachträglich dahin abzuändern: daß dieß

meine geliebte Tochter Anna Adelheid die verehelichte Frau Elise Devecis Verwaltungsbeamtin in der Herzogl. Oberamtsstadt Nro 19. vermöge, und Dankbarkeit für die empfangenen liebe Pflegungen und Pflege, welche Sie mir während meiner Krankheit mit so treuer Hülfe angedeihen liess, - Im Übrigen bleibt das Vermögen an Herrn Ludwig Mückl anfrage erfolgen. - Urkund dessen meine eigene Hand- und Namensfertigung mit beigedrucktem eigenem Insigel. Pest, am 10. Februar 1863. Johann Deville m. p. k. k. S. i. - Der bei Georgina des verstorbenen

66

dec 19

1051

1866

A' magyar tudományos
academiai épület rajzai

Mélyen tisztelt Tekintetes Ur!

Előre is bocsánatot kérek hogy magámy levélben válaszolok hozzám intézett hivatalos felszólítására.

En annak reményében hogy a hazai tudományosságnak ha bár parányi mérvben is de még is szolgálatot tehetek pontos légzőnemtani-észleletek által, azoknak vezetését elvállalam. De én ennek minden törekvéseim ellenére mindeddig meg nem feleltem. Mentő körülményeim elősorolandó lévén a Tekintetes Ur tudomására. Harmadéve Julius havában Pestre utaztam a tanári vizsgálati hári feladványokhoz szükségelt munkák beszerzése végett, de látván azt hogy ha fönt maradok csekélyebb költséggel czélt érek hat hetig időztem Pesten. Ekkor is csak itthon maradt nőm aggasztó betegen állapotában kényszerített haza és akkor az orvosok tanácsára fürdőre vala kénytelen vele távoznom is ez akasztá meg kedvelt tárgyról vispadásérvén saját egészségem iránt őrzve. Az idén három hóra valék kénytelen távozni erdelybe. Harmadfél év ota családom életemben csapás csapásra. — — Ezek után kérem a Mélyen tisztelt Tekintetes Urat ha e tárgy ügyileg ismét előkerül, ha tehetsz. egyszóval mentőleg szólani voltam mint emberről

hogy nagybecsü bizalmokat addig is megtarthassam mig
azt a kövesthető Január havától kezdve tetleg semmiben
kiérdemelhetném.—
Magamat továbbra is kegyeibe ajánlva maradok

alázatos szolgája.
Hejjas Endre.

Szabadkan 1866ik Dec. 20án

1052
1866

Phil. tört. közl.
Nov. 19.

6. Esti ülés elnöklet.

1. Szinnyei József r. t. a XVII. hagyományos választmányi rendes tag választását elrendeli, „Hazánk közlekedési viszonyairól.“	
2. Mályás Flórián l. t. Anonymus történetéről értekezett.	
3. Schwarcz Gyula l. t. Erdélynek hazánk általános közlekedési statistikájának kiegészítéséről, különös tekintettel a tanügyre nézve.	
4. De Vesey Samu választásáról: „Samuha, nyolcz a római jog köréből.“ a bírálók javaslatának felolvastatván,	(Ifjabb) (Fogadó)
5. Az Akad. philosophiai nagy jutalomra bekül- dött 1866-i 2-ik kiadás pályázatra beadá tárgyában	

Vett.	Adott
4 Szinnyei József	3 Szinnyei Józ.
5 Károly Gyula	5 Pólya Jób.
8 Zichy Jgn.	4 Szinnyei Pál
1 Eidy Sámuel	7 Tolvay Ferencz
2 Zoványi Jób.	2 Dési Dániel
3 Pragay Alex.	6 Gorove József
9 Wenzel Gustáv	1 Balogh Pál.
6. Fauler Vivián	
7. Pólya Károly	
5 Kovách Sámuel	13 Szabó J.
6 Peregriny	16 Zsily Kálm.
6. Kemény J.	18 Vámbéry
3 Kirchner M.	5 Jókay Pál
9 Thaly Kálm.	8 Mályás Flór.
10 Károly	3 Entz Ferencz
8. Rózner Flór.	7. Hollósi Jos.
1 Csaszkóczy	2 Dedenz J.
7 Pesti Frigyes	14 Szeremy J.
2 Kempelen J.	15 Szalay A.
	17 Pálfy J.
	4. Szinnyei Józ.
	7. Vanderm M.
	12 Schwarcz Gyula.
	1. Károlyi
	9 6. Mednyánszky D.
	6 Jegenyei
	11 Kiesl Stende
	10 Reiter Ferencz

Jegyzőkönyv: Szinnyei J.
Mályás Fl.

1053
1866

Nov. 19-i ülés

jegyzőkönyvi
irományai.
1866.

Nehány szó a talajvíz-ről Lvezzio földárjáról.

1054
1866

A talajvíz állásának változásai, mint dr. Rózsay tagtársunk nem rég ~~egy érdekű értekezésében~~ a Bajorországban tett észleletek alapján bebizonyítani igyekezett, talán befolyást gyakorolnak az állatok és emberek egészségi állapotára. Hogy a növényzetre befolyással van, azt nem lehet kétségbe vonni. Az ide vágó észleleteinek tehát nemcsak elméleti érdekök van, hanem gyakorlati hasznuk is lehet. Ránk nézve különösen érdekes és hasznos foglalkozás, az Alföldön tanulmányozni a földárjának dagadását és apadását. Mert csak Babinet szavai a gyenge természet zsarnoki végzéseit vásottan elűzik, mint megásithatlan fáraonnak tör vényeit. Nem úgy a hatalmas és erös szervezetü társodalom. Ily országos csapások ugyanis csak intésül szolgálnak. Nyomozza a bajnak okait s elejét igyekszik venni."

Más országokban tett észleletekből kitetszik, hogy a talajvíz csak úgy apad és dagad bizonyos körülményeket közöt, mint a föld felszinén, a látható medrekben folyó víz. Az is bizonyos, hogy a folyókat nemcsak a felszinükre beléjök ömlő patakok és mellékfolyók táplálják, hanem hogy útjokban az elpárolgás által elvesztett vízmennyiséget némileg a talajvíz (mely láthatlanul szivárog is helyrepótolja) beléjök, általában véve a talajvíz mindenütt a folyó- vagy állóvíz medrek felé önlik, jólehet némely vidékeken a bizonyos időkben áramlásos ellenkező irányt is követhet, azaz a folyó és álló vízmedrek felöl a földön befelé szivároghat. Fertőnél régen tapasztalták, hogy némelykor a Hanság talajvize a tó felé önlött, máskor meg a Fertő felöl ázott meg a Hanság területe. Hasonló dolgot tapasztalunk Budán a

*) Discours sur les sécheresses, les irrigations et les reboisements, prononcé à la séance annuelle des Cinq Académies, le 14 Août 1858.

V

vízi városokban létező kutakban. Mikor a Duna vize rendkívül mélyre apadt, mint a múlt decemberben és januar havakban, akkor a kutakban tartózkodnak vízben, mikor pedig a Duna dagadni kezd, azonnal a kutak is megtelnek.

A talajvíz a hegységek alján elterülő lapályokon három féle képen növekedhetik: a hegység aljáról földalatt leszivárgó vízmennyiség által; a hegységről nyílt medrekben lefolyó vizek elszivárgó veszteségei által; s végre magokra a lapályokra eső csapadék beszivárgása által. A magyar Alföld nagy részén a talajvíz a hegységekről származó akár földalatti akár nyílt medrü viz által alig táplálkozhatik. Tehát az csak az évi közvetlen csapadék egy részéből támad. A párisi medencében tett észleletek alapján úgy vélik, hogy az évi csapadék (harmat, eső, hó stb) egy harmada mindjárt lefolyik árkokban, patakokban, folyókban; egy harmada ~~a talajvizet~~ az elpárolgás és a növények beszivása által vesz el; s végre egy harmada a földbe szivárog be s lesz talajvizzé.

A magyar Alföldön az évi csapadék mennyiségét legfeljebb 16–18 hüvelykre lehet tennünk, tehát a talajvízre 5–6 hüvelyk maradna.

Természetes, hogy a talajvíz annál nagyobb mélységre ereszkedik le, minnél nagyobb valamely évszakban vagy esztendőben a párolgás, s annál magasabbra száll fel, minnél nedvesebb az időjárás. Igen laza földrétegekben, milyeneket

az Alföldön sok helyütt találunk, a talajvíz, ott is hol áteresztő
források, a hajcsövesség által fogva a föld felső rétegéig szivároghat fel,
s így abból táplálhatja a növények gyökerei. Sőt helyenként
(különösen a Tiszavidéken)
oly tünemény is előállhat, melyet az Alföldön földárjának neveznek.
Ez azonban nem származik mindenütt a Tiszából és mellékfolyói-
ból. Mert valamint az Alföld felülete, jóllehet egészben véve teljesen
négyis
laposnak síkának látszik lenni, különböző magasságú és hajlású síkok-
ból áll, úgy talajvizének is különböző földtalaji
környékei, medencéi vannak.

Nevezetes, hogy a folyók két oldalán a talajvíz a földön befelé,
azon mentől inkább távozunk a folyóktól, mind magasabbra
emelkedik. Ezt s bizonyítják a kutak. Ezek vizének szintje ugyan
nem vág össze a talajvíz felső szintjével. A föld nyirkossága rendesen
sokkal nagyobb magasságra terjed, mint a kút fenekén egybegyülő víz-
szükre; s bizonyos, hogy a földnek azon nyirkosságában, mely a talaj-
víztől származik, nem lehet határozott magassági szintet felállítani. De azo-
felől az is bizonyos, hogy ha a kutakban a víz dagad, a talajvíz
is közeledik a föld felszinéhez, s ellenkezőleg ha a kutak víze
apad, a talajvíz is mélyebbre süllyed. Ezért a talajvíz állásának
változásait csakugyan a kutak vizének állásából észlelhetjük.

Eddigelé az Alföldön tett ezféle észleléseink nem voltak. Ezért
Méltányoljunk kell azért Ruppert igazgató úrnak
azon intézkedését, mely szerint a cs. k. szab. állami vasút mentén
Pesttől Szolnokig az egyes kutak vízszinylagos magassága, azok mélysége

a sinetken képest

4 ~~alak~~ meghatároztatok, s 1864 dec. 12-kén ezután valamennyi kútban nyolczvan négy
a vízállás egy időben megnéretek. E méréseket eredményeit Suess
Eduard az Osztrák Szemle f.évi I. kötetében közzétette.

A Duna vízállásának O pontja Pesten a vasúti sínekét,
ezek szerint 50.906 ölnyire van a tenger felett s 1864 dec.
12-kén a folyó vize 0.187 ölnyire volt 0, ~~felett~~ tehát 51.096 ölnyire
a tenger felett. A pesti indóház kutjában ~~a víz színje~~ a víz színje 52,941°,
egy csekély távolságra levő náh kutban már 56.05° állott.
Pesttől kezdve Kőbánya felé a kutak vízszintje a föld
emelkedésével egyenlőleg magasabb és magasabb volt, s a 224 sz.
őrház mellett, Kőbányán túl, levő kútban már 68.356 ölnyire
állott a tenger, vagyis 105½ lábnyira a Duna tükre felett. Azon
kút távolsága a Dunától mintegy 7500°. — E földalatti vizvá,
laszteken túl a talajvíz mélyebbre száll a föld felszíne alá,
s míg Pesttől Kőbányáig a kútak víztükre legfeljebb
2½ ölnyire volt a föld felszíne alatt, azon vidéken egy
kútban majdnem 8 ölnyire állott a víz a sinek alatt.
Vecsés állomás előtt ismét egy talajvízi mélység van, a kút
színje ott 61°.048 volt a tenger felett. — De ezután Üllőn és
Monoron átmenve mind magasabbra emelkedik ez, s a
246 sz. őrház melletti kútban legnagyobb magasságát éri
el. Itt a kút vizének színje 73.659° volt a tenger,

~~felett~~, vagyis 135 ½ lábnyira a Duna egyidejű álláva felett. Azon pont ainlegy 23,750 ölnyire van a Dunától s 29,250 ölnyire a Tiszától. Szolnoknál a Tisza 0 pontja 41.584 ölnyire van a tenger felett, az említett napon a folyó vize 0.5 ölnyit felett 0 pont felett, tehát a Pilis előtti földhát talajvize 189 ½ lábnyira állott a Tisza akkori víztükre felett.

Azon földhát a talajvíz válaszfalát jelöli meg a Duna és Tisza között. Onnan kezdve nagyon egyenletesen szállt le a kutak vízszíne. Czegléden még 57 ölnél magasabb, onnan kezdve a Tiszáig a 3 ¾ nyílnyi darabon ~~folyvást~~ lejebb és lejebb szállt, s Szolnokon ~~44~~ 44.04 ölnyire volt a tenger felett, a Tisza vize pedig 42.084 ölnyire állott.

Ezen mérésekből tehát világosan látható, hogy a talajvíz a ~~föld~~ felszíni domborzatához alkalmazkodik, s hogy a Duna és Tisza közötti földhát közepe táján a kutak színje 135 s illetőleg 189 lábnyira volt a két folyam víztükre felett. Igen érdekes volna most a kutak vízállásának rendes változásait, ingadozásait is egy ideig észlelni, s azokat egyfelől a csapadéki viszonyokkal, másfelől a két folyó vízállásainak változásaival összehasonlítani. E tekintetben kivált a talajvíz ~~magas~~ tető és aljpontjaihoz közellevő kútakat kellene méregetni. Azonban azon egyidejű mérés

~~Kapjak~~ ~~képezheti~~ az utóbbi méréseknek képezheti alapját.

Nagyon kívánatos volna, hogy az Alföld többi részein is effele kutmérések tétessenek. S erre nézve legjobb, szerübb volna a tiszavölgyi vasút mentében levő kutak ~~m~~ absolut és relativ magasságát meghatározni s azután egy ~~do~~ bizonyos napon az összes állomásokon a kutak vízszintjét megnézni. Nem tudom, kívánandó volnae a tiszavölgyi ~~társ~~ vasút igazgatósága Pappét igazgató úr példáját követni. ~~s a T. Magyar t. Akadémia kérését megkeresésére teljesíteni.~~ Ha siker reménylhetünk, bátorkodnám a t. Akadémiát felkérni, szíveskedjék a tiszavölgyi vasúti társulat igazgatóságát megkeresni:

1/. Hogy az összes vasuti vonalain levő kutak absolut s illetőleg relativ magasságát meghatározatni szíveskedjék;

2/ Hogy az összes kutakban, melyeknek ~~k~~ tenger feletti magassága ekkép meg volna határozva, a vízállásokat egy bizonyos napon méressen meg;

3/ Hogy ez ekkép nyerendő adatokat a vasuti vonalok szintezésével együtt szíveskedjék a t. Akadémiával közölni.

Hunfalvy János.

ad 1054/1866

BERLIN, Datum des Poststempels. 1866.

P. P.

Das unterzeichnete Comité hat in seiner vom 16. Mai 1865 datierten Aufforderung zur Gründung einer **Bopp**-Stiftung die Verpflichtung öffentlicher Rechenschaft übernommen, und glaubt dieser, bei der zum Theil grofsen Entfernung der Beitragenden, durch die unten folgenden Mittheilungen am Besten zu genügen. Sie empfangen daher unter *A.* das Verzeichnifs der sämmtlichen Beitragenden mit Angabe des Beitrages, unter *B.* den Abschluſs der Rechnung unsers Schatzmeisters (F. Dümmler's Verlags-Buchhandlung. Harrwitz & Gofsmann), die wir geprüft und richtig befunden haben: unter *C.* die am 16. Mai d. J. dem Jubilar überreichte Adresse und Schenkungs-Urkunde. Indem wir hiemit den herzlichsten und ergebensten Dank gegen alle Diejenigen verbinden, welche fern und nahe dem Unternehmen so reiche Unterstützung haben zu Theil werden lassen, bemerken wir noch, daſs wir die Sammlung noch nicht als abgeschlossen betrachten, vielmehr gern bereit sind, auch noch weitere Beiträge für die Stiftung in Empfang zu nehmen. Das Statut derselben wird, sobald es die landesherrliche Bestätigung erhalten hat, u. A. in Kuhn's Zeitschrift für vergleichende Sprachwissenschaft veröffentlicht werden.

Wir haben die Ehre zu zeichnen

Das Comité für Gründung der Bopp-Stiftung.

Böckh. Ad. Kirchhoff. A. Kuhn. R. Lepsius. K. Müllenhoff. H. Petermann. E. Rödiger.
H. Steinthal. A. Trendelenburg. A. Weber.

A. Verzeichniss der Beiträge.

I. Deutschland.

1. Preussen.

Se. Majestät der König	200 Thlr.
Ihre Majestät die Königin	100 -
Ihre Königliche Hoheiten der Kronprinz und die Frau Kronprinzessin	100 -
die Königl. Staats-Regierung	1500 -

Berlin. . . . . . 2079½ -

1) die Stadt-Commune Berlin . . 1000.
2) aus der Akademie der Wissenschaften und der Universität in Berlin 649.

Benary 3 v. Bethmann-Hollweg 25 Böckh 10 du Bois Reymond 5⅔ Borchardt 5⅔ Braun 20 Dieterici 5 Dorner 5⅔ Droysen 10 Ehrenberg 5 Ewald 5⅔ Erdmannsdörfer 2 Ewald 5⅔ Förster 2 Frerichs 5 Friedländer 25 Gerhard 10 Gneist 5 v. Gräfe 5 Haarbrücker 3 Hanssen 5 Haupt 25 Helwing 10 Hengstenberg 5⅔ Henoch 2 Heydemann 3 Hirsch 3 Hofmann 10 Homeyer 17 Hotho 3 Hübner 2 Johäntgen 2 Jordan 2 Jüngken 5 Kiepert 10 Kirchhoff 10 Kleinert 3 Köpke 5 W. R. Kranichfeld 3 Kronecker 5⅔ v. Langenbeck 5 Lepsius 25 Lieberkühn 2 Magnus 10 Martin 5 Mefsner 3 J. B. Meyer 2 Mommsen 10 Müllenhoff 11⅓ C. J. Nitzsch 5 Ohm 3 v. Olfers 10 Olshausen 10 Parthey 25 Pertz 5 Petermann 10 Peters 3 Pinder 5⅔ v. Ranke 10 v. Raumer 10 Reichert 11⅓ Riedel 10 Riefs 5⅔ Rödiger 20 Romberg 5 G. Rose 3 Rudorff 11⅓ W. Schott 3 J. Schulze 10 Schultz-Schultzenstein 3 Steinmeyer 5 Steinthal 25 Straufs 5 Trendelenburg 25 Twesten 5 Vatke 5 Virchow 5 Waagen 2 Weber 25 Weierstrafs 5⅔.

3) aus andern Kreisen Berlins 430½.

Dr. Abraham 5 Dir. August 1 Banquier E. Bendix 5 W. Berger ½ Dir. Bonnell 2 Corporation der Berl. Buchhändler (unter den Mitgliedern gesammelt) 106 Dr. Dahms 3 deutsche Gesellschaft 20 F. Dümmler's Verlagsbuchhandlung 50 (und alle Druckkosten) stud. Eggeling 3 Gesellschaft für das Studium der neueren Sprachen 30 stud. Goldschmidt 5 Buchhändler W. Grube 5 Dr. H. Heydemann 1 Rentier M. Jacoby 5 Oberlehrer Kersten 1 Prof. Ad. Kuhn 25 Geh. Commerz.-Rath F. W. Krause 10 Prof. Larsow 2 Prof. Lazarus 10 Leisering ½ Dr. F. A. Leo 25 Frau Ober-Cons.-R. Marheinecke 3 Dr. E. Martin 2 Geh. Commerz.-Rath Alex. Mendelssohn 50 Leg.-Rath Dr. C. Meyer 10 Buchhändler Dr. van Muyden 3½ Fabrikant Nauen 10 Dr. Pappenheim 1 Geh. Commerz.-Rath George Prätorius 28½ Prof. Selckmann 1 Prof. Tellkampf 5 stud. Wolff 2.

Aachen. Dr. Savelsberg . . . . . 2.

Aschersleben. Dr. E. Grofse . . . . . 1.

Bonn. Comité: Lassen, Naumann, Rensch, Schlottmann 76.

Achterfeldt 1 Brandis 2 Delius 5 Dieringer 2 Freudenberg 1 Gildemeister 3 Hälschner 1 Heimsöth 2 Humpert 1 Jahn 2 Kaufmann 1 Ketteler 1 Knoodt 1 Kortegarn 1 Kortum 1 Kraft 2 Landolt 1 Lange 1 Lassen 12 Lörsch 1 Mendelssohn 1 Nasse 1 Naumann 2 Neuhäuser 1 Nicolovius 1 v. Noorden 1 Preyer 1 Ed. Rapp 1 Reusch 5 Rindfleisch 1 Ritter 1 Roth 1 Schaaffhausen 2 Schäfer 1 Schlottmann 5 Schlüter 1 Schopen 1 Simrock 1 v. Sybel 1 v. la Valette 1 Walter 1 Welcker 2 Wüllner 1.

Breslau . . . . . 222.

ungenannte Geberin 2 Fr. Haase 5 M. Hertz 2 B. Rumpelt 1 Schmölders 10 Director Schönborn 2 Ad. Stenzler 25 von demselben der Stiftung überwiesenes schriftstellerisches Honorar 175.

Cöln. Sammlung durch Prof. Düntzer . . . . . 7.

Dr. Eickholt 1 Professor Düntzer 3 Dr. Fulda 2 Dr. Schmitz 1.

1.053
1866

Colberg. Dir. Stier . . . . . 1.

Conitz (Westpreufsen). Director Göbel . . . . . 5.

Danzig. Sammlung durch Dr. Mannhardt . . . . . 50½.

Prediger A. Bertling 1 Professor Dr. Brandstäter 1 Dr. Brandt 1 Dr. Brefsler 1 Holzhändler Albert Claassen 1 Holzhändler Fr. Claassen 2 Kaufmann H. W. Conwentz 3 Dr. Cosak 1 Prof. Dr. Czwalina 1 Kaufmann R. v. Dühren 1 Dr. Eichhorst 1 Director Dr. Engelhardt 1 Dr. med. Hein ½ Prof. Dr. Herbst 1 Stadtrath D. Hirsch 2 Dr. Laubert ½ Dir. Lehmann 1 Dr. W. Mannhardt 2 Justizrath Martens 5 Oberlehrer Menge 2 Kaufmann J. Momber 1 Fabrikant E. v. Niefsen 1 Dr. Panten 1 Dr. H. Prutz 1 Prof. Dr. Röper 1 Brauereibesitzer Rohhoff 3 Dr. Schulz ½ Dr. Stein 1 Kaufmann W. Sudermann 1 Professor Dr. Tröger 1 Kaufmann R. Wendt 5 Oberbürgermeister Geh. Rath v. Winter 3 Dr. Wulckow 1 Kaufmann C. H. Zimmermann 1.

Greifswald. Sammlung durch Prof. A. Höfer . . . . 40½.

Becker 1 Biese (Putbus) ½ Dorschel 1 George 5 Grohe 1 Höfer 5 Lademann 1 Lothholz (Putbus) 1 Nitzsch 5 Pyl 3 Reuter 1 Schmeckebier (Demmin) 3 Schömann 3 Usener 9 Vogel 1.

Gütersloh bei Minden. Dr. A. Muncke . . . . . 1.

Halle a. S. . . . . 45.

Dümmler 25 Hupfeld 5 Jacobi 2 Pott 10 Wuttke 3.

Liegnitz. . . . . . 8.

Dr. Dietrich und Oberlehrer Nowack 3 Dr. Fröhde 5.

Magdeburg. Dr. Gerland . . . . . 2.

Münster (Westph.). Sammlung durch Prof. Storck . . 97⅙.

Altum 1 Berlage 5 Bisping 3 Bönninghausen 3 Cappenberg 4 Deycks 3 Friedhoff 1 Hagemann 5 Heis 5 Hittorf 2 Jele 3½ Karsch 5 Niehues 2 Püngel 5 L. Reinke 5 L. Reinke 7 Rospatt 3 Schlüter 3 Schwane 2 Schwerdt 2 Stöckl 6 Storck 5 Treitz 2 Winiewski 5 ein kleiner Kreis wissenschaftlich strebender Freunde 10.

Oppeln. Dr. Ochmann . . . . . 5.

Schul-Pforta. . . . . . 16.

Corssen 3. Sammlung im Lehrer-Collegium 13.

Neu-Ruppin. Director Dr. Schwartz . . . . . 2.

Schneidemühl. Dr. Ebel . . . . . 2.

Soest. Sammlung durch Dr. Legerlotz . . . . . 31½.

Gymn. Bindel Gymn. Brügmann Gymn. Brundert Bürgermeister Cöster Frau Dornstedt Dr. Duden Lehrer Fix Frl. Freiligrath Gymn.-Lehrer Graul Gymn.-Lehrer Gronemeyer Seminar-Dir. Hasse Gymn. Höning Gymn. Keller Prof. Koppe Dr. Legerlotz Frau Dr. Legerlotz Frl. Lehmstedt Ger.-Rath Ley Dr. med. Marcus Reg.-Rath Meyerhoff Dr. Preufse Gymn. Rahlenbeck Gymn.-Lehrer Schenk Kaufmann Spiegel Dr. med. Stute Oberlehrer Vorwerck.

Stargardt. Frau Mathilde Wendt, geb. Bopp . . . 15.

Stettin. . . . . . 6.

Dr. Pauli 5 Dr. J. Schmidt 1.

Worbis. Kreisrichter Wilhelm Bopp . . . . . 5.

Preufsische Consuln im Auslande . . . . . 20.

Dr. Blau in Sarajewo 10 Dr. Rosen in Jerusalem 10.

Preufsen in Summa 4640.

2. Deutsch-Oesterreich.

Gratz. Prof. Schenkl . . . . . 2.

Innsbruck. Prof. Jülg . . . . . 5.

Leitmeritz. Prof. Petters . . . . . 4½.

Prag. Dr. Grohmann . . . . . 30.

Teschen (Schlesien). Prof. Burchard . . . . . 2.

Wien. (53 Thlr. und 13 Fl., verwerthet zu 8⅓ =) . 61⅓.

Dr. Gompertz 10. Prof. Hofmann 5 Fl. Ritter v. Miklosich 30 Dr. F. Müller 3 Fl. und 3 Dr. F. Starck ½ Fl. Prof. Vahlen 10.

Deutsch-Oesterreich in Summa 104⅓.

3. Sachsen (Königreich und Herzogthümer).

Se. Majestät der König . . . . . 200 Thlr.

Altenburg. . . . . . 27.

Geh. Rath v. d. Gabelentz 25 Dr. Schulze 2.

Dresden. . . . . . 23.

Sammlung durch Professor Fleckeisen 10 (Fleckeisen 2 Hütsch 2 Jancovius 1 Klee 1 Pfuhl 2 Scheibe 2) Prof. Flügel 3 Prof. Förstemann 5 Ch. H. H. Wright (british chaplain) 5.

Jena. A. Schleicher . . . . . 10.

Leipzig. Sammlung durch G. Curtius, L. Krehl . . 262.

Dr. Rud. Anger 5 Buchhändler Dr. A. A. Barth 5 Dr. H. Brandes 2 Buchhändler Fr. Brandstetter 2 Buchhändler F. A. Brockhaus 10 Dr. Hermann Brockhaus 25 Dr. G. Curtius 15 Buchhändler Alph. Dürr 5 Dr. A. Ebert 5 Buchh. Dr. W. Engelmann 5 Buchh. H. A. Felix 3 Buchh. K. F. Fleischer 5 Dr. H. L. Fleischer 5 Dr. Frege 2 Dr. G. Freytag 10 Buchh. H. Hartung 2 Buchhändler Dr. H. Härtel 5 Buchh. R. F. Hentschel 5 Buchh. E. G. Hermann 2 Buchh. L. K. Heubel 2 Buchhändler Dr. S. Hirzel 10 Dr. Kahnis 2 Buchh. H. Kirchner 5 Buchh. L. A. Kittler 2 Buchh. K. F. Köhler 5 Dr. L. Krehl 15 Buchh. C. B. Lorck 2 Dr. H. Lotze 5 Dr. Luthardt 2 Buchh. G. Mayer 10 Buchhändler C. W. A. Refelshöfer 2 Buchh. F. L. Rofsberg 2 Buchh. H. A. Rost 5 Buchh. O. A. Schultz 1 Buchh. G. E. Schulze 3 Buchh. C. B. Freih. v. Tauchnitz 10 Buchh. Karl Tauchnitz 10 Buchh. B. G. Teubner 10 Dr. C. Tischendorf 5 Buchh. F. C. W. Vogel 10 Buchh. F. L. F. Volkmar 3 Buchh. J. B. Vofs 5 Buchh. Fr. R. Wagner 3 Buchh. Albr. Wigand 10 Dr. F. Zarncke 5.

Weimar. . . . . . 13.

Buchhändler H. Böhlau 5 Dr. R. Köhler 3 Dr. Hugo Weber 5.

Sachsen in Summa 535.

4. Süd- und Südwestdeutschland.

Augsburg. Sammlung durch die Red. der A. A. Z. . 8⅔.

Dr. Altenhöfer 2 zwei Lehrer der Studien-Anstalt zu Freising 3 Fl. Dr. E. Schlagintweit (München) 5.

Erlangen. . . . . . 19.

Sammlung durch R. v. Raumer 9 (J. Gerlach 5 Fl. 24 Kr. L. v. Jan 1 J. Müller 1 R. v. Raumer 4 Fl. 6 Kr. A. v. Scheurl 1 Fl. R. Stintzing 1) Delitzsch 5 Fr. Spiegel 5.

Frankfurt a. M. Dr. L. Diefenbach . . . . . 2.

Freiburg im Breisgau. (16 Fl. und 3 Thlr. =) . 12⅔.

de Bary 1 Fl. Bücheler 1 Fl. Ecker 1 Fl. Fischer 1 Fl. Funke 1 Fl. Hecker 1 Fl. v. Kern 1 Fl. König 1 Fl. Kufsmaul 1 Fl. Lexer 3 Fl. und 3 Thlr. Maier 1 Fl. Schinzinger 1 Fl. v. Treitschke 1 Fl. Werber 1 Fl.

Giessen. Sammlung durch A. Dillmann . . . . . 14.

Gafs 2 Fl. Dillmann 5 Fl. Hesse 2 Fl. Lange 3½ Fl. Lübbert 2 Fl. Lutterbeck 3½ Fl. Vullers 3½ Fl. Weigand 1 Fl. Zezschwitz 2 Fl.

Heidelberg. . . . . . 25.

K. L. Blum 10 Hitzig 5 A. Holtzmann 10.

Mainz. (244 Fl. 40 Kr. =) . . . . . 139⅓.

der Gemeinderath 100 Fl. der Verein für Kunst und Literatur 100 Fl. Director H. Bone Kaufmann Max Calman Kaufmann Samuel Goldschmith Professor Klein Schul-Inspector Ch. Metzgen Domcapitular Dr. Moufang Dr. Schall Architekt Franz Schmitt Commerz.-Rath und Bürgermeister Fr. Schott J. Wetter (zusammen 44 Fl. 40 Kr.).

Marburg. Durch F. Jusi . . . . . 9.

Bickell 1 J. Cäsar 1 F. Dietrich 1 F. Justi 2 L. Lemcke 2 F. Müncher 1 L. Schmidt 1.

München. Durch Dr. Hahn . . . . . 37½.

Braun 3 Christ 5 Hahn 5 Hanebeg 5 C. Maurer 5½ J. Müller 5 Prantl 4 Spengel 3 Thomas 2.

Reutlingen. Martin Haug . . . . . 15.

Rottweil. Pfarrer Wolff . . . . . 1.

Tübingen. Durch R. Roth . . . . . 45.

W. L. Holland 1 A. v. Keller 1½ Michaelis 5 Oehler 5 R. Pauli 5 R. Roth 2½ Winterlin (Stuttgart) 2.

Süd- und Südwestdeutschland in Summa 328½.

5. Nord- und Nordwestdeutschland

Graha 1 Grotefend 1 Ober-Commerz.-Rath Hahn 1 Dr. Fr. Hahn 1 Minister v. Hammerstein 1 Minister v. Hodenberg 5 Ober-Bergrath Jugler 1 Dir. Kohlrausch 2 Geh. Ober-Med.-Rath Krause 1 Rektor Kühner 1 Rektor Leheners 1 Minister Lichtenberg 1 Dir. Mertens 1 A. Meyer 1 Dr. Alb. Müller 1 Dir. Nöldeke 1 Geh. Reg.-Rath v. Ompteda 1 Reg.-Rath Rautenberg 1 Schulrath Schmalfufs 1 Dr. Steinmetz 1 Stüsser 1 Dir. Teilkampf 1 Geh. Reg.-Rath v. Warnstedt 1 Ober-Ger.-Vice-Dir. Witte 2.

4. aus Lemgo 1 Dir. Brandes.

5. aus Meppen 5, nämlich: Hune 1 Dr. Lüken 1 Dir. Dr. Wilken 3.

6. aus Oldenburg 4, nämlich: Dir. Bartelmann 2 Dr. Heinze 1 H. Strackerjan 1.

Kiel. Sammlung durch Th. Nöldeke . . . . . 39.

Marburg. Durch F. Justi . . . . . 9.
Bickell 1 J. Cäsar 1 F. Dietrich 1 F. Justi 2 L. Leuckc 2 F. Münscher 1 L. Schmidt 1.

München. Durch Dr. Halm . . . . . 37½.
Bruns 3 Christ 5 Halm 5 Haneberg 5 C. Maurer 5½ J. Müller 5 Prantl 4 Spengel 3 Thomas 2.

Reutlingen. Martin Haug . . . . . 15.

Rottweil. Pfarrer Wolff . . . . . 1.

Tübingen. Durch R. Roth . . . . . 45.
W. L. Holland 1 A. v. Keller 1½ Michaelis 5 Oehler 5 R. Pauli 5 R. Roth 25½ Winterlin (Stuttgart) 2.

Süd- und Südwestdeutschland in Summa 328½.

5. Nord- und Nordwestdeutschland.

Bremen. Dr. Bastian . . . . . 10.

Göttingen. . . . . . 120.
Comité: Benfey, Bertheau, E. Curtius, Ewald, E. v. Leutsch, H. Sauppe, Wieseler, Wüstenfeld.

1. aus Emden 12, nämlich: Jäp 2 Hausdörffer 4 Knorr 1 Kürschner 1 Pansch 4.

2. aus Göttingen 62, nämlich: Baum 2 Benfey 6 Bertheau 4 E. Curtius 6 Duncker 2 Ebrenfeuchter 2 Enneper 1 H. Ewald 10 Fick 1 Krüger 1 Lattmann 1 E. v. Leutsch 4 Lotze 2 Moller 1 H. D. Müller 1 Sartorius v. Waltershausen 2 Sauppe 4 Schwartz 1 Stern 1 Teichmüller 1 Unger 1 Vischer 1 Wieseler 2 Wüstenfeld 3 Zachariä 2.

3. aus Hannover 36, nämlich: Dir. Ahrens 2 Capelle 1 Dir. Callin 1 Med.-R. Cohen 1 Dir. Dieckmann 1 Lehrer Grahn 1 Grotefend 1 Ober-Commerz.-Rath Hahn 1 Dr. Fr. Hahn 1 Minister v. Hammerstein 1 Minister v. Hodenberg 5 Ober-Bergrath Jugler 1 Dir. Kohlrausch 2 Geh. Ober-Med.-Rath Krause 1 Rektor Kühner 1 Rektor Lehners 1 Minister Lichtenberg 1 Dir. Merteus 1 A. Meyer 1 Dr. Alb. Müller 1 Dir. Nöldecke 1 Geh. Reg.-Rath v. Ompteda 1 Reg.-Rath Rautenberg 1 Schulrath Schmaalfuſs 1 Dr. Steinmetz 1 Stisser 1 Dir. Tellkampf 1 Geh. Reg.-Rath v. Warnstedt 1 Ober-Ger.-Vice-Dir. Witte 2.

4. aus Lemgo 1 Dir. Brandes.

5. aus Meppen 5, nämlich: Hune 1 Dr. Lüken 1 Dir. Dr. Wilken 3.

6. aus Oldenburg 4, nämlich: Dir. Bartelmann 2 Dr. Heinze 1 H. Strackerjan 1.

Kiel. Sammlung durch Th. Nöldeke . . . . . 39.
Buchhändler Friedrich (Schwers'sche Buchh.) 5 v. Gutschmid 10 Möbius 5 Th. Nöldeke 5 O. Ribbeck 4 K. Weinhold 4.
aus Flensburg 4, nämlich: Christensen 1 Dittmann 1 Heimreich 1 Lübker 1.
aus Glückstadt 2, nämlich: Detlefsen 1 Mau 1.

Lingen (Hannover). cand. theol. Lyra . . . . . 1.

Norden (Hannover). Senator J. ten Doornkaat Koolmann 10.

Schwerin. Archivrath Dr. Lisch . . . . . 2.

Wismar. . . . . . 6.
Dr. Haupt 2 Dr. Nölting 1 Dr. Sonne 3.

Nord- und Nordwestdeutschland in Summa 188.

Deutschland in Summa 5796⅞.

II. Ausland.

1. Amerika

Sammlung durch W. D. Whitney, New-Haven (165 dollars = circa) . . . . . 165.

Boston. Joseph S. Ropes 5 d.

Cambridge. Esra Abbot 5 d. Professor Charles Beck 20 d. Prof. Francis J. Child 5 d. Prof. William W. Goodwin 5 d. Prof. Evangelius A. Sophocles 10 d.

Columbia (Pa). S. S. Halderman 10 d.

Durham (Conn). Wm. C. Fowler 5 d.

New-Haven. Prof. Tim. Dwight 5 d. Professor James Hadley 5 d. Addison van Name 5 d. Prof. Lewis R. Packard 5 d. Prof. Edw. E. Salisbury 40 d. Prof. W. D. Whitney 20 d. Pres't Theodore D. Woolsey 10 d.

New-York. Rev. Ch. L. Brace 5 d.

San Francisco. Prof. Josiah D. Whitney 5 d.

2. Belgien.

Louvain. . . . . . 14.
F. Nève 10 Dr. Willem 4.

3. Frankreich.

Comité: M. Bréal, E. Egger, J. Mohl, A. Regnier, Reinaud, E. Renan. (3037 Francs, davon ab 62 Fr. Kosten, bleibt 2975 Fr., verwerthet zu) . . . . . 794.

Se. Königl. Hoheit der Graf von Paris 500 Fr.

Paris. 2267½ Fr.

Ant. d'Abbadie 50 Allaire 5 d'Arbois de Jubainville 5 Bahaux 5 Barbier de Meynard 20 Barth. St. Hilaire 20 Baudry 10 Boissier 10 Bonafous 10 prince Lucian Bonaparte 50 Bordier 5 Brachet 3 M. Bréal 100 prince de Broglie 20 Brunet de Presle 5 Madame veuve Eugène Burnouf 20 Caix de Saint Aymour 100 Mlle. Caselli 10 Chassang 5 Chatel 20 H. Chavée 25 Chodzko 10 Collet 10 Daremberg 10 Dareste 10 Olivier de la Coste 10 Jules Delasalle 20 Derouet 10 Alb. Desjardins 10 Drême 30 Durand 10 école d'Athènes 50 Edelestand du Méril 50 Egger 50 G. d'Eichthal 20 Foucaux 20 Gaillard 20 Galusky 20 J. Gauthier 5 Geffroy 10 Genot 5 Guérard 10 Guigniaut 20 maison Hachette 100 Hauvette-Besnault 10 Hitterff 20 Comte Janbert 20 Jourdain 20 Stanislas Julien 20 Kazimirsky de Biberstein 50 Dominique Khadra (Maronite) 5 Laboulaye 20 Marty Laveaux 10 B. Levy 10 société de linguistique 100 Littré 5 de Longpérier 20 duc de Luynes 200 lycée de Poitiers 12 Alfred Maury 20 Mérimée 40 Paul Mesnard 5 Mévil 10 Paul Meyer 5 Fl. Mimerel 10 J. Mohl 40 Noël des Vergers 10 Gaston Paris 10 Paulin Paris 10 Patin 40 Pepin-Lehalleur 20 George Perrot 5 L. Person 5 Albert Piat 10 de Pommayrol 5 Rabasté 5 Ad. Regnier 40 Reinaud 40 E. Renan 50 Paul Riant 200 de la Saussaye 10 Sâvitri 5 comte de Tascher 10 Garcin de Tassy 37½ Thurot 20 Victor Tiby 10 Viguier 10 Vincent 10 J. de Witte 20 Anonyme 30.

Dijon. Benloew 7½ Fr.

Lyon. 60 Fr.
Dareste 10 Charveriat 10 Heinrich 10 Hignard 10. Léotard 10 Philibert Soupé 10.

Marseille. Benoist 20 Fr.

Nancy. (les Orientalistes de) 60 Fr.

Orléans. 30 Fr.
Bailly 10 Boucher 5 Lecrocq 5 Lefiocq 5 Semmig 5.

Strassburg. 92 Fr.
Barth 5 Beck 5 Bergmann 25 Campaux 5 G. Cottler 10 Lauth 2 F. Reuſsner 5 E. Reuſs 20 Scherdlin 5 A. Weber 5 Anonym 5.

4. Griechenland.

Athen. . . . . . 10½.
Kumanudes 2½ Maurophrydes 5 Pantazides 2½.

Zante. Mylonas 1.

5. Grossbritannien und Irland, nebst Indien.

(84½ £ verwerthet mit) . . 564$\frac{11}{16}$.

Bombay. Dr. Bühler 7½ £

Calcutta. Râjendra Lâla Mitra 5 £ Whitley Stokes 1½ £.

Dublin. W. Hennessey 1 £. Lottner 8 £.

Edinburgh. Th. Aufrecht 5 £ J. Muir 7½ £.

Killyleigh (Irland). Edw. Hincks 1 £.

Lahore. Dr. Leitner 2 £.

London.

E. B. Cowell 1 £ Eastwick 5 £ Th. Goldstücker 5 £ Hans 1 £ R. Rost 1½ £ Lord Strangford 5 £ N. Trübner 7½ £ Sydney Williams 5 £ W. Wright 2 £.

Madras. Henry Stokes 2 £.

Oxford. M. Müller 3½ £ Monier Williams 2 £.

Rangers (Dursley). B. H. Hodgson 5 £.

6. Holland.

Comité: W. G. Brill in Utrecht, P. van Limburg Brouwer im Haag, H. Kern, C. Leemans und M. de Vries in Leyden (326 Flor. 79½ Cent. verwerthet zu) . . . . . 185.

Groningen. Moltzer 5. 08½.

Haag. (Sammlung daselbst) 60.

Harlingen. Ferret 2. 50.

Leyden. W. Bisschop 2. 50 J. A. Boogaard 2. 50 A. Bruining 2. 50 E. G. Evers 2. 50 R. Fruin 3 J. J. Hoffmann 5 P. de Jong 1. 50 H. Kern 44 B. F. Krantz 2. 50 C. Leemans 17. 50 L. Müller 5 W. Pleyte 2. 50 W. G. Pluygers 2. 50 F. W. R. Suringar 1 P. J. Veth 2. 50 E. Vogelsang 5 de Vries 10 L. A. te Winkel 10 L. van Ysselsteyn 2. 50 F. Zaayer 2. 50.

Utrecht. D. A. Balfoort 5 P. de Beaufort 3 Baron van Boetzelaer van Dubbeldam 10 P. Brantsma 2. 50 W. G. Brill 5 D. Burger 10 Buys Ballot 2. 50 J. J. Doedes 2. 50 F. C. Donders 3 A. J. W. Farncombe Sanders 2. 50 J. A. Fruin 3 N. A. de Gaay Fortman 1 L. de Geer 3 E. A. Gewin 1 J. A. Grothe 8 B. ter Haar 2. 50 A. D. Hagedoorn 1 H. M. Hoffmann 2. 50 A. E. J. Holwerda 1 M. Imans 2. 50 A. Kerdyk 1 J. N. Köhler 1 A. H. Kollewyn 5. 19½ C. Th. van Lynden van Sandenberg 2. 50 J. A. W. Miquel 2. 50 K. W. M. Montyn (Brielle) 2. 47½ E. Mulder 2. 50 G. J. Mulder 3 J. J. van Oosterzee 2. 50 J. J. Oudegeest 1 C. Pynacker Hordyk 1 A. G. A. Ridder van Rappard 3 O. van Rees 2. 50 R. van Rees 2. 50 J. A. C. Rovers 3 H. Royaards van Scherpenzeel 10 H. Smeding 1 Y. D. C. Suermondt 2. 50 G. W. Vreede 3 H. A. de Wall Bake 2. 50. J. Wolbers 2. 50.

Zutphen. H. J. Swaving 3. 54.

7. Italien. . . . . 120$\frac{18}{30}$.

1) durch A. de Gubernatis 140 lire = ... 37½.

Bologna. Teza 20 Turrini 20.

Florenz. A. de Gubernatis 20.

Mailand. Ascoli 20.

Neapel. Lignana 20.

Turin. Flecchia 20 G. Gorresio 20.

2) aus **Venedig** (164 Fl. 37 Soldi, eingesandt 126 Flor. = 310 Francs, verwerthet zu) . . . . . 83$\frac{9}{30}$.

Comité: Biasutti, Codemo, Corradini, Pichler.

Ant. Argeloni Barbiani 2 Nic. Barozzi 1 Ant. Bassi 1 P. Bedendo 1 Seraf. Benetti 1 Giov. Biasutti 8. 10 G. G. della Bona 8. 10 Gius. Bonturini 1 Gius. Callegari 1 Lor. Canal 4 Baron Fed. Casella 8. 10 die Professoren des Ginnasio sup. di s. Caterina 12. 15 B. Cecchetti 1 Fr. Cherubini 1. 20 Giov. Codemo 8. 10 Fr. Corradini 8. 10 Giov. Crespan 2 Girol. Dandolo 1 G. Ebenkofler 1 Ant. d'Este 1 Ang. Fagherazzi 1 Ed. Ferrari 2 Luigi Ferrari 4. 5 G. G. Fontana 2 Ant. Garza 1 G. B. Lantana 2. 2 G. B. Linzi 1 Aless. Lupieri 4. 5 Ant. Magrini 1 Fr. Mazzi 1 Ant. Mion 1 G. D. Nardo 1 Giov. Paganuzzi 1. 20 Dom. Pesavento 1 G. B. Piamonte 1. 50 Rod. Pichler 8. 10 Giov. Pinghelli 1. 50 Eug. Pittoni 1. 20 Gius. Regin 1 Dan. Riccoboni 1 Giov. Saccardo 1 Giov. Tamburlini 1 Giac. Treves dei Bonfili 8. 10 G. Valentinelli 1 G. Veludo 1 Andr. Zambelli 1 i Rappresentanti il Municipio di Venezia 5.

Bassano. die Professoren des ginnasio 10.

Belluno. G. B. Martini 2.

Mantua. G. J. Agostini 1 Rob. Ardigo 1 Ferd. Herter 1 Ant. Monti 1 Luigi Musa 1 Pi. Susani 1 Gius. Tezza 1 Fr. Trevisan 1.

Treviso. die Professoren des ginnasio 11.

Udine. Giov. Cassetti 1 Giusto Grion 2 Gius. Pontoni 1 Valent. Tedeschi 2.

8. Russisches Reich. . . . . 222$\frac{18}{30}$.

Dorpat. durch Leo Meyer (17 R. S. verwerthet zu) . 14$\frac{13}{30}$.

Graff, Meyer, Paucker, Schwabe.

Helsingfors. durch Ahlquist (55 M. H. Banco =) . 27$\frac{19}{30}$.

Ahlquist, Brunér, Donner, Gylden, Ingman, Lagus.

Moskau. durch Petroff (31 R. S. =) . . . . . 26½.

Iwanoff 3 R. S. Leontieff 10 R. S. Mentschikoff 3 R. S. Petroff 10 R. S. Pirchowsky 2 R. S. Völkel 3 R. S.

durch Al. Duvernoy . . . . . 6.

Buslajeff 3 Duvernoy 3.

Odessa. Mitglieder der philolog. Fakultät (40 R. S., verwerthet zu) . . . . . 28½.

Petersburg. Sammlung durch A. Schiefner. (129 R. S. 45 Kop., verwerthet zu) . . . . . 103. 17.

W. Besobrasow 3 S. R. O. Boehtlingk 25 D. Chwolson 5 B. Dorn 5 J. Grot 10 V. Hehn 3 P. Lerch 5 E. Kunik 10 C. Lugebil 3 A. Nauck 10 J. Nicole 5 K. Patkanianz 10 M. Prachow 2 A. Schiefner 15 J. Sresnewsky 10.

Kasan. N. Ilminsky 5 R. S.

St. Michel (Finnland). Bürgermeister Nygren 12 Mark finnisch = 3 R. S. 45 Kop.

aus Paris durch N. de Khanikof . . . . . 16.

N. de Khanikof 10 Kossowitsch 6.

9. Scandinavien. . . . . 49.

Christiania. durch Holmboe . . . . . 34.

Aubert 3 S. Bugge 7 Holmboe 10 H. Nissen 5 Rygh 3 Schjött 3 Unger 3.

Gothenburg. Dr. Heinemann . . . . . 10.

Lund. Fr. Bragh . . . . . 5.

10. Schweiz. . . . . 15½.

Zürich. durch Schweizer-Sidler (57 Francs, verwerthet mit) 15½.

L. Hirzel (Frauenfeld) 10 Francs Stadtrath Scheuchzer 10 H. Schweizer-Sidler 20 Fr. Staub 5 C. Thomann 4 S. Vögelin 8.

11. Ungarn.

durch Paul Hunfalvy (78 Flor. verwerthet mit) . . 40½.

Debrecin. Die Lehrer des reformirten Gymnasiums 8.

Késmárk. Die Lehrer des evangelischen Gymnasiums 8.

Pest. Jos. Budenz 1 Benedict Csaplár 1 Anton Csengery 2 Gregor Czuczor 1 Gabriel Fabian 1 Joh. Fogarasi 5 Rudolf Fuchs 5 Paul Hunfalvy 5 August Kubinyi 2 Franz Kubinyi 2 Laurenz Lauchs 5 Joseph Srékács 2 Emerich Srepessy 5 Johann Télfy 3 Franz Toldy 2 Hermann Vámbéry 3 Jos. Wescl 2 Anton Zichy 1.

Presburg. Die Lehrer des evangelischen Lyceums 10.

Stuhlweissenburg. Anonym 4.

Total-Uebersicht.

Deutschland.

	Thlr.	Sgr.
Preufsen	4640	—
Deutsch-Oesterreich	104	24
Sachsen	535	—
Süd- und Südwestdeutschland	328	9½
Nord- und Nordwestdeutschland	188	—
Deutschland	5796	3¼

Ausland.

	Thlr.	Sgr.
America	165	—
Belgien	14	—
Frankreich	794	—
Griechenland	10	20
Grofsbritannien und Irland nebst Indien	564	27
Holland	185	—
Italien	120	19
Rufsland	222	18
Scandinavien	49	—
Schweiz	15	6
Ungarn	40	24
Ausland	2181	24
Summa	7977	27½

B. Rechnungs-Abschluss.

Einnahme.

a. Durch vorstehende Beiträge vereinnahmt	7001 Thlr.	7 Sgr.	6 Pf.
b. an Zinsen für auf der Bank belegte Gelder	14 -	19 -	6 -
c. Zweite Rate des Zuschusses der Königl. Staatsregierung, laut Verfügung vom 5. Mai und 14. Mai im nächsten Jahre zahlbar	750 -	— -	— -
d. in Verwahrung des Prof. Whitney in New-Haven	165 -	— -	— -
e. rückständige kleinere Posten	52 -	20 -	— -
f. Deckung der Incasso-Auslagen in Bonn und Leipzig aus den dortigen Beiträgen	9 -	— -	— -
Summa	7992 Thlr.	17 Sgr.	— Pf.

Dagegen:

a. Verausgabt für Porti*), für Incasso, Buchbinderarbeit, Abschrift der Adresse u. s. w. in Berlin				52 Thlr.	— Sgr. — Pf.
b. Desgl. für Incasso etc. in Bonn (2) und Leipzig (7)				9 -	— - — -
c. Angekauft: 1) 100 Thlr. preufs. Prämien-Anleihe von 1855 zu 3½ %, Serie 586. No. 58564 zu 108 am 23. Mai				108 -	16 - 6 -
2) 8000 Thlr. preufs. Staats-Anleihe zu 4½ %, nebst Zinsen, Courtage etc., nämlich Anleihe von:					
1854 No. 4834 (200 Thlr.) zu 87½ am 23. Mai 1859 No. 5469 (500 Thlr.) zu 86½ am 23. Mai	612 Thlr.	1 Sgr.	6 Pf.		
1859 No. 11862 (500 Thlr.) zu 92½ am 12. Juli	468 -	24 -	— -		
1864 No. 4542, 4543, 4544 (à 1000 Thlr.) zu 82 am 16. Mai	2481 -	26 -	— -		
1864 No. 4581, 4582, 6900 (à 1000 Thlr.) zu 84 am 17. Mai	2542 -	7 -	6 -	6805 -	29 - — -
1864 No. 3553 (500 Thlr.) zu 80¾ am 21. Juni	408 -	22 -	6 -		
1864 No. 15279, 15280, 15281 (à 100 Thlr.) zu 95¾ am 13. Juli	291 -	2 -	6 -		
Wechselstempel und Verlust auf ausländische Kassenscheine	1 -	5 -	— -		
d. Kassenbestand vom 14. Juli 1866				49 -	11 - 6 -
e. Einnahme-Posten *c.* bis *e.*				967 -	20 - — -
Summa				7992 Thlr.	17 Sgr. — Pf.

*) Die nicht unbeträchtlichen Herstellungskosten für unsern Aufruf vom 16. Mai 1865, für den Bericht vom 5. Nov. 1865 und für diesen Rechenschafts-Bericht hat die F. Dümmler'sche Verlags-Buchhandlung auf ihr eigenes Conto übernommen.

Das Comité.

C. Adresse.

An dem Tage, hochverehrter Mann, von welchem vor 50 Jahren die Vorrede zu Ihrer ersten folgenreichen Schrift datiert ist, an diesem Tage, der in weitem Kreise an die unermüdliche der Durchführung eines lichtbringenden Gedankens gewidmete Thätigkeit Ihres Lebens erinnert, ist es uns, den unterzeichneten Schülern, Freunden, Amtsgenossen vor Andern vergönnt, Ihnen im Namen Vieler, die in nächster Nähe und weitester Ferne dankbar des Tages eingedenk sind, treue und warme Glückwünsche auszusprechen, und an Sie die einmüthige Bitte zu richten, Sie wollen einer Stiftung Ihren Namen leihen, welche bestimmt ist, bis in ferne Zeiten, die von Ihnen schöpferisch erschlossenen und in halbhundertjähriger Arbeit gepflegten Studien zu fördern. Als Stammcapital einer solchen ist bis heute die Summe von 7750 Thlrn. angemeldet. Aus der beigeschlossenen Liste zahlreicher Namen wollen Sie gern ersehen, welche thätige Theilnahme dem Gedanken einer Bopp-Stiftung entgegenkam, aus den höchsten Kreisen des Lebens, von Sr. Majestät unserm Könige und der Fürsorge seiner Staatsregierung, von erhabenen, der Bewegung der Wissenschaften folgenden Gliedern seines erlauchten Hauses, von Sr. Maj. dem Könige von Sachsen, dem näheren Kenner Ihrer Studien, von der Gemeindebehörde Ihrer Vaterstadt Mainz, von den Vertretern Berlins, der Stätte Ihres stillen und nachhaltigen Wirkens, aus dem Kreise Ihrer Ihnen aufrichtig ergebenen Amtsgenossen, aus den Kreisen der deutschen Gelehrten und der Gelehrten im Auslande bis in ferne Gegenden, aus den Kreisen der deutschen Buchhändler, von bedeutenden Mitbürgern, von Männern verschiedenen Berufes, welche alle in Ihnen die Wissenschaft ehren, und vornehmlich aus dem Herzen dankbarer Schüler.

Die oben bezeichnete Summe genügt bereits, um einen für eine Stiftung Ihres Namens würdigen Zweck ins Auge zu fassen. Es ist allgemeiner Wunsch, dafs Sie als einen solchen sowohl die Unterstützung eines jungen Gelehrten, wes Landes immer, der seine Studien auf der Universität bereits vollendet hat, zum Behuf der Fortsetzung derselben, wo es auch sei, als auch in gegebenem Falle die Verwendung zu Preisen für vorliegende wissenschaftliche Leistungen oder zur Unterstützung wissenschaftlicher Unternehmungen anzuerkennen geneigt seien, beides, wie es in dem Zwecke der Sache liegt, nur innerhalb des von Ihnen angebauten Gebietes der Sanskrit-Philologie und der vergleichenden Sprachforschung, unter besonderer Berücksichtigung des indogermanischen Völkerkreises. Die königl. Akademie der Wissenschaften, die Sie nun vier und vierzig Jahre als ihren Genossen zählt und hochhält, wird bereit sein, die Stiftung in den Bereich ihrer Fürsorge aufzunehmen. In dem eben bezeichneten Sinne dachten wir den Vorschlag eines Statuts, den wir beilegen. Wir bitten Sie, ihn zu prüfen und zu verbessern und nach erfolgter landesherrlicher Bestätigung alljährlich über den Ertrag der Stiftung zu verfügen.

So möge denn die Bopp-Stiftung, ihres Namens würdig, edle Früchte tragen und dazu helfen, den Dank der Gegenwart in würdigen Jüngern Ihrer Wissenschaft lebendig auf die Zukunft zu verpflanzen! Sie selbst, verehrter Mann, mögen sich noch lange Jahre an der Wirksamkeit der Stiftung erfreuen!

Alle guten Gedanken des Tages seien Gott befohlen!

Berlin, den 16. Mai 1866.

(Folgen die Namen der Comité-Mitglieder.)

Gedruckt bei A. W. Schade in Berlin, Stallschreiberstr. 47.

Körlevél.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjai tisztelettel felszólítatnak, hogy kik közűlök, folyó évi május 6-án, Székes-Fehérvárott, a Vörösmarty-szobor leleplezése ünnepélyén, akadémiai küldöttségben megjelenni kivánnak, ez iránti szándékukat folyó évi aprilis 15-éig a titoknoki hivatalnál jelentsék be.

Kelt a M. T. Akadémia 1866. márcz. 19-ki üléséből.

Arany János

titoknok.

Kijelentem, hogy Kék Fehérvárra ohvertetnül nem fogok jelenni, ha egészséges engedi ő ölk.

Fóthkőrösy

1056
1866

Pest. Nyom. Emich Gusztáv, 186

Barátom János!

Kérlek légy szíves
Lurbeckeni Baltagi barátunk által, hogy mi
történik a Kuffer Endre viszkével? El fogadta
e az illető összeg az általa értesítő számán?
Ha pedig e tárgyban semmi lépés sem
történt volna, kérlek légy szíves, vizsdaban
bennünket s ha – mint remélem – elfogad-
tatnék, hasta occasione kerekszni velem.

Ölel
Nagykőrös 1866 maj. 12én

szerető barátod
Szilágyi

Szívvel megmaradunk kész
Nagy áll az ügy.

1057
1866

Pesten máj. 14. 1866.

Szilágyi Sandr

Tekintetes Arany János urnak a Magyar akademia kiszáránál lipt

Pesten

SZILÁGY

Az Igazgató Tanács jegyzőkönyveit 1846—1861 tisztá-
zatlan állapotban találtam meg. Ring leszírtáz-
ná szabad óráiban: de ingyen nem lehet kívánni
sőle, hogy oly sok évi mulasztást most egyszerre
pótoljon. Fogna-e vá utalványhoztatni valami?
Mennyi lehet, és mennyit adpunk werkint

Arany egyik ülésen az elnökhöz ezen
a papirszeleten irt bizonyos hivatalos
adatokat.

1058
1866

1866-os
iratokkal!

...u. 12. 1860 Szabhegy 15/9 88.

Tisztelt barátom!

Végre hozzá kell fognom Dercsényi emlékbeszédéhez küld fel e gyéra ugytokó években az Akadémia rovó gyüléseim tartott beszédeit, ugytokát is mulyet Vay elvasott fel. Ej áldjon meg

hived Eötvös

1059
1860

Tekáu ùr 1858-tól fogva ösküldi misánazon
„Körülöji rárgyakat" melyekben gr. Dezsöfi
ek beszéde van, és dátumáu feltüntetni
a bucsóhoz

Arany levele Eötvös József elnökhöz :
/alant Eötvös válasza irónnal/

Tiszelt Barátom !

Bocsánat az alkalmatlanságért. A levelet az újon választott Igazgató Tagoknak elkiküldeni; csupán nem tudom azon urak czímeit: gr. Festetics excellenciás-e, (gr. Széchen az, gondolom) — és nagyából az Address-öket is ohajtanám tudni, legalább meg ne sértsem legalább. Ha egy perces lophatok a bizottmányból, kérlek vend par pillra a legszükségesb czímek. Ki eddig elé soha nem fordúlt az ilyenekkel.

Maradok állandóan

Pest, febr. 3. 1866.

hived
Arany

Festetich a[n] Excellenzen Ihr
Ihren Excellenzen

1060
1860

Figyelmeztetésül!

E „Fekete könyv" czimü emlékiratot, mely az 1848-49-beli erdélyi oláh zavargás-háborus vérnapjait rajzolja, az akkor tettes, s a nagy-kebeni oláh Comité működésére vonatkozó érdekes mellékletekkel együtt, – b. Kemény István országgyülési képviselő ur, mint szerző, alólirottnak közlemenyzésére a magyar tudományos Akademia közirati gyüjteménye számára lemásolás végett, annak megjegyzésével engedte át, mi szerint e müvet német nyelven, hogy a fenemlitett forradalom ugyan közelebben a szerzemény élén álló, s a magyar nyelvet nem értő uraknak azt bemutatni, s őket a könyvben előadott egyéb események eredete, folyama s szerzői felől felvilágositni lehessen, – annál fogva e lap is az akademiai másolathoz hozzá legyen kötve. Budán, decemb. 12. 1866

Szilágyi Sándor
magyar tudom. akad. l. tag

1061
1866

1.

Név jegyzése azon müegyetemi hallgatóknak,

kik a Tekintetes Krusper István úr által kiadandó „Gyakorlati mértant„ megszerezni óhajtják, s annak minél előbbi kiadására a magyar tudományos Academiát tisztelettel felkérik.—

Folyó szám	Neve	Példány szám	Folyó szám	Neve	Példány szám
1.	Bende Andor	1.	32.	Jántay Sándor	1.
2.	Henez Zeiza	1.	33.	Róth János	1.
3.	Makrai József	1.	34.	Csép Endre	1.
4.	Czibor Vilmos	1.	35.	Kovács Gábor	1.
5.	Toborfi Aladár	1.	36.	Demeter Ferencz	1.
6.	Keler Napoleon	1.	37.	Polya Béla	1.
7.	Thaly	1.	38.	Pünkösti Ferencz	1.
8.	Basa Gábor	1.	39.	Helischauer József	1.
9.	Kovács Kálmán	1.	40.	Diersch Gyula	1.
10.	Lichtman Béni	1.	41.	Horny Gyula	1.
11.	Meiczay Lajos	1.	42.	Vanky Kálmán	1.
12.	Kopiczky János	1.	43.	Jagasics	1.
13.	Biscara András	1.	44.	Rothbaum Mor	1.
14.	Tiszay Kálmán	1.	45.	Libloy	1
15.	Beivinkler Emil	1.	46.	Zahorszky Kálmán	1.
16.	Margetsek	1.	47.	Feigelstock Gyula	1.
17.	Miller Károly idősb	1.	48.	Jezovits Kornél	1.
18.	Szabó Lajos,	1.	49.	Kollek	5.
19.	Huber Agoston	1.	50.	Jaeger Ferencz	1.
20.	Emey Gyula	1.	51.	Bucsi József	1.
21.	Eglmayer Adolf	1.	52.	Goszman György	1.
22.	Taglicht Károly	1.	53.	Beretvas	1.
23.	Kolos Nand	1.	54.	Kuthy Béla	1.
24.	Szikszay Lajos	1.	55.	Meray Gyula	1.
25.	Bedekovich Szilván	1.	56.	Csapó Zoltán	1.
26.	Mitterdorfer	1.	57.	Toth Mihály	1.
27.	Zák Hugó	1.	58.	Szlankóczy Mih.	1.
28.	Schmidt Emil	1.	59.	Oláh Gábor	1.
29.	Czaher Vilmos	1.	60.	Gervay János	1.
30.	Molnár Nándor	1.	61.	Harmos Béla	1.
31.	Schuller Alajos	1.	62.	Czekelius Aurél	1.

1062 / 1866 (+ 1 Arany-kézir.)

Sorszám	Neve	Példány száma
63.	Kopeczky Nándor	1.
64.	Kund Endre	1.
65.	Kömendy Gyula	1.
66.	Dax Adolf	1.
67.	Drache Gusztáv	1.
68.	Veress Bence	1.
69.	Glück	1.
70.	Bognár Dávid	1.
71.	Korbaly József	1.
72.	Bambach Péter	1.
73.	Rákóczy Zoltán	1.
74.	Hanisz Imre	1.
75.	Koller Mátyás	1.
76.	Kovács Ferenc	1.
77.	Pelczrik József	1.
78.	Kipry Károly	1.
79.	Horvath Géza	1.
80.	Skoff Béla	1.
81.	Patrovics Jozsef	1.
82.	Viola Aloiz	1.
83.	Fodor Gyula	1.
84.	Poplon Alajos	1.
85.	ifj. Torkler József	1.
86.	Bielek Károly	1.
87.	Klenkhardt István	1.
88.	Schoendtner József	1.
89.	Bartek Agoston	1.
90.	Trautner Ignácz	1.
91.	Thallmayer Győző"	1.
92.	Zitterbarth Agoston	1.
93.	Szentpétery Ferenc	1.
94.	Eckerman Károly	1.
95.	Hegedüs László	1.

Kivonat

A M. Tud. Akadémia 1866 jan. 15-én tartott osztályülése jegyzőkönyvéből

30. Kruspér István l. tag benyújtá véleményezés s ha ajánltatni fog, a kézikönyvek sorában kiadás végett „Alsóbb földmértan kézikönyve" czímű munkáját. Azon kérelés eldöntése, vajon e mű bírálat alá adassék-e, azon i dőre halasztatott midőn a folyó évi költségvetés meg lesz ákapítva.

Kivonat a titoknoki
Végrehajtási könyvből

30. Kruspér István „Alsóbb földmértani kézikönyve I."
Ideiglen a kézirattárban marad.

egyéb e tárgyban nem történt.

ad 1.062/1866

1866

Anteactáb.

Sire

La bibliothèque du Roi Mathias fut, il y a environ deux cents ans, transportée à Stamboul, et jusqu'à ce jour conservée au Séraï.

C'est un des vœux le plus chers de l'Académie hongroise et de toute la nation de connaître les restes de cette bibliothèque.

Sire,

la nation hongroise porte avec un vif intérêt ses regards vers l'Empire ottoman,

1.063
1866.

Dont le peuple parle une langue, qui a avec la nôtre une grande parenté.

Le peuple hongrois est en outre rempli de gratitude pour la Sublime Porte, il ne veut pas sa reconnaissance au temps, où l'illustre Marie Thérèse conclut avec le puissant Sultan Mahmud I une paix à laquelle il resta si noblement fidèle, résistant à toutes les propositions hostiles de plusieurs grands princes, lorsque notre Souveraine avait à combattre la moitié de l'Europe.

La nation hongroise n'oublie pas l'amitié sincère que la Sublime Porte conserva pour notre Roi pendant les guerres de Napoléon, alors que toutes nos forces étaient nécessaires contre ce puissant ennemi.

Il n'est pas un enfant en Hongrie, qui n'apprenne à bénir la généreuse protection dont l'illustre prédécesseur de Votre Majesté, le magnanime Sultan Abdul-Medjid daigna couvrir, il y a 18 ans, tant d'infortunés fils de notre patrie hongroise.

Enfin aucun peuple chrétien n'est lié par une plus étroite et plus respectueuse sympathie à Votre Majesté, le successeur de princes nos alliés; aucun peuple ne souhaite aussi sincèrement la durée et la puissance de l'Empire ottoman.

Sire,

ce sont ces sentiments qui enhardissent l'Académie hongroise à adresser à Votre Majesté une prière, qu'elle désire avec ardeur savoir favorablement écoutée.

Elle supplie Votre Majesté de daigner
ordonner que les restes de la bibliothèque royale
de Buda soient mis à la disposition d'un savant
désigné par l'Académie, afin d'avoir de complets
renseignements sur les ouvrages qui composent
cette collection.

Puisse le Dieu tout puissant
conserver longtemps les jours de Votre Majesté,
et laisser l'Empire ottoman, qui est si intimement
lié à la Hongrie, briller longtemps en Europe,
de son puissant éclat !

Je prie Votre Majesté
de daigner agréer l'hommage du très profond
respect avec lequel je suis

De Votre Majesté,

Sire,

Le très humble et obéissant serviteur

Jean Arany

Secrétaire perpétuel
de l'Akadémie hongroise.

3838 25

m. f. Lehmann

2

3

A gr. Teleki drámai pályaratra 1865.
dec. 31-éig beérkezett
pályaművek.

I. A Nők Sorsa. Eredeti szomorú 4 felv. Előjátékkal, egy prózában. Jelige: „Nocte plaudit tota, redeunt spectacula mane."

II. Kálmán király. Tragoedia 5 felv. Jelige: „Kálmán királyt Kissiny kora Sorjéa ítélte meg." Garay.

III. A Kitaár. Tragoedia 5 felv. Jelige: „Almaim is voltak, voltak." Arany.

IV. Zách Felicián. Történeti szomorujáték 4 felv. Jelige: „Szőlőm haraggal s vakmerőn, Inkább meghalni kész Semhogy fejét meghajtaná." Garay.

V. A nagyság átka. Történeti szomorujáték 5 felv. Jelige: „.... hogy én nem vagyok."

VI. A kún leány. Történeti színmű 3 felv. Jelige: „Örömtől ittasulva mondom én
A kard bevét ítélni tudja kún
S a kard bevét tanítni tudja kún."
(Kompót, a pályamunkában.)

VII. Kanut gróf. Szomorujáték 4 felv. Jelige: „Sans tâche!"

VIII. Szerencsés. Eredeti szomorujáték 5 felv. Jelige: „Szerencsétlen."

IX. Csejtevár asszonya. Szomorujáték 5 felv. Jelige:
„Elhiszed-é itt'a? minden tárgy jó a világon!
Szép siker attól függ: művészk kéze mint idomítja."

X. Az utolsó király. Szomorujáték 4 felv. Jelige:
„A sírt hol nemzet süllyed(t) el
Népek veszik körül.
S az ember millióknak
Szemében gyászkönny ül."
Vörösmarty.

XI. A vakszerelem áldozatai. Szomorujáték 5 felv. Jelige:
„Hogy vesszük a darab?" Hamlet 3 fv. 2. jel.

XII. Szerelem halottai. Szomorujáték 5 felv. Jelige: „Es ist eine alte Geschichte." Heine.

XIII. A család fia. Eredeti társadalmi szomorujáték 4 felv.
Jelige: „Szabadjon nékem is pályázni."

XIV. Fattyu Boricz. Történeti szomorujáték 5 felv. Jelige:
„What art thou?
The son and heir to that same Faulconbridge."
Shakspere: King John.

Érkezett jan. 2-án, de dec. 30-ki postabélyeggel

XV. A menyegző. Szomorujáték 5 felvonásban. Jelige:

1065/1866

12

Idézet:

„... az isten
Boldogságra meg, mit vár ily tökéletlen
Csalékenységek velem."
Bánk bán 4. Bukaresz, Melinda.

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

A gr. Karácsonyi drámai pályázatra
1865. dec. 31-ig beérkezett művek.

I. Váday és Várady, vagy a Pénzözvér és Földesúr. Eredeti vígjáték 5 felv. Jelige: „Tant comme chez nous."

II. Férfi hűség. Vígjáték 3 felv. Jelige: „Az ember annyira hozzászokik saját arczához, hogy önmagát soha sem találja ritnak."

III. A békekötés. Történelmi vígjáték 3 felv. Jelige: „Beatrix áll gyúlt Olaszló iránt azon szenvedélyre, mely .... lépje halála után elvölé." Jr. Szeleki Hunyad. Kora V. Köt.

IV. A jóféle magyrak pikkelnek. Eredeti vígjáték 4 felv. Jelige: „Boldog új évet!"

V. A tévutak. Eredeti vígjáték 3 felv. Jelige: „Ora et labora."

VI. A női fegyver. Társalgási vígjáték 4 felv. Jelige: „Mindenha „ tó a szerelem."

VII. Iker. Eredeti vígjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Jelige: „Castor & Pollux".

(Kötetlen.)

Január. 8. 1866

Az 1866 évi január 8-ai
karton alá gyűjtött 3 drb.
levelek

1065
1866

Uralváryolási ügy.

Sz. L. törvényszéki
idejéből.

1067
1866

Könyvári lét.
Márcz. 27. 1866.

Lelen. Toldy F. dráb. Hunfalvy P. Petrovd O. Pauler Tivadar
Farkas A. Rónai Flórián. Bodnitz -

1. Könyvek kelendőségo tekintetében. — a, Megtudni valyik olyasók, a melyek
e vagy lapban kiadvák;
b. Kiszállítaszuk Könyv kereskedőnek
kiadás végez kiléi minden fajt
az közlönyről;
c, az egyes közlönyök kabátjai
kerülhessenek fel kiadásokra
d. A megjelent könyvek tartalmáról rövid
ismertetés; — a nem kereskedőknek, akkor
egyszámú ára az ismertetők jutban
közzétenni. — A birodalmak és fejedelmek
gondviselőjének ismeretéről a publicum elvon
(tovább)
A lapok nem kapnak Könyvet.

2 Versenyt megrészeni ajánlja } Megrészlet ajánlható.
Librinek egy példányát

3 Az akadémia kiadott fel van } Kelet. Pest — te egyedül
küldve, mely fogva tartozik } vesz ide kötelező — Ennek
minden kiadó küldeni } bejelenteni az akad a nyomdá-
kat, vagy de te felügyeli Közel megyő
4. Az addig kijött magyar könyvek } 1, Kiadóknak, pártfogóknak felszólítás
minőségi megfizetése tárgyában } tani — Mikor nyilvános — kötelező
nyomdák fizetnek elvenni a
kiadótársi Tanácstól —
Érsekegyi Levelei
Akadémiai könyvkiadói } Nem adatik ki mert nem az akadémiai
ügynöki folyamodik — } nem adnia ingyen a versben meg
Kötni —

6. Kassai, 6., Komáromi egyházi Debrecen —
6. Kassai Egri Lyceum —
1-6. Kassai Eperjesi — Nem
2-6. kassai, ev. gymnasiumok — } Elfogadók és Közleményeket
3. Lőcsei ref. gymnasium — }
Or
és Pápáról a pesti felől van
vásárra. Erdélyi és külföldi —
Heller Cluff. I kör. Kassa megy ell.
II kör. Arad: Debreczeni Ede
Magyar jövőjéről Balatonról.
A pályamunkák a melyekből
100 nál több van. Pálya
Lélekben. Helyenként és
Összegyűjtés.

Lovász Károly Lendvai
Tanodai tanár hol 1866
van 100 példa

1066
1866

L 3

12

12

Könyvtétel.

Libri. Histoire des sciences
Mathematiques
et Libri. Lettre a Jacques
sur la Carpologie
Tom II. Par. 1860

Egri Lyceumnak minden
a mibül hiány van 50
pld. rál. Egerek július
hatodikán az akadt. kiá-
dását.
Dubletten-ként felelenül
az akadémiai könyvtárnak
a dublettenekből fogunk
kapni. —

Arany János
Összes Költeményei

H. Gustav Rose - Berlin

Euer Hochwohlgeboren.

Ich beehre mich ~~hiemit~~ an das unter Ihrer Leitung bestehende Institut für Mineralogie ein Exemplar von dem Meteorstein von Knyahinya, gefallen am 9 Juni etwas vor 5 Uhr n.M. im Ungher Comitat, im NO von Ungarn, nahe an die Grenze von Gallizien, keinet zu senden.

Dies Anzahl der Stücke kann auf etwa 1200 ~~Hundert~~ und das Gewicht auf etwa 1200 ℔ Wiener Pfund geschätzt werden.

Das grösste Stück wog etwa 600 Wiener Pfund, es bohrte sich in einen mürbsandigen Lehm, gemischt mit eckigen Stücken von Karpathensandstein, bestehende Boden in ganzen 11 Wiener Fuss hinein, zerbrach in drei grössere ℔ und viele mehrere kleinere Theile und wurden die meisten Splitter gerannt werden können. Diese Massen die zwei grössten nach Wien, machen zusammen 5'50 ℔ aus, ein Stück im Gewichte von 30 ℔ befindet sich in Privatbesitz, ein ℔ viel kleineres ℔ besitze ich.

Das zweite in der Grösse wiegt 74 Wiener Pfund ist durch das National-Museum in Pest um 750 f ö W. angekauft worden. Es ist länglich, die grösste Länge 460 millimeter. Ganz unversehrt, die Rinde, da selbe im Allgemeinen spröde ist, ist nur stellenweise abgesprungen, was auf sämmtlichen Stücken der Fall ist.

Die übrigen Stücke sind dann bedeutend kleiner, die

kleinsten haben Bohnengröße.

Das Stück welches ich im Namen der Ungarischen Akademie der Wissenschaften zu Pest, ~~zu~~ ~~oder~~ meiner im Sommer gemachten vorläufigen Anzeige ~~auch~~ zu Folge zu übersenden die Ehre habe ist mit meiner Liste mit 79 bezeichnet, wiegt etwa 1333 ~~Kilo~~gramme

der größte Durchmesser auf der größten unregelmäßig fünfseitigen Fläche beträgt etwa 126 mm.

Es hängt an den meisten Flächen etwas von dem sandigen Lehm, auf welchen derselbe gefallen.

Den Empfang ~~bestätigung~~ bitte ich für die ungarische Akademie der Wissenschaften zu bestätigen, welche den von mir gemachten Vorschlag, durch mich durchführen ließ.

Für das Mineralogische Museum
der Universität
Berlin.

20/12 1866.

G. Rose.

1069
1866

Monsieur. J'ai l'honneur de vous envoyer au nom de l'Academie hongroise des sciences à Pest le météorite de Kenyatsinya tombé le 9 Juin 1866 à 5 heures p.m. dans le comitat de Ung N.E de l'Hongrie près les frontières de la Gallicie.

On peut évaluer le nombre des pièces tombées a 1200, et le poids à environ 1200 livres de Vienne.

Le plus grand pesait 600 livres de Vienne (plus que 300 Kilogrammes), il est tombé presque au sommet d'une montagne, et a traversé un tron dans un sol qui est une mélange de sable et d'argile, et des fragments anguleux du grès carpathique, de 11 pieds de Vienne. Il s'est brisé dans ce tron en plusieurs pièces, dont les deux plus grandes deux, pesant ensemble 550 livres de Vienne se trouve dans la belle collection des météorites dans le cabinet impériale de Minerialogie sous la direction de Mr Hirnes. — Une pièce détachée, pesant 30 ℔ se trouve dans des mains d'un particulier, une autre beaucoup plus petite dans mon possession &c

Le second en grandeur pèse 74 livres, fut acheté par le Musée national à Pest pour 750 florins. La figure est oblongue, la plus grande longueur est 4 60 millimètre. Il est entièrement enduit de la croute noir, généralement mate, mais dans quelques points brillante, excepté les parties, où cette substance fragile s'est détachée.

9

Les autres pièces sont ~~beaucoup~~ plus petites, les plus petites n'ont que la grosseur d'une pois.

La pièce que j'ai l'honneur de transmettre pour la ~~distinct~~ collection ~~de Jar~~ minéralogique du Jardin des plantes, confiée a votre direction a le numbre 80 dans ma liste, et pèse à peupré

1599 grammes.

Le plus grande diamètre ~~fait~~ a la longueur de 160 mm. Un peu d'~~argile~~ argile est encore attaché au vernis, montrant la direction dans laquelle la pierre est arrivée à la surface de la terre.

Je vous prie Monsieur d'adresser la lettre de remerciment à l'académie des sciences, ~~dans je ne sais que l'on~~ je n'étais qu'intermédiaire, pour que cette pierre météorique soit présentée à votre collection.

1070
1866.

Je suis très obligé pour votre mémoire sur la synthèse des météorites, envoyé a moi. J'en ai fait un objet de ~~l'échange~~ dans la séance de la société géologique pour la Bibliothèque.

Adresse 1. Paquet A — Werth f 100 —

zur Beförderung an das Britisch Museum in London empfangen zu haben bestätiget. —

Friedrich Liedemann

Pest am 19. December 1866.

1068/1866.

1068

1866

Nyiregyháza 1866. September 23ᵈᵉ

Tekintetes ügyvéd úr!

Néhai Suvák Sámuel, és neje Regulí Susanna
úgy fiúnevén fiúk Suvák Anzal végrende-
letében valamint a' megbóldogultaknak
hagyatéki leltárát kiszolgáltató másolatában
a' folyó évi Sept 19ᵉᵉ Kelt megkeresésére
alázatos felkéréssel küldöm, - mósterint ezen
Másolatok lemásolásáért 4 ft 20 xr. - a'
kiszolgáltatási záradékokra felhasznált bé-
lyegek ára 3 ft 50 xr. - a' postai díj fejében
30 xr. - és így összesen 8 ft akat mielőbb
megküldeni szíveskedjék. -

a' Tekintetes úrnak

Pesten Szolgája

Mesko Sámuel

mint a' Suvák fiúk hagyat
ék kezelő gondnoka.

A Fővárosi Nyolcz forintnyi költségönnek átvételét ezennel
elismérem. Pest 1866 Sept 25ᵉᵉ

Hinka
mint Ügyvéd

1071.
1866

657.

Vetteem 9/III 1866.

Bölcsészeti Tanulmányokról.

Bölcsészeti tanulmányaim óda irányozták, hogy az amyltal Cálra Rapott anyagiasság ellenében a szellemiség mellett szót emeljenek.

Főmozzanatai munkáimnak ezek. Mindenek előtt az anyagúszat czáfolatát foglalja magában. Azután egyúttal főtörekvése: megismertetni a szemlélkező bölcsészetet alapvonásaiban, kimutatván azon hármozatot, mellyben okoskodásainak gondolatjárása áll, s elsőben röviden mind azon tárgyakat, mellyek a bölcselkedés sarkalatos eszméit teszik, milyenek: az isten, a lélek, az erkölcs, és a többi, egyszersmind ki akarván jelölni azon egész kört, mellyben az ész tudományok forog. Végre a közönséges bölcsészetnek elégtelen voltát bebizonyítani igyekszik művem, s hozzá az anyagvelőkait, mellyeknek a közbölcsészet képtelen megfelelni, minthogy törvényei nem az észből, hanem csak az értelemből merítvék.

Az egész pedig megmutatni iggyekszik, hogy a Magyar is bölcsész, s azon úton van, hogy a másoktól megkezdett munkát a főhely magasabb polcára vigye.

Esztergamban
Október 28. 1866.

Körösy Kelemen
bölcsészettanár.

1072
1866

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1866

KÉZIRATOK

FINIS

VEGE